© 2007 Ministerio de Cultura

9-6-14

7-7-34

(c) 2007 Ministerio de Cultura

AESOPI

PHRYGIS FABELLAE GRAE-
ce & Latine, cum alijs opusculis, quo-
rum index proxima refertur
pagella.

Basileæ, in officina Ioannis Frobenij.
An. M. D. XXIIII.

2007 Ministerio de Cultura

INDEX AV-
TORVM HVIVS LIBRI.

Aesopi Phrygis uita & fabellæ.

Gabriæ Græci fabellæ tres & quadraginta ex trimetris Iambis, præter ultimã ex ſcazonte, tetraſtichis concluſæ.

Ex Aphthonij exercitamẽtis de fabula: tum de formicis & cicadis.

De fabula ex imaginibus Philoſtrati.

Homeri βατραχομυομαχία, hoc eſt, ranarũ & murium pugna.

Muſæus poëta uetuſtiſſimus de Erô & Leandro.

Agapetus de officio regis ad Iuſtinianũ Cæſarẽ.
Hæc omnia cum Latina interpretatione.

Γαλεωμυομαχία, hoc eſt, felium & muriũ pugna, tragœdia Græca.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

IOANNES FROBENIVS STVDIOSIS SAL.

ITerum exhibemus uobis Aesopi fabellas cum aliquot alijs libellis Græce & Latine, quod proximam æditionē, quæ tota Græca fuit, ijs, qui adhuc tirones sunt in Græcanica literatura, minus gratam fuisse cognouerimus, quibus hoc Enchiridium præcipue paratur. Nam qui iam aliquatenus profecerunt, malunt in alijs autoribus se exercere. Nos etiam incipientibus consulendum putamus. Nec libet qbusdā hodie in Academijs uersari, ubi sunt publici Græcarum literarum professores, propter ingēs istud dissidium, quod magnā orbis partē, sed præcipue gymnasia affligit, bonis studijs omnibus internicionem minitans, nisi melior deus aliquis succurrat. Talibus igitur qui domi suo (quod aiunt) Marte aliquid Græcanicæ eruditionis comparare uolūt, muti magistri uice erit Latina uersio. Vos nostram operam boni cōsulite, & Bene ualete. Basileæ.

BIBLIOTECA DE LA PROVINCIA CORDOBA

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΑΙΣΩΠΟΥ ΒΙΟΣ, ΤΟΥ ΜΥΘΟΠΟΙΟΥ, ΜΑΞΙΜΩΙ ΤΩΙ ΠΛΑΝΟΥΔΗΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ.

Πραγμάτων φύσιν τὴν ἐν ἀνθρώποις ἠκρίβωσαν μὲν καὶ ἄλλοι, καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοὺς παρέδωκαν φέροντες. αἴσωπος δὲ δοκεῖ μὴ πόῤῥω θειοτέρας ἐπιπνοίας τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας ἁψάμενος, πολλῷ παρὰ μέτρον τοὺς πολλοὺς αὐτῶν παρελάσαι. καὶ γὰρ οὔτ᾽ ἀποφαινόμενος, οὔτε συλλογιζόμενος, οὔτε μὴν ἐξ ἱστορίας, ἣν ὁ πρὸ τῆς κατ᾽ αὐτὸν ἡλικίας ἤνεγκε χρόνος, τὴν νουθεσίαν διατιθέμενος, ἀλλὰ μύθοις τὰ πάντα παιδοτριβῶν, οὕτω τὰς τῶν ἀκροωμένων αἱρεῖ ψυχάς, ὡς αἰσχύνεσθαι τοὺς λογικοὺς ποιεῖν, ἢ φρονεῖν ἃ μήτ᾽ ὄρνιθες μήτ᾽ ἀλώπεκες. καὶ αὖ πάλιν μὴ προσέχειν ἐκείνοις, οἷς πολλὰ τῶν ἀλόγων ἐν καιρῷ συνεχῶς προσεσχηκότα μυθεύεται. ἐξ ὧν μὲν κινδύνους ἐπηρτημένους αὐτοῖς διέδρα, ἃ δὲ μεγίστης ἐν τοῖς καιρίοις τῆς ὠφελείας ἔτυχεν. οὗτος τοίνυν ὁ τὸν καθ᾽ αὑτὸν βίον φιλοσόφου πολιτείας εἰκόνα προθέμενος, καὶ ἔργοις μᾶλλον, ἢ λόγοις φιλοσοφήσας, τὸ μὲν γένος ἐξ ἀμορίου τῆς φρυγίας κατῆγε τῆς μεγάλης ἐπίκλησιν. τὴν δὲ τύχην γέγονε δοῦλος. ἐφ᾽ ᾧ καὶ σφόδρα μοι δοκεῖ, τὸ τοῦ πλάτωνος ἐν γοργίᾳ καλῶς ἅμα καὶ ἀληθῶς εἰρῆσθαι, ὡς τὰ πολλὰ γὰρ ταῦτά φησιν ἐναντία ἀλλήλοις ἐστίν, ἥ, τε φύσις, καὶ ὁ νόμος. αἰσώπου γὰρ τὴν ψυχήν, ἡ μὲν φύσις ἐλευθέραν ἀπέδωκεν, ὁ δὲ παρ᾽ ἀνθρώπων νόμος τὸ σῶμα πρὸς δουλείαν ἀπέδοτο. ἴσχυσε μέντοι οὐδ᾽ οὕτω τὴν τῆς ψυχῆς ἐλευθερίαν λυμήνασθαι. ἀλλὰ καίτοι, πρὸς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

AESOPI FABVLATORIS VITA, A MAXIMO PLANVDE COMPOSITA.

REum humanarum naturam perscuti sunt & alij, & posteris tradiderũt. Aesopus uero uidetur non absq; diuino afflatu cum moralem disciplinam attigerit, magno interuallo multos eorum superasse. & enim neq; definiendo, neq; ratiocinando, neq; ex historia, quam ante ipsius ætatem tulit tempus, admonendo, sed fabulis penitus erudiendo, sic audientium uenatur animos, ut pudeat ratione præditos facere, aut sentire, quæ neq; aues, neq; uulpes. & rursus nõ uacare illis, quibus pleraq; bruta tempore prudenter uacasse finguntur, ex quibus aliqua, pericula iminẽtia effugerũt, aliq; maximã utilitatẽ in opportunitatibus cõsecuta sunt. Hic igitur, qui uitam suam philophicæ reip. imaginem proposuerat, & operib⁹ magis, quã uerbis philosophat⁹, gen⁹ quidẽ traxit ex Ammorio oppido Phrygiæ, cognomẽto magnæ, sed fortuna fuit seru⁹. Quare & magnope mihi uidetur Platonis illud in Gorgia pulchre simul & uere dictũ. plerũq; enĩ hæc, inquit, cõtraria inter se sunt, natura simul, ac lex. Nam Aesopi animum natura liberum reddidit, sed hominum lex corpus in seruitium tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatẽ corrumpere. Sed quam

a L 8 o v o 8 a

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τοι, πρὸς πολλὰ καὶ πολλαχόσε μεταφέρων τὸ σῶμα, τῆς οἰκείας ἐκείνην ἕδρας οὐχ οἷός τ' ἐγένετο μεταστῆσαι. ἐτύγχανε δ' ὢν οὐ μόνον δοῦλος, ἀλλὰ καὶ δυσειδέστατα τῶν ἐφ' αὐτοῦ πάντων ἀνθρώπων εἶχε. καὶ γὰρ φοξὸς ἦν, σιμὸς τὴν ῥῖνα, σιμὸς τὸν τράχηλον, πρόχειλος, μέλας. ὅθεν καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε (ταυτὸν γὰρ αἴσωπος τῷ αἰθίοπι) προγάστωρ, βλαισὸς, καὶ κυφός. τάχα καὶ τὸν ὁμηρικὸν θερσίτην τῇ αἰσχρότητι τοῦ εἴδους ὑπερβαλλόμενος. τὸ δὲ δὴ πάντων ἐν αὐτῷ χείριστον ἦν, τὸ βραδύγλωσσον, καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἄσημόν τε καὶ ἀδιάρθρωτον. ἃ πάντα καὶ δοκεῖ τὴν δουλείαν αἰσώπῳ παρασκευάσαι, καὶ γὰρ δὴ καὶ θαῦμα ἂν ἦν, εἰ οὕτως ἀτόπως ἔχοντι τοῦ σώματος, ἐξεγένετο τὰς τῶν δουλευόντων ἄρκυς διαφυγεῖν. ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοιοῦτον ἦν τῷ ἀνδρί. τὴν δὲ ψυχὴν ἀγχινούστατος ἐπεφύκει, καὶ πρὸς ἐπίνοιαν πᾶσαν ἐπηβολώτατος. ὁ κεκτημένος τοίνυν αὐτὸν, ἅτε πρὸς οὐδὲν οἰκίας ἔργων οἰκείως ἔχοντα, σκάπτειν εἰς ἀγρὸν ἐξαπέστειλεν, ὁ δ' ἀπελθὼν, προθύμως τοῦ ἔργου εἴχετο. ἀφικομένῳ δ' ἔπειτα καὶ τῷ δεσπότῃ πρὸς τὸν ἀγρὸν, ἐφ' ᾧ τῶν ἔργων ἐπισκοπὴν θέσθαι, γεωργός τις σῦκα τῶν ἀγαθῶν δρεψάμενος δῶρον ἤνεγκεν. ὁ δ' ἐπὶ τῷ τῆς ὀπώρας ἡσθεὶς ὡραίῳ, ἀγαθόποδι τῷ οἰκέτῃ (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδὶ) φυλάττειν ἐκέλευσεν, ὡς αὐτῷ μετὰ τὸ λουτρὸν παρατεθῆναι. συμβὰν δ' οὕτω, καὶ τοῦ αἰσώπου κατὰ δή τινα χρείαν εἰσελθόντος εἰς τὴν οἰκίαν, ἀφορμῆς ὁ ἀγαθόπους λαβόμενος, βουλὴν τοιάνδε τῶν συνδούλων τινὶ προτείνει, ἐμφορηθῶμεν εἰ δοκεῖ τῶν σύκων ὦ οὗτος, κἂν ὁ δεσπότης ἡμῶν ταῦτα ζητήσῃ, ἀλλ' ἡμεῖς τοῦ αἰσώπου καταμαρτυρήσομεν ἀμ-

φω, ὡς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uis ad res uarias, & in diuersa loca trāsferret corp⁹, à propria tamen sede illum traducere nō potuit. Fuit autem non solum seruus, sed & deformissi-mus omnium suæ ætatis hominum. nam acuto capite fuit, p̄ssis naribus, depresso collo, ꝓmi-nētibus labris, niger, un̄ & nomē adeptus ē. (idē ei Aesopus, qđ æthiops) uentrosus, ualgus, & in-curuus, forte & Homericū Thersiten turpitudine formæ superans. Hoc uero omnium in eo pessi-mum erat, tardiloquentia, & uox obscura simul, & inarticulata. Quæ oīa etiā uident̄ seruitutē Ae-sopo parasse. Etenim mirum fuisset, si sic indecenti corpore potuisset ser-uientiū retia effugere. Sed corpore sanè tali, animo uero solertissimo natura extitit, & ad oīe cōmentū felicissimus. Possessor igitur ipsius tanq̄ ad nullū domesticum opus cōmodū, ad fodiendū agrū emisit. ille uero digressus alacri-ter operi incūbebat. ꝓfecto uero aliquādo & he-ro ad agros, ut opera specularetur, agricola qdā ficos egregias decerptas dono tulit. ille uero fructus delectat⁹ pulchritudīe, Agathopo di ministro (hoc eñ erat nomē puero) seruare ius-sit, ut sibi post balneum apponeret. cum uero i-ta euenisset, atq; Aesopo ob quādā necessitatem ingresso ī domū, occasiōe capta Agathopus cōsiliū huiusmodi conseruo cuidam offert. impleamur, si placet, ficibus heus tu. ac si herus noster has reqsierit, nos uero cōtra Aesopū testificabimur ā-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

φῶ, ὡς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδραμόντος, καὶ τὰ σῦκα λάθρα καταφαγόντος, καὶ ἐπ' ἀληθεῖ θεμελίῳ τῇ πρὸς τὸν οἶκον εἰσόδῳ, πολλὰ τῶν ψευδῶν ἐποικοδομήσομεν, καὶ τὸν μηδὲν ἔσται ὅ γε εἷς πρὸς τοὺς δύο, καὶ ταῦτα μηδ' ἄνευ ἐλέγχων διᾶραι, ὥσπερ τὴν γλῶτταν δύναμιν ἔχων. δόξαντος δὴ τούτου, πρὸς τοὔργον ἐχώρησαν. καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ἔλεγον ἐφ' ἑκάστῳ σὺν γέλωτι, φεῦ σοι δύστηνε αἴσωπε. ὁ γοῦν δεσπότης ἐπανελθὼν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, καὶ τὰ σῦκα ζητήσας, καὶ ἀκούσας, ὡς αἴσωπος αὐτὰ κατεδήδοκε, τόν τε αἴσωπον σὺν ὀργῇ κελεύει κληθῆναι, καὶ κληθέντι φησί. λέγε μοι ὦ κατάρατε, οὕτω μου καταφρονήσας, ὡς εἰς τὸ ταμιεῖον εἰσελθεῖν, καὶ τὰ ἑτοιμασθέντα μοι σῦκα θοινήσασθαι; ὁ δὲ ἀκούων μὲν, καὶ συνιεὶς ἦν, λαλεῖν δ' εἶχεν οὐδ' ὁπωσοῦν διὰ τὸ βραδύγλωσσον. μέλλων δὲ ἤδη τύπτεσθαι, τῶν κατηγόρων σφοδροτέρων ἐπικειμένων, πεσὼν πρὸς τοὺς τοῦ δεσπότου πόδας, ἀναχέσθαι μικρὸν ἐδεῖτο. δραμὼν δὲ, καὶ χλιαρὸν ὕδωρ προσενεγκὼν, τοῦτό τε πέπωκε, καὶ τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καθεὶς, αὖθις τὸ ὑγρὸν μόνον ἀνέβαλεν. οὔπω γὰρ τροφῆς ἀψάμενος ἔτυχεν. ἠντιβόλει γοῦν αὐτὸ τοῦτο καὶ τοὺς διώκοντας δρᾶσαι, ὡς ἂν δῆλον γένηται, τίς ὁ τὰ σῦκα διαφορήσας. ὁ δὲ δεσπότης τὸ νόημον αὐτοῦ θαυμάσας, οὕτω ποιεῖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπέταξεν. οἱ δ' ἐβουλεύσαντο πιεῖν μὲν τοῦ ὕδατος, μὴ μέντοι καθεῖναι κατὰ τοῦ λαιμοῦ τοὺς δακτύλους, ἀλλ' ἐπὶ τὰ πλάγια τῶν γνάθων αὐτοὺς περιφέρειν. οὐκ ἔφθασαν δὲ πιόντες, καὶ τὸ χλιαρὸν ὕδωρ ἐκεῖνο ναυτίαν τοῖς πεπωκόσι παραχρῆμα ἐπενεγκὸν, αὐτομάτην παρέσχε τὴν ὀπώραν ἀναδοθῆναι. τότε γοῦν πρὸ ὀφθαλμῶν πεσόντος, τοῦ τε κακουρ-

γήματος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

bo, ꝙ in domum ingressus sit, & ficus clàm comederit, & super uero fundamento, uidelicet ĩ domũ ingressiõe, multa mẽdacia ĩædificabim⁹, & nihil unus ad duos fuerit, præsertim cum ne sine probationibus quidem diducere unq̃ os queat. ui so uero hoc, ad opus accesserunt, & ficus deuorãtes, dicebãt ĩ singulis cũ risu, Væ tibi infelix Aesope. cum igitur herus rediisset à lauacro, & ficus petiisset, & audiuisset quod Aesopus eas comederit, & Aesopum cum ira iubet uocari, & uocato ait. dic mihi ò execrande, ita me contempsisti, ut in penu ingredereris, & paratas mihi ficus comederis? ille audiebat q̃dẽ, & ĩtelligebat, sed loq̃ poterat nullo mõ ob lĩguæ tarditatẽ. cũ iã uerberãdus esset, & delatores uehemẽtiores instarent, procumbẽs ad heri pedes, ut sustineret se parũ, orabat. cũ aũt accurrisset, & tepidã aquã attulisset, eam bibit, & digitis in os demissis, rursum humorẽ solũ reiecit. nondũ em̃ cibum attigerat. orabat igitur ut idem & accusantes facerent, quo manifestũ fieret, q̃s nã ficus dissipasset. herus autẽ ingeniũ hominis admiratus, sic facere & alios iussit. illi autem deliberauerant bibere quidẽ aquã, nõ tñ demittere in guttur digitos, sed per obliqua maxillarum eos circunferre. uix dum autem biberant, cum tepida illa aqua nausea potis inducta effecit, ut sponte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos posito & male-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

γήματος τῶν οἰκετῶν, καὶ τῆς συκοφαντίας, ὁ μὲν δεσ-
πότης ἐκέλευσεν αὐτοὺς γυμνωθέντας μαστίζεσθαι, οἱ δ'
ἐπέγνωσαν σαφῶς κατὰ τὸν εἰπόντα, ὡς ὅστις καθ' ἑτέρου
δόλια μηχανεύεται, αὐτῷ λέληθε τὸ κακὸν ἀρχιτεκτο-
νῶν. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τοῦ μὲν δεσπότου εἰς ἄστυ ἐπαναζεύξαν-
τος, τοῦ δ' αἰσώπου σκάπτοντος ᾗ προσετάχθη, ἱερεῖς τῆς
ἀρτέμιδος εἴτ' ἄλλοι τινὲς ἄνθρωποι τῆς ὁδοῦ πλανηθέν-
τες, καὶ τῷ αἰσώπῳ περιτυχόντες, προὔτρεπον πρὸς διὸς
ξενίου τὸν ἄνδρα, τὴν εἰς ἄστυ φέρουσαν αὐτοῖς ὑποδεῖξαι.
ὁ δ' ὑπὸ σκιὰν δένδρου τοὺς ἄνδρας ἀπαγαγὼν πρότερον,
καὶ λιτὸν παραθέμενος δεῖπνον, εἶτα καὶ ἡγησάμενος
αὐτοῖς, εἰς ἣν ἐζήτουν ὁδὸν εἰσήνεγκεν. οἱ μὲν οὖν τοῦτο
μὲν ἐπὶ τῇ ξενίᾳ, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ὁδηγίᾳ διαφερόντως
τοῦ ἀνδρὸς ἐξαρτηθέντες, τάς τε χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἦραν,
καὶ εὐχῇ τὸν εὐεργέτην ἠμείψαντο. αἴσωπος δ' ὑποστρέ-
ψας, καὶ εἰς ὕπνον καταπεσὼν ὑπό τε τοῦ συνεχοῦς πό-
νου καὶ καύματος, ἔδοξεν ἰδεῖν τὴν τύχην ἐπιστᾶσαν αὐ-
τῷ, καὶ λύσιν τῆς γλώττης καὶ λόγου δρόμον καὶ σοφίαν
τὴν τῶν μύθων χαριζομένην. εὐθὺς οὖν διυπνισθεὶς, φη-
σί, βαβαὶ πῶς ἡδέως κεκοίμημαι. ἀλλὰ καὶ καλὸν ὄνει-
ρον ἰδεῖν ἔδοξα. καὶ ἰδοὺ ἀκωλύτως λαλῶ βοῦς, ὄνος,
δίκελλα. νὴ τοὺς θεοὺς συνῆκα πόθεν μοι τἀγαθὸν προσ-
εγένετο τοῦτο. εὐσεβήσας γὰρ εἰς τοὺς ξένους, ἀντιλαμβα-
νομένου τοῦ κρείττονος ἔτυχον. ἄρ' οὖν τὸ εὖ ποιεῖν ἀγα-
θῶν ἐστι πλῆρες ἐλπίδων. οὕτω μὲν οὖν αἴσωπος ὑπερησ-
θεὶς τῷ πράγματι, πάλιν ἤρξατο σκάπτειν. τοῦ δ' ἐφε-
στηκότος τῷ ἀγρῷ (ζηνᾶς ἦν αὐτῷ τοὔνομα) πρὸς
τοὺς ἐργαζομένους ἐλθόντος, καὶ τούτων ἕνα, ἐπειδὴ μι-
κρὸν ἐσφάλη τοῦ ἔργου, τῇ ῥάβδῳ πατάξαντος, αἴσωπος
παραχρῆμα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ficio ministrorum & calumnia, he-
rus iussit eos nudos flagro uapulare. illi uero
cognouerūt manifeste dictum illud, qui in alterū
dolos struit, sibi inscius malum fabri-
cat. sequenti uero die hero in urbem reue-
cto, Aesopo uero fodiēte, queadmodū iussus fue-
rat, sacerdotes Dianæ, siue alij qpiā hoīes uia erran
tes, & Aesopum nacti, exhortabantur per Iouem
hospitalē, hoīem, ut quæ in urbē duceret, uiā ondē-
ret. ille cū sub umbrā arboris uiros adduxisset pus
& frugalē apposuisset cœnam, inde & dux factus
ipsis, in quā quærebant uiā induxit. illi autem tum
ob hospitalitatē, tū ob ducatū, mirum in modum
uiro deuincti. & manus in cœlū eleuarunt,
& pcib9 bnfactorē remunerati sūt. Aesop9 uero re
uersus, & in somnum lapsus, & assiduo labo-
re, & æstu, uisus est uidere fortunam astantē si-
bi, & solutionē linguæ, et sermonis cursum, & eam,
quæ fabularū est, doctrinā largientē. statim igit ex-
citatus ait, papæ ut suauit dormiui. sed & pulchrū
somniū uidere uisus sum, & ecce expedite loquor
Bos, Asinus, rastrū, p deos intelligo uñ mihi bonū
accesserit hoc. quia em pius fui in hospites, propi-
tium numē consecutus sum. Ergo benefacere, bo-
na plenum est spe, sic igitur Aesopus læta-
tus facto, rursum cœpit fodere. Sed præ-
fecto agri (Zenas erat ipsi nomen) ad
operarios profecto, & horum unum, quoniā pa-
rū errauerat in opere, uirga uerberante, Aesopus
statim

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πρᾶγμα ἀνέκραγεν· ἄνθρωπε, τοῦ χάριν τὸν μηδὲν ἠδικηκότα οὕτως αἰκίζῃ, καὶ πᾶσιν εἰκῇ πληγὰς ἐμφορεῖς δι' ἡμέρας; πάντως ἀναγγελῶ ταῦτα τῷ κεκτημένῳ. Ζηνᾶς δὲ ταῦτα τοῦ Αἰσώπου ἀκούσας, ἐξεπλάγη τε οὐ μέσως, καὶ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν, Αἴσωπος λαλεῖν ἀρξάμενος, οὐδὲν ἐμὸν ὄφελος ἔσται. φθάσας τοίνυν αὐτὸς κατηγορήσω αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δεσπότου, πρὶν αὐτὸς τοῦτ' αὐτὸ δράσῃ, καί με ὁ δεσπότης τῆς ἐπιτροπῆς παραλύσῃ. ταῦτ' εἰπὼν εὐθὺ τῆς πόλεως πρὸς τὸν δεσπότην ἤλαυνε. καὶ δὴ σὺν θορύβῳ προσελθὼν χαῖρέ φησι δέσποτα. ὁ δὲ, τί τεθορυβημένος πάρει φησί; καὶ ὁ Ζηνᾶς, χρῆμά τι τερατῶδες ἐν τῷ ἀγρῷ συνέβη. καὶ ὁ δεσπότης, ἦ πού τι δένδρον παρὰ καιρὸν καρπὸν ἤνεγκεν; ἢ τῶν κτηνῶν τι παρὰ φύσιν ἐγέννησε; καὶ ὅς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' Αἴσωπος ἄναυδος τὸ πρότερον ὢν, νυνὶ λαλεῖν ἤρξατο. καὶ ὁ δεσπότης, οὕτω σοι μηδὲν τῶν ἀγαθῶν γένοιτο, τοῦτο νομίζουσι τέρας εἶναι. ὁ δὲ καὶ μάλα, φησίν, ἃ μὲν γὰρ εἰς ἐμὲ περιύβρισεν, ἑκὼν παρίημι δέσποτα, εἰς δὲ σὲ καὶ θεοὺς οὐ φορητὰ βλασφημεῖ. ἐπὶ τούτοις ὀργῇ ληφθεὶς ὁ δεσπότης, τῷ Ζηνᾷ φησίν. ἰδού σοι παραδέδοται Αἴσωπος, ἀπόδου, δώρησαι, ὃ βούλει ἐπ' αὐτῷ ποίησον. τοῦ δὲ Ζηνᾶ ἐπ' αὐτῷ γενομένου παραλαβόντος τὸν Αἴσωπον, καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ δεσποτείαν αὐτῷ ἀναγγείλαντος, ἐκεῖνος ὅ,τι δήποτε βουλομένῳ σοί ἐστί φησιν ἐργάσασθαι. ἧκε δὲ δή τινα τύχην ἀνδρός τινος κτήνη ζητοῦντος πρίασθαι, καὶ διὰ ταῦτα τὸν ἀγρὸν διιόντος ἐκεῖνον, καὶ τὸν Ζηνᾶν ἐρομένου, ἐκεῖνος θρέμμα μὲν οὐκ ἔστι μοί φησιν ἀποδόσθαι, σωμάτιον δὲ ἄρρεν, ὅπερ εἰ θέλεις ὠνήσασθαι, πάρεστι. τοῦ δὲ ἐμπόρου φήσαντος ὑποδειχθῆναι

αὐτῷ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

statim exclamauit, homo cuius gratia eũ qui nulla iniuria affecit, sic uerberas? & oĩbus temere plagas ingeris quotidie? omnino renunciabo hæc hero. Zenas autẽ hæc ab Aesopo audiẽs obstupuit nõ mediocriter, & secũ ait, ꝙ Aesopus loq̃ cœperit, nulla mihi utilitas erit. præueniens igitur ipse accusabo eũ coram domino, anteq̃ ipse hoc idem faciat, & me herus procuratione priuet. his dictis, urbem uersus ad dominum uectus ẽ. cæterũ turbat⁹ cũ accessisset, salue inq̃t here. Ille uero, q̃d pturbatus ades inquit? & Zenas, res quædã monstrosa in agro cõtigit. & herus, nũquid arbor præter tẽpus fructũ tulit? aut iumẽtũ aliq̃d præter naturã genuit? & ille, nõ ita, sed Aesopus, qui antea erat mutus, nũc loqui cœpit. & herus, sic tibi nihil boni fiat hoc existimãti mõstrũ esse. & ille, & sanè inquit, nã quæ in me cõtumeliose dixit, spõte prætereo here, in te aũt & deos intolerabiliter conuiciatur. his ira percitus herus, Zenæ ait, ecce tibi traditus est Aesopus, uende, dona, quod uis de eo fac.

Cum Zenas aũt in potestate sua accepisset Aesopũ, & quod in eum haberet imperiũ ei renunciasset, ille, quodcunq; uolenti tibi licet, inquit, effice. forte uero cũ uir quidam iumenta quæreret emere, & propterea per agrũ illũ iter faceret, & Zenam rogaret, ille iumentum non licet mihi inq̃t uẽdere, sed mancipiũ masculũ, q̃d si uis emere, adest. cum uero mercator dixisset ostendi

sibi

(c) 2007 Ministerio de Cultura

αὐτῷ τὸ σωμάτιον, καὶ τὸν ζηνᾶ τὸν αἴσωπον μεταπεμψαμένου, ὁ ἔμπορος ἰδὼν αὐτὸν καὶ ἀνακαγχάσας, πόθεν σοί φησι πρὸς τὸν ζηνᾶν, ἥδε ἡ χύτρα; πότερον στέλεχός ἐστι δένδρου, ἢ ἄνθρωπος; οὗτος εἰ μὴ φωνὴν εἶχεν, οὐδὲν ἂν ἔδει μὴ οὐχὶ δοκεῖν ἀσκοκήλη. ἵνα τί μοι τὴν πορείαν διέκοψας τουτουὶ τοῦ καθάρματος ἕνεκεν; ταῦτ᾽ εἰπὼν, ἀπῄει τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. ὁ δ᾽ αἴσωπος μεταδιώξας αὐτὸν, μεῖνόν φησιν. ὁ δὲ μεταστραφεὶς, ἄπιθι φησὶν ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥυπαρώτατε κύων. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰπέ μοι, τίνος ἕνεκεν δεῦρο ἐλήλυθας; καὶ ὁ ἔμπορος, κάθαρμα, ἵνα τί χρηστὸν πρίωμαι, σοῦ δὲ ἀχρήστου καὶ σαπροῦ ὄντος, οὐ χρήζω. καὶ ὁ αἴσωπος, ὤνησαί με, καὶ εἴ τίς ἐστι πίστις, πολλά σε ὠφελῆσαι οἷός τε εἰμί. καὶ ὅς, τί δ᾽ ἂν σου ὀναίμην, στυγήματος ὄντος αὐτόχρημα; καὶ ὁ αἴσωπος, οὐ πάρεισί σοι παιδία οἴκοι ἀτακτοῦντα καὶ κλαίοντα; τούτοις ἐπίστησόν με παιδαγωγὸν, καὶ πάντως αὐτοῖς ἀντὶ μορμοῦς ἔσομαι. γελάσας οὖν ἐπὶ τούτῳ ὁ ἔμπορος, φησὶ πρὸς ζηνᾶ, πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς ἀργυρίου; ὁ δὲ τριῶν φησιν ὀβολῶν. ὁ δ᾽ ἔμπορος αὐτίκα τοὺς τρεῖς ὀβολοὺς κατεβάλλετο, λέγων, οὐδὲν κατεθέμην, καὶ οὐδὲν ἐπριάμην. διανυσάντων τοιγαροῦν καὶ ἀφικομένων αὐτῶν οἴκαδε, παιδάρια δύο ἔτι ὑπὸ μητρὶ τελοῦντα, τὸν αἴσωπον ἰδόντα καὶ συγχυθέντα, ἀνέκραξε. καὶ ὁ αἴσωπος εὐθὺς πρὸς ἔμπορον φησίν. ἔχεις μου τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν. ὁ δὲ γελάσας, εἰσελθὼν φησιν, ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου. τὸν δὴ εἰσελθόντα καὶ ἀσπασάμενον ἰδόντες ἐκεῖνοι, τί ποτε ἄρα κακὸν πρὸς ἡμῶν δεσπότῃ φασὶ συμβέβηκεν, ὅτι σωμάτιον αἰσχρὸν οὕτως ἐπρίατο; ἀλλ᾽ ὡς ἔοικεν, ἀντὶ βα-

σκανίου

(c) 2007 Ministerio de Cultura

sibi seruulum,& Zenas Aesopum accersisset,mercator uidens ipsum,& cachinnatus unde tibi,inquit ad Zenam,hæc olla? utrum truncus est arboris,an homo? hic nisi uocem haberet fermè uideretur uter inflatus. Quare mihi iter interrupisti huiusce piaculi gratia? his dictis,abijt suam uiam. Aesopus uero insecutus ipsum,mane inquit. ille autẽ cõuersus,abi inquit à me sordidissime canis. & Aesopus. dic mihi cuius rei causa huc uenisti? & mercator,scelestè,ut aliquid boni emerẽ,tui ꝙ inutilis & marcidus sis,non egeo. & Aesopus,eme me,& si qua est fides,multum te iuuare potis sum. & ille, qua in re à te iuuari possem,cũ sis odiũ penit⁹? & Aesopus,nõne adsũt tibi pueruli domi turbulẽti,et flentes? his præfice me pædagogum. omnino eis pro larua ero. Ridens igitur de hoc mercator,inquit Zenæ. Quanti malum hoc uendis uas? ille uero,tribus inquit obolis. mercator autem statim tres obolos soluit,dicens,nihil exposui,& nihil emi. Cum igitur iter fecissent, ac ꝑuenissent in suã domũ,pueruli duo,ꝗ adhuc sub matre erant,Aesopo uiso perturbati exclamauerũt,& Aesopus statim mercatori inqt,habes meæ pollicitatiõis ꝓbationẽ. ille uero ridens ingressus inquit,saluta conseruos tuos,introgressum autẽ,ac salutantẽ uidentes illi,quod nam malum nostro hero,inquiunt,contigit,ut seruulum deformẽ adeo emerit? sed ut uideť pro fascino

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σκευῶν τῶν τῆς οἰκίας ὠνήσατο. μετὰ δ' οὐ πολὺ καὶ ὁ
ἔμπορος εἰσελθὼν, τὰ πρὸς ὁδὸν εὐτρεπισθῆναι τοῖς δού
λοις ἐπέσκηψε, μέλλειν γὰρ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς ἀσίαν πο
ρεύεσθαι. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα τὰ σκεύη διεμερίζοντο. ὁ δ'
αἴσωπος ἐδεῖτο τὸ κουφότατον τῶν φορτίων αὐτῷ παρα
χωρεῖν, ἅτε δὴ νεωνήτῳ, καὶ μήπω πρὸς τὰς τοιαύτας
ὑπουργίας γεγυμνασμένῳ. τῶν δὲ, καὶ εἰ μηδὲν ἆραι βού
ληται συγγνώμην παρεχομένων, ἐκεῖνος οὐ δεῖν ἔλεγε
πάντων κοπιώντων αὐτὸν μόνον ἀσυντελῆ τυγχάνειν.
τῶν δὲ ὅπερ ἂν ἆραι βούληται ἐπιτρεπόντων, δεῦρο, κἀ
κεῖσε περιβλεψάμενος, καὶ σκεύη ἀθροίσας διάφορα σάκ
κους, καὶ στρώματα καὶ γυργάθους, ἕνα γύργαθον ἄρτων
πεπληρωμένον, ὃν δύο βαστάζειν ἔμελλον, αὐτῷ ἐπι
τεθεῖναι κελεύει. οἱ δὲ γελάσαντες, καὶ μηδὲν εἶναι μωρό
τερον τοῦ χυδαίου τούτου καθάρματος φάμενοι, ὃς μι
κρῷ μὲν ἔμπροσθεν τὸ κουφότατον ἐδεῖτο ἆραι τῶν φορ
τίων, νῦν δὲ τὸ πάντων βαρύτατον εἵλετο. χαρίσαι μέν
τοι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ πληρῶσαι, ὑπολαβόντες τὸν γύρ
γαθον, ἐπιτιθέασι τῷ αἰσώπῳ. ὁ δὲ κατὰ τῶν ὤμων τὸ
φορτίον ἀπηχθισμένος, δεῦρο κἀκεῖσε διεκλονεῖτο. τὸν
δὲ ἰδὼν ὁ ἔμπορος, ἀπεθαύμασεν, καὶ φησίν. αἴσωπος
εἰς τὸ πονεῖν πρόθυμος ὤν, ἤδη τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν ἐξ
έτισε, κτήνους γὰρ φόρτον ἦρατο. ἐπεὶ δὲ ὥρας οὔσης
ἀρίστου κατέλυσαν, αἴσωπος κελευσθεὶς ἀρτοδοτῆσαι,
ἡμιδεᾶ τὸν γύργαθον πολλῶν φαγόντων ἐποίησεν. ὅθεν
καὶ μετὰ τὸ ἄριστον κουφοτέρου τοῦ φορτίου γεγονότος,
προθυμότερον ὥδευε. καὶ δὴ καὶ ἑσπέρας οὗ κατήχθησαν
πάλιν ἀρτοδοτήσας, τῇ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ κενὸν παντάπα
σιν ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνέχων τὸν γύργαθον, πρῶτος ἁπάν

τῶν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ſcino domus hunc emit.non multo uero poſt, &
mercator ingreſſus apparari res ad iter ſer/
uis iuſſit,quod poſtridie in Aſiam pro/
fecturus eſſet.illi igit̃ ſtatim uaſa diſtribuebant.at
Aeſopus rogabat leuiſſimum onus ſibi con-
cedi tanquam nuper empto,& nondum ad hæc
miniſteria exercitato.his autẽ & ſi nihil tollere ue-
lit ueniam præbentibus,ille non oportere dixit
omnibus laborantibus,ſe ſolum inutilem eſſe.
his quod attollere uellet permittentibus,huc & il/
luc cũ circunſpexiſſet, & uaſa cõgregaſſet diuerſa,
ſaccos,& ſtramẽta,& caniſtros,unũ caniſtrũ panis
plenum,quem duo baiulare debebant,ſibi im/
poni iubet.Illi autem ridentes,& nihil eſſe ſtul/
tius uili hoc ſceleſto inquientes,qui pau/
lo ante leuiſſimum rogabat tollere onus,
nunc omnium grauiſſimum elegit.oportere ta/
men deſyderium eius explere,ſullatum cani/
ſtrũ impoſuerũt Aeſopo.ille uero humeris onere
grauatis huc & illuc dimouebatur.
hũc uidẽs mercator,admirat⁹ eſt,& inqt:Aeſopus
cũ ad laborandũ promptus ſit,iam ſuũ pretiũ per/
ſoluit, iumenti enim onus ſuſtulit.cum uero hora
prãdiȷ̃ diuertiſſent,Aeſop⁹ iuſſus panes diſpẽſare,
ſemiuacuũ caniſtrũ multis comedẽtib⁹ fecit. unde
etiam poſt prandium leuiore onere facto
alacri⁹ incedebat.uerũ ueſpe quoq; illic,quò diuer/
terant pane diſtributo,poſtera die uacuum omni/
no humeris ſullato caniſtro,primus omni/

© 2007 Ministerio de Cultura

των ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς συνδούλοις προέχοντα τὸν τρόπον ὁρῶσιν ἀμφίβολα γίνεσθαι, πότερον ὁ σαπρὸς οὗτός ἐστιν αἴσωπος, ἤ τις ἕτερος. καὶ καταμαθοῦσιν ἐκεῖνον εἶναι, θαυμάζειν ὅπως τὸ μεμελανωμένον ἀνθρώπιον, συνεχέστερα πάντων ἔπραξε τοὺς ῥαδίως δαπανωμένους ἄρτους ἀράμενον, ἐκείνων τὰ στρώματα καὶ τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἐπιφορτισαμένων, ἃ μὴ φύσιν ἔλαχεν οὑτωσὶ δαπανᾶσθαι. ὁ μὲν οὖν ἔμπορος ἐπὶ τῇ ἐφέσῳ γενόμενος, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀνδραπόδων σὺν κέρδει ἀπέδοτο. ὑπελείφθη δ' αὐτῷ τρία, γραμματικὸς, ψάλτης, καὶ ὁ αἴσωπος. τῶν δέ τις αὐτοῦ συνήθων συμβουλεύσας εἰς σάμον ἀπᾶραι, ὡς ἐκεῖ δὴ σὺν μείζονι κέρδει ἀπεμπωλήσοντι τὰ σωμάτια, πείθεται. καὶ ὁ ἔμπορος ἐπιβὰς τῆς σάμου, τὸν μὲν γραμματικὸν σὺν τῷ ψάλτῃ καινὰς στολὰς ἀμφιέσας, ἵστησιν ἄμφω ἐπὶ τοῦ πρατηρίου. τὸν δ' αἴσωπον, ἐπεὶ μηδαμόθεν εἶχε κοσμῆσαι, ὅλος γὰρ ἦν ἁμάρτημα, ἐσθῆτα σάκκου τούτῳ περικαθάψας, μέσον ἀμφοῖν ἔστησεν, ὡς καὶ τοὺς ὁρῶντας δεδίσασθαι λέγοντας, πόθεν τοῦτο βδέλυγμα, τὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀφανίζον; αἴσωπος δὲ, καίπερ ὑπὸ πολλῶν σκωπτόμενος, ἵστατο μέντοι τολμηρὰ πρὸς αὐτοὺς ἀπονίζων. ξάνθος δὲ ὁ φιλόσοφος εἷς τῶν ἐνοικούντων ὢν τηνικαῦτα τῇ σάμῳ, προελθὼν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ θεασάμενος τοὺς μὲν δύο παῖδας σὺν εὐπρεπείᾳ στολισαμένους, μέσον δὲ τούτων τὸν αἴσωπον, ἠγάσατο τὴν τοῦ ἐμπόρου ἐπίνοιαν, ὅπως τὸν αἰσχρὸν ἐν τοῖς μεταξὺ τέταχεν, ὡς τῇ παραθέσει τοῦ δυσειδοῦς, καλλίους ἑαυτῶν τοὺς νεανίας φανῶσι. ἐγγυτέρω δ' ἐπιστὰς, ἐπύθετο τοῦ ψάλτου, πόθεν ἂν εἴη. καὶ ὃς, καππαδόκης. καὶ ὁ ξάνθος. τί οὖν οἶδας ποιεῖν; ὁ δὲ, πάντα.

καὶ ἐπὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

um ibat, ut & conseruis præcurrentē hunc uidēti-
bus dubiū faceret, utrum putridus esset Aesopus,
an qs ali⁹. & cū cognouissent illū esse, admirarent̄,
quod denigratus homuncio solertius omni-
bus fecerit, qm̄ qui facile absumerētur panes, sustu
lit, cum illi stramenta, & reliquā supellectilem ba-
iularēt, quæ nō est sortita naturā, ut sic absumerent̄.
mercator itaq; cum esset Ephesi, alia quidem
mancipia cum lucro uendidit. remanserūt
autem ei tria, grammaticus, cantor & Aesopus.
cū uero qdā ex familiarib⁹ ei suasisset, i Samū ut na
uigaret, tanq̄ ibi cū maiore lucro diuendituro ser-
uulos, psuadet. & mercator cū puenisset in Samū,
grāmaticū qdē & cātorē, utrūq; noua ueste indutū
statuit in foro, sed Aesopum quoniam necun-
de poterat ornare (totus enim erat mēdosus) ue-
ste ex sacco ei circūposita, mediū inter utrūq; cōsti
tuit, ut & uidentes stuperent dicentes: unde hæc
abominatio, quæ & alios obscurat? Aesopus aūt
q̄uis à multis morderetur, stabat tamen auda-
cter ad ipsos intuens. Xanthus uero philosophus
habitans tunc Sami, profectus in
forum, & uidens duos quidem pueros cum or-
natu astantes, medium uero horum Aesopum,
admiratus est mercatoris cōmentum, quod turpē
in medio collocauerat, ut appositione deformis
pulchriores seipsis adolescētuli apparerēt. ppi⁹ aūt
astās, pcontatus est cātorē, cuias esset & is, Cappa-
dox. tum Xāthus, qd igitur scis facere? hic, omnia.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ ἐπὶ τούτοις αἴσωπος ἐξεγέλασε. τῶν δὲ σχολασικῶν, οἳ τῷ ξάνθῳ συνῆσαν, ὡς εἶδον αὐτὸν γελάσαντα καὶ παραφήναντα τοὺς ὀδόντας ἐξαίφνης, καί τέρας ὁρᾶν δοξάντων, καὶ τοῦ μὲν, ἢ που κήλη ὀξεῖν ὀδόντας ἔχουσα λέγοντος, τοῦ δὲ, τί ποτε ἄρα ἰδὼν ἐγέλασε; τοῦ δ' ὡς οὐκ ἐγέλασεν, ἀλλ' ἐξερίγωσε, πάντων δὲ βουλομένων γνῶναι τίς ποτε ἦν ὁ γέλως, εἷς τις αὐτῶν προσελθὼν τῷ αἰσώπῳ φησὶν, ὅτου χάριν ἐγέλασας; καὶ ὃς, ἀποχώρει θαλάττιον πρόβατον. τοῦ δὲ, ἀμηχανήσαντος τοῖς ὅλοις ἐπὶ τῷ λόγῳ, κἀκ τοῦ εὐθέως ἀναχωρήσαντος, ὁ ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ φησὶ, πόσου τιμήματος ὁ ψάλτης; τοῦ δὲ, χιλίων ὀβολῶν ἀποκρινομένου, πρὸς τὸν ἕτερον ἦλθεν, ὑπερβάλλον ἀκούσας τὸ τίμημα. ἐρομένου καὶ τοῦτον τοῦ φιλοσόφου, πόθεν ἂν εἴη, καὶ ἀκούσαντος ὅτι λυδὸς, καὶ ἐπανερομένου, τί οὖν εἶδας ποιεῖν; κἀκείνου φαμένου πάντα, πάλιν ἐγέλασεν αἴσωπος. τῶν σχολασικῶν δέ τινος ἀπορουμένου, τί δή ποτε οὗτος πρὸς πάντας γελᾷ; ἕτερος πρὸς αὐτὸν εἶπεν. εἰ βούλει καὶ σὺ θαλάττιος τράγος ἀκοῦσαι, ἐρώτησον. ὁ δὲ ξάνθος, καὶ αὖθις ἤρετο τὸν ἔμπορον, πόσου τιμήματος ὁ γραμματικός; κἀκείνου τρισχιλίων ὀβολῶν ἀποκρινομένου, δυσφόρως ὁ φιλόσοφος ἤνεγκε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τιμήματος. καὶ στραφεὶς ἀπῄει. τῶν δὲ σχολασικῶν ἐρομένων, εἰ μὴ ἤρεσεν αὐτῷ τὰ σωμάτια, ναί φησιν. ἀλλὰ δόγμα κεῖται, μὴ ἀνδράποδον ὠνεῖσθαι τῶν πολυτίμων. ἑνὸς δὲ τούτων φαμένου, ἀλλ' εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει, τὸν γοῦν αἰσχρὸν τοῦτον οὐδεὶς νόμος ἐμποδὼν ἵσταται μὴ ὠνήσασθαι. τὴν αὐτὴν γὰρ καὶ οὗτος λειτουργίαν εἰσοίσει. καὶ ἡμεῖς τὸ τίμημα

τούτου

(c) 2007 Ministerio de Cultura

atq; ad hæc Aesopus risit. Sed discipu-
lis, qui cũ Xantho unà erant, ut uiderũt ipsum risis
se, & ostendisse dentes statim, & aliquod mon-
strũ uidere arbitrãtibus, & uno certe hernia est dẽ
tes habẽs dicente, alio uero qd nã uidẽs, risit? alio,
non risisse, sed riguisse, omnibus autẽ uolentibus
cognoscere, cur risisset, unus ipsorum accedens
Aesopo inquit: cuius rei gratia risisti? & is, ab-
scede marina ouis. illo uero confuso fun-
ditus eo sermone, repenteq; secedente,
Xanthus inquit mercatori: quanto pretio can-
tor? illo autem milli obolorum respondente, ad
alterum iuit, immenso audito pretio. atqui
& hunc rogitante philosopho, cuias nam foret, &
audito Lydũ esse, rursusq; rogante, quid ergo scis
facere? & illo dicente, omnia, iterum risit Ae-
sopus. ex scholasticis aũt quodam dubitante, quid
nam hic ad omnes ridet? alius ei di-
xit: si uis & tu marinus hircus uocari, ro-
ga. Xãth⁹ aũt & rursus rogauit mercatorẽ, q̃nto p̃-
tio grammaticus? & illo tribus millibus obo-
lorum respondente, ægre philosophus tulit
immensum pretium, & auersus discedebat.
scholasticis aũt petẽtibus, an nõ placuerint ei ser-
uuli: næ inquit, sed decretum est, non eme-
re mãcipiũ pretiosum. uno aũt ipsorũ dicẽte, sed si
hæc ita se habent, igitur turpem hunc nulla lex
impedimento est, ne ematur. idem enim
& hic ministerium afferet. & nos pretium

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τούτου καταθησόμεθα, ὁ ξάνθος ἔφη, ἀλλὰ γελοῖον ἂν εἴη ὑμᾶς ἐκτίσαι τὸ τίμημα, ἐμὲ δὲ τὸν δοῦλον ὠνήσασθαι, ἄλλως τε, καὶ τὸ γύναιόν μου καθάριον ὄν, οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο ὑπὸ αἰσχροῦ σωματίου ὑπηρετεῖσθαι. τῶν δὲ σχολαστικῶν αὖθις εἰπόντων, ἀλλ' ἐγγὺς ἡ γνώμη, καὶ τὸ μὴ πείθεσθαι γυναικὶ, ὁ φιλόσοφος εἶπε. λάβωμεν πρότερον πεῖραν, εἰ οἶδέ τι, μή ποτε καὶ τὸ τίμημα μάτην ἀπόληται. προσελθὼν γοῦν τῷ αἰσώπῳ, χαῖρέ φησι. καὶ ὅς, μὴ γὰρ ἐλυπούμην. καὶ ὁ ξάνθος, ἀσπάζομαί σε. κἀκεῖνος, κἀγὼ σέ. καὶ ὁ ξάνθος, ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τῷ παραλόγῳ καὶ ἑτοίμῳ τῆς ἀποκρίσεως ἐκπλαγεὶς, ἤρετο, ποταπὸς εἶ; ὁ δὲ μέλας φησί. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ πόθεν γεγένησαι. καὶ ὅς, ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς μητρός μου. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλ' ἐν ποίῳ τόπῳ γεγένησαι. κἀκεῖνος, οὐκ ἀνήγγειλέ μοι ἡ μήτηρ μου, πότερον ἐν ἀνωγέῳ, ἢ κατωγέῳ. καὶ ὁ φιλόσοφος, τί δὲ πράττειν ἐπίστασαι; κἀκεῖνος, οὐδέν. καὶ ὁ ξάνθος, τίνα τρόπον; ὁ δέ, ἐπειδὴ περ οὗτοι πάντα ἐπίστασθαι ἐπηγγείλαντο, ἐμοὶ δὲ κατέλιπον οὐδὲ ἕν. καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ σχολαστικοὶ ὑπερφυῶς ἀγάμενοι, νὴ τὴν θείαν πρόνοιαν, ἔφασαν, πάνυ καλῶς ἀπεκρίνατο. οὐδὲ γὰρ εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς ἂν πάντα εἰδείη. διὰ γὰρ ταῦτα δηλαδὴ καὶ ἐγέλα. αὖθις οὖν ὁ ξάνθος φησὶ, βούλει πρίωμαί σε; καὶ ὁ αἴσωπος, ἐμοῦ πρὸς τοῦτο συμβούλου δέῃ; ὁπότερον σοι δοκεῖ βέλτιον, ἢ πρίασθαι, ἢ μή, ποίει. οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν πρὸς βίαν ποιεῖ. τοῦτο παρὰ τῇ σῇ κεῖται γνώμῃ. κἂν μὲν βούλῃ, βαλαντίου θύραν ἀνοίξας, ἀργύριον ἀρίθμει. εἰ δὲ μὴ σκῶπτε. πάλιν οὖν οἱ σχολαστικοὶ πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν, νὴ τοὺς θεοὺς νενίκηκε τὸν καθηγητήν. τοῦ δὲ

ξάνθου

(c) 2007 Ministerio de Cultura

huius exponemus, Xanthus ait:sed ridiculum esset, uos soluisse pretium, me autem seruum emisse, alioq, & uxorcula mea mūditiæ studiosa, nō ferret à deformi seruulo seruiri sibi. at scholasticis rursus dicentibus, sed propè est sentētia, ne pareatur fœminæ, philosophus dixit: faciamus prius periculū, an sciat aliquid, ne & preciū incassum pereat. Adiens igitur Aesopum, gaude, inquit. & ille: num nam tristabar? & Xanthus, saluto te. & ille, & ego te. & Xanthus unà cum alijs inexpectato, & prompto respōso stupefactus, rogauit, cuias es? ille niger. & Xanthus: non hoc inquam, sed unde natus sis. & is: ex uentre matris meæ. non hoc dico, sed in quo loco natus sis. & ille: nō renūciauit mihi mater mea, utrū in sublimi loco, an ī humili. & philosoph⁹: qd uero facere nosti? & ille: nihil. & Xanthus: quomodo? quoniam hi omnia nosse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. atq; his scholastici uehemēter admirati, ꝑ diuinā ꝓuidētiā, dixerunt, ualde bene respōdit. nullus enim est homo, qui omnia norit. & propterea scilicet & risit. rursus igitur Xanthus inquit: uis emam te? & Aesopus: me hac in re consultore eges? utrum tibi uidet̄ melius, aut emere, aut nō, fac. nullus em̄ quidq; ui facit. hoc in tua positū est uoluntate, & si uolueris, crumenæ ianuā aperiēs, argētū nūera. sin uero minime, ne cauillare. rursus igit̄ scholastici inter se dixerunt: per deos superauit præceptorem.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ξάνθου φήσαντος, ἐὰν πρίωμαί σε δραπετεῦσαι βου-
λήσῃ; γελάσας ὁ αἴσωπος ἔφη, τοῦτο εἰ βουλήσομαι
πρᾶξαι, οὐ πάντως χρήσομαί σοι συμβούλῳ, ὡς δὴ καὶ
σὺ μικρῷ πρόσθεν ἐμοί. καὶ ὁ ξάνθος, καλῶς μὲν λέ-
γεις, ἀλλ' αἰσχρὸς εἶ. κἀκεῖνος, εἰς τὸν νοῦν ἀφορᾶν
δεῖ φιλόσοφε, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν. τότε τοῦ ἐμπό-
ρου προσελθὼν ὁ ξάνθος φησὶ, πόσου τοῦτον πωλεῖς;
καὶ ὃς, κερτομῆσαί μου πάρει τὴν ἐμπορίαν. ὅτι τοὺς
ἀξίους σου παῖδας ἀφεὶς, τὸν αἰσχρὸν τοῦτον εἵλου, θά-
τερον τῶν λοιπῶν ὤνησαι, τοῦτον δὲ, πρόσδομα λά-
βε. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ δῆτα, ἀλλὰ τοῦτον. καὶ ὁ ἔμ-
πορος, ἑξήκοντα ὀβολῶν ὤνησαι. καὶ οἱ μὲν χολα-
στικοὶ τὸ χρῆμα συνεισενεγκόντες, κατέθεντο. ὁ δὲ ξάν-
θος ἐκτήσατο. οἱ τοίνυν τελῶναι τὴν πρᾶσιν μεμα-
θηκότες παρῆσαν ἀνακρίνοντες, τίς μὲν ὁ ἀπεμπο-
λήσας, τίς δ' ὁ πριάμενος. αἰσχυνομένων δ' ἀμφο-
τέρων ἑαυτοὺς ἀνειπεῖν διὰ τὸ πενιχρὸν τοῦ τιμήμα-
τος, ὁ αἴσωπος στὰς εἰς τὸ μέσον ἀνέκραξεν, ὁ μὲν πρα-
θεὶς, ἐγώ. ὁ πριάμενος δ' οὑτοσί, καὶ ὁ πωλήσας
ἐκεινοσί. εἰ δ' αὐτοὶ σιωπῶσιν, ἐγὼ ἄρα ἐλεύθερός
εἰμι. οἱ δὲ τελῶναι διαχυθέντες, ἐχαρίσαντό τε τῷ ξάν-
θῳ τὸ τέλος, καὶ ἀπηλλάγησαν. ὁ μὲν οὖν αἴσωπος,
ἠκολούθει πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπιόντι τῷ ξάνθῳ. μεσημ-
βρινοῦ δὲ καύματος ὄντος, ὁ ξάνθος ἐν τῷ περιπα-
τεῖν τὸν χιτῶνα ἀνασυράμενος, οὔρει. ὅπερ ἰδὼν αἴ-
σωπος, καὶ τοῦ ἱματίου ἐκείνου δραξάμενος ὄπισθεν,
πρὸς ἑαυτὸν εἵλκυσε, καὶ φησὶ, τὴν ταχίστην με πώλη-
σον, ἐπεὶ δραπετεύσω. καὶ ὁ ξάνθος, ἀνθ' ὅτου; ὅτι
φησὶν οὐκ ἂν δυναίμην τοιούτῳ ὑπηρετεῖσθαι δεσπότῃ.

εἰ γὰρ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Xanthus uero cũ dixiſſet, ſi emero te, fugere uo-
les? ridens Aeſopus ait: hoc ſi uoluero
facere, nullo modo utar te conſultore, ut &
tu paulo ante, me. & Xanthus: bene di-
cis, ſed deformis es. & ille: mentem inſpicere
oportet ò philoſophe, & non faciem. tunc merca-
torem adiẽs Xanthus, inquit: quãti hunc uendis?
& ille: ut uituperes ades meas merces, quoniam
te dignos pueros demittẽs, deformẽ hũc eligis. al-
terum horum eme, hunc autem auctarium acci-
pe. & Xanthus, non certe, ſed hunc. & merca-
tor, ſexaginta obolis eme. & ſchola-
ſtici confeſtim collatos expoſuerunt. Xan-
thus autem poſſedit. Itaq; publicani uẽditione co
gnita, aderant indagantes, quis uendi-
derit, quis emerit. at cum puderet u-
trunq; ſe pronunciare propter uilitatem pre-
tij, Aeſopus ſtans in medio exclamauit, qui uen-
ditus eſt, ego ſum: qui emit, hic: q uendidit,
ille. ſi uero ipſi tacuerint, ego igitur liber
ſum. publicani uero diffuſi gaudio, donato Xan-
tho uectigali, abierunt. Aeſopus igitur
ſequebatur in domũ euntem Xanthũ. cum meri-
dianus autem æſtus eſſet, Xanthus inter deam-
bulandũ palliũ trahẽdo mingebat. quod uidẽs Ae
ſopus, ueſtibus illius prenſis retro,
ad ſeipſum traxit, atq; inquit, q̃ celerrime me uen-
de, quoniã fugiã. & Xanthus: quãobrem? quoniã,
inquit, non poſſem tali ſeruire hero.

 ſi enim

(c) 2007 Ministerio de Cultura

εἰ γὰρ σὺ δεσπότης ὢν, καὶ μηδένα φοβούμενος, ὅμως ἄνεσιν οὐ παρέχεις τῇ φύσει, ἀλλὰ βαδίζων οὐρεῖς, εἰ τύχοι τὸν δοῦλον ἐμὲ πρός τινα σταλῆναι διακονίαν, κἂν τῷ μεταξὺ τῆς πορείας τοιόνδε τι ἀπαιτῆσαι τὴν φύσιν, ἀνάγκη πᾶσα πετόμενόν με ἀποπατεῖν. καὶ ὁ ξάνθος, τοῦτό σε θορυβεῖ; τρία κακὰ βουλόμενος διαδρᾶναι, βαδίζων οὐρῶ. καὶ ὅς, ποῖα; κἀκεῖνος, ἔστω τί μοι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατέκαυσεν ἂν ὁ ἥλιος, τοὺς δὲ πόδας τὸ τῆς γῆς ἔδαφος ὂν ἐκπεπυρωμένον. ἡ δὲ τοῦ οὔρου δριμύτης τὴν ὄσφρησιν ἂν ἐλυμήνατο. καὶ ὁ αἴσωπος, βάδιζε, πέπεικάς με. ἐπεὶ δὲ καὶ τῇ οἰκίᾳ ἐπέστησαν, ὁ ξάνθος παραγγείλας τῷ αἰσώπῳ μένειν πρὸ τοῦ πυλῶνος, ἐπειδὴ καθάριον ὂν αὐτῷ τὸ γύναιον ᾔδει, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἐξαπίνης τοιοῦτον αἶσχος αὐτῇ φανῆναι, πρίν τινα καὶ πρὸς αὐτὴν ἀστεΐσηται, αὐτὸς δ' εἰσελθὼν, λέγει. κυρία, οὐκέτι με τοὐντεῦθεν ὀνειδιεῖς τῆς θεραπείας, ἧς πρὸς τῶν θεραπαινίδων τῶν σῶν ἀπολαύω. ἤδη γὰρ κἀγὼ παῖδά σοι ἐπριάμην, ὃν ᾧ καὶ ὄψει κάλλος, οἷον οὔπω τεθέασαι, ὃς καὶ ἤδη πρὸ τοῦ πυλῶνος ἕστηκε. κἀκεῖνος μὲν ταῦτα. αἱ δέ γε θεραπαινίδες ἀληθῆ νομίσασαι τὰ λεχθέντα, πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀγεννῶς ἠμφισβήτουν, περὶ τοῦ, τίνι τούτων νυμφίος ὁ νεώνητος ἔσται. τῆς δὲ τοῦ ξάνθου γυναικὸς εἴσω κληθῆναι τὸν νεώνητον κελευσάσης, μία τῶν ἄλλων μᾶλλον ὀργῶσα, καὶ ὡς ἀρραβῶνα τὴν κλῆσιν ἁρπάσασα, τὸν νεώνητον ἐκδραμοῦσα ἐκάλει. κἀκείνου φαμένου, ἰδοὺ ἐγὼ πάρειμι, ἐκπλαγεῖσα σύ φησιν εἶ; καὶ ὅς, ναί. κἀκείνη, ἀβάσκαντα, μὴ εἰσέλθῃς εἴσω, καὶ πάντες φύγωσι. καὶ μέντοι καὶ ἄλλης

ἐξελθούσης

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ſi enim tu,qui herus es,& neminem times, tamen relaxatione nõ pbes naturæ,ſed eũdo migis,ſi obtigerit ſeruũ me ad aliquod mitti miniſteriũ,& inter eundum tale quid exigat natura,neceſſe omnino fuerit uolando cacare. & Xanthus:hoc te turbat? tria mala uolens euitare,eundo mingo.& ille:quæ? & hic:ſtanti mihi caput peruſſiſſet ſol, pedes uero terræ ſolum torridum.lotij autẽ acrimonia olfactum offendiſſet. & Aeſopus,uade,pſuaſiſti mihi.Poſtq̃ aũt domi fuerunt, Xanthus iubens Aeſopo manere ante ueſtibulũ,qm̃ elegantiuſculam eſſe ſibi mulierculã ſciebat, neq; oportere ilico talem turpitudinem ei oſtẽdi, anteq̃ aliquis ipſi urbana diceret.ipſe autem ingreſſus dicit:domina nõ etiã poſthac obijcies miniſterium,quod mihi tuæ pediſſequæ præſtent. iã eñ & ego puerũ tibi emi, ĩ quo uidebis pulchritudinẽ,qualẽ nunq̃ uidiſti,qui & iam ante ueſtibulum ſtat.& ille quidem hæc.pediſſequæ aũt uera exiſtimãtes, q̃ dicta fuerãt, iter ſe nõ mediocriter cõtendebant,cui nam ipſarũ ſponſus nup emptus futurus ſit.Xãthi uero uxore introuocari nouitium iubente mãcipium,una ex alijs magis accelerans, & ut arabonem uocationem arripiens,nouitium ſeruũ egreſſa accerſebat, & illo dicente:ecce ego adſum,ſtupefacta,tu,inquit,es? & hic,næ.& illa,ſine inuidia,ne ingrediaris intro,& omnes fugiant.& tamen & alia

egreſſa

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐξελθούσης, καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν, παταχθείη σου φαμένης τὸ πρόσωπον, καὶ δεῦρο εἴσελθε, ἀλλὰ μὴ προσεγγίσῃς μοι. εἰσελθὼν ἔστη ἀντικρὺ τῆς δεσποίνης. ἡ δὲ τοῦτον θεασαμένη, τὰς ὄψεις ἀπέστρεψε πρὸς τὸν ἄνδρα, φαμένη, πόθεν μοι τοῦτο τὸ τέρας ἤνεγκας; ἔκβαλε αὐτὸν τοῦ προσώπου μου. κἀκεῖνος, ἅλις σοι κυρία, μὴ ὑποσκώπτε μου τὸν νεώνητον. ἡ δὲ, δῆλος εἶ ξάνθε μισήσας με, ἑτέραν ἀγαγέσθαι βουλόμενος, καὶ ἴσως αἰδούμενος φράσαι μοι, ὡς τῆς οἰκίας ἀναχωρήσω, τὸν κυνοκέφαλόν μοι τοῦτον κεκόμικας, ὡς ἂν τὴν αὐτοῦ δυσανασχετοῦσα λατρείαν, φύγω. δὸς οὖν μοι τὴν προῖκά μου καὶ πορεύσομαι. πρὸς ταῦτα τοῦ ξάνθου μεμψαμένου τὸν αἴσωπον, ὡς κατὰ μὲν τὴν ὁδὸν ἀστεῖά τινα φθεγξαμένου περὶ τῆς ἐν τῷ βαδίζειν οὐρήσεως, νυνὶ δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα μηδὲν λέγοντος, αἴσωπος ἔφη, βάλε αὐτὴν εἰς τὸν βάραθρον. καὶ ὁ ξάνθος, παῦε κάθαρμα, ἢ οὐκ οἶσθ' ὅτι ταύτην ὡς ἐμαυτὸν στέργω; καὶ ὁ αἴσωπος, ἐρᾷς τῆς γυναικός; κἀκεῖνος, πάνυ μὲν οὖν δραπέτα. καὶ πρὸς τοῦτον αἴσωπος κροτήσας εἰς τὸ μέσον τὸν πόδα, μεγάλως ἀνέκραξε, ξάνθος ὁ φιλόσοφος γυναικοκρατεῖται. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν αὐτοῦ δέσποιναν ἔφη. σὺ ὦ δέσποινα, ἐβούλου τὸν φιλόσοφον ὠνήσασθαί σοι δοῦλον, νέον, εὐσωματοῦντα, σφριγῶντα, ὃν ἔδει γυμνήν σε κἀν τῷ βαλανείῳ θεᾶσθαι, καί σοι προσπαίζειν τὰ εἰς αἰσχύνην τοῦ φιλοσόφου. εὐριπίδη, χρυσοῦν ἐγώ σου φημὶ τὸ στόμα, τοιαῦτα λέγον. πολλαὶ μὲν ὀργαὶ κυμάτων θαλαττίων, πολλαὶ δὲ ποταμῶν, καὶ πυρὸς θερμοῦ πνοαί. δεινὸν δὲ πενία, δεινὰ δ' ἄλλα μυρία, πλὴν οὐδὲν οὕτω δεινὸν, ὡς γυνὴ κακή. σὺ δ' ὦ δέ-

σποινα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

egressa,ac ut uidit ipsum,cædatur tua dicente facies,& huc ingredere,sed ne appropinques mihi. ingressus stetit corã domina,quæ cũ eum uidisset,oculos auertit ad uirum, inquiẽs,unde mihi hoc monstrũ attulisti? abijce ipsum à facie mea.& ille,satis tibi dña.ne meũ submorde nouitiũ seruũ.hæc aũt,uideris Xanthe osus me,aliam inducere uelle,& forte dum pudet dicere mihi,ut tua domo abscedam,canicipitem mihi hunc apportasti,ut eius ægre latura ministeriũ,fugiam.da igitur mihi dotẽ meam,atq; ibo.ad hæc Xantho increpante Aesopũ tanq̃ in itinere urbana quædam locutum de mictu inter eundum,nunc uero mulieri nihil dicentem,Aesopus ait:proijce ipsam in barathrum.& Xanthus,tace scelus,an nescis me hanc,ut meipsum,amare? & Aesopꝰ,amas mulierculã? & ille,admodũ q̃dẽ fugitiue. & ad hoc Aesopus pulsato medio pede,ualde exclamauit:Xãthus philosophus uxorius est.& uersus ad suam dominam ait: tu ò domina uelles philosophum emisse tibi seruum iuuenem,bono habitu,uigentẽ,qui te nudam in balneo spectaret,& tecum luderet in dedecus philosophi? O Euripides,aureũ ego tuum inquam os,talia dicens:multi impetus fluctuum marinorũ,multi fluminum, & ignis calidi flatus.dura res pauptas,dura & alia infinita, tñ nihil æque durũ ut mulier mala.tu uero ò domina

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σποινα φιλοσόφου γυνὴ οὖσα, ὑπὸ καλῶν νεανίσκων ὑπηρετεῖσθαι μὴ θέλε, μή πως ὕβριν τῷ ἀνδρί σου προστρίψῃς. ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, καὶ πρὸς μηδὲν ἀντειπεῖν δυνηθεῖσα, πόθεν ἄνερ φησὶ τὸ κάλλος τοῦτο τεθήρακας; ἀλλὰ καὶ λάλος ὁ σαπρὸς οὗτος φαίνεται, καὶ εὐτράπελος. διαλλαγήσομαι τοίνυν αὐτῷ. καὶ ὁ ξάνθος, αἴσωπε, διήλλακταί σοι ἡ σὴ δέσποινα. καὶ ὁ αἴσωπος εἰρωνευσάμενος, μέγα τι χρῆμά φησι τὸ πραῦναι γυναῖκα. καὶ ὁ ξάνθος, σιώπα τοὐντεῦθεν. ὠνησάμην γάρ σε εἰς δουλείαν, οὐκ εἰς ἀντιλογίαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ξάνθος ἕπεσθαι τῷ αἰσώπῳ κελεύσας, πρός τινα τῶν κήπων ἧκεν ὠνησόμενος λάχανα. τοῦ δὲ κηπωροῦ δέσμην λαχάνων θερίσαντος, ἀνείληφεν αἴσωπος. τοῦ δὲ ξάνθου μέλλοντος ἤδη τῷ κηπωρῷ καταβάλλειν τὸ κέρμα, ὁ κηπωρός, ἔα κύριέ, φησιν, ἑνὸς προβλήματος χάριν σου δέομαι. καὶ ὁ ξάνθος, τίνος; καὶ ὅς, τί δήποτε τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ φυτευόμενα τῶν λαχάνων, καίπερ ἐπιμελῶς σκαλιζόμενά τε καὶ ἀρδευόμενα, βραδεῖαν ὅμως ποιεῖται τὴν αὔξησιν. οἷς δ' αὐτομάτη ἐκ γῆς ἡ ἀνάδοσις, καὶ τῆς μηδεμιᾶς ἐπιμελείας ἀξιουμένοις, τούτοις ὀξυτέρα ἡ βλάστησις. ὁ μὲν οὖν ξάνθος, καίτοι φιλοσόφου τῆς ζητήσεως οὔσης, μηδὲν ἕτερον συννοήσας εἰπεῖν, τῇ θείᾳ προνοίᾳ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις διοικεῖσθαί φησιν. ὁ δ' αἴσωπος (παρῆν γάρ) ἐγέλασε. καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ φιλόσοφος, πότερον γελᾷς, ἢ καταγελᾷς; καὶ ὁ αἴσωπος, καταγελῶ φησιν, ἀλλ' οὐ σοῦ, τοῦ δὲ διδάξαντός σε. ἃ γὰρ ὑπὸ θείας προνοίας γίνεται, ταῦθ' ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν τυγχάνει τῆς λύσεως. προβαλοῦ τοίνυν ἐμέ, κἀγὼ λύσω τὸ πρόβλημα.

ἐν τούτῳ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

mina philosophi uxor à pulchris adulescẽtulis ser-
uiri tibi noli, ne quo pacto cõtumeliã uiro tuo in-
flixeris. illa hæc audiens, cum nihil contradi-
cere posset, unde uir, inquit, pulchritudinẽ hãc ue-
natus es? sed & loquax putridus hic uidetur,
& facetus, reconciliabor igitur ei. tum Xan-
thus: Aesope, reconciliata est tibi tua hera. &
Aesopus ironice loquens, magna res, inquit,
placare mulierem. & Xanthus: tace post hac, e-
mi enim te ad seruiẽdum, nõ ad cõtradicendum.
postera die Xanthus Aesopo sequi iusso, ad
hortũ quendam iuit empturus olera. cum uero o-
litor fasciculum olerum messuisset, accepit Aeso-
pus. Xantho autem soluturo iam hortulano
pecuniã, hortulanus, dimitte domine, inquit, unũ
problema à te desydero. & Xãthus: quid nã? tum
ille: quid ita quæ à me plantantur o-
lera, quamuis diligenter & fodiantur, & irri-
gẽtur, tardũ tñ suscipiũt incrementũ: quibus uero
spontanea è terra pullulatio, & si nulla cu-
ra adhibetur, ijs tamen celerior germinatio?
Xãthus igit̃, licet philosophi quæstio foret, cũ nihil
aliud sciret dicere, à diuina ꝓuidẽtia & hoc inter
cætera gubernari inquit. Aesopus uero (aderat
enim) risit. ad quem philosophus: ri-
dés ne, an derides? & Aesopus: deri-
deo, inqt, sed nõ te, uerũ ꝗ te docuit. q̃ em̃ à diuina
ꝓuidentia fiũt, hæc à sapiẽtibus uiris solutionẽ sor
tiuntur. oppone itaqꝫ me, & ego soluã problema.
interim

ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ ξάνθος ἐπιστραφεὶς, λέγει τῷ κηπωρῷ. ἥκιστα πάντων εὐπρεπές ἐστιν ὦ τᾶν, ἐμὲ τὸν ἐν τοισούτοις ἀκροατηρίοις διαλεχθέντα, τὰ νῦν ἐν κήπῳ λύειν σοφίσματα. παῖς δέ μου οὑτοσὶ πολλῶν πεῖραν ἔχων ἀκολουθίας, τούτῳ προσαναθέμενος, τῆς λύσεως τεύξῃ τοῦ ζητουμένου. καὶ ὁ κηπωρὸς, οὗτος ὁ αἰσχρὸς γράμματα εἶδεν; οἴμοι τῆς δυστυχίας. ἀλλὰ φράσον ὦ λῶστε, εἰ τοῦ ζητουμένου τὴν διασάφησιν ἔγνωκας. καὶ ὁ αἴσωπος, ἡ γυνή φησιν ἐπειδὰν πρὸς δεύτερον γάμον ἔλθῃ, τέκνα ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἔχουσα, εἴπερ εὕροι καὶ τὸν ἄνδρα, τέκνα ἐκ τῆς προτέρας γυναικὸς τεκνοποιησάμενον, ἃ μὲν αὐτὴ τέκνα ἐπηγάγετο, τούτων μήτηρ ἐστίν. ἃ δ᾽ εὗρεν ἐν τῷ ἀνδρὶ, τούτων ἐστὶ μητρυιά. πολλὴν οὖν ἐν ἑκατέροις ἐνδείκνυται τὴν διαφοράν. τὰ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς, φιλοστόργως καὶ ἐπιμελῶς τρέφουσα διαγίνεται. τὰ δ᾽ ἐξ ἀλλοτρίων ὠδίνων, μισεῖ, καὶ ζηλοτυπίᾳ χρωμένη, τὴν ἐκείνων τροφὴν περικόπτουσα, τοῖς ἑαυτῆς προστίθεται τέκνοις. τὰ μὲν γὰρ φύσει ὡς οἰκεῖα φιλεῖ, ἀποστέργει δὲ τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἀλλότρια. τὸν ἴσον δὴ καὶ ἡ γῆ τρόπον, τῶν μὲν αὐτομάτως ἐξ αὐτῆς φυομένων, μήτηρ ἐστίν. ἃ δ᾽ αὐτὸς ἐμφυτεύεις, τούτων γίνεται μητρυιά. οὗ χάριν, καὶ μᾶλλον ὡς γνήσια τὰ οἰκεῖα τρέφει καὶ θάλπει. τοῖς δὲ παρὰ σοῦ φυτευομένοις, οὐ τοσαύτην ὡς νόθοις τὴν τροφὴν νέμει. ἐπὶ τούτοις ἡσθεὶς ὁ κηπωρὸς πιστεύσαις ἄν μοί φησιν, ὅτι με ἀμηχάνου λύπης, καὶ ἀδολεσχίας ἐκούφισας. ἄπιθι προῖκα φέρων τὰ λάχανα. καὶ ὁσάκις σοι τούτων δεῖ, ὡς εἰς οἰκεῖον κῆπον βαδίζων λάμβανε. μεθ᾽ ἡμέρας δὲ πάλιν εἰς τὸ βαλανεῖον ἐλθόντος τοῦ

ξάνθου

(c) 2007 Ministerio de Cultura

interim itaq; Xanthus conuersus inquit oli-
tori: minime omniũ decẽs est ò amice, me, q in tan
tis auditorijs disceptauerim, nunc in horto
soluere sophismata. puero autem huic meo, qui
consequentia multorum callet, si proposueris, so-
lutionem consequeris quæsiti. & olitor: hic turpis
literas nouit? ò infelicitatem. sed narra ò
optime, si quæsiti declarationem nosti. &
Aesopus, mulier, inquit, cum ad secundas nu-
ptias iuerit, liberis ex priore uiro susceptis, si
uirum quoq; inuenerit filios ex priore uxore
genuisse, quos ipsa filios adduxit, ho-
rũ mater est: quos inuenit penes uirũ, horũ est no-
uerca. multam igitur in utrisq; ostendit diffe-
rentiam. nã quos ex se genuit, amanter & accurate
nutrire perseuerat, alienos uero partus o-
dit, & inuidia utens, illorum cibum dimi-
nuens, suis addit filijs, illos enim
natura q̃si ꝓprios amat: odio aũt hẽt, q uiri sũt, q̃si
alienos. eodem modo & terra, eorum quæ ipsa
ex se genuit, mater est: quæ autem tu plan-
tas, horũ est nouerca. huius rei gratia, quæ sua sũt,
ut legitima magis nutrit, ac fouet, à te autem
plantatis ut spurijs non tantum alimen-
ti tribuit. his delectatus olitor, credideris
mihi, inqt, ꝙ me graui solicitudie ac garrulitate le-
uaris. abi gratis ferens olera, & quoties
tibi his opus est, tãq; i ꝓpriũ hortũ uadẽs, accipe.
post dies aliquot rursus in balneum profecto

c Xantho,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ξάνθου, καί τισιν ἐντυχόντος ἐκεῖ τῶν φίλων, καὶ πρὸς τὸν αἴσωπον εἰρηκότος, εἰς τε τὴν οἰκίαν προσδραμεῖν, καὶ φακῆν εἰς τὴν χύτραν ἐμβαλόντα ἑψῆσαι, ἐκεῖνος ἀπελθὼν, κόκκον ἕνα φακῆς εἰς τὴν χύτραν ἕψει βαλών. ὁ δὲ δὴ ξάνθος ἅμα τοῖς φίλοις λουσάμενος, ἐκάλει τούτους συναριστήσοντας. προεῖπε μέντοι καὶ ὡς λιτῶς, ἐπὶ φακῇ γάρ ἐστι τὸ δεῖπνον. καὶ ὡς μὴ δεῖν τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους κρίνειν, ἀλλὰ δοκιμάζειν τὴν προθυμίαν. τῶν δὲ εἰξάντων, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἀφικομένων, ὁ ξάνθος φησί, δὸς ἡμῖν ἀπὸ λουτροῦ πιεῖν αἴσωπε. τοῦ δ' ἐκ τῆς ἀποῤῥοίας τοῦ λουτροῦ λαβόντος καὶ ἐπιδεδωκότος, ὁ ξάνθος τῆς δυσωδίας ἀναπλησθεὶς, φεῦ τί τοῦτό φησιν αἴσωπε; καὶ ὅς, ἀπὸ λουτροῦ ὡς ἐκέλευσας. τοῦ δὲ ξάνθου τῇ παρουσίᾳ τῶν φίλων τὴν ὀργὴν ἐπισχόντος, καὶ λεκάνην αὐτῷ παρατεθῆναι κελεύσαντος, αἴσωπος τὴν λεκάνην θεὶς ἵστατο. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ νίπτεις; κἀκεῖνος, ἐντέταλταί μοι ταῦτα ποιεῖν, ὅσα ἂν ἐπιτάξῃς. σὺ δὲ νῦν οὐκ εἶπας, βάλε ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, καὶ νίψον τοὺς πόδας μου, καὶ θὲς τὰς ἐμβάδας, καὶ ὅσα ἐφεξῆς. πρὸς δὴ ταῦτα τοῖς φίλοις ὁ ξάνθος ἔφη. μὴ γὰρ δοῦλον ἐπριάμην, οὐκ ἔστιν ὅπως, ἀλλὰ διδάσκαλον. ἀνακλιθέντων τοίνυν αὐτῶν, καὶ τοῦ ξάνθου τὸν αἴσωπον ἐρωτήσαντος, εἰ ἕψηται ἡ φακῆ, δοίδυκι λαβὼν ἐκεῖνος τὸν τῆς φακῆς κόκκον ἀνέδωκεν. ὁ δὲ ξάνθος λαβὼν, καὶ οἰηθεὶς ἕνεκεν τοῦ πεῖραν λαβεῖν τῆς ἑψήσεως τὴν φακῆν δέξασθαι, τοῖς δακτύλοις διατρίψας ἔφη, καλῶς ἕψηται, κόμισον. τοῦ δὲ μόνον τὸ ὕδωρ κενώσαντος ἐν τοῖς τρυβλίοις καὶ παραθέντος, ὁ ξάνθος, ποῦ ἐστιν ἡ

φακῆ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Xantho,& quibuſdam ibi amicis inuentis,& ad Aeſopum locuto,ut & in domum curre-ret,& lentem in ollam iniectam coqueret, ille abiens granum unum lentis in ollam coquit iactum. Xanthus ergo unà cum amicis lo-tus uocauit hos compranſuros, præfatus tamẽ & ꝙ tenuis eſſet futura cœna,utpote ex lẽte,ꝙꝙ nõ opteret uarietate ferculorũ amicos iudicare,ſed probare uoluntatem. his uero profectis, & in domum ingreſſis, Xãthus inquit,da nobis à balneo bibere Aeſope. illo uero ex defluxu bal-nei accipiente & tradente, Xanthus fœto-re repletus, hem quid hoc inquit Aeſope? & ille, à balneo, ut iuſſiſti. Xantho autem præſentia amicorũ iram compeſcente, & peluim ſibi ap-poni iubente, Aeſopus pelui appoſita ſta-bat, & Xanthus,non lauas? tũ ille,iuſſum eſt mihi ea facere,quæ iuſſeris,tu nunc non dixiſti, inijce aquam in peluim,& laua pedes meos, & pone ſoleas,& quæcunq; deinceps. ad hæc igitur amicis Xanthus ait. num enim ſeruũ emi? nullo modo,ſed magiſtrum. diſcumbentibus i-taq; ipſis, & Xantho Aeſopum rogante, an cocta ſit lens, cocleari acceptum ille len-tis granum tradidit, Xanthus accipiens, ac ra-tus gratia faciendi periculum coctionis lentẽ acce piſſe, digitis conterens ait, bene cocta eſt, affer. illo ſolum aquam uacuante in ſcutellas, & apponente. Xanthus, ubi eſt

(c) 2007 Ministerio de Cultura

φακῆν φησί. καὶ ὅς, ἔλαβες αὐτήν. καὶ ὁ ξάνθος, ἕνα κόκκον ἥψησας; καὶ ὁ αἴσωπος, μάλιστα. φακῆν γὰρ ἑνικῶς εἶπας, ἀλλ' οὐ φακᾶς, ὃ δὴ πληθυντικῶς λέγεται. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἀπορήσας τοῖς ὅλοις, ἄνδρες ἑταῖροι ἔφη, οὗτος εἰς μανίαν με περιτρέψει. εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν αἴσωπον, εἶπεν. ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω κακὲ δοῦλε τοῖς φίλοις ἐνυβρίζειν, ἀπελθὼν ὤνησαι πόδας χοιρείους τέτταρας, καὶ διὰ ταχέων ἑψήσας παράθες, τοῦ δὲ σπουδῇ τοῦτο ποιήσαντος, καὶ τῶν κρεῶν ἑψομένων, ὁ ξάνθος εὐλόγως θέλων τύψαι τὸν αἴσωπον, αὐτοῦ περί τι τῶν εἰς χρείαν ἀσχολουμένου, ἕνα τῶν ποδῶν ἐκ τῆς χύτρας λαθραίως ἀνελόμενος, ἔκρυψε. μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ὁ αἴσωπος ἐλθὼν, καὶ τὴν χύτραν ἐπισκεψάμενος, ὡς τοὺς τρεῖς μόνους πόδας ἑώρακεν, συνῆκε ἐπιβουλήν αὐτῷ τινα γεγονυῖαν. καὶ δὴ καταδραμὼν ἐπὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τοῦ σιτευομένου χοίρου τὸν ἕνα τῶν ποδῶν τῇ μαχαίρᾳ περιελὼν, καὶ τῶν τριχῶν ψιλώσας, εἰς τὴν χύτραν ἔρριψε, καὶ συνέψει τοῖς ἄλλοις. ξάνθος δὲ δείσας, μή πως αἴσωπος τὸν ὑφαιρεθέντα τῶν ποδῶν οὐχ εὑρὼν ἀποδράσῃ, αὖθις εἰς τὴν χύτραν αὐτὸν ἐνέβαλε. τοῦ δ' αἰσώπου τοὺς πόδας εἰς τὸ τρυβλίον κενώσαντος, καὶ πέντε τούτων ἀναφανέντων, ὁ ξάνθος, τί τοῦτό φησιν αἴσωπε, πῶς πέντε; κἀκεῖνος, τὼ δύω χοίρω πόσους ἔχετον πόδας; καὶ ὁ ξάνθος, ὀκτώ. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰσὶν οὖν ἐνταυθοῖ πέντε, καὶ ὁ σιτευόμενος χοῖρος νέμεται κάτω τρίπους. καὶ ὁ ξάνθος πάνυ βαρέως ἔχων, πρὸς τοὺς φίλους φησί. οὐχὶ μικρῷ πρόσθεν εἶπον, ὡς τάχιστά με πρὸς μανίαν οὗτος δὴ περιτρέψει; καὶ ὁ αἴσωπος, δέσποτα, οὐκ οἶσθ' ὅτι τὸ ἐκ προσθέσεως

θέσεως

(c) 2007 Ministerio de Cultura

lens,inquit.& is:accepisti ipsam.& Xãthus:unum granũ coxisti?tum Aesopus : magnope.lētem em̄ singulariter dixisti,non lentes, quod pluratiue dicitur.Xanthus ergo prorsus consilij inops,uiri socij,ait,hic ad insaniam me rediget.deinde conuersus ad Aesopum ait:sed ne uidear improbe serue amicis iniurius,abiens eme pedes porcinos quatuor,& perceleriter coctos appone.ab eo aũt festine hoc facto,ac dũ pedes coqrentur,Xanthus iure uolens uerberare Aesopum,cũ esset in re aliqua ad usum occupatus,unũ ex pedibus ex olla clanculum auferens,occulit. paulo post autem & Aesopus ueniens,& ollam perscrutatus,ut tres solos pedes uidit, cognouit insidias sibi aliquas factas,& accurrens in stabulum,& saginati porci unum, ex quatuor cultro amputans,& pilis nudans in ollam iecit,ac concoxit cum cæteris. Xanthus uero ueritus ne Aesopus subreptum pedem non inueniens,fugeret,rursus in ollam ipsum iniecit.Aesopo autem in patinã pedes euacuãte,ac quinq; his apparētibus,Xãthus,quid hoc,inquit Aesope?quō quinq;?& ille: duo porci quot habent pedes?& Xantus,octo. tum Aesopus:sunt ergo hic quinq;,& saginatus porcus inferi⁹ tripes pascit.& Xanth⁹admodũ moleste ferēs,amicis inquit:nonne paulo ante dixi,quod celerrime hic me ad insaniam rediget? & Aesopus:here nosti id , quod ex additione

(c) 2007 Ministerio de Cultura

θέσεώς τε καὶ ἀφαιρέσεως εἰς τὸν κατὰ λόγον ποσὸν συγκεφαλαιούμενον, οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα; ὁ μὲν οὖν Ξάνθος μηδεμίαν αἰτίαν εὐπρόσωπον εὑρηκὼς μαστιγῶσαι τὸν Αἴσωπον, ἡσύχασε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν σχολαστικῶν τις πολυτελὲς εὐτρεπίσας δεῖπνον, σὺν ἄλλοις σχολαστικοῖς καὶ τὸν Ξάνθον κέκληκεν. εὐωχουμένων τοίνυν, ὁ Ξάνθος μερίδας ἐκ τῶν παρακειμένων ἀνελόμενος ἐπιλέκτους καὶ τῷ Αἰσώπῳ ὄπισθεν ἐφεστῶτι δούς, τῇ εὐνοούσῃ μοι, φησὶ πρὸς αὐτὸν, ταῦτα ἐπίδος ἀπελθών. ὁ δ' ἀπιὼν, καθ' ἑαυτὸν ἐνενόει, νῦν καιρὸς τίσασθαί μου τὴν δέσποιναν, ἀνθ' ὧν με ἡνίκα νεώνητος ἦλθον ἔσκωπτεν. ὄψεται τοίνυν εἰ τῷ δεσπότῃ μου εὐνοεῖ. ἀφικόμενος οὖν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καθίσας ἐν τῷ προδόμῳ, καὶ τὴν δέσποιναν ἐκκαλέσας, τὴν σπυρίδα τῶν μερίδων ἐπίπροσθεν αὐτῆς τέθεικε, καὶ φησί. δέσποινα, ταῦτα πάντα ὁ δεσπότης πέπομφεν οὐ σοί, ἀλλὰ τῇ εὐνοούσῃ. καὶ τὴν κύνα καλέσας, καὶ εἰπὼν, ἐλθὲ λύκαινα φάγε, σοὶ γὰρ ὁ δεσπότης ταῦτα ἐπέταξεν δοθῆναι, ἀνὰ μέρος τῇ κυνὶ πάντα παρέβαλε. μετὰ δὲ τοῦτο πρὸς τὸν δεσπότην πάλιν ἐλθὼν, καὶ ἐρωτηθεὶς εἰ τῇ εὐνοούσῃ δέδωκε πάντα, πάντα φησί, καὶ ἐνώπιόν μου πάντα κατέφαγε. τοῦ δὲ ἐπανερομένου, καὶ τί ποτ' ἄρα ἐσθίουσα ἔλεγεν; ἐκεῖνος, ἐμοὶ μὲν φησὶν οὐδ' ὁτιοῦν εἴρηκε, καθ' ἑαυτὴν δέ σοι χάριτας ᾔδει. ἡ μὲν γυνὴ τοῦ Ξάνθου συμφορὰν τὸ πρᾶγμα ποιησαμένη, ἅτε δὴ δευτέρα τῆς κυνὸς ἐλεγχθεῖσα τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα εὐνοίᾳ, καὶ ἐπιψποῦσα ἤμιν μηκέτι τοῦ λοιποῦ συνοικήσειν αὐτῷ, εἴσω παρελθοῦσα τοῦ κοιτῶνος ἐθρήνει. τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος, καὶ ζητημάτων πρὸς ἀλλήλους προτεινομένων,

one & subductione in quãtitatẽ secundũ rationalẽ mam colligitur, non esse errorem? Xan/ (sum/ thus igit̃ nullã causam honestã inueniẽs uerberan di Aesopum, quieuit. Postridie autem ex scho/ lasticis quidã sumptuosam apparãs cœnã, cũ alijs discipulis & Xanthum inuitauit. cœnantibus igi/ tur Xanthus partes ex appositis acce/ pit electas, & Aesopo ponè stanti dedit, beneuolæq; meæ, inquit ei, hæc trade abi/ ens. ille uero decedẽs, secũ cogitabat, nũc occasio ẽ ulcisci meã dominã, ꝑpterea ꝙ me cũ nouitius ue ni, cauillata est. uidebit igit̃ an hero meo bene ue/ lit. profectus itaq; in domum, & sedens in uestibulo, & hera accita sportu/ lam partium coram ipsa posuit, ac inquit, Hera hæc omnia herus misit, non tibi, sed beneuolæ, & cane uocata, atq; dicto, ue/ ni Lycæna, comede, tibi enim herus hæc ius/ sit dari, particulatim cani omnia proiecit. At post hoc ad herum regressus, & roga/ tus an beneuolæ dederit omnia. omnia inquit, & corã me omnia comedit. illo uero iterũ rogãte, & quid nam edens ait? & is, mihi quidem ni/ hil quidq; dixit, sed secum tibi gratias habebat. uxor tñ Xanthi eã rẽ calamitosam esse arbitrata, tanquam secunda cani redarguta erga ui/ rũ bñuolẽtia, ac subdẽs certe nõ ãpliꝰ ĩposterũ co/ habitaturã cum eo, ingressa cubiculum plorabat. potu autem procedente, & quæstionibus alternis

(c) 2007 Ministerio de Cultura

προτεινομένων, καὶ ἑνός αὐτῶν ἀπορήσαντος ἡνίκα ἂν γένοιτο μεγάλη ἐν ἀνθρώποις ταραχὴ, αἴσωπος ὄπισθεν ἑστὼς εἶπεν, ἡνίκα ἂν οἱ νεκροὶ ἀνιστάμενοι, τὰ ἑαυτῶν ἀπαιτήσωσι κτήματα. καὶ οἱ σχολαστικοὶ γελάσαντες ἔφασαν, νοήμων ἐστὶν ὁ νεώνητος. ἑτέρου δὲ πάλιν προθέντος, ὅτου χάριν τὸ μὲν πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἑλκόμενον οὐ βοᾷ, ὁ δὲ χοῖρος ὅτι μάλιστα κράζει, αἴσωπος αὖθις ἔφη, ὅτι τὸ μὲν πρόβατον κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀμελγόμενον, ἢ τὸ τοῦ πόκου βάρος ἀποτιθέμενον, σιγῇ ἕπεται. διὸ καὶ ὑποσκελιζόμενον καὶ τὸν σίδηρον ὁρῶν, οὐδὲν δεινὸν ὑποπτεύει, ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ συνήθη καὶ μόνα δοκεῖ πείσεσθαι. ὁ δὲ χοῖρος ἅτε δὴ μήτε ἀμελγόμενος, μήτε κειρόμενος, μὴ δὲ συνειδὼς ἑαυτῷ πρός τι τῶν τοιούτων ἑλκόμενος, ἀλλ' ὅτι τῶν σαρκῶν αὐτοῦ μόνων ἐστὶ χρεία, εἰκότως βοᾷ. τούτων οὕτω ῥηθέντων, οἱ σχολαστικοὶ πάλιν ἐπήνεσαν αὐτὸν, ξαπέντες εἰς γέλωτα. παυσαμένου μέντοι τοῦ πότου, καὶ τοῦ ξάνθου πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπονοστήσαντος, καὶ τῇ γυναικὶ συνήθως ὁρμήσαντος προσλαλεῖν, ἐκείνη τοῦτον ἀποστραφεῖσα, φησί. μή μου πλησίον γένῃ. δός μοι τὴν προῖκά μου, καὶ ἀπελεύσομαι. οὐδὲν γὰρ ἂν μείναιμι σὺν σοὶ τοὐντεῦθεν· σὺ δ' ἀπελθὼν τὴν κύνα κολάκευε, ᾗ πέπομφας τὰς μερίδας. καὶ ὁ ξάνθος ἐκπλαγεὶς λέγει. οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἤρτυσέ μοί τι κακὸν πάλιν αἴσωπος. καὶ πρὸς τὴν γυναῖκά φησι. κυρία, ἐμοῦ πεπωκότος σὺ μεθύεις; τίνι τὰς μερίδας πέπομφα, οὐχὶ σοί; μὰ δί', ἐμοὶ μὲν οὔ φησιν ἐκείνη, τῇ δὲ κυνί. καὶ ὁ ξάνθος τῷ αἰσώπῳ κληθέντι φησί, τίνι δέδωκας τὰς μερίδας; κἀκεῖνος τῇ εὐνοούσῃ σοί. καὶ πρὸς τὴν γυναῖ-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

propositis, ac uno ex ipsis ambigente, quando futura esset ingẽs iter hoies turbatio, Aesop⁹ ponè stans, ait: cum resurrexerint mortui, repetẽtes quæ possederint. & scholastici ridendo dixerũt: igeniosus est nouiti⁹ hic. alio uero rurs⁹ ꝓponente, quam ob rem ouis ad cædem tracta, nõ exclamat, sus aũt ꝙ maxime uociferat̃: Aesopus rursus ait: quoniam ouis assueta mulgeri, aut etiam uelleris onus deponere, tacite sequitur. ideo etiã pedibus arrepta, & ferrũ uidens, nihil graue suspicatur, sed illa familiaria, & sola uidetur passura. sed sus, ut qui neq; mulgetur, neq; tondetur, neq; nouit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantum usui esse, merito uociferatur. his sic dictis, discipuli rursus laudauerunt ipsum uersi in risum. Finito conuiuio, & Xantho in domum reuerso, & uxorem pro more aggresso alloqui, illa ipsum auersata, inquit: ne mihi propinquus fias, da mihi dotem meam, & abibo. non enim manserim tecum posthac. tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. & Xanthus stupefactus ait: nõ põt aliq̃ mõ ñ cõdiuisisse mi mali aliq̃d rursus Aesopus, & uxori inquit: domina num me poto, tu ebria es? cui partes misi, nónne tibi? nõ ꝑ Iouẽ, mihi q̃dẽ mimiẽ, inq̃t illa, sed cani. & Xanthus Aesopo accito inquit: cui dedisti partes? & ille: beneuolæ tuæ. & uxo-

 ri Xan-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ ὁ ξάνθος, οὐδὲν ἔλαβες; κἀκείνη, οὐδέν. καὶ ὁ αἴσωπος, τίνι γὰρ ἐκέλευσας δέσποτα τὰς μερίδας δοθῆναι; κἀκεῖνος, τῇ εὐνοούσῃ μοι. καὶ ὁ αἴσωπος τὴν κύνα φωνήσας, αὕτη σοι φησὶν εὐνοεῖ. ἡ γὰρ γυνὴ κἂν εὐνοεῖν λέγηται, ἀλλ' ἐπ' ἐλαχίστῳ ἀλγήσασα, ἀντιλέγει, λοιδορεῖται, ἀναχωρεῖ. τὴν μέντοι κύνα τύψον, ἀπέλασον, καὶ οὐκ ἀναχωρήσειεν ἂν, ἀλλ' ἐπιλαθομένη πάντων, αὐτίκα φιλοφρόνως σαίνει καὶ σὺν χάριτι τὸν δεσπότην. ἔδει σε οὖν εἰπεῖν δέσποτα, τῇ γυναικὶ τὰς μερίδας κόμισον, καὶ μὴ τῇ εὐνοούσῃ. καὶ ὁ ξάνθος, ὁρᾷς κυρία ὡς οὐκ ἐμὸν τὸ ἁμάρτημα, ἀλλὰ τοῦ κομίσαντος; ἀνάσχου τοιγαροῦν, καὶ οὐκ ἀπορήσω προφάσεως, δι' ἣν αὐτὸν μαστιγώσω. τῆς δὲ μὴ πειθομένης, ἀλλὰ λάθρα πρὸς τοὺς ἑαυτῆς γονεῖς ἀποχωρησάσης, αἴσωπος εἶπεν, οὐκ ὀρθῶς εἶπον ὦ δέσποτα, ὡς ἡ κύων σοι μᾶλλον εὐνοεῖ, καὶ οὐχ ἡ ἐμὴ δέσποινα; ἡμερῶν δέ τινων παρῳχηκυιῶν, καὶ τῆς γυναικὸς ἀδιαλλάκτου μενούσης, δὲ τοῦ ξάνθου τῶν προσηκόντων τινὰς ὡς αὐτὴν, ὡς ἂν ὑποστρέψειεν οἴκαδε, πέμψαντος, τῆς δὲ μὴ ὑπείκειν θελούσης, καὶ τοῦ ξάνθου δι' αὐτὴν εἰς ἀθυμίαν πεσόντος, αἴσωπος προσελθὼν αὐτῷ φησὶ, μὴ ἀνιῶ δέσποτα. ἐγὼ γὰρ αὐτὴν αὔριον ἥκειν αὐθαίρετον, καὶ ἀπαλλακτὸν δράσω πρὸς σέ. ὁ δὲ λαβὼν κέρμα, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἦλθεν, καὶ ὠνησάμενος χῆνας καὶ ὄρνιθας, καὶ ἄλλ' ἅττα τῶν πρὸς εὐωχίαν ἐπιτηδείων, βαδίζων τὰς οἰκίας περιενόστει. παρῄει τοίνυν καὶ τὴν τῶν τῆς αὐτοῦ δεσποίνης γεννητόρων οἰκίαν, μήτε ταύτην εἰδέναι προσποιούμενος ἐκείνων τυγχάνουσαν, μήτε μὴν ἐν αὐτῇ τὴν δέσποιναν μένουσαν. καὶ δή τινι τῶν τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐντυχὼν

ἠρώτα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ri Xanthus, nihil accepisti? & illa, nihil. & Aesopus, cui enim iussisti here partes dari? & ille, beneuolæ meæ. & Aesopus cane uocata, hæc tibi inquit bñ uult. nã mulier & si bñ uelle dicat, tñ minima q̃q; recula offensa cõtradicit, conuiciatur, abit. canem tamen uerberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benigne blanditur & cum gratia hero. oportebat igitur dicere here, uxori has partes ferto, & non beneuolæ. & Xanthus, uides domina nõ meã esse culpam, sed eius qui tulit? tolera itaq;, nec deerit mihi occasio, qua eum uerberem. illa uero non credente, uerum clàm ad suos parentes regressa, Aesopus inquit, non recte dixi ò here, canem tibi magis beneuelle, q̃ meã heram? diebus autẽ aliquot præteritis, & uxore irreconciliata manente, & Xãtho affines quosdam ad ipsam, ut reuerteretur domũ mittente, illa uero cũ cedere nollet, & inde Xãthus in mœrore esset, Aesopus adiens ad eum, inquit, ne te afflictes here, ego enim eam cras uenire sponte & citissime faciam ad te. & accepta pecunia in forum iuit, ac emptis anseribus, & gallinis, & aliis q̃busdã ad conuiuium idoneis, ambulans, domos circuibat, transibat igitur & ante domum parentum heræ suæ, ignorare simulans illorum esse, & in ea herã manere. & cũ in quẽdã ex domo illa incidisset,

rogabat,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἠρώτα εἴ τι παρὰ τῶν εἰς γάμους χρησίμων οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν ἔχοιεν αὐτῷ πωλῆσαι. τοῦ δὲ, καὶ τίς τούτων ἔχει τὴν χρείαν πυθομένου, ξάνθος φησὶν ὁ φιλόσοφος. αὔριον γὰρ γυναικὶ μέλλει συνάπτεσθαι. τοῦ δὲ ἀναβάντος, καὶ τῇ γυναικὶ ταῦτα τοῦ ξάνθου ὡς ἤκουσεν ἀναγγείλαντος, ἐκείνη σὺν δρόμῳ, καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ξάνθον ἦλθεν αὐτίκα, καὶ αὐτοῦ κατεβόα λέγουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα, ὡς οὐκ ἂν ἐμοῦ ζώσης ὦ ξάνθε ἑτέρᾳ γυναικὶ δυνηθήσῃ συναρμοσθῆναι. καὶ οὕτως ἔμεινεν ἐπὶ τῆς οἰκίας δι᾽ αἴσωπον, ὡς καὶ δι᾽ ἐκεῖνον ἀπῆρε. μετὰ δ᾽ ἡμέρας πάλιν τινὰς, καλέσας ὁ ξάνθος σχολαστικοὺς εἰς ἄριστον, τῷ αἰσώπῳ φησὶν, ὀψώνησον ἀπελθὼν πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον. ὁ δὲ ἀπιὼν, καθ᾽ ἑαυτὸν ἔλεγεν, ἐγὼ διδάξω τὸν δεσπότην μὴ μωρὰ διατάττεσθαι. γλώττας οὖν μόνας ὑείους πριάμενος καὶ ἑτοιμάσας, ἀνακλινθεῖσι, γλῶτταν ὀπτὴν ἑκάστῳ σὺν ὀξυγάρῳ παρέθηκε. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἐπαινεσάντων ὡς φιλόσοφον τὸν πρῶτον ἔδεσμα, διὰ τὴν τῆς γλώττης πρὸς τὸν λόγον ὑπηρεσίαν, πάλιν αἴσωπος ἑφθὰς γλώττας παρέθηκε. καὶ αὖθις αὖ βρώματος αἰτηθέντος ἄλλου καὶ ἄλλου, ὁ δ᾽ οὐδὲν ἕτερον ὅτι μὴ γλώττας προυτίθει. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἐπὶ τῷ ταυτῷ τῆς τροφῆς ἀγανακτησάντων, μέχρι τίνος γλώττας εἰπόντων, καὶ ὡς ἡμεῖς δι᾽ ἡμέρας γλώττας ἐσθίοντες τὰς ἡμετέρας ἠλγήσαμεν, ὁ ξάνθος φησὶ πρὸς ὀργὴν, οὐδέν σοι πάρεστιν ἕτερον αἴσωπε; καὶ ὃς, οὐ δῆτα. κἀκεῖνος, οὐκοῦν ἐνετειλάμην σοι κατάρατον ἀνθρώπιον πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε καὶ ἄριστον ὀψωνῆσαι; καὶ ὁ αἴσωπος, πολλὰς ὁμολογῶ σοι τὰς χάριτας μεμφομένῳ με φιλο-

σόφων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rogabat, an aliquid ad nuptias utile domestici possent sibi uendere. illo autē, & cui est opus his rogitante, Xātho inquit philosopho. cras enim uxori copulandus est. eo uero ascendente, & uxori hæc Xanthi, ut audiuit, renunciante, illa cursim, & propere ad Xanthū iuit statim, & cōtra ipm clamabat, dicens inter alia & hæc: non me uiuente ò Xanthe alteri uxori coniungi poteris. & sic māsit in domo p Aesopū, quēadmodū ppter illū discesserat. Post rursus dies aliquot, inuitās Xāthus discipulos ad prandium, Aesopo inquit: i, eme optimum quodq; & præstantissimū. ille inter eundum secum dicebat: ego docebo herum non stulta mandare. cū linguas igitur solū suillas emisset, & apparasset discūbentibus, linguā axatā singulis cum salsamento apposuit. discipulis laudantibus ut philosophicum primū ferculum, propter liguæ ad locutionē ministeriū. rursus elixas æsop⁹ linguas apposuit, atq; iterū ēt ferculo alio, atq; alio petito, ille nihil aliud quàm linguas ponebat. discipulis aūt eodē subinde cibo repetito indignatis, quousq; linguas inquientibus, quippe nos per diem linguas edendo, nostras doluimus, Xanthus inquit iratus, nihil aliud tibi est Aesope? & is: non certe. tum ille, nónne mandaui tibi sordidissime homule, optimū qdq;, & pstātissimū obsonari? & Aesop⁹: multas habeo tibi gratias increpanti me philo-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σοφῶν ἀνδρῶν παρόντων. τί ἂν οὖν γένοιτο γλώττης χρηστότερόν τε καὶ βέλτιον ἐν τῷ βίῳ; πᾶσα γὰρ παιδεία καὶ φιλοσοφία δι' αὐτῆς παιδεύεται καὶ διδάσκεται. δι' αὐτῆς δόσεις, λήψεις, ἀγοραί, ἀσπασμοί, εὐφημίαι, μοῦσα πᾶσα. δι' αὐτῆς γὰρ συγκροτοῦνται γάμοι. πόλεις ἀνορθοῦνται. ἄνθρωποι διασώζονται. καὶ συνελόντι φάναι, δι' αὐτῆς ἅπας ὁ βίος ἡμῶν συνέστηκεν. οὐδὲν ἄρα τῆς γλώττης ἄμεινον. ἐπὶ τούτοις οἱ σχολαστικοὶ τὸν μὲν Αἴσωπον ὀρθῶς λέγειν φάμενοι, ἡμαρτηκέναι δὲ τὸν διδάσκαλον, διεληλύθασιν ἕκαστος ἐπ' οἴκου. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν αἰτιωμένων αὐτῶν τὸν Ξάνθον, ἐκεῖνος ἀπολογεῖτο μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῦ ταῦτα γεγονέναι, ἀλλὰ τοῦ ἀχρείου δούλου τῇ κακουργίᾳ. σήμερον δὲ διαμείψει τὸ δεῖπνον. κἀγὼ ἢ παρόντων ὑμῶν αὐτῷ διαλέξομαι. καὶ καλέσας αὐτόν, πᾶν ὅ, τι φαυλότατόν τε καὶ χείριστον ὀψωνῆσαι κελεύει, ὡς τῶν σχολαστικῶν σὺν αὐτῷ δειπνησόντων. ὁ δὲ, μηδὲν διαταραχθείς, πάλιν γλώσσας ἐπρίατο. καὶ ἑτοιμάσας, ἀνακλινθεῖσι παρέθηκεν. οἱ δὲ, πρὸς ἀλλήλους ὑπεφώνουν, χοίρειαι πάλιν γλῶσσαι. καὶ μετὰ μικρὸν αὖθις γλώττας παρέθηκε, καὶ μάλα αὖθις καὶ αὖθις. τοῦ Ξάνθου δὲ δυσαναχετήσαντος, καὶ τί τοῦτο Αἴσωπε εἰρηκότος, μὴ πάλιν ἐνετειλάμην σοι πᾶν ὅ, τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον ὀψωνῆσαι, οὐχὶ πᾶν ὅ, τι φαυλότατόν τε καὶ χείριστον; ὁ δὲ, καὶ τί ἐστι χεῖρον τῆς γλώττης ὦ δέσποτα. οὐ πόλεις δι' αὐτῆς καταπίπτουσιν; οὐκ ἄνθρωποι δι' αὐτῆς ἀναιροῦνται; οὐ ψευδῆ πάντα καὶ βλασφημίαι καὶ ἐπιορκίαι διὰ ταύτης περαίνονται; οὐ γάμοι καὶ ἀρχαὶ καὶ βασιλεῖαι δι' αὐτῆς ἀνατρέπονται;

οὐχ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ſophis præſentibus. quid igitur fuerit lingua me-
lius & præſtantius in uita? omnis enim doctrina,
& philoſophia per ipſam monſtratur ac traditur.
p ipſam datiões, acceptiões, fora, ſalutatiões, bñdi-
centiæ, muſa omnis. per ipſam celebrantur nu-
ptiæ, ciuitates eriguntur, homines ſeruantur. &,
ut breuiter dicam, per ipſam tota uita noſtra cõſi-
ſtit. nihil ergo lingua melius. ob hæc
diſcipuli Aeſopum recte loqui dicentes,
aberraſſe uero magiſtrum, abiere ſingu-
li in domum. Poſtridie rurſus accuſantibus i-
pſis Xanthũ, ille reſpõdebat, nõ ſecundũ uolũtatẽ
ſuam hæc fuiſſe, ſed inutilis ſerui ne-
quitia, hodie aũt permutabit cœnam, & ipſe præ-
ſentibus uobis cum eo colloquar. ac uocato eo,
uiliſſimum quodq;, & peſſimum obſonari iubet,
quod diſcipuli ſecũ forent cœnaturi. ille autem ni-
hil mutatus, rurſus linguas emit, & appara-
tas diſcumbentibus appoſuit. hi inter ſe ſub-
murmurabãt, porcinæ rurſus liguæ. & paulo poſt
iterum linguas appoſuit. & ualde iterũ, atq; iterũ.
Xantho aũt iniquo aĩo ferẽte, & qd hoc æſope di-
cente, num rurſus mandaui tibi opti-
mũ qđq;, & p̃ſtãtiſſimũ obſonari? ac nõ poti⁹ ui-
liſſimũ qđq;, & peſſimũ? ille aũt, & qd unq; pei⁹ li
gua ò here? nonne urbes per ipſam corruunt?
nõ homines p ipſam ĩterficiunt? nõ mẽdacia oĩa,
& maledicta, & periuria p ipſam pficiuntur? non
nuptiæ, & principatus, & regna p ipſã euertunt?
non, ut

(c) 2007 Ministerio de Cultura

οὐχ ὡς κεφάλαιον εἰπεῖν, ὁ βίος δι' αὐτῆς ἅπας μυρίων πλημμελημάτων γέμει; ταῦτα τοῦ αἰσώπου φαμένου, τῶν τις συνανακειμένων τῷ ξάνθῳ φησίν. οὗτος εἰ μὴ πάνυ σεαυτὸν ἀσφαλίσῃ, οὐκ ἂν ἄπορος εἴη μανίας ἀφορμὴ σοι γενέσθαι. οἵα γὰρ ἡ μορφὴ, τοιαύδε καὶ ἡ ψυχή. καὶ ὁ αἴσωπος πρὸς αὐτὸν, σύ μοι δοκεῖς ἄνθρωπε κακεντρεχής τις καὶ περίεργος εἶναι, δεσπότην προξενῶν κατὰ οἰκέτου. καὶ ὁ ξάνθος πρὸς ταῦτα, προφάσεως ἐφιέμενος μαστιγῶσαι τὸν ἄνθρωπον, δραπέτα φησὶν, ἐπεὶ περίεργον εἶπας τὸν φίλον, δεῖξόν μοι ἀπερίεργον ἄνθρωπον ἀγαγών. ἐξελθὼν τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἐπὶ τὴν λεωφόρον ὁ αἴσωπος, καὶ τοὺς παριόντας περισκοπῶν, ὁρᾷ τινα ἐφ' ἑνὸς τόπου ἱκανὸν χρόνον καθίσαντα, ὃν καὶ δοκιμάσας καθ' αὐτὸν ἀπράγμονά τινα, καὶ ἁπλοῦν εἶναι, προσελθών φησιν, ὁ δεσπότης σε καλεῖ σὺν αὐτῷ ἀριστῆσαι. καὶ ὁ ἄγροικος ἐκεῖνος μηδὲν περιεργασάμενος, μή τε τίς ὢν ὑπὸ τίνος καλεῖται, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σὺν αὐτοῖς ὑποδήμασι φαύλοις οὖσιν ἀνέπεσεν. ἐρομένου δὲ τοῦ ξάνθου, τίς οὗτος; αἴσωπος εἶπεν, ἀπερίεργος ἄνθρωπος. καὶ ὁ ξάνθος εἰς οὖς εἰπὼν τῇ γυναικὶ συνυποκριθῆναι αὐτῷ, καὶ ὅπερ ἂν αὐτὸς ἐπιτάττῃ, ποιεῖν, ὡς ἂν εὐπροσώπῳ λόγῳ πληγὰς τῷ αἰσώπῳ ἐντείνειεν. εἶτα ἐν ἐπηκόῳ πάντων φησὶ, κυρία, ὕδωρ ἐπὶ τὴν λεκάνην βαλοῦσα, τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψον. διενοεῖτο γὰρ καθ' αὑτὸν, ὡς πάντως ὁ μὲν ξένος εὐλαβηθήσεται, ὁ δ' αἴσωπος ὡς ἐκείνου περιέργου φανέντος, πληγὰς λήψεται. ἡ μὲν οὖν βαλοῦσα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, ᾔει τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψουσα, ὁ δὲ

γνοὺς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

nõ, ut summatim dicam, uita omnis ꝑ ipsam infi-
nitorum errorum referta est? Hæc Aesopo di
cente, quidã ex discũbẽtib⁹ unà, Xantho inqt. hic,
nisi ualde te ipsum munieris, non dubia erit
insaniæ causa tibi. qualis enim forma, talis
& anima. & Aesopus ad eum, tu mihi uide-
ris, ô homo prauus quidam, & curiosus esse, he-
rum iritans contra seruum. & Xanthus ad hæc,
causam cupiens uerberandi hominem,
fugitiue inquit, qm̃ curiosum dixisti amicũ, osten-
de mihi incuriosum hoiem adductũ. egressus igi-
tur postridie in plateam Aesopus, & eos,
q ꝓteribãt, circũspiciẽs, uidet q̃ndã i loco quodã di
u sedentem, quem iudicans secum
ociosum & simplicem esse, accedens inquit.
herus te inuitat secum pransurum. & rusti-
cus ille nihil sciscitatus, neq; quis esset
à quo inuitaretur, ingressus est in domum, & cũ
ipsis calceis ut erant uiles, discubuit. rogante
autem Xantho, quis hic? Aesopus ait, incuriosus
homo. & Xanthus i aurẽ fatus uxori, ut sibi obse-
queretur, & quod ipse iusserit face
ret, ut honesta ratione plagas Aesopo in-
ferret, deinde corã oĩbus inquit. domina, aquã
in peluim inijce, & pedes hospitis laua.
cogitabat enim secum omnino hospitem recu-
saturum. Aesopum uero, quia ille curiosus es-
set, uerberibus cæsum iri. illa igitur iacta aqua
in peluim, ibat pedes hospitis lotura. at ille]

d cognoscẽs

(c) 2007 Ministerio de Cultura

γνοὺς ταύτην οὖσαν τὴν τοῦ οἴκου δεσπότιν, καθ᾽ ἑαυτὸν εἶπε. τιμῆσαί με πάντως βούλεται, καὶ τούτου δὲ χάριν αὐτοχειρία τοὺς πόδας μου βούλεται νίψαι. ἐπεὶ θεραπαινίσιν εἶχεν ἂν τοῦτ᾽ ἐπιτάξαι. προτείνας οὖν τοὺς πόδας, νίψον κυρία, φησί. καὶ νιψάμενος ἀνεκλίνθη. τοῦ δὲ ξάνθου κελεύσαντος οἶνον τῷ ξένῳ δοθῆναι πιεῖν, πάλιν ἐκεῖνος διελογίσατο καθ᾽ αὑτὸν, ὡς αὐτοὺς μὲν τὸ πρότερον ἔδει πιεῖν, ἐπεὶ δ᾽ οὕτως αὐτοῖς ἔδοξεν, οὐδὲν ἔργον ἐμοὶ τὰ τοιαῦτα ἐρευνᾶν, καὶ λαβὼν ἔπιεν. ἀριστώντων δὲ, καί τινος ἐδέσματος τῷ ξένῳ πλατεθέντος, κἀκείνου ἡδέως ἐσθίοντος, ὁ ξάνθος τῷ μαγείρῳ ὡς κακῶς τοῦτο ἀρτύσαντι ἐνεκάλει. καὶ μέντοι καὶ ἀποδυθέντι πληγὰς ἐνεφόρει. ὁ δ᾽ ἀγρότης καθ᾽ αὑτὸν ἔλεγε, τὸ μὲν ἔδεσμα ἄριστα ἕψηται, καὶ οὐδενὸς αὐτῷ δεῖ πρὸς τὸ καλῶς ἔχειν. εἰ δὲ καὶ δίχα προφάσεως βούλεται τὸν αὐτοῦ δοῦλον μαστιγοῦν ὁ οἰκοδεσπότης, τί πρὸς ἐμέ; τοῦ δὲ ξάνθου ἀσχάλλοντος καὶ οὐχ ἡδέως διακειμένου, ἐπεὶ μηδὲν ὁ ξένος περιειργάζετο, τέλος πλακοῦντες ἠνέχθησαν. ὁ δὲ ξένος ἅτε δὴ μήπω πλακοῦντος γευσάμενος, σωρεύων καὶ συνελῶν αὐτοὺς ὡς ψωμοὺς ἤσθιε. τοῦ δὲ ξάνθου τὸν ἀρτοποιὸν αἰτιασαμένου, καὶ τί δή ποτε ὦ κατάρατε φαμένου καὶ μέλιτος δίχα καὶ πεπέρεως τοὺς πλακοῦντας ἐσκεύασας; ἐκεῖνος ἔφη, εἰ μὲν ὠμός ἐστιν ὦ δέσποτα ὁ πλακοῦς, ἐμὲ τύπτε. εἰ δ᾽ οὐχ ὡς ἔδει ἐσκεύασαι, μὴ ἐμέ, ἀλλὰ τὴν δέσποιναν αἰτιῶ. καὶ ὁ ξάνθος, εἰ πρὸς τῆς ἐμῆς τοῦτο γέγονε γυναικὸς, ζῶσαν αὐτὴν ἀρτίως κατακαύσω. καὶ πάλιν τῇ γυναικὶ νεύει αὐτῷ συνυποκριθῆναι δι᾽ αἴσω-

πον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

cognoscens hanc esse domus dominam, se-
cũ loquebat̃, honorare me om̃ino uult, atq; huius
rei gratia suis manibus pedes meos uult lauare,
cum ancillis queat hoc mandare. extensis
igitur pedibus, laua, inquit, hera, ac lotus
discubuit. Xantho autẽ iubente uinum hospiti
dari bibere, rursus ille igitur consyderabat se-
cum, ipsos ante oportere bibere, sed quia sic
ipsis uisum est, non opus mihi hæc inquire-
re. & accipiens bibit. prandentibus uero, & fercu-
lo quodã hospiti apposito, atq; illo suauiter come-
dente, Xanthus cocum, q̃ male hoc condi-
uisset, criminabatur, atq; etiã nudum uerberibus
afficiebat. rusticus autẽ secũ dicebat, ferculũ quidẽ
optime coctũ est, & nihil ei deest, quo min⁹ recte
paratum sit, si autẽ absq; causa uult suum ser-
uum flagellare pater familias, quid ad me? Xan-
tho aũt ægreferente, neq; iucunde affecto, qm̃ ni-
hil hospes curiose inquirebat, tandẽ placentæ alla-
tæ sunt, hospes uero tanq̃ nunq̃ placentã gustas-
set cõuoluẽs, & accipiẽs ipsas, ut pães comedebat.
Xantho aũt pistorem accusante, & cur nam
ò execrande dicente, & absq; melle, ac pi-
pere placentas præparasti? ille inquit,
si cruda est ò here placenta, me uerbera. si
uero nõ ut oportebat, p̃parata est, nõ me sed herã
accusa. & Xanthus, si à mea hoc factum est
uxore, uiuam ipsam nunc comburam. atq; i-
terũ uxori innuit, ut sibi obsequeret̃ p̃pter Aeso-
 pum.
(c) 2007 Ministerio de Cultura

πον. κελεύσας οὖν κληματίδας εἰς τὸ μέσον ἀχθῆναι, πυρὰν ἀνῆψε. καὶ λαβόμενος τῆς γυναικὸς, ἐγγὺς τῆς πυρᾶς ἤγαγε, προσδοκήσιμος ὢν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ ἐπαφεῖναι. διέτριβε δέ πως καὶ περιέβλεπε τὸν ἄγροικον, εἴπως ἀναστὰς τῷ τοῦδε τολμήματος εἶρξαι αὐτὸν ἐγχειρήσειεν. ὁ δὲ, καθ' αὑτὸν αὖθις διεσκόπει τὸ, ὡς αἰτίας μὴ παρούσης, τί δή ποτε οὕτως ὀργίζεται; εἶτά φησιν οἰκοδέσποτα, εἰ τοῦτο κέκρικας δεῖν γενέσθαι, ὑπόμεινόν με μικρὸν μέχρις ἂν ἀπελθὼν ἐνέγκω μου καὶ αὐτὸς ἐξ ἀγροῦ τὴν γυναῖκα, ὡς ἂν ἄμφω κατὰ τὸ αὐτὸ κατακαύσῃς. ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς ὁ ξάνθος ἀκούσας, καὶ τὸ τούτου ἀκέραιον καὶ γενναῖον θαυμάσας πρὸς αἴσωπον φησὶν, ἴδε ἀληθῶς ἄνθρωπος ἀπερίεργος. ἔχεις τὰ νικητήρια λαβὼν αἴσωπε. ἅλις ἔχει σοι τοῦ λοιποῦ. τὸ δ' ἐντεῦθεν, ἐλευθερίας τῆς σῆς ἐπιτεύξῃ. τῆς δ' ἐπιούσης ὁ ξάνθος ἐπέταξε τῷ αἰσώπῳ εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπελθεῖν καὶ σκέψασθαι, εἰ μὴ πολὺς πάρεστιν ὄχλος, βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν λουθῆναι. ἀπιόντι δὲ, ὁ στρατηγὸς συναντήσας, καὶ τοῦ ξάνθου γνοὺς αὐτὸν ὄντα, ἤρετο ποῖ πορεύοιτο. τοῦ δὲ, οὐκ οἶδα φαμένου, νομίσας ὁ στρατηγὸς τὴν ἐρώτησιν αὐτοῦ παρ' οὐδὲν λογισθῆναι, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἀπαχθῆναι κέλευει. ἀπαγόμενος τοίνυν ὁ αἴσωπος ἔκραξεν, ὁρᾷς ὦ στρατηγὲ, ὅπως ὀρθῶς ἀπεκρίθην; ἃ γὰρ μὴ προσεδόκησα, καὶ συνήντησά σοι, καὶ εἰς εἱρκτὴν ἤδη ἀπάγομαι. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ τῆς ἀπολογίας ἑτοίμῳ, ἀφῆκεν ἀπιέναι. αἴσωπος δὲ παραγενόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ πλῆθος ἐν αὐτῷ θεασάμενος ὄχλου, καὶ λίθον ὁρᾷ κατὰ τὸ τῆς εἰσόδου μεσαίτα-

τον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

pum. iusso igitur sarmenta in medium afferri, pyram succendit, & arreptam uxorem prope pyram egit, expectaturus ipsam in ignem imittere. differebat aũt aliquo mõ, et circũspiciebat rusticũ si quo modo assurgens à tali audacia phibere ipsum aggrederet. sed is secũ rursus cõsyderabat, cum nulla adsit causa, quid nam sic irascit? dein inqt, ò pater familias, si hoc iudicas oportere fieri, expecta me parump dum digressus adducam & ipse meam ex agro uxorem, ut ambas simul comburas. hæc à uiro Xanthus audiẽs, & huius synceritatẽ, ac generositatẽ admiratus, Aesopo inquit. ecce uere homo incuriosus. habes accepta pmia uictoriæ ò æsope. satis ẽ tibi de cætero. dein uero libertatem tuam assequeris. postridie autem Xanthus iussit Aesopo in balneas ire, & scrutari, an multa adesset turba, uelle enim lauari. abeunti aũt ptor occurrẽs, & xãthi ipm eẽ cognoscẽs interrogauit, quò nam iret. ille nescio dicente, existimans prætor interrogationẽ suã floccipendi, in carcerem ipsum adduci iubet. iter abducẽdũ igit Aesopus clamauit, uides ò ptor queadmodũ recte rñderim? q em nõ expectaui, & occurri tibi, & in carcerem iam trahor. tum prætor stupefactus responsi promptitudine, siuit abire. Aesopus autẽ profectus in balneas, & multitudinẽ in ipsis intuitus turbæ, & lapidem uidet in medio ingressu

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τὸν κείμενον, ἐφ' ὃν ἕκαστος τῶν εἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων, τὸν πόδα προσέπταιε. τοῦτον δὲ εἷς τις εἰσιὼν ἐφ' ᾧ λούσασθαι, ἄρας μετέθηκεν. ὑποστρέψας οὖν πρὸς τὸν δεσπότην, εἰ κελεύεις φησὶ δέσποτα λούσασθαι, ἕνα ἄνθρωπον ἐν τῷ βαλανείῳ τεθέαμαι. ἐπεὶ τοῦ ξάνθου ἐλθόντος, καὶ τὸ πλῆθος τῶν λουομένων ἰδόντος, καὶ τί τοῦτο, εἰπόντος, αἴσωπε, οὐχ ἕνα ἄνθρωπον ἔφης ἑωρακέναι; ὁ αἴσωπος, ναί φησιν. τὸν γὰρ λίθον ἐκεῖνον (τῇ χειρὶ δείξας) πρὸ τῆς εἰσόδου κείμενον εὗρον, ἐφ' ὃν οἱ εἰσιόντες πάντες καὶ ἐξιόντες προσέπταιον. εἷς δέ τις πρὶν ἢ προσπταῖσαι, ἄρας μετέθηκεν. ἐκεῖνον οὖν ἕνα ἄνθρωπον εἶπον ἑωρακέναι, προτιμήσας τῶν ἄλλων. καὶ ὁ ξάνθος, οὐδὲν παρὰ τῷ αἰσώπῳ ἀργὸν εἰς ἀπολογίαν. ἀλλοτέ ποτε τοῦ ξάνθου δὲ ἀφέδρου ἐπανιόντος, καὶ πυθομένου τὸν αἴσωπον, τί δή ποτε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπόπατον τὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίματα βλέπουσιν, ἐκεῖνος ἔφη. κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἀνήρ τις τῶν τρυφερωτέρων ζώντων, πολὺν χρόνον ὑπὸ σπατάλης ἐν ἀφόδῳ ἐκάθητο, ὡς καὶ τὰς οἰκείας ἐκεῖ διατρίβων, ἀποπατῆσαι φρένας. ἐξ ἐκείνου τοίνυν δεδοικότες οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὰ τῆς γαστρὸς ἀφορῶσι λύματα, μή πως καὶ αὐτοὶ τοῦτο πεπόνθασιν. ἀλλά σοι δέσποτα μὴ φοβοῦ, οὐ γὰρ ἔχεις φρένας. ἐν ἡμέρᾳ δέ τινι συμποσίου συγκροτηθέντος, καὶ τοῦ ξάνθου σὺν τοῖς ἄλλοις τῶν φιλοσόφων ἀνακλινθέντος, καὶ τοῦ πότου ἤδη ἐπικρατήσαντος, συχνὰ προβλήματα μεταξὺ τούτων ἐκαλινδεῖτο. καὶ τοῦ ξάνθου ἀρξαμένου ταράττεσθαι, αἴσωπος παρεστὼς ἔφη, δέσποτα, ὁ διόνυσος τρεῖς κέκτηται κράσεις. τὴν μὲν πρώτην

ἡδονῆς,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

positum,in quē singuli ingredientes, & egredien
tes offendebant . hunc aūt unus quis ingrediēs ut
lauaretur ,sublatum transposuit. reuersus igitur ad
herum,si uis inquit here lauari unum
hominem in balneis uidi.& Xantho pro-
fecto,ac multitudinem lauantium uidente, &
qd hoc dicēte ò Aesope,nō ne unū hoīem dixisti
te uidisse? Aesopus certe inquit.nā lapidem illum
(manu ostēdēs) an̄ ingressū positū reperi, in quē
īgrediētes oēs,& exeūtes offendebāt. unus uero q
dā an̄q3 illideret eleuatū trāsposuit.illū igit̄ unū ho
minē dixi uidisse,pluris faciens q̄3 alios.tum Xan-
thus,nihil apd' Aesopū tardū ē ad respōsionē.ali-
qn̄ aliàs Xantho ex latrina redeūte,& interrogāte
Aesopum,quid ita homines post cacationem
uentris excrementa aspiciunt? ille ait,An-
tiquis temporibus uir quidam delicatius ui-
uens multo tēpore præ delicijs in latrina sedebat,
ut & sua illic immorans cacauerit præ-
cordia.ex illo tempore igit̄ timentes cæteri homi-
nes,uentris inspiciunt sordes,ne
quo modo & ipsi hoc patiantur.sed tu he
re,ne time.nō em̄ sunt tibi p̄cordia. Die aūt quo-
dam celebrato conuiuio , & Xantho cum
alijs philosophis discumbente,& po-
tu iam inualescente,crebræ quæstiones in-
ter hos uersabantur, atq3 Xantho incipiente
turbari, Aesopus adstans ait,here,
Bacchus tria possidet temperamenta , primum

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἡδονῆς. τὴν δὲ δευτέραν, μέθης. τὴν δὲ τρίτην, ὕβρεως. καὶ ὑμεῖς οὖν πεπωκότες ἤδη καὶ ἡσθέντες, τὰ ἐφεξῆς καταλίπετε. καὶ ὁ ξάνθος, ἤδη μεθύων φησί, σιώπα, τοῖς ἐν ᾅδῃ συμβούλευε. καὶ ὁ αἴσωπος, οὐκοῦν καὶ εἰς ᾅδου κατασπασθήσῃ. τῶν δὲ σχολαστικῶν τις ὑποβεβρεγμένον ἤδη τῇ μέθῃ τὸν ξάνθον ἰδὼν, καὶ ὅλον εἰπεῖν οἰνοπλῆγα, καθηγητά φησι, δύναταί τις ἐκπιεῖν τὴν θάλατταν ἄνθρωπος; καὶ ὃς, πάνυ μὲν οὖν. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ταύτην ἐκπίομαι. καὶ ὁ σχολαστικὸς, εἰ δ' οὐ δυνήσῃ, τί ποτέ σοι τίμημα ἐπιγράψω; καὶ ὁ ξάνθος, τὴν οἰκίαν μου τίθημι πᾶσαν. καὶ ἐπὶ τούτοις καταθέμενοι τοὺς δακτυλίους, τὰς συνθήκας ἐκύρωσαν. τότε μὲν οὖν διελύθησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐας διεγερθέντος τοῦ ξάνθου, καὶ τήν τε ὄψιν νιψαμένου, καὶ τὸν δακτύλιον ἐν τῷ νίπτεσθαι μὴ ἰδόντος, καὶ τὸν αἴσωπον περὶ αὐτοῦ πυθομένου, ἐκεῖνος οὐκ οἶδα, φησί, τί ποτε γέγονεν. ἓν δ' οἶδα μόνον, ὅτι τῆς οἰκίας σαυτοῦ ἀλλότριος γέγονας. καὶ ὁ ξάνθος, ὅτι τί δή; καὶ ὁ αἴσωπος, ὅτι τὴν χθὲς μεθύων, συνέθου τὴν θάλατταν ἐκπιεῖν. κἀπὶ ταῖς ὁμολογίαις κατέθου καὶ τὸν δακτύλιον. κἀκεῖνος, καὶ πῶς ἄρ' ἐγὼ μεῖζον πίστεως ἔργον δυνήσομαι; ἀλλά σου νῦν δέομαι, εἴ τις σύνεσις, εἴ τις δεινότης καὶ ἐμπειρία, ξυμπορίσασο καὶ βοήθειαν ὄρεγε, ὡς περιγενέσθαι, ἢ τάς γε συνθήκας λῦσαι. καὶ ὁ αἴσωπος, περιγενέσθαι μὲν οὐκ ἔνι, λυθῆναι δὲ τὰς ὁμολογίας ποιήσω. ἐπειδὰν γὰρ αὖθις τήμερον εἰς ταὐτὸ συνέλθητε, μηδ' ὁτιοῦν φανῇς δειλιάσας, ἀλλ' ἅπερ ὡμολόγησας παροινῶν, ταῦτα καὶ νήφων λέγε. κέλευσον μέντοι στρώματα καὶ τράπεζαν

ζαν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uoluptatis, secundum ebrietatis, tertium contu-
meliæ. & uos igitur poti iam, & lætati, quæ reli-
qua sunt, obmittite. tum Xanthus iã ebrius, ait, ta-
ce, inferis consule. & Aesopus, igi-
tur & in infernũ distrahere. Ex discipulis aũt qdã
subebrium iam Xanthum uidens, &
ut in uniuersũ dicã, temulẽtũ, ò pceptor inqt, pôt
ne quis ebibere mare homo? & ille, admodum
quidem. ego enim ipse hoc ebibam. & disci-
pulus, at si nõ poteris, quã nam tibi multã irroga-
bo? tum Xanthus, domũ meã depono totã. atque
interim depositis anulis pa-
cta firmauerunt, tum discesserunt. Postri-
die diluculo, excitato Xantho, ac faciem
lauante, & anulum inter lauandum non ui-
dente, & Aesopum de eo interrogante, ille
nescio inqt, qd nã factũ fuerit, sed unũ scio tantũ,
quod à domo decideris tua. tum Xanthus,
quamobrẽ? & Aesopus, quoniã heri ebrius pepi-
gisti mare ebibere, atq; in pactis deposu-
isti & anulum. & is. tum quomodo ma-
ius fide opus potero? uerum te nunc rogo, si
qua cognitio, siqua prudentia, siq experiẽtia, psto
sis, ac opem porrige, ut uincam, aut pa-
cta dissoluã. & Aesopus, uincere qdẽ haud licet,
sed ut soluas pacta, efficiam. Cum hodie rur
sus in unum conueneritis, nullo modo uidearis
timere, uerum quæ pactus es ebrius, eadem
sobrius quoq; dic, iube itaq; stramenta, & men-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ζαν παρὰ τὴν ἠϊόνα τεθῆναι, καὶ παῖδας ἑτοίμους σὺν ἐκπώμασιν ὀρέγειν σοι τὸ θαλάττιον ὕδωρ. ἐπειδὰν δὲ σύμπαντα θεάσῃ τὸν ὄχλον συνδεδραμηκότα ἐπὶ τὴν θέαν, αὐτὸς ἀναπεσὼν, κέλευσον ἐκ τῆς θαλάττης πληρωθῆναι τὸ ἔκπωμα. καὶ τοῦτο λαβὼν ἐν ἐπηκόῳ πάντων εἰπὲ τῷ συνθηκοφύλακι, τίνας παρ' ὑμῖν πεποιήκαμεν τὰς συνθήκας. καὶ ὃς ἀποκρινεῖταί σοι, ὡς ὡμολόγησας τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν. στραφεὶς οὖν σὺ πρὸς ἅπαντας, οὕτω φράσον. ἄνδρες σάμιοι, ἴστε καὶ ὑμεῖς πάντως πλείστους ὅσους ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θάλασσαν. ἐγὼ δὲ συνεθέμην μόνην τὴν θάλατταν ἐκπιεῖν, οὐ μὴν καὶ τοὺς ἐξιόντας εἰς αὐτὴν ποταμούς. οὗτος οὖν ὁ σχολαστικὸς ἀπελθὼν πρότερον ἐπισχέτω τοὺς ποταμοὺς ἅπαντας, εἶτα δ' εὐθὺς ἐγὼ τὴν θάλατταν μόνην ἐκπίομαι. ὁ δὲ ξάνθος τὴν μέλλουσαν ἐκ τούτου τῆς συνθήκης διάλυσιν ἔσεσθαι γνοὺς, ὑπερήσθη. τοῦ δήμου τοίνυν παρὰ τὸν αἰγιαλὸν συῤῥεύσαντος ἐπὶ θέαν τοῦ πραχθήσεσθαι μέλλοντος, καὶ τοῦ ξάνθου κατὰ τὰ διδαχθέντα πρὸς τοῦ αἰσώπου δράσαντος, καὶ εἰπόντος, οἱ σάμιοι ἀνεβόησαν εὐφημοῦντες αὐτὸν καὶ θαυμάζοντες. ὁ δὲ σχολαστικὸς προσπεσὼν τηνικαῦτα τῷ ξάνθῳ, νενικῆσθαί τε ὡμολόγει, καὶ τὰς συνθήκας ἐδεῖτο λῦσαι, ὃ καὶ πεποίηκε ξάνθος δυσωποῦντος τοῦ δήμου. ἀφικομένων δ' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν, αἴσωπος προσελθὼν τῷ ξάνθῳ φησίν. ὁ πάντα σοι τὸν βίον χαρισάμενος, ἐγὼ, οὐκοῦν ἄξιός εἰμι δέσποτα τυχεῖν ἐλευθερίας; καὶ ὁ ξάνθος λοιδορήσας αὐτὸν ἀπήλασε, λέγων, μὴ γὰρ οὐ βουλομένῳ μοι ἦν

τοῦτο

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ſam in littore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam, cum autē omnem uideris turbam concurriſſe ad ſpectaculum, ipſe diſcumbens iube ex mari impleri poculum. atq; hoc accepto oĩbus audientibus, dic pactis præfecto, quæ nam apud uos fœdera iniuimus? atq; is reſpondebit tibi, quod pepigeris mare ebibere. conuerſus igitur tu ad omnes, ſic dicito, Viri Samij, ſcitis & uos penitus q̃ plurimos fluuios prorumpere in mare, ego autem pepigi mare ſolum ebibere, non etiam exeuntia in ipſum flumina. hic itaq; ſcholaſticus eat prius contenturus flumina omnia, deinde ſtatim mare ſolum ebibam. Xanthus autem futuram ex hoc pacti ſolutionē cognoſcēs, uehemēter lætat⁹ ē. populo igitur ad littus confluente ad ſpectaculum eius, quod faciendū erat, cumq; Xanthus quæ edoctus fuerat ab Aeſopo, feciſſet, ac dixiſſet, Samij acclamarunt laudantes ipſum, & admirātes. ſed ſcholaſtic⁹ Xāthi pedib⁹ obuolut⁹ & uictum ſe confitebatur, & pacta rogabat diſſolui. quod & fecit Xanthus exorante populo. Profectis autem ipſis in domum, Aeſopus adiens Xanthum, inquit. per omnem tibi uitam gratificatus ego, nonne dignus ſum ò here cōſequi libertatē? & Xāth⁹ obiurgādo ipſum repulit, dicens, an nolo ipſe

hoc facere

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τοῦτο πρᾶξαι; ἀλλ' ἔξελθε πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ σκέψαι. κἂν ἴδῃς δύο κορώνας, ἀνάγγειλόν μοι. ἀγαθὸς γὰρ οἰωνὸς οὗτος. ἐπεὶ εἰ μίαν ἴδῃς, τοῦτο πονηρόν. προσελθὼν οὖν ὁ αἴσωπος, καὶ συμβὰν οὕτω δύο κορώνας ἐπί τινος ἰδὼν δένδρου καθεζομένας, προσελθὼν τῷ ξάνθῳ ἀνήγγειλεν. ἐξιόντι δὲ τῷ ξάνθῳ ἡ ἑτέρα τούτων ἀπέπτη. καὶ ὁ ξάνθος θατέραν μόνην ἰδών, ἔφη, οὐκ εἶπάς μοι κατάρατε δύο ἑωρακέναι; καὶ ὅς, οὕτως. ἀλλ' ἡ ἑτέρα ἀπέπτη. καὶ ὁ ξάνθος, ἐπέλιπέ σοι δραπέτα τὸ χλευάζειν με. καὶ κελεύει αὐτὸν γυμνωθέντα τύπτεσθαι. τοῦ δ' αἰσώπου μαστιγουμένου, προσελθών τις ἐκάλει ἐπὶ τὸ δεῖπνον τὸν ξάνθον. καὶ ὁ αἴσωπος ἔτι τυπτόμενος ἀνεβόησεν. οἴμοι τῷ δυστήνῳ. ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ τὸ δικόρωνον ἰδών, τύπτομαι, σὺ δ' ὁ μίαν ἰδὼν μόνην εἰς εὐωχίαν ἄπει. ἕωλος ἄρ' ἦν ἡ οἰωνοσκοπία. καὶ ὁ ξάνθος τὸ ἀγχίνουν αὐτοῦ θαυμάσας, παύσασθαι κελεύει τυπτόμενον. μετὰ δ' οὐ πολλὰς ἡμέρας φιλοσόφους καὶ ῥήτορας καλέσας ὁ ξάνθος, ἐκέλευσε τῷ αἰσώπῳ πρὸ τοῦ πυλῶνος στῆναι, καὶ μηδένα τῶν ἰδιωτῶν εἰσελθεῖν συγχωρῆσαι, ἀλλ' ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους. τῇ δὲ ὥρᾳ τοῦ ἀρίστου κλείσας αἴσωπος τὸν πυλῶνα, ἔνδον ἐκαθέζετο. τῶν κεκλημένων δέ τινος ἐλθόντος, καὶ τὴν θύραν κόπτοντος, αἴσωπος ἔνδοθεν ἔφη, τί σείει ὁ κύων; ὁ δὲ, νομίσας κύων κληθῆναι, ὀργισθεὶς ἀνεχώρησεν. οὕτως οὖν ἕκαστος ἀφικνούμενος, αὖθις ἀπῄει σὺν ὀργῇ, νομίζων ὑβρίζεσθαι, τοῦ αἰσώπου ταυτὰ πάντας ἔνδοθεν ἐρωτῶντος. ἑνὸς δ' αὐτῶν κόψαντος, καὶ τί σείει ὁ κύων ἀκούσαντος, καὶ τήν τε κέρκον, καὶ τὰ ὦτα ἀποκριθέντος,

αἴσωπος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

hoc facere? sed exi ante uestibulum, & specu-
lare, & si uideris duas cornices, renũcia mihi, bonũ
em̃ auguriũ hoc. ꝙ si unã uideas, hoc malum. ac-
cedẽs igitur Aesopus, atq; cũ forte duas ita corni
ces sup quadã uidisset arbore sidentes, accedens
Xantho renunciauit. exeunte aũt Xantho, altera
harũ euolauit, & Xanthus alteram solam uidens
ait, nõnne dixisti mihi execrãde duas uidisse te? &
is, ita, sed altera euolauit. tum Xanthus, deerat
tibi fugitiue deridere me. & iubet eum denu-
datum uerberari. at dũ Aesopus uerberabat̃, pro-
fectus quidã inuitauit ad cœnã Xanthũ. ac Aeso-
pus inter uerbera exclamauit, hei mihi misero.
ego em̃ q duas uidi cornices, uerberor: tu uero, q
unam tantum, in conuiuium abis. uanũ itaq; fuit
augurium. tum Xanthus solertiam eius admi-
ratus, cessare iubet uerbera. nõ multis autem post
diebus philosophos & rhetoras cũ inuitasset Xan
thus, iussit Aesopo ante uestibulum stare,
& nullum indoctum ingredi sinere, sed
doctos solos. hora aũt prãdij clauso uestibulo, Ae-
sopus intus sedebat. ex inuitatis
autẽ quodam profecto, & ianuam pulsante, Aeso
pus intus ait, quid mouet canis? ille putans ca-
nis uocari, iratus discessit. sic ergo unusquisq;
ueniens rursus abibat iratus, putans iniuria af-
fici, Aesopo eadem omnes interrogan-
te. cũ aũt unꝰ ipsorũ pulsasset, & qd mouet canis au
diuisset, & caudam & aures respondente,

Aesopus

αἴσωπος αὐτὸν ὀρθῶς δοκιμάσας ἀποκεκρίσθαι, ἀνοίξας πρὸς τὸν δεσπότην ἤγαγε, καὶ φησίν, οὐδεὶς τῶν φιλοσόφων συνεστιαθῆναί σοι ἦλθεν ὦ δέσποτα, πλὴν οὗτος μόνος. καὶ ὁ ξάνθος σφόδρα ἠθύμησε, παραλελογίσθαι οἰηθεὶς ὑπὸ τῶν κληθέντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ συνελθόντες οἱ κληθέντες ἐπὶ τὴν διατριβήν, ἐνεκάλουν τῷ ξάνθῳ, φάσκοντες, ὡς ἔοικας ὦ καθηγητὰ, ἐπεθύμεις μὲν αὐτὸς ἐξουδενῶσαι ἡμᾶς, αἰδούμενος δὲ, τὸν σαπρὸν ἐπὶ τοῦ πυλῶνος ἔστησας αἴσωπον, ὡς προπηλακίσαι, καὶ κύνας ἡμᾶς ἀποκαλέσαι. καὶ ὁ ξάνθος, ὄναρ τοῦτ' ἐστὶν, ἢ ὕπαρ; κἀκεῖνοι, εἰ μὴ ῥέγχομεν, ὕπαρ. καὶ δὴ τάχος μετακληθεὶς αἴσωπος, καὶ ἐρωτηθεὶς σὺν ὀργῇ, τῷ χάριν τοὺς φίλους ἀτίμως ἀπέστρεψεν, ἔφη. οὐχὶ σύ μοι δέσποτα ἐνετείλω, μή τινα τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἀμαθῶν ἀνδρῶν ἐᾶσαι πρὸς τὴν σὴν συνελθεῖν εὐωχίαν, ἀλλ' ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους; καὶ ὁ ξάνθος, καὶ τίνες οὗτοι, οὐ τῶν σοφῶν; καὶ ὁ αἴσωπος, οὐδεμιᾷ μηχανῇ. αὐτῶν καὶ γὰρ κοπτόντων τὴν θύραν, κἀμοῦ ἔνδοθεν ἐρωτῶντος, τί ποτε σείει ὁ κύων, οὐδ' ἐστισοῦν αὐτῶν συνῆκε τὸν λόγον. ἐγὼ γοῦν ὡς ἀμαθῶν πάντων φανέντων, οὐδένα τούτων εἰσήγαγον, πλὴν τὸν σοφῶς τοῦτον ἀποκριθέντα μοι. οὕτως οὖν τοῦ αἰσώπου ἀπολελογημένου, ὀρθῶς ἅπαντες λέγειν αὐτὸν ἐψηφίσαντο. καὶ μεθ' ἡμέρας πάλιν τινὰς, ὁ ξάνθος ἑπομένου τοῦ αἰσώπου, πρὸς τὰ μνήματα παρεγένετο, καὶ τὰ ἐν ταῖς λάρναξιν ἐπιγράμματα ἦν ἀναγινώσκων, ἑαυτὸν ἔτερπε. τοῦ δ' αἰσώπου ἔν τινι τούτων ἐγκεχαραγμένα στοιχεῖα ταῦτα ἰδόντος, α. β. δ. ο. ε. θ. χ, ἐπιδειξαντός τε τῷ ξάνθῳ,

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Aesopus ipsum recte iudicans respondisse, aperta ianua ad herum duxit, ac inquit, nullus philosophus ad conuiuiũ tuũ uenit ò here, præter hunc solum. & Xanthus ualde tristatus est, deceptum se existimans ab inuitatis. postridie cum uenissent inuitati ad literarium ludum, accusabant xãthũ dicẽtes, ut uideris ò pceptor, cupiebas qdẽ ipse contemnere nos, sed ueritus, putridum in uestibulo cõstituisti Aesopũ, ut nos iiuria afficeret. & canes uocaret. & Xanthus, insomnium ne id est, an uera res? tum illi, nisi stertimus, uera res. & celeriter uocatus Aesopus, & rogatus cum ira, cuiꝰ rei gr̃a amicos ignominiose amolitꝰ eẽt, ait nõ tu mihi here mandasti, ne quem uulgarium ac indoctũ hoĩem pmitterẽ in tuũ cõuenire cõuiuium, sed solos doctos? tum Xanthus, & quales hi, nónne docti? & Aesopus, nullo pacto, ipsis etenim pulsantibus ianuam, & me intus rogitãte, qd nã moueat canis, neq; qsq; eorũ intellexit sermonẽ. ego igitur cũ indocti omnes uiderent̃, nullum ipsorum introduxi, nisi hunc, qui docte respondit mihi. sic igitur cũ Aesopus respondisset, recte oẽs dicere ipsum confirmarunt. Ac post dies rursus aliquot Xanthus sequente Aesopo ad monimenta accessit. & quæ in arcis erant epigrammata legẽs, se ipsum delectabat. at Aesopo in quadam ex ipsis inscalptas literas has uidente, α. β. δ. ο. ε. θ. χ. ostendenteq; Xantho,

atq;

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ ἐρομένου εἰ ἄρα ταῦτα εἰδείη, ἐπιμελῶς ἐκεῖνος σκεψάμενος, οὐχ οἷός τ' ἐγένετο τὴν τούτων εὑρεῖν διασάφησιν, καὶ ὡμολόγησεν ἀπορῆσαι τοῖς ὅλοις. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰ διὰ ταύτης τῆς στήλης ὦ δέσποτα θησαυρὸν ὑποδείξω σοι, τίνι με ἀμείψῃ; καὶ ὅς, θάρσει, λήψῃ γὰρ τὴν ἐλευθερίαν σου, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ χρυσίου. τότε ὁ αἴσωπος ἀποχωρῶν τῆς στήλης βήματα τέσσαρα, καὶ ὀρύξας, ἀνέλαβέ τε τὸν θησαυρὸν, καὶ ἤνεγκε τῷ δεσπότῃ, λέγων. δός μοι τὴν ἐπαγγελίαν, δι' ἧς εὗρες τὸν θησαυρόν. καὶ ὁ ξάνθος, οὐχ ὅσα κἀμὲ εἰδέναι, εἰ μὴ καὶ τὸν νοῦν τῶν στοιχείων μοι φράσῃς. τὸ γὰρ μαθεῖν τοῦτο, πολὺ τοῦ εὑρήματος ἐμοὶ τιμιώτερον. καὶ ὁ αἴσωπος, ὁ τὸν θησαυρὸν κατορύξας ἐνταῦθα, ὡς σοφὸς ἀνὴρ τὰ στοιχεῖα διεχάραξε ταῦτα, ἃ καὶ φησὶν, α̅ ἀποβάς. β̅, βήματα. δ̅, τέσσαρα. ο̅, ὀρύξας. ε̅ εὑρήσεις. θ̅, θησαυρόν. χ̅, χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος, ἐπειδήπερ οὕτως ἐπήβολος εἶ καὶ πανοῦργος, οὐ λήψῃ σου τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ὁ αἴσωπος, ἀναγγελῶ δοθῆναι ὦ δέσποτα τὸ χρυσίον τῷ βασιλεῖ βυζαντίων. ἐκείνῳ γὰρ ταμιεύεται. καὶ ὁ ξάνθος, πόθεν τοῦτ' οἶσθα; κἀκεῖνος, ἐκ τῶν στοιχείων. τοῦτο γάρ φησιν. α̅, ἀπόδος. β̅, βασιλεῖ. δ̅, διονυσίῳ. ο̅, ὃν εὗρες. θ̅, θησαυρόν. χ̅, χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος ἀκούσας τοῦ βασιλέως εἶναι τὸ χρυσίον, τῷ αἰσώπῳ ἔφη. λαβὼν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑρμαίου, ἡσύχασον. κἀκεῖνος, οὐ σύ μοι νῦν τοῦτο παρέχεις, ἀλλ' ὁ χρυσίον ἐνταυθοῖ κατορύξας. καὶ ὅπως, ἄκουσον. τοῦτο γὰρ λέγει τὰ γράμματα. α̅, ἀνελόμενοι. β̅, βαδίσαντες. δ̅, διέλεσθε. ο̅, ὃν εὕρετε. θ̅, θησαυρόν. χ̅, χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος δεῦρό φησιν

σιν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

atq; rogante, an hasce nouisset, diligenter ille scrutatus, non potis fuit harum inuenire declarationem, ac fassus est dubitare omnino. tum Aesopus, si per hanc columnulam ô here thesaurũ osndã tibi, q̃ re me remunerabis? & is, cõfide. accipies enim libertatem tuam, atq; dimidium auri. tunc Aesopus, distans à cippo passus quatuor, & fodiens, accepitq; thesaurum, & tulit hero, dicens, da mihi promissum, per quod inuenisti thesaurum. & Xanthus, non si & ego sapiam, nisi & sensum literarum mihi dixeris, nam scire hoc multo re inuenta mihi preciosius. & Aesopus, qui thesaurum infodit hic, ut uir eruditus literas inscalpsit has, quæ & inquiunt, α. recedens, β. passus, δ. quatuor, ο. fodiens, ε. inuenies, θ. thesaurum, χ. auri. & Xanthus, quia ita solers es, & astutus, non accipies tuã libertatẽ. & Aesopus, renũciabo dandum aurum ò domine regi Bysantinorũ. illi enim recõditum est. & Xanthus, unde hoc nosti? & ille, ex literis. hoc enim inquiunt, α. redde, β. regi, δ. Dionysio, ο. quem, ε. inuenisti, θ. thesaurũ, χ. auri. & Xanthus audiens regis esse aurum, Aesopo ait, accepto dimidio lucri, taceto. & ille, non tu mihi nunc hoc præbes, sed qui aurum hic infodit. ac quemadmodum, audi. hoc enim dicũt literæ, α. acceptum, β. uadentes, δ. diuidite. ο, quem, ε. iuenistis, θ. thesaurũ, χ. auri. & Xanth⁹, uenias in

e quit in

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σιν εἰς τὴν οἰκίαν, ὡς ἂν καὶ τὸν θησαυρὸν διελώμεθα, καὶ σὺ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβῃς. ἐλθόντων οὖν, ὁ ξάνθος φοβούμενος τὸ τοῦ αἰσώπου λάλον, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐμβληθῆναι. καὶ ὁ αἴσωπος ἀπαγόμενος, τοιαῦταί φησίν εἰσιν αἱ ὑποσχέσεις τῶν φιλοσόφων; οὐχ ὅτι γὰρ οὐκ ἀπολαμβάνω μου τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς δεσμωτήριον κελεύεις βληθῆναί με. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπολυθῆναι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη. πάνυ καλῶς φής, ἵν' ἐλευθερίας τυχὼν, σφοδρότερός μου γένῃ κατήγορος. ὁ δ' αἴσωπος εἶπεν, ὅ, τί ποτέ με ἔχεις κακὸν ποιεῖν, ποίει. πάντως καὶ ἄκων ἐλευθερώσεις με. κατὰ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους συνέπεσέ τι τοιοῦτον ἐν σάμῳ. πανδήμου ἑορτῆς ἀγομένης, αἴφνης ἀετὸς καταπτὰς, καὶ τὸν δημόσιον ἁρπάσας δακτύλιον, εἰς δούλου κόλπον ἀφῆκεν. οἱ μὲν οὖν σάμιοι θορυβηθέντες, καὶ εἰς πλείστην περὶ τοῦδε τοῦ σημείου πεσόντες τὴν ἀγωνίαν, κατὰ ταυτὸν ἀθροισθέντες, ἤρξαντο δεῖσθαι τοῦ ξάνθου, ἅτε πρώτου τῶν πολιτῶν ὄντος καὶ φιλοσόφου, σφίσι τὴν κρίσιν τοῦ σημείου διασαφῆσαι. ὁ δὲ, τοῖς ὅλοις ἐπαπορῶν, χρόνον ᾔτησε. καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, πολὺς ἦν ἀθυμῶν, καὶ τῇ λύπῃ βαπτιζόμενος, οἷα δὴ μηδὲν κρῖναι δυνάμενος. ὁ δ' αἴσωπος τὴν ἀθυμίαν συννοήσας τοῦ ξάνθου, προσελθὼν, λέγει. τίνος χάριν ὦ δέσποτα οὕτω διατελεῖς ἀθυμῶν; ἐμοὶ προσανάθου, χαίρειν εἰπὼν τῷ λυπεῖσθαι, αὔριον δ' εἰς ἀγορὰν προσελθὼν, εἰπὲ τοῖς σαμίοις, ὡς ἐγὼ μὲν οὔτε σημειολυτεῖν ἐπαιδεύθην, οὔτ' οἰωνοσκοπεῖν, παῖς δέ μοι πρόσεστι πολλῶν πέρα μ' εἰδὼς, αὐτὸς ὑμῖν τὸ ζητούμενον λύσει. κἂν μὲν αὐτὸς ἐπιτύχω, σοὶ λύσεως

δέσποτα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

quit in domum, ut & thesaurum diuida-
mus, & tu libertatem accipias. profectis ergo,
Xanthus timens Aesopi loquacitatem, in carce-
rem ipsum iussit inijci. & Aesopus
inter abducendū, huiusmodi inquit sunt ꝓmissa
philosophorū? non solum em̄ non accipio meam
libertatem, sed & in carcerem iubes inij-
ci me. Xanthus igitur iussit ipsum sol-
ui, & ait ei, nimirum recte inquis, ut parta liberta-
te, uehementior sis cōtra me accusator. tum Aeso-
pus dixit, quodcunq; mihi potes facere, fac
malū. omino uel inuitus liberabis me. Ea uero tem-
pestate huiusmodi res Sami obtigit. cum publi-
ce festum celebraret̃, repente aquila deuolans, &
publicum rapiens anulum, in serui sinum demi-
sit. Itaq; Samij perterriti, & in plurimum ob
hoc prodigiū cū incidissent mœrorem, in unū co-
acti, cœperunt rogare Xanthū, quod primus ciui-
um esset, & philosophus, ut sibi iudicium pro-
digij manifestaret. at ille omnino ambigens tēpus
petijt. & profectus domū, multum erat tristis, &
solicitudinibus īmersus, ut qui nihil iudicare pos-
set. sed Aesopus mœrore Xanthi
cognito, adiēs ait, qua causa ò here sic ꝑseueras tri
staris? mihi committe, salute dicta mœrori.
cras in forum profectus dic Samijs
ego neq; prodigia soluere didici, neq; augurari,
sed puer mihi est multarū rerū peritus, ipse uobis
quæsitū soluet. & si ipse cōsecutus fuero solutionē

(c) 2007 Ministerio de Cultura

δέσποτα, σὺ τὴν δόξαν ἀποίσῃ τοιούτῳ χρώμενος δούλῳ. ἂν ἀποτύχω, ἐμοὶ μόνῳ ἡ ἐντεῦθεν προστριβήσεται ὕβρις. πεισθεὶς οὖν ὁ ξάνθος, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὸ θέατρον ἀπαντήσας, καὶ καταστὰς εἰς τὸ μέσον, κατὰ τὰς ὑποθήσας αἰσώπου διελέχθη τοῖς συνελθοῦσιν. οἱ δ' εὐθέως ἠξίουν τὸν αἴσωπον κληθῆναι. τοῦ δ' ἀφικομένου καὶ στάντος ἐπὶ τοῦ μέσου, οἱ σάμϊοι τὴν ὄψιν αὐτοῦ κατανοήσαντες, ἐγχελῶντες, ἐφώνουν, αὕτη ἡ ὄψις σημεῖον λύσει; ἐκ τοῦ αἰσχροῦ τούτου τί ποτε καλὸν ἀκουσόμεθα; καὶ γελᾶν ἤρξαντο. καὶ ὁ αἴσωπος κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ ἡσυχίαν αἰτήσας γενέσθαι, φησίν. ἄνδρες σάμϊοι, τί μου τὴν ὄψιν σκώπτετε. οὐκ εἰς τὴν ὄψιν, ἀλλ' εἰς τὸν νοῦν ἀποβλέπειν χρή. πολλάκις γὰρ καὶ τῇ φαύλῃ μορφῇ χρηστὸν νοῦν ἡ φύσις ἐνέθηκεν. ἢ τὴν ἔξωθεν τῶν κεραμίων μορφὴν σκοπεῖτε ὑμεῖς, ἀλλ' οὐ τὴν ἐντὸς γεῦσιν τοῦ οἴνου; ταῦτα τοῦ αἰσώπου πάντες ἀκούσαντες, ἔλεγον. αἴσωπε, εἴτι δύνασαι, λέγε τῇ πόλει. καὶ ὃς μετὰ παῤῥησίας ἔφη. ἄνδρες σάμϊοι, ἐπειδήπερ ἡ τύχη φιλόνεικος οὖσα δόξης ἀγῶνα τέθεικε δεσπότῃ καὶ δούλῳ, κἂν μὲν ὁ δοῦλος ἥττων φανῇ τοῦ δεσπότου, διὰ μαστίγων ἐλεύσεται, εἰ δ' ἀμείνων, οὐδὲν ἔλαττον καὶ οὕτω πληγαῖς ξανθήσεται. εἰ ὑμεῖς διὰ τῆς ἐμῆς ἐλευθερίας παῤῥησίαν χαρίσοισθέ μοι, ἐγὼ νῦν ὑμῖν ἀδεῶς τὸ ζητούμενον φράσω. τότε ὁ δῆμος ἀπὸ μιᾶς γλώττης πρὸς τὸν ξάνθον ἐβόων, ἐλευθέρωσον αἴσωπον. ὑπάκουσον σαμίοις. χάρισαι τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ τῇ πόλει. ὁ δὲ ξάνθος, οὐκ ἐπένευε. καὶ ὁ πρύτανις ἔφη. ξάνθε, εἰ μή σοι δοκεῖ ὑπακοῦσαι τῷ δήμῳ, ἐγὼ τήνδε τῆς ὥρας

αἴσωπον

here, tu gloriam reportabis, tali utens seruo. sin minus fuero consecutus, mihi soli erit dedecus. persuasus igitur Xanthus, & postero die in theatrum profectus, & astans in medio secūdū admonitiōes Aesopi cōciōatus ē ijs, q̄ cōuenerāt. illi uero statim rogabāt Aesopū acciri, qui cum uenisset, staretq; in medio, Samij facie ipsius cōsyderata, deridētes clamabant, hæc facies prodigiū soluet? ex deformi hoc quid unq̄ boni audiemus? atq; ridere cœperunt. & Aesopus extenta manu silentio petito, inquit, uiri Samij, quid faciem meam cauillamini? non faciem, sed animum respicere oportet. sæpe em̄ in turpi forma bonum animum natura īposuit. an uos exteriorē testarū formā cōsyderatis, ac nō potius interiorē uini gustū? hæc ab Aesopo cū audissent omnes, dixerūt, Aesope si quid potes, dic ciuitati. & ille audacter ait. uiri Samij, qm̄ fortuna, q̄ cōtētiōis studiosa est, gloriæ certamen ꝓposuit dn̄o & seruo, & si seruus inferior uideat̄ dn̄o, uerberibus cæsus abibit. sin autē præstantior, nihilo minus & sic uerberibus lacerabit̄, si uos per meam libertatem loquēdi mihi fiduciā īdulseritis, ego nūc uobis intrepide quæsitū narrabo. tūc populus uno ore clamabant ad Xanthum, libertate dona Aesopum, obtēpera Samijs, largire libertatem eius ciuitati. at Xanthus non annuebat, & prætor ait, Xanthe si tibi non placet auscultare populo, ego hac hora

(c) 2007 Ministerio de Cultura

αἴσωπον ἐλεύθερον ἂν ποιήσαιμι, καὶ τότε σοι ὁμότι-
μος ἔσαι. τηνικαῦτα τοίνυν ὁ ξάνθος ἀνάγκῃ τὴν
ἐλευθερίαν ἀπέδωκε. καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα, ξάνθος ὁ φι-
λόσοφος ἐλευθεροῖ σαμίοις τὸν αἴσωπον. κἂν τού-
τῳ πέρας ὁ τοῦ αἰσώπου λόγος εἰλήφει, φαμένου
πρὸς τὸν ξάνθον, ὡς καὶ ἄκων ἐλευθερώσεις με. αἴσω-
πος οὖν ἐλευθερίας τυχὼν, στὰς εἰς τὸν μέσον, ἔφη.
ἄνδρες σάμιοι, ὁ μὲν ἀετὸς ὡς ἴστε, βασιλεὺς τῶν ὀρ-
νίθων ἐστίν. ὅτι δὲ τὸν στρατηγικὸν δακτύλιον οὗτος
ἁρπάσας ἀφῆκεν εἰς δούλου κόλπον, τοῦτο σημειώσειν
βούλεται, ὅτι τῶν νυνὶ βασιλέων τις βούλεται ὑμῶν
τὴν ἐλευθερίαν δουλῶσαι, καὶ τοὺς κυρίους νόμους ἀ-
κύρους δεῖξαι. ταῦτα οἱ μὲν σάμιοι ἀκούσαντες, κατη-
φείας ἐπλήσθησαν. μετὰ δ᾽ οὐ πολὺν χρόνον καὶ
γράμματα παρὰ κροίσου τοῦ λυδῶν βασιλέως ἧκει σα-
μίοις, κελεύοντα τὸ ἀπὸ τοῦδε φόρους αὐτῷ παρέχειν.
εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, πρὸς μάχην ἑτοίμους εἶναι. ἐβου-
λεύσαντο μὲν οὖν ἅπαντες. ἔδεισαν γὰρ ὑπήκοοι γε-
νέσθαι τοῦ κροίσου, συνοῖσον μέντοι εἶναι καὶ αἴσω-
πον ἐρωτῆσαι. κἀκεῖνος ἐρωτηθεὶς εἶπε. τῶν ἀρχόν-
των ὑμῶν γνώμην δεδωκότων εἰς φόρου ἀπαγωγὴν
ὑπακούειν τῷ βασιλεῖ, συμβουλὴν μὲν οὐδ᾽ ὡς, λόγον
δὲ ἐρῶ ὑμῖν, καὶ εἴσεσθε τὸ συμφέρον. ἡ τύχη δύο ὁδοὺς ἔ-
δειξεν ἐν τῷ βίῳ, θατέραν μὲν ἐλευθερίας, ἧς ἡ μὲν ἀρ-
χὴ δύσβατος, τὸ δὲ τέλος ὁμαλόν. θατέραν δὲ δουλείας,
ἧς ἡ μὲν ἀρχὴ, εὐπετής τε καὶ βάσιμος, τὸ δὲ τέλος ἐπώδυνον.
ταῦτα ἀκούσαντες οἱ σάμιοι, ἀνεβόησαν. ἡμεῖς ἐλεύθεροι ὄν-
τες, ἑκόντες οὐ γινόμεθα δοῦλοι. τὸν πρεσβευτὴν οὐ σὺν
εἰρήνῃ ἀπέπεμψαν. ὁ μὲν οὖν κροῖσος ταῦτα μαθὼν, ἐβου-

λεύσατο

Aesopum libertate donabo, & tunc tibi æqualis fuerit. tunc igitur Xanthus necessario libertatē reddidit. & præco clamauit, Xāthus philosophus liberū Samijs largitur Aesopū. atq; interim finem sermo Aesopi accepit dicentis Xantho, uel inuitus me libertate donabis. Aesopus itaq; libertatē consecutus, stans in medio ait, uiri Samij, aquila ut scitis, regina auium est. quoniam aūt imperatoriū anulum hæc raptum demisit in serui sinum, hoc significare uult, quendā ex ijs, qui nūc sunt, regē, uelle uestrā libertatē in seruitutē redigere, atq; sancitas leges irritas facere. his auditis Samij mœrore repleti sunt. Sed nō multo post tempore & literæ à Crœso Lydorum rege uenerunt ad Samios, iubētes eis ab illo tpe ut tributa sibi pēderēt, sin min⁹ obtēperauerit, ut ad pugnā se pararēt. cōsultabāt igitur uniuersi. Timuerunt eñ subditi fieri Crœso, conducibile tamen esse & Aesopum consulere. & ille consultus, ait, cum principes uestri sententiam dixerint de tributo dando obtēperādū esse regi. cōsiliū iā min̄e, sed narrationē uobis afferā, & scietis qd cōducat. fortūa duas uias ostendit in uita, alterā libertatis, cuius principiū accessu difficile, sed finis plan⁹: alterā seruitutis, cui⁹ pricipiū facile, & accessibile, finis aūt laboriosus. his auditis, Samij exclamauerūt. nos cū sim⁹ liberi, serui esse gratis nolum⁹, & oratorē īfecta pace remiserunt. his ergo cognitis, Crœsus de-

 creuit

(c) 2007 Ministerio de Cultura

λεύσατο πόλεμον κατὰ σαμίων κινεῖν. ὁ δὲ πρεσβύτης ἀνήνεγκεν, ὡς οὐκ ἂν δυνηθείη σαμίους ὑπὸ χεῖρα λαβεῖν, αἰσώπου παρ' αὐτοῖς ὄντος, καὶ γνώμας ὑποτιθέντος. δύνῃ δὲ μᾶλλον εἶπεν ὦ βασιλεῦ, πρέσβεις ἀποστείλας, ἐξαιτῆσαι παρ' αὐτῶν αἴσωπον, ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἀντ' αὐτοῦ χάριτας ἄλλας τε δώσειν, καὶ λύσιν τῶν ἐπιτεταγμένων φόρων. καὶ τότε τάχα οἷός τε ἔσῃ τούτων περιγενέσθαι. καὶ ὁ μὲν κροῖσος ἐπὶ ταῦτα πρεσβευτὴν ἀποστείλας, ἔκδοτον ᾔτει τὸν αἴσωπον. σάμιοι δὲ τοῦτον ἐκδόσθαι γνώμης ἐγένοντο. αἴσωπος δὲ τοῦτο μαθὼν, ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἔστη. καὶ φησὶν, ἄνδρες σάμιοι, κἀγὼ μὲν περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι παρὰ τοὺς πόδας ἀφικέσθαι τοῦ βασιλέως. ἐθέλω δὲ ὑμῖν ἕνα μῦθον εἰπεῖν. καθ' ὃν χρόνον ὁμόφωνα ἦν τὰ ζῶα, πόλεμον οἱ λύκοι τοῖς προβάτοις συνῆψαν. τῶν δὲ κυνῶν συμμαχούντων τοῖς θρέμμασι, καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβούντων, οἱ λύκοι πρεσβευτὴν ἀποστείλαντες, ἔφασαν τοῖς προβάσιν, εἰ βούλοιντο βιοῦν ἐν εἰρήνῃ καὶ μηδένα πόλεμον ὑποπτεύειν, τοὺς κύνας αὐτοῖς ἐκδοῦναι. τῶν δὲ προβάτων ὑπ' ἀνοίας πεισθέντων, καὶ τοὺς κύνας ἐκδεδωκότων, οἱ λύκοι τούς τε κύνας διεσπάραξαν, καὶ τὰ πρόβατα ῥᾷστα διέφθειραν. οἱ σάμιοι τοίνυν τὸ τοῦ μύθου βούλημα συνιέντες, ὥρμησαν μὲν παρ' ἑαυτοῖς κατέχειν τὸν αἴσωπον. ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλὰ τῷ πρεσβευτῇ συναποπλεύσας, πρὸς κροῖσον ἀπῄει. ἀφικομένων δ' αὐτῶν εἰς λυδίαν, ὁ βασιλεὺς ἐπίπροσθεν αὐτοῦ στάντα τὸν αἴσωπον θεασάμενος, ἠγανάκτησε λέγων, ἴδε ποταπὸν ἀνθρώπιον ἐμποδὼν μοι γέγονε νῆσον ὑποτάξαι τοσαύτην. καὶ ὁ αἴσωπος,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

creuit bellum in Samios mouere,sed legatus retulit,non poteris Samios debellare,quandiu est apud eos Aesopus,& consilia suggerit.potes autem magis ,ait ,ò rex,legatis missis,petere ab ipsis Aesopum,pollicitus eis & gratias alias relaturum,& solutionem iussorũ tributorũ.& tunc forte poteris eos superare.& Crœsus his persuasus, legato misso dedi sibi petebat Aesopum. Samij autem hunc tradere decreuerunt. quo cognito,Aesop⁹ in media cõciõe stetit,ac igt, Viri Samij,& ego permulti facio ad regis pedes proficisci.sed uolo uobis fabulã dicere.quo tẽpore aĩalia inter se loquebant̃, lupi bellũ ouibus intulerũt,unà uero cũ ouib⁹ canibus prælіantibus ,ac lupos arcentibus,lupi legato misso dixerunt ouibus,si uoluerint uiuere in pace,& nullum suspicari bellum,ut canes sibi traderent.ouibus ob stulticiam persuasis , & canibus traditis,lupi & canes dilacerarunt,& oues facillime occiderunt.Samij igitur fabulæ sensu cognito , decreuerunt apud se detinere Aesopum.ille uero non tulit, sed cum legato unà soluit ,& ad Crœsum se conferebat.profectus autẽ in Lydiam, Rex ante se stantem Aesopum uidens, indignat⁹ est,dicẽs . uide q̃lis homũcio ĩpedimẽto mihi ad tantã insulã subigẽdã fuit.tum Aesopus,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

μέγιστε βασιλεῦ, οὐ βίᾳ οὐδὲ ἀνάγκῃ πρὸς σὲ παραγενόμενος, ἀλλ' αὐθαίρετος πάρειμι. ἀνάσχου δέ μου μικρὸν ἀκοῦσαι. ἀνήρ τις ἀκρίδας συλλέγων καὶ ἀποκτιννὺς, εἷλε καὶ τέττιγα. ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνον ἠβούλετο κτεῖναι, φησὶν ὁ τέττιξ. ἄνθρωπε μή με μάτην ἀνέλῃς. ἐγὼ γὰρ οὔτε στάχυν βλάπτω, οὔτ' ἄλλοτι τῶν ἁπάντων σε ἀδικῶ. τῇ κινήσει δὲ τῶν ἐν ἐμοὶ ὑμένων ἡδὺ φθέγγομαι, τέρπων τοὺς ὁδοιπόρους. φωνῆς οὖν παρ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν εὑρήσεις. κἀκεῖνος ταῦτα ἀκούσας, ἀφῆκεν ἀπιέναι. κἀγὼ γοῦν ὦ βασιλεῦ τῶν σῶν ποδῶν ἅπτομαι, μή με εἰκῇ φονεύσῃς. οὐδὲ γὰρ οἷός τέ εἰμι ἀδικῆσαί τινα. ἐν εὐτελείᾳ δὲ σώματος γενναῖον φθέγγομαι λόγον. ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας ἅμα καὶ οἰκτείρας αὐτὸν, ἔφη. αἴσωπε, οὐκοῦν ἐγώ σοι δίδωμι τὸ ζῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα. ὃ γοῦν θέλεις, αἴτει καὶ λήψῃ. καὶ ὃς, δέομαί σου βασιλεῦ, διαλλάγηθι σαμίοις. τοῦ δὲ βασιλέως εἰπόντος, διήλλαγμαι, πεσὼν ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν γῆν, χάριτάς τε αὐτῷ ὡμολόγει. καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς οἰκείους συγγραψάμενος μύθους, τοὺς μέχρι καὶ νῦν φερομένους, παρὰ τῷ βασιλεῖ κατέλιπε. δεξάμενος δὲ παρ' αὐτοῦ γράμματα πρὸς σαμίους, ὡς ἕνεκεν αἰσώπου τούτοις διήλλακται, καὶ δῶρα πολλὰ, πλεύσας ἐπανῆλθεν εἰς σάμον. οἱ μὲν οὖν σάμιοι τοῦτον ἰδόντες, στέμματά τε αὐτῷ προσήνεγκαν, καὶ χοροὺς ἐπ' αὐτῷ συνεστήσαντο. ὁ δ' αὐτοῖς τά τε τοῦ βασιλέως ἀνέγνω γράμματα, καὶ ἀπέδειξεν ὡς τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην παρὰ τοῦ δήμου ἐλευθερίαν, ἐλευθερίᾳ πάλιν ἠμείψατο. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς νήσου ἀπάρας, περιῄει τὴν οἰκουμένην, τοῖς ἁπανταχοῦ τῶν φι-

λοσόφων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

maxīe rex,nō ui,neq; necessitate coactus ad te ue-
ni,sed sponte adsum.patere autem me pa-
rumper audire. Vir quidā cū locustas caperet,oc-
cideretq;,cepit & cicadam,cum & illam uel-
let occidere,inquit cicada,ò hō ne me frustra occi-
das.ego enim neq; spicam lædo,neq; alia in re
quapiā iniuria te afficio.motu uero,q̄ i me sūt mē-
branularū,suauiter cāto,delectās uiatores. p̄ter igi
tur uocem in me amplius nihil inuenies. & ille his
auditis,permisit abire.& ego itaq; ò rex tuos
pedes attingo, ne me sine causa occidas.nō enim
possum iīuria queq̄ afficere,sed in uili corpe gene
rosum loquor sermonem.rex autem miratus si-
mul & miseratus ipsum ait,Aesope,non ego tibi
largior uitam,sed fatum. ergo quod uis,pete,&
accipies.& ille,rogo te ò rex reconciliare Samijs.
cumq; rex dixisset,recōciliatus sum,procidens il-
le in terram,gratiasq; ei agebat.Et post
hæc suas conscripsit fabulas,quas in hunc us-
que diem extantes apud regem reliquit.
acceptis autem ab ipso literis ad Samios,quod
Aesopi gratia eis reconciliat⁹ fuerit, atq; munerib⁹
multis,nauigauit in Samum.Samij igitur hunc
uidentes,coronasq; ei intulerunt ,& tripu-
dia eius gratia constituerūt.ille autem & re-
gis literas legit,& ostendit quod si-
bi donatam à populo libertatem,libertate
rursus remuneratus fuerit .post hæc uero ab insula
decedens circuibat orbem ubiq; cum phi-
losophis

(c) 2007 Ministerio de Cultura

λοσόφων διαλεγόμενος. ἀφικόμενος δὲ καὶ πρὸς βαβυλῶνα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδειξάμενος, μέγας παρὰ τῷ βασιλεῖ λυκήρῳ ἐγένετο. κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην ἔχοντες, καὶ τέρψεως χάριν προβλήματα τῶν σοφιστικῶν πρὸς ἀλλήλους γράφοντες ἔπεμπον. ἅπερ οἱ μὲν ἐπιλυόμενοι, φόρους ἐπὶ ῥητοῖς πρὸς τῶν πεμπόντων ἐλάμβανον. οἱ δὲ μή, τοὺς ἴσους παρεῖχον. ὁ τοίνυν αἴσωπος τὰ πεμπόμενα τῶν προβλημάτων λυκήρῳ συνιὼν ἐπέλυε. καὶ εὐδοκιμεῖν ἐποίει τὸν βασιλέα. καὶ αὐτὸς δὲ διὰ λυκήρου ἕτερα τοῖς βασιλεῦσιν ἀντέπεμπεν. ὧν ἀλύτων μενόντων, φόρους ὁ βασιλεὺς ὅτι πλείστους εἰσέπραττεν. αἴσωπος δὲ μὴ παιδοποιησάμενος, ἕνα τινὰ τῶν εὐγενῶν ἔννον τὴν κλῆσιν εἰσεποιήσατό τε, καὶ ὡς γνήσιον παῖδα τῷ βασιλεῖ προσενέγκας, συνέστησε. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον τὸν ἔννου τῇ τοῦ θεμένου παλλακῇ συμφθαρέντος, αἴσωπος τοῦτο γνούς, ἀπελαύνειν ἔμελλε τῆς οἰκίας. ὁ δέ, τῇ κατ' ἐκείνου ὀργῇ ληφθεὶς, ἐπιστολήν τε πλασάμενος παρ' αἰσώπου δῆθεν πρὸς τοὺς ἀντισοφιζομένους λυκήρῳ, ὡς αὐτοῖς ἕτοιμός ἐστι προστίθεσθαι μᾶλλον ἢ τῷ λυκήρῳ, τῷ βασιλεῖ ἐνεχείρισε, τῷ τοῦ αἰσώπου ταύτην σφραγισάμενος δακτυλίῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ τε σφραγῖδι πεισθεὶς, καὶ ἀπαραιτήτῳ ὀργῇ χρησάμενος, παραχρῆμα τῷ ἑρμίππῳ κελεύει μηδὲν ἐξετάσαντα, οἷα δὴ προδότην διαχειρίσασθαι αἴσωπον. ὁ δὲ ἕρμιππος, φίλος τε ἦν τῷ αἰσώπῳ, καὶ τότε δὴ τὸν φίλον ἐπέδειξεν. ἔν τινι γὰρ τῶν τάφων μηδενὸς εἰδότος κρύψας τὸν ἄνθρωπον,

ἐν ἀποῤῥήτοις

(c) 2007 Ministerio de Cultura

losophis disputando. profectus & in Babylonem, & suã ipsius doctrinã demõstrãdo magnus apud regem Lycerum euasit. Illis enim temporibus reges inuicem pacem habentes, atq; delectatiõis gratia q̃stiões uicissim sophistarũ scribendo mittebant, quas qui soluerent, tributa pacta à mittentibus accipiebant, qui uero non, æqualia præbebant. Aesopus igit̃ quæ mittebant̃ problemata Lycero ĩtelligens dissoluebat, & clarũ reddebat regem, & ipse Lyceri nomine altera itidem regibus remittebat. quæ cum remanerẽt insoluta, tributa rex q̃ plurima exigebat. Aesopus aũt cũ nõ genuisset filios, nobilem qẽndam Ennum nomine adoptauit, atq; ut legitimum filium regi allatum, cõmendauit. non multo autẽ post tẽpore Ennus cũ adoptãtis cõcubina rẽ habuit, hoc sciẽs Aesopus expulsurus erat domo Ennum. qui in illum ira correptus, epistolamq; fictam ab Aesopo scilicet ad eos, q sophismatis cũ Lycero certabãt, q̃ ipsis parat⁹ esset adhærere magis, quàm Lycero, Regi dedit Aesopi signatam anulo. Rex & sigillo credens, atq; inexorabili ira percitus, statim Hermippo iubet, ut nulla examinatione facta, ut proditorem occideret Aesopum. at Hermippus & amicus fuerat Aesopo, & tunc se amicum ostendit. in sepulchro enim quodam nemine sciente occultauit hominem, & secreto

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐν ἀποῤῥήτοις ἔτρεφεν. ἔννος δὲ, τοῦ βασιλέως κελεύσαντος, πᾶσαν τὴν διοίκησιν αἰσώπου παρέλαβε. μετὰ δέ τινα χρόνον νεκτεναβὼ βασιλεὺς αἰγυπτίων πυθόμενος αἴσωπον τεθνηκέναι, πέμπει λυκήρῳ παραχρῆμα ἐπιστολὴν, οἰκοδόμους αὐτῷ ἀποστεῖλαι κελεύουσαν, οἳ πύργον οἰκοδομήσουσι, μήτ' οὐρανοῦ, μήτε γῆς ἁπτόμενον, καὶ τὸν ἀποκρινούμενον ἀεὶ πρὸς πάνθ' ὅσα ἂν ἐρωτῶσι. καὶ τοῦτο ποιήσαντα, φόρους εἰσπράττειν, εἰ δὲ μὴ, κατατίθεσθαι. ταῦτα τῷ λυκήρῳ ἀναγνωσθέντα, ἀθυμίαν ἐνέβαλε, μηδενὸς τῶν φίλων δυναμένου τὸ πρόβλημα τὸ περὶ τοῦ πύργου συνεῖναι. ὁ μέντοι βασιλεὺς, καὶ κίονα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἔλεγεν ἀπολωλεκέναι τὸν αἴσωπον. ἕρμιππος δὲ τὴν τοῦ βασιλέως δι' αἴσωπον λύπην μαθὼν, προσῆλθέ τε τῷ βασιλεῖ, καὶ ζῶντα ἐκεῖνον εὐηγγελίσατο, προσθεὶς αὐτοῦ δὴ χάριν αὐτὸν οὐκ ἀνελεῖν, εἰδὼς ὡς μελήσει ποτὲ τῷ βασιλεῖ τῆς ἀποφάσεως. τοῦ δὲ βασιλέως διαφερόντως ἐπὶ τούτοις ἡσθέντος, αἴσωπος ῥυπῶν καὶ αὐχμῶν ὅλος προσηνέχθη, καὶ τοῦ βασιλέως ὡς εἶδεν αὐτὸν, δακρύσαντος, λούσασθαί τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἀξιωθῆναι κελεύσαντος, αἴσωπος μετὰ τοῦτο καὶ ὑπὲρ ὧν κατηγορήθη τὰς αἰτίας ἀπεσκευάσατο, ἐφ' οἷς καὶ τοῦ βασιλέως τὸν ἔννον ἀναιρεῖν μέλλοντος, αἴσωπος αὐτῷ συγγνώμην ᾐτήσατο. ἑπομένως δὲ τούτοις, ὁ βασιλεὺς τὴν τοῦ αἰγυπτίου ἐπιστολὴν τῷ αἰσώπῳ ἐπέδωκεν ἀναγνῶναι. ὁ δ' αὐτίκα τὴν λύσιν συνεὶς τοῦ προβλήματος, ἐγέλασέ τε καὶ ἀντιγράφειν ἐκέλευσεν, ὡς ἐπειδὰν χειμὼν παρέλθῃ, πεμφθῆναι τούς τε τὸν πύργον οἰκοδομήσοντας, καὶ τὸν ἀποκρινούμενον

πρὸς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

& secreto nutriuit. Ennus autem regis ius/
su omnẽ Aesopi administrationem suscepit. Sed
quodã post tpe Nectenabo rex Aegyptiorũ au/
diens Aesopum occidisse, Mittit Lycero sta/
tim epistolam, architectos sibi mittere iuben
tem, qui turrim ædificent, neq; cœlum, neq; terrã
attingentẽ, & respõsurũ semper aliquẽ ad oĩa quæ/
cũq; rogauerint. quod si fecisset, tributa exigeret.
sin minus, solueret his lectis
Lycer⁹ mœrore affect⁹ est, cũ null⁹ ex amicis pos/
set quæstionem de turri intelligere. Rex
tamen & columnam sui regni dicebat in/
terijsse Aesopum. Hermippus autem dolore re/
gis ob Aesopum cognito, adijt ad re/
gem, & uiuere illũ renunciauit, addiditq; ipsi⁹ cau
sa æsopũ nõ peremisse, sciẽs q̃ pœniteret aliqñ re/
gem sententiæ. Rege autem uehementer
his lætato, Aesopus sordens, ac squalens totus
adductus est, cumq; rex ut eum uidit, illachry/
masset, atq; ut lauaretur, aliáq; cura afficeretur,
iussisset, Aesopus post hoc & de quibus accu/
satus fuerat, causas confutauit. ob quæ cum rex
Ennum esset occisurus, Aesopus ei
ueniam petijt. post hæc autem rex,
Aegyptij epistolam Aesopo de
dit legendam. at ille statim solutione cognita
quæstionis, risit, ac rescribere ius/
sit, ut cum hyems præterijsset, missum iri & qui
turrim essent ædificaturi, & responsurum aliquem
ad rogata

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πρὸς τὰ ἐπερωτώμενα. ὁ βασιλεὺς οὖν τοὺς μὲν αἰγυπτίους πρέσβεις ἀπέστειλεν. αἰσώπῳ δὲ τὴν ἀρχῆς διοίκησιν ἐνεχείρισεν ἅπασαν, ἔκδοτον αὐτῷ παραδοὺς καὶ τὸν Ἔννον. ὁ δὲ αἴσωπος παραλαβὼν τὸν Ἔννον, οὐδὲν ἀηδὲς αὐτὸν ἔδρασεν, ἀλλ᾽ ὡς υἱῷ πάλιν προσχὼν, ἄλλους τε καὶ τούτους ὑπετίθει τοὺς λόγους.

Τέκνον, πρὸ πάντων σέβου τὸ θεῖον. τὸν βασιλέα δὲ τίμα. καὶ τοῖς μὲν ἐχθροῖς σου δεινὸν σεαυτὸν παρασκεύαζε, ἵνα μὴ καταφρονῶσί σου, τοῖς δὲ φίλοις πρᾶον καὶ εὐμετάδοτον, ὡς εὐνουστέρους σοι μᾶλλον γίνεσθαι. ἔτι τοὺς μὲν ἐχθροὺς νοσεῖν εὔχου καὶ πένεσθαι, ὡς μὴ οἵους τε εἶναι λυπεῖν σε, τοὺς δὲ φίλους κατὰ πάντα εὖ πράττειν βούλου. ἀεὶ τῇ γυναικί σου χρηστῶς ὁμίλει, ὅπως ἑτέρου ἀνδρὸς πεῖραν μὴ ζητήσῃ λαβεῖν. κοῦφον γὰρ τὸ τῶν γυναικῶν ἐστι φῦλον, καὶ κολακευόμενον ἐλάττω φρονεῖ κακά. ὀξεῖαν μὴ πρὸς λόγον κτῆσαι τὴν ἀκοήν. τῆς δὲ γλώττης ἐγκρατὴς ἔσο. τοῖς εὖ πράττουσι μὴ φθόνει, ἀλλὰ συγχαῖρε. φθονῶν γὰρ σεαυτὸν μᾶλλον βλάψεις. τῶν οἰκετῶν σου ἐπιμελοῦ, ἵνα μὴ μόνον ὡς δεσπότην σε φοβῶνται, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτην αἰδῶνται. μὴ αἰσχύνου μανθάνειν ἀεὶ τὰ κρείττω. τῇ γυναικὶ μηδέ ποτε πιστεύσῃς ἀπόρρητα, ἀεὶ γὰρ ὁπλίζεται, πῶς σου κυριεύσει. καθ᾽ ἡμέραν καὶ εἰς τὴν αὔριον ἀποταμιεύου. βέλτιον γὰρ τελευτῶντα ἐχθροῖς καταλεῖψαι, ἢ ζῶντα τῶν φίλων ἐπιδεῖσθαι. εὐπροσήγορος ἔσο τοῖς συναντῶσιν, εἰδὼς ὡς καὶ τῷ κυναρίῳ ἄρτον ἡ οὐρὰ προσπορίζει. ἀγαθὸς γενόμενος μὴ μετανόει. ψίθυρον ἄνδρα ἔκβαλε τῆς οἰκίας, τὰ γὰρ ὑπό σου λεγόμενα

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ad rogata. Rex igitur Ae/
gyptios legatos remisit. Aesopo autem pri/
stinam administrationē tradidit omnē, deditū ei
tradens & Ennum. at Aesopus acceptum
Ennum nulla in re tristicia affecit, sed ut filio rur/
sus recepto alijsq;, atq; his admonuit uerbis.

FIlli ante omnia cole deum. Re/
gem honora. Inimicis tuis terribilem te i/
psum præbe, ne te contemnant. ami/
cis facilē, & cōmunicabilē, quo longe beneuolenti/
ores tibi sint. itē inimicos male habere p̄care et esse
pauperes, ne te possint offendere, at amicos
in omnibus bene ualere uelis. semper uxori tuæ
bene adhære, ne alterius uiri periculum face/
re uelit. leue enim mulierum est genus, ac
adulatum minus malum cogitat. uelocem ad
sermonem ne posside auditum. linguæ cōtinens
esto. bene agētib' ne inuide, sed cōgratulare. inui/
dēs em̄ te ip̄m magis offēdes. domesticorū tuorū
satage, ut te nō solū ut dominū timeant, sed
etiā ut benefactorem uenerentur. Ne pudeat di/
scere semper meliora. Mulieri nō unquam credas
secreta. nā semp̄ armat̄, quo modo tibi dominet̄.
Quotidie in diem crastinum reconde. meli/
us em̄ mortuū inimicis relinquere, q̄ uiuentem
amicorum indigere. Salutato facile, qui tibi occur
runt, sciens & catulo caudam panem com/
parare. Bonum esse ne pœniteat. Susurronem ui/
rum eijce domo tua, nam quæ à te dicuntur,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ πραττόμενα ἑτέροις φέρων ἀναθήσεις. πράττε μὴ τὰ λυπήσοντά σε. ἐπὶ δὲ τοῖς συμβαίνουσι μὴ λυποῦ. μήτε πονηρὰ βουλεύσῃ ποτὲ, μήτε τρόπους κακῶν μιμήσῃ. τούτοις τοῦ αἰσώπου τὸν αἶνον νουθετήσαντος, ἐκεῖνος τοῖς τε λόγοις καὶ τῇ οἰκείᾳ συνειδήσει οἷά τινι βέλει πληγεὶς τὴν ψυχὴν, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τὸν βίον μετήλλαξεν. αἴσωπος δὲ τοὺς ἰξευτὰς πάντας προσκαλεσάμενος, ἀετῶν νεοττοὺς τέτταρας συλληφθῆναι κελεύει. συλληφθέντας οὖν οὕτως ἔθρεψεν, ὡς λέγεται, καὶ ἐπαίδευσεν, ὅπερ οὐ πάνυ τί με πειθόμενον ἔχει, ὡς παῖδας διὰ θυλάκων αὐτοῖς προσηρτημένων βαστάζοντας εἰς ὕψος αἴρεσθαι. καὶ οὕτως ὑπηκόους τοῖς παισὶν εἶναι, ὡς ὅπουπερ ἂν ἐκεῖνοι βούλοιντο ἵπτασθαι ἄντε εἰς ὕψος, ἄν τε εἰς γῆν χαμᾶζε. τῆς δὲ χειμερινῆς ὥρας παραδραμούσης, καὶ ἦρος διαγελάσαντος, ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν συσκευασάμενος αἴσωπος, καὶ τούς τε παῖδας λαβὼν καὶ τοὺς ἀετοὺς, ἀπῇρεν εἰς αἴγυπτον, πολλῇ φαντασίᾳ καὶ δόξῃ πρὸς κατάπληξιν τῶν ἐκεῖ κεχρημένος. νεκτεναβὼ δ' ἀκούσας παραγεγονέναι τὸν αἴσωπον, ἐνήδρευμαί φησι τοῖς φίλοις, μεμαθηκὼς αἴσωπον τεθνηκέναι. τῇ δ' ἐπιούσῃ κελεύσας ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς ἐν τέλει λευκὰς περιβαλέσθαι στολὰς, αὐτὸς ἐρέαν ἐνεδύσατο, καὶ διάδημα, καὶ διάλιθον κίταριν. καὶ καθεσθεὶς ἐφ' ὑψηλοῦ δίφρου, καὶ τὸν αἴσωπον εἰσαχθῆναι κελεύσας, τίνι με εἰκάζεις εἰσελθόντι φησὶν αἴσωπε, καὶ τοὺς σὺν ἐμοί; καὶ ὃς, σὲ μὲν ἡλίῳ ἐαρινῷ, τοὺς δὲ περὶ σὲ τούτους, ὡραίοις στάχυσι. καὶ ὁ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν, καὶ δώροις ἐδεξιώσατο. τῇ δὲ μετ' ἐκείνην ἡμέρᾳ

πάλιν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ac fiunt, alijs communicabit. Fac,
quæ te non mœstificent. Contingentibus ne tri
stare. Neq; praua cõsulas unq;, neq; mores malo-
rum imiteris. His ab Aesopo Ennus admoni-
tus, tum sermone, tum sua conscientia,
ut sagitta quadã percussus animũ, paucis post die
bus è uita discessit. Aesopus autem aucupes om-
neis accersiuit, atq; aquilarũ pullos q̃tuor ut cape-
rent, iubet. sic itaq; captos nutriuit, ut di-
citur, ac instruxit, cui rei non magnam fidem
adhibemus, ut pueros in sportis ipsis appen-
sis gestando in altum uolarent, atq; ita obedi-
entes pueris essent, ut quocunq; illi uel-
lent, uolarent siue in altũ, siue in terram in humũ.
præterito uero hyemali tempore, ac uere arri
dente, cum ad iter omnia paras-
set Aesopus, & pueros accepisset, &
aq̃las, decessit in Aegyptũ, multa imaginatiõe, &
opinione ad stupefactionẽ illorũ hoim usus. Sed
Nectenabo audito adesse Aesopũ, isidijs circũue-
tus sum, inq̃t amicis, q̃a itellexerã Aesopũ mortu-
um esse. Postridie aũt iussit rex ut omnes magi-
stratus candidis circũdarent̃ uestib⁹, ipse ereã idu
it, & coronam, ac gemmatam citarim. cumq; se-
dens in alto solio, Aesopum introduci
iussisset, cui me assimilas, ingrediẽti inq̃t Aesope,
& eos q̃ mecũ sũt? & ille, te q̃dẽ Soli uerno, q̃ uero
te circunstant, maturis aristis. & rex admiratus
ipsum, & donis eũ prosecut⁹ est. postero aũt die

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πάλιν, ὁ μὲν βασιλεὺς λευκοτάτην ἐνσκευασάμενος,
τοῖς δὲ φίλοις φοινικᾶς κελεύσας λαβεῖν, εἰσελθόντα
τὸν αἴσωπον, τὴν προτέραν αὖθις πεῦσιν ἐπύθετο.
καὶ ὁ αἴσωπος, σὲ μὲν εἶπεν εἰκάζω ἡλίῳ, τοὺς δὲ
περὶ σὲ τούτου ἀκτῖσι. καὶ ὁ νεκτεναβὼ, οἶμαι μηδὲν
εἶναι λυκῆρον πρὸς τὴν ἐμὴν βασιλείαν. καὶ ὁ αἴσωπος
μειδιάσας, μὴ εὐχερῶς οὕτω περὶ ἐκείνου λέγε ὦ βασι
λεῦ, πρὸς μὲν γὰρ τὸ ὑμέτερον ἔθνος ἡ ὑμῶν ἐπι-
δεικνυμένη βασιλεία, δίκην ἡλίου σελαγεῖ. εἰ δὲ λυ-
κήρῳ παραβληθείη, οὐδὲν ἂν δέοι μὴ τὸ φῶς τοῦτο ζό-
φον ἀποδειχθῆναι. καὶ ὁ νεκτεναβὼ τὴν τῶν λόγων
εὐστοχίαν ἐκπλαγεὶς, ἤνεγκας ἡμῖν ἔφη τοὺς μέλλον-
τας τὸν πύργον οἰκοδομεῖν. καὶ ὃς, ἕτοιμοί εἰσιν, εἰ
μόνον ὑποδείξεις τὸν τόπον. μετὰ τοῦτο ἐξελθὼν ἔξω
τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ πεδίον, ὑπέδειξε διαμε
τρήσας τὸν χῶρον. ἀγαγὼν τοίνυν αἴσωπος ἐπὶ τὰς
ὑποδειχθείσας τοῦ τόπου γωνίας τέσσαρας τοὺς τέτ-
ταρας τῶν ἀετῶν, ἅμα τοῖς παισὶ διὰ τῶν θυλάκων
ἀπηρτημένοις, καὶ οἰκοδόμων τοῖς παισὶ μετὰ χεῖ
ρας δοὺς ἐργαλεῖα, ἐκέλευσεν ἀναπτῆναι. οἱ δὲ πρὸς
ὕψος γενόμενοι, δότε ἡμῖν ἐφώνουν λίθους, δότε κονί-
αν, δότε ξύλα, καὶ τἆλλα τῶν πρὸς οἰκοδομὴν ἐπι-
τηδείων. ὁ δὲ νεκτεναβὼ τοὺς παῖδας θεασάμενος ὑπὸ
τῶν ἀετῶν εἰς ὕψος ἀναφερομένους, ἔφη. πόθεν ἐμοὶ
πτηνοὶ ἄνθρωποι; καὶ ὁ αἴσωπος, ἀλλὰ λυκῆρος
ἔχει. σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὢν ἰσοθέῳ ἐρίζειν βασιλεῖ;
καὶ ὁ νεκτεναβὼ, αἴσωπε, ἥττημαι. ἐρήσομαι δέ σε, σὺ
δέ μοι ἀπόκριναι. καὶ φησὶν, εἰσί μοι θήλειαι ὧδε ἵπ-
ποι, αἵπερ ἐπειδὰν ἀκούσωσι τῶν ἐν βαβυλῶνι ἵπ-

πων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rursus rex candidissimam indutus,
amicis purpureas iussis accipere, ingredientem
Aesopum iterum rogauit.
& Aesopus, te inquit comparo Soli, hos autem
q stãt circũ, radijs solarib⁹. & Nectenabo, puto ni-
hil esse Lycerum præ meo regno. & Aesopus
subridens, ne facile de illo sic loquere ò
rex. nam genti uestræ uestrum regnum col-
latum instar solis lucet. at si Ly-
cero cõparetur, nihil aberit quin splẽdor hic, tene-
bræ appareant. & Nectenabo apposita uerborũ
responsione stupefactus, attulisti nobis ait, qui
turrim ædificent? & ille, parati sunt, si
modo ostendes locum. postea egressus extra
urbem rex in planiciem, ostendit dimen-
sum locum. adductis igitur Aesopus ad
ostensos loci angulos quatuor, qua-
tuor aquilis unà cum pueris per sacculos
appensis, ac puerorum mani-
bus fabrorũ datis instrumẽtis, iussit euolare. illi ue-
ro sublimes, date nobis clamabãt lapides, date cal-
cem, date ligna, & alia, quæ ad ædificationem a-
pta sunt. sed Nectenabo uisis pueris ab
aquilis in altum sullatis, ait, unde mihi
uolucres homines? & Aesopus, sed Lycerus
hẽt, tu aũt hõ cũ sis, uis cũ æq̃ dijs rege cõtẽdere?
& Nectenabo, Aesope uict⁹ sũ, pcõtabor aũt te, tu
responde. & ait, sunt mihi fœminæ hic
equæ, quæ cũ audiuerit eos, qui in Babylone sũt, e-

πων χρεμετιζόντων εὐθὺς συλλαμβάνουσιν. εἴσοι πρὸς τοῦτο πάρεστι σοφία, ἐπίδειξαι. καὶ ὁ αἴσωπος, ἀποκρινοῦμαί σοι αὔριον βασιλεῦ. ἐλθὼν δ' οὖν κατήγετο, αἴλουρον τοῖς παισὶν ἐκέλευσε συλλαβεῖν, καὶ συλληφθέντα, δημοσίᾳ περιάγεσθαι μαστιζόμενον. οἱ δ' αἰγύπτιοι τὸ ζῶον σεβόμενοι, οὕτω κακῶς πάσχον αὐτὸ θεασάμενοι, συνέδραμον, καὶ τὸν αἴλουρον τῆς χειρὸς τῶν μαστιγούντων ἐκσπάσαντες, ἀναγγέλλουσιν ὡς τάχος τῷ βασιλεῖ τὸ πάθος. ὁ δὲ, καλέσας τὸν αἴσωπον, οὐκ ᾔδεις φησὶν αἴσωπε, ὡς θεὸς σεβόμενος παρ' ἡμῖν ἐστιν αἴλουρος; ἵνα τί γοῦν τοῦτο πεποίηκας; καὶ ὃς, λυκοῦργον τὸν βασιλέα ἠδίκησεν ὦ βασιλεῦ τῆς παρελθούσης νυκτὸς οὗτος ὁ αἴλουρος, ἀλεκτρυόνα γὰρ αὐτοῦ πεφόνευκε μάχιμον καὶ γενναῖον, προσέτι γε μὴν καὶ τὰς ὥρας αὐτῷ τῆς νυκτὸς σημαίνοντα. καὶ ὁ βασιλεὺς, οὐκ αἰσχύνῃ ψευδόμενος αἴσωπε; πῶς γὰρ ἐν μιᾷ νυκτὶ αἴλουρος ἀπ' αἰγύπτου ἦλθεν εἰς βαβυλῶνα; κἀκεῖνος μειδιάσας φησίν. καὶ πῶς ὁ βασιλεῦ ἐν βαβυλῶνι τῶν ἵππων χρεμετιζόντων, αἱ ἐνθάδε θήλειαι ἵπποι συλλαμβάνουσιν; ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐμακάρισε. μετὰ δὲ ταῦτα μεταπεμψάμενος ἀφ' ἡλίου πόλεως ἄνδρας ζητημάτων σοφιστικῶν ἐπιστήμονας, καὶ περὶ τοῦ αἰσώπου διαλεχθεὶς αὐτοῖς, ἐκάλεσεν ἅμα τῷ αἰσώπῳ ἐπ' εὐωχίαν. ἀνακλινθέντων οὖν αὐτῶν, τῶν ἡλίου πολιτῶν τίς φησι πρὸς τὸν αἴσωπον. ἀπεστάλην παρὰ τοῦ θεοῦ μου πεῦσίν τινα πυθέσθαι σου, ὡς ἂν αὐτὴν ἐπιλύσῃς. καὶ ὁ αἴσωπος, ψεύδῃ. θεὸς γὰρ παρὰ ἀνθρώπου οὐδὲν δεῖται μαθεῖν. σὺ δ' οὐ μόνον

σαυτοῦ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

quos hinnientes, statim concipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina, ostende. & Aesopus, respōdebo tibi cras ò rex. profectus uero, ubi hospitabatur, felem iubet pueris comprehendi, & captum publice circunduci uerberando. Aegyptij autē illud anĩal colētes, sic male tractari ipsum uidentes, cōcurrerunt, & felem è manu uerberantium eripuerunt, ac rē renũciant celeriter regi, qui uocato Aesopo, nesciebas inqt Aesope, tanq̃ deũ à nobis coli felem? quare igitur hoc fecisti? & ille, Lycerum regem iniuria affecit ò rex præterita nocte hic felis. Gallum enim eius occidit pugnacem, & generosum, præterea & horas ei noctis nunciantem. & rex, non pudet te mentiri Aesope? Quo nã modo una nocte felis ab Aegypto iuit in Babylonem? tũ ille subridendo inquit. & quo modo ò rex Babylone equis hinnientibus, hic equæ fœminæ concipiunt? Rex autē his auditis, prudentiam Aesopi felicem esse dixit. Post hæc autē cũ adciuisset ex Heliopoli uiros quæstionum sophisticarum peritos, atq; de Aesopo cum eis disputasset, inuitauit unà cũ Aesopo ad conuiuiũ. discumbētibus igitur ipsis, quidam Heliopolita inquit Aesopo, missus sum à deo meo q̃stionē quandã rogare te, ut ipsam solueres. & Aesopus, mentiris. deo enĩ ab hoĩe nihil opus est discere. tu autē nõ solũ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σαυτοῦ κατηγορεῖς, ἀλλὰ καὶ τοῦ θεοῦ σου. ἕτερος πάλιν εἶπεν. ἐστὶ ναὸς μέγας καὶ ἐν αὐτῷ στῦλος, δώδεκα πόλεις ἔχων, ὧν ἑκάστη τριάκοντα δοκοῖς ἐστέγασται. τούτους δὲ περιΐασι δύο γυναῖκες. καὶ ὁ αἴσωπος ἔφη. τοῦτο τὸ πρόβλημα καὶ οἱ παρ᾽ ἡμῖν ἐπιλύσονται παῖδες. ναὸς μὲν γάρ ἐστιν οὗτος ὁ κόσμος. στῦλος δ᾽ ὁ ἐνιαυτός, αἱ δὲ πόλεις οἱ μῆνες, καὶ δοκοὶ αἱ τούτων ἡμέραι. ἡμέρα δὲ καὶ νύξ, αἱ δύο γυναῖκες, αἳ παραλλὰξ ἀλλήλας δέχονται. τῇ δὲ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ συγκαλέσας τοὺς φίλους ἅπαντας ὁ νεκτεναβὼ, φησί. διὰ δὴ αἴσωπον τοῦτον ὀφλήσομεν φόρους τῷ βασιλεῖ λυκήρῳ. εἷς δέ τις αὐτῶν εἶπε. κελεύσομεν αὐτῷ προβλήματα φράσαι ἡμῖν, περὶ ὧν οὔτ᾽ οἴδαμεν, οὔτ᾽ ἠκούσαμεν. καὶ ὃς, αὔριον ἐπὶ τούτου ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ συνταξάμενος γραμματεῖον, ἐν ᾧ περιείχετο, νεκτεναβὼ ὁμολογῶν χίλια τάλαντα τῷ λυκήρῳ ὀφείλειν, πρωΐας ἐπανελθὼν τῷ βασιλεῖ τὸ γραμματεῖον ἐπέδωκεν. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως φίλοι πρὶν ἀνοιχθῆναι τὸ γραμματεῖον, πάντες ἔλεγον. καὶ εἴδομεν τοῦτο καὶ ἠκούσαμεν, καὶ ἀληθῶς ἐπιστάμεθα. καὶ ὁ αἴσωπος, χάριν ὑμῖν οἶδα τῆς ἀποδόσεως ἕνεκεν. ὁ δὲ νεκτεναβὼ τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀφειλῆς ἀναγνοὺς, εἶπεν. ἐμοῦ λυκήρῳ μηδὲν ὀφείλοντος, πάντες ὑμεῖς μαρτυρεῖτε; κἀκεῖνοι μεταβαλόντες, εἶπον. οὔτ᾽ εἴδομεν οὔτ᾽ ἠκούσαμεν. καὶ ὁ αἴσωπος, καὶ εἰ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, λέλυται τὸ ζητούμενον. καὶ ὁ νεκτεναβὼ πρὸς ταῦτα. μακάριός ἐστι λυκῆρος τοιαύτην σοφίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ κεκτημένος. τοὺς οὖν συμφωνηθέντας φόρους παραδοὺς τῷ αἰσώπῳ,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

te ipsum accusas, sed & Deum tuum. Alius rursus ait. est templum ingẽs, & in eo columna, duodeci urbes cõtinẽs, q̃rũ singulæ triginta trabib⁹ fulciuntur, quas circuncurrũt duæ mulieres. tũ Aesopus ait, hanc quæstionem apud nos soluent & pueri. templum enim est hic mundus. columna, annus. urbes, menses. & trabes horum dies, dies autem & nox, duæ mulieres, quæ uicissim sibi succedunt. Postridie conuocatis amicis omnibus, Nectenabo inquit, propter Aesopũ hunc debebimus tributa regi Lycero. At ex his unus ait. Iubebimus ei quæstiones dicere nobis ex ijs, quæ neq; scimus neq; audiuimus. & ille. cras hac de re uobis respondebo. decedens igitur, & composito scripto, in quo cõtinebat̃, Nectenabo cõsitẽs mille talenta Lycero debere, mane reuersus Regi scriptum reddidit. Regis aũt amici priusq̃ aperiret̃ scriptũ, omnes dixerunt, & scimus hoc, & audiuimus, & uere scimus. & Aesopus, habeo uobis gratiam restitutionis causa. at Nectenabo confessione debiti lecta, ait, me nihil Lycero debente, omnes uos testificamini: & illi mutati dixerunt, neq; scimus, neq; audiuimus. & Aesopus, & si hæc ita se habent, solutum est quæsitum. & Nectenabo ad hæc, felix est Lycerus talem doctrinam in regno suo possidens. Ergo pacta tributa tradidit Aeso-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τῷ, ἐν εἰρήνῃ ἀπέστειλεν. αἴσωπος δ᾽ εἰς βαβυλῶνα παραγενόμενος, διεξῆλθέ τε λυκήρῳ τὰ ἐν αἰγύπτῳ πραχθέντα πάντα, καὶ τοὺς φόρους ἀπέδωκε. λυκῆρος δ᾽ ἐκέλευσεν ἀνδριάντα χρυσοῦν τῷ αἰσώπῳ ἀνατεθῆναι. μετὰ δ᾽ οὐ πολὺν χρόνον αἴσωπος εἰς ἑλλάδα ἐβουλεύσατο πλεῦσαι. καὶ δὴ τῷ βασιλεῖ συνταξάμενος ἀπεδήμησεν, ὅρκον δοὺς αὐτῷ πρότερον, ἦ μὴν ἐπανήξειν εἰς βαβυλῶνα, κἀκεῖ τὸ λοιπὸν διαβιώσειν. περιϊὼν δὲ τὰς ἑλληνίδας πόλεις, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδεικνύμενος, ἦλθε καὶ εἰς δελφούς. οἱ δὲ δελφοὶ, διαλεγομένου μὲν ἠκροῶντο ἡδέως. τιμῆς δὲ καὶ θεραπείας εἰς αὐτὸν ἔδρασαν οὐδ᾽ ὁτιοῦν. ὁ δὲ, πρὸς αὐτοὺς ὑπολαβὼν ἔφη. ἄνδρες δελφοὶ, ἔπεισί μοι ξύλῳ ὑμᾶς εἰκάζειν τῷ ἐν θαλάττῃ φερομένῳ, κἀκεῖνο γὰρ ὁρῶντες ἐκ πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον, πολλοῦ τινος ἄξιον εἶναι οἰόμεθα. ἐπειδὰν δ᾽ ἐγγυτάτω προσέλθῃ, εὐτελέστατον φαίνεται. κἀγὼ γοῦν πόῤῥωθεν τῆς ὑμῶν πόλεως ὢν, ὥς τινας τῶν ἀξίων λόγου ὑμᾶς ἐθαύμαζον. νυνὶ δ᾽ ἐλθὼν ὡς ὑμᾶς, πάντων ὡς εἰπεῖν ἀνθρώπων εὗρον ἀχρειοτέρους, οὕτω πεπλάνημαι. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ δελφοὶ, καὶ δείσαντες μή πως αἴσωπος καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις βαδίζων κακῶς αὐτοὺς λέγῃ, βουλὴν ἐβουλεύσαντο δόλῳ τὸν ἄνθρωπον ἀνελεῖν. καὶ δῆτα χρυσῆν φιάλην ἐκ τοῦ παρ᾽ αὐτοῖς ἱεροῦ τοῦ ἀπόλλωνος ἀνελόμενοι, λάθρα τοῖς αἰσώπου κατέκρυψαν στρώμασι. τοῦ δ᾽ αἰσώπου τὰ ὑπ᾽ αὐτῶν ἀγνοοῦντος σκευωρηθέντα, ἐξελθὼν ἐπορεύετο πρὸς φωκίδα. οἱ δελφοὶ δ᾽ ἐπιδραμόντες, καὶ καταχόντες αὐτὸν, ἀνέκρινον

ὡς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

po,atq; in pace remisit. At Aesopus in Babylonē profectus, & narrauit Lycero acta in Aegypto omnia, & tributa reddidit. Lycerus autem iussit statuam auream Aesopo erigi. Nō multo autē post tēpore, Aesopus in Græciam decreuit nauigare. atq; cū rege compositione facta, discessit, iuratus ei prius, proculdubio rediturū se i Babylonē, atq; illic reliquū uitæ uicturum. peragratis autē Græcis urbibus, & sua doctrina patefacta, peruenit & Delphos. uerum Delphi disserentē quidē audiuerūt libēter, sed honore, & obseruātia eum affecerūt nulla. is autē ad eos suscipiens ait. Viri Delphi succurrit mihi ligno uos comparare, quod in mari fertur. illud etenim uidētes ex multa distantia dū fluctib⁹ agitatur, magni precij esse existimam⁹, postq; aūt ꝓxime aduenerit, uilissimum apparet. & ego itaq; cū procul essem ab urbe uestra, ut eos, q existimatiōe digni sūt, uos admirabar. nūc aūt ad uos ꝓfectus, oibus, ut ita dixerim, inueni inutiliores. sic decept⁹ sum. hæc cū audiuissent Delphi, & timerent ne aliquo modo Aesopus & ad alias urbes accedens male de se diceret, decreuerunt dolo hominē occidere. atq; igitur auream phialam ex eo, qđ apđ se erat, sacello Apollinis accipiētes, clā in Aesopi absconderunt stratis. cum Aesopus uero ignoraret quæ ab ipis dolo facta fuerāt, egressus ibat in Phocidem. at Delphi aggressi, & detinentes ipsum, percontabantur

ut sacrilegū

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὡς ἱεροσυληκότα. τοῦ δ' ἀρνουμένου μηδὲν πεπραχέναι τοιοῦτον, ἐκεῖνοι πρὸς βίαν τὰ στρώματα ἀναπτύξαντες τὴν χρυσῆν εὗρον φιάλην. ἣν καὶ ἀναλαβόντες, τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἐπεδείκνυσαν οὐ σὺν ὀλίγῳ θορύβῳ. ὁ μὲν οὖν Αἴσωπος τὴν ἐκείνων συνιεὶς ἐπιβουλὴν, ἐδεῖτο αὐτῶν ἀπολυθῆναι. οἱ δ' οὐ μόνον οὐκ ἀπέλυσαν, ἀλλ' ὡς ἱεροσυλήσαντα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέβαλον, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενοι. αἴσωπος δὲ μηδεμιᾷ μηχανῇ τῆς πονηρᾶς τῆσδε τύχης σωθῆναι δυνάμενος, ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς εἱρκτῆς ἐθρήνει καθήμενος. τῶν συνήθων δέ τις αὐτῷ δημᾶς τοὔνομα πρὸς αὐτὸν εἰσελθὼν, καὶ ἰδὼν οὕτως ὀλοφυρόμενον, τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους ἤρετο. καὶ ὃς ἔφη. γυνή τις προσφάτως τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα θάψασα, καθ' ἡμέραν ἀπιοῦσα πρὸς τὸ μνημεῖον, ἐθρήνει. ἀροτριῶν δέ τις οὐ πόρρω τοῦ μνήματος, εἰς ἐπιθυμίαν ἧκε τῆς γυναικός. καὶ καταλιπὼν τοὺς βόας, ἦλθε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ μνῆμα. καὶ καθίσας, συνεθρήνει τῇ γυναικί. τῆς δὲ πυθομένης τί δή ποτε καὶ αὐτὸς οὕτως ὀδύρεται, ὅτι κἀγώ φησιν εὐπρεπῆ γυναῖκα κατώρυξα. καὶ ἐπειδὰν κλαύσω, τῆς λύπης κουφίζομαι. ἡ δὲ, κἀμοὶ τοῦτ' αὐτὸ προσγίνεται. κἀκεῖνος, εἰ τοίνυν τοῖς αὐτοῖς περιπεπτώκαμεν πάθεσι, τί δή ποτε ἀλλήλοις μὴ συνῶμεν. ἐγώ τε γὰρ φιλήσω σε ὡς ἐκείνην, κἀμὲ σὺ πάλιν ὡς τὸν σαυτῆς ἄνδρα. ταῦτα εἰπὼν ἔπεισε τὴν γυναῖκα, καὶ δὴ συνῆλθον. ἐν τούτῳ δὲ κλέπτης ἐλθὼν, καὶ τοὺς βόας λύσας, ἀπήλασεν. ὁ δ' ἐπανελθὼν, καὶ τοὺς βόας μὴ εὑρηκὼς, κόπτεσθαί τε καὶ οἰμώζειν ἰσχυρῶς ἐνεστήσατο. ἐλθοῦσα δὲ καὶ ἡ γυνὴ

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ut ſacrilegum. illo autem negante aliquid feciſſe eiuſmodi, illi ui ſtratis euolutis aureā inuenerunt phialam, quam etiā acceptam omnibus ciuibus oſtēderunt non cum paruo tumultu. Igitur Aeſopus cognitis illorum inſidijs, rogabat eos, ut ſolueretur. hi autē non ſolū non ſoluerunt, ſed ut ſacrilegum in carcerem quoq; iniecerunt, morte eius ſuffragijs decreta. Aeſopus autem cum nulla aſtutia à mala hac fortuna liberari poſſet, ſe ipſum i carcere lugebat ſedens. ex familiaribꝰ aūt ipſius quidā, Damas nomine, ad ipſum ingreſſus, & uidens eum ſic lamentari, cauſam rei rogauit. & ille ait, mulier q̄dā cū recēter ſuū uirū ſepeliuiſſet, quotidie profecta ad tumulum, plorabat. Arans autē quidā nō procul à ſepulchro, amore captus ē mulieris, & derelictis bobus, iuit & ipſe ad tumulum, ac ſedens unà cum muliere plorabat. cū illa rogaret, cur nam & ipſe ſic lugeret. qm̄ & ego, inquit, decētem mulierē ſepeliui, & poſteaq; plorauero, mœſtitia leuor. illa autem, & mihi id ipſum accidit. & ille, ſi igitur in eadem incidimus mala, cur nam inuicem non cōiungimur? ego etenim amabo te, ut illam, & tu me rurſus ut tuum uirum. his perſuaſit mulieri, & conuenerunt. interim autem fur profectus, & boues ſoluens, abegit. ille autē reuerſus, non inuentis bobus, & plangere & lugere uehemēter iſtituit. ꝓfecta igit̄ & mulier & lamen-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ ὀλοφυρόμενον εὑροῦσα, φησὶ, πάλιν κλαίεις, κα
κεῖνος, νῦν εἶπεν ἐπ' ἀληθείας κλαίω. κἀγὼ γοῦν πολ
λοὺς διαδρὰς κινδύνους, νῦν τῷ ὄντι θρηνῶ, λύσιν τοῦ
κακοῦ μηδαμόθεν εὑρίσκων. μετὰ ταῦτα παρῆσαν
καὶ οἱ δελφοὶ, καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν τῆς εἱρκτῆς εἷλκον
βιαίως ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν. ὅτε
ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῦς βατράχῳ φιλιωθεὶς, εἰς δεῖ
πνον αὐτὸν ἐκάλεσε. καὶ ἀπαγαγὼν εἰς ταμεῖον πλου
σίου, ἔνθα πλεῖστα τῶν ἐδωδίμων ἦν, εὐωχοῦ φησι φί
λε βάτραχε. μετὰ δὲ τὴν ἑστίασιν, καὶ ὁ βάτραχος
τὸν μῦν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐκάλεσε δίαιταν. ἀλλ' ἵνα
μὴ ἀποκάμῃς φησὶ νηχόμενος, μηρίνθῳ λεπτῇ τὸν σὸν
πόδα τῷ ἐμαυτοῦ προσαρτήσω. καὶ τοῦτο πράξας, ἥλα
το εἰς τὴν λίμνην. αὐτοῦ δὲ καταδύοντος εἰς βά
θος, ὁ μῦς ἀπεπνίγετο, καὶ θνήσκων εἶπεν. ἐγὼ μὲν
ὑπὸ σοῦ θνήσκω. ἐκδικηθήσομαι δὲ ὑπὸ μείζονος. ἐπι
πλέοντος οὖν τοῦ μυὸς ἐν τῇ λίμνῃ νεκροῦ, κατα
πτὰς ἀετὸς, τοῦτον ἀφήρπασε, σὺν αὐτῷ δὲ προσηρ
τημένον ὁμοῦ καὶ τὸν βάτραχον. καὶ οὕτως ἄμφω
κατεθοινήσατο. κἀγὼ τοίνυν βίᾳ πρὸς ὑμῶν ἀπο
θνήσκων, ἕξω τὸν ἀμυνοῦντα. βαβυλὼν γὰρ καὶ
ἑλλὰς πᾶσα τὸν ἐμὸν παρ' ὑμῶν ἀπαιτήσουσι θά
νατον. οἱ μὲν οὖν δελφοὶ, οὐδ' ὡς ἐφείδοντο τοῦ
αἰσώπου. ὁ δ' ἐπὶ τὸ τοῦ ἀπόλλωνος κατέφυγεν
ἱερόν. οἱ δὲ, κἀκεῖθεν ἀποσπάσαντες μετ' ὀργῆς, ἐπὶ
τὸν κρημνὸν αὖθις εἷλκον. ὁ δ' ἀπαγόμενος ἔλεγεν.
ἀκούσατέ μου δελφοί. λαγωὸς ὑπ' ἀετοῦ διωκόμε
νος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ'
αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν,

μὴ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

& lamentantē inueniēs inquit, iterum ploras? & il-
le, nunc ait, uere ploro. & ego itaq; mul-
tis euitatis periculis, nunc uere fleo, solutionem
mali necunde inueniens. Post hæc affuerunt
& Delphi, & extractum ipsum è carcere trahebāt
in præcipitium. ille autem eis dicebat. Quando
colloq̄bātᷣ aīalia bruta, mus ranæ amic⁹ fact⁹ ad cœ
nam eam inuitauit, & abducta in penarium di-
uitis, ubi multa comestibilia erant, comede inqt a-
mica rana. Post epulationem & rana
murem in suam inuitauit cœnationem. Sed
ne defatigere inquit natando, filo tenui tuum
pedem meo alligabo. atq; hoc facto salta-
uit in paludem. ea autem urinata in pro-
fundū, mus suffocabatur, & moriēs ait, ego quidē
per te morior, sed me uindicabit maior. super-
natante igitur mure in palude mortuo, deuo-
lans aquila hunc arripuit, cum eo autem appen-
sam unà etiā ranam, & sic ambos
deuorauit. Et ego igitur, qui ui per uos mori-
or, habebo ultorem, Babylon enim &
Græcia omnis meam à uobis exigent mor-
tem. Delphi tamen ne sic quidem pepercerunt
Aesopo. Ille autē in Appollinis confugit
sacellum, sed illi & illinc extraxerunt irati, & in
p̄cipitiū rursus traxerūt. Aesop⁹ cū abduceretᷣ, di-
cebat, audite me Delphi. Lepus aquila insectan
te in lustum scarabei confugit, rogans ut ab
eo seruaretur. scarabeus autem rogabat aquilam,
ne occideret

(c) 2007 Ministerio de Cultura

μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου Διὸς, ἢ μὴν μὴ καταφρονῆσαι τῆς μικρότητος αὐτοῦ. ὁ δὲ, μετ᾽ ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσας κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τῷ τε ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν. καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ᾠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ, δεινὸν ποιησαμένου εἴ τις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου. κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τούτοις διέθηκεν. ὁ δὲ ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία, τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται, τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ᾠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς, ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς ἐφ᾽ ᾧ τὴν ὄνθον ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ᾠὰ διέῤῥιψεν ἐκλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ᾽ ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος, οὐ γὰρ δὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνος μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος οὖν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν σπανισθῆναι, συνεβούλευε τῷ κανθάρῳ διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέσθαι. τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τοκετὸν, ἡνίκα ἂν μὴ φαίνωνται κάνθαροι. καὶ ὑμεῖς οὖν ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, μὴ ἀτιμάσητε τοῦτον δὴ τὸν θεὸν, εἰς ὃν κατέφυγον, εἰ καὶ μικροῦ τετύχηκεν ἱεροῦ. οὐδὲ γὰρ ἀσεβεῖς περιόψεται. οἱ δὲ Δελφοὶ τούτων ὀλίγα φροντίζοντες, τὴν ἐπὶ τὸν θάνατον

ὁμοίως

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ne occideret supplicē, obtestādo ipsam ꝑ maximū Iouem, saltem ne despiceret paruitatem suam. Illa uero irata ala percutiens scarabeum, leporem raptum depasta est. scarabeus autem & cum aquila uolauit, ut nidum eius disceret, ac iam profectus oua eius deuoluta dirupit. illa aūt cū graue existimaret siqs hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundo nidificasset, & illic rursus scarabeus ijsdem hanc affecit. Sed aquila inops consilij penitus, ascēdit ad Iouē, (i eius em̄ tutela esse dicitur) & in ipsius genibus tertiam fœturam ouorum posuit, deo ipsa commēdans, & supplicās ut custodiret. sed scarabeus è stercore pilula facta, ascendit, & in sinum Iouis eam demisit. Iupiter assurgens ut fimum excuteret, & oua abiecit oblitus, quæ & contriuit deiecta. Sed cū didicisset à scarabeo, ꝙ hæc fecisset ut aquilam ulcisceretur, non enim scarabeum tantū illa affecit iniuria, sed & in Iouē ipsum impia fuit, aquilæ reuersæ ait, scarabeum esse qui affecit mœrore, & certe iure affecisse. nolens igitur aquilarum genus deficere, consuluit scarabeo, ut aquilæ reconciliaretur. cum hic non paruisset, ille in aliud tempus transposuit aquilarū partum, cū nō appareāt scarabei. Et uos igitur ò uiri Delphi, ne despicite hunc deum, ad quem profugi, & si paruum sortitus est delubrum, neqꝫ em̄ impios negliget. Delphi uero hæc parum curantes, rectà ad mortem

g itidem

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὁμοίως ἦγον. αἴσωπος δὲ μηδενὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ὁρῶν καμπτομένους, πάλιν φησίν. ἄνδρες ἀνήμεροι καὶ φονῶντες ἀκούσατε. γεωργός τις ἐπ' ἀγροῦ γεγηρακὼς, ἐπεὶ μηδέποτε εἰσελήλυθεν εἰς ἄστυ, παρεκάλει τοὺς οἰκείους τοῦτο θεάσασθαι. οἱ δὲ, ζεύξαντες ὀνάρια, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπήνης αὐτὸν ἀναβιβασάμενοι, μόνον ἐκέλευσαν ἐλαύνειν. ὁδεύοντι δὲ, χειμῶνος καὶ θυέλλης τὸν ἀέρα καταλαβόντων, καὶ ζόφου γενομένου, τὰ ὀνάρια τῆς ὁδοῦ πλανηθέντα, εἴς τινα κρημνὸν ἐξετόπισαν τὸν πρεσβύτην. ὁ δὲ μέλλων ἤδη κατακρημνίζεσθαι, ὦ ζεῦ, εἶπε, τί ποτέ σε ἠδίκησα, ὅτι οὕτω παρὰ λόγον ἀπόλλυμαι; καὶ ταῦτα οὐδ' ὑφ' ἵππων γενναίων, οὐδ' ἡμιόνων ἀγαθῶν, ἀλλ' ὀναρίων εὐτελεστάτων. κἀγὼ τοίνυν ἐπὶ τοῖς ἴσοις νῦν δυσχεραίνω, ὅτι μὴ ὑπ' ἐντίμων ἀνδρῶν, ἢ ἐλλογίμων, ἀλλ' ὑπ' ἀχρείων καὶ κακίστων ἀπόλλυμαι. μέλλων δὲ ἤδη κατὰ τοῦ κρημνοῦ ἀφίεσθαι, τοιοῦτον εἴρηκε πάλιν μῦθον. ἀνήρ τις τῆς οἰκείας ἐρασθεὶς θυγατρὸς, εἰς ἀγρὸν ἀπέστειλε τὴν γυναῖκα, μόνην δὲ τὴν θυγατέρα ἀπολαβὼν, ἐβιάζετο. ἡ δὲ, πάτερ, εἶπεν, ἀνόσια πράττεις, εὐχόμην μέντοι ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν αἰσχυνθῆναι, ἢ ὑπὸ σοῦ τοῦ γεννησαμένου. τοῦτο τοίνυν καὶ ἐφ' ὑμῶν ὦ παράνομοι δελφοὶ λέγω, ὡς ᾑρούμην σκύλλῃ καὶ χάρυβδι περιπεσεῖν, καὶ ταῖς ἐν ἀφρικῇ σύρτεσιν, ἢ παρ' ὑμῶν ἀδίκως καὶ ἀναξίως ἀποθανεῖν. καταρῶμαι γοῦν ὑμῶν τῇ πατρίδι, καὶ θεοῖς μαρτύρομαι, ὡς ἔξω πάσης δίκης ἀπόλλυμαι, οἵ μοι τιμωρήσουσιν εἰσακούσαντες. ἔρριψαν μὲν οὖν αὐτὸν οἱ δελφοὶ κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ ἀπέθανεν.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

itidem agebant. Aesopus nulla re à se dicta uidens eos flecti, rursus ait. uiri crudeles, & iterfectores, audite. Agricola qdã in agro cõsenuit, cũ nunq̃ ingressus esset in urbem, precabatur domesticos ut eã uideret. at illi iunctis asellis, atq; in curru eo imposito, solum iusserũt agere. eunti autem procella & turbine aërem occupantibus, & tenebris factis, aselli à uia aberrantes in quoddam præcipitium deduxerunt senem. at ille iam præcipitãdus, ò Iupiter ait, q̃ in re te iniuria affeci, qm̃ sic inique occidor, præsertimq; neq; ab equis generosis, neq; à mulis bonis, sed ab asellis uilissimis. & ego itaq; eodem modo nunc tristor, quoniã nõ ab honoratis uiris, & elegantibus, uerum ab inutilibus, & pessimis interficior. Iamq; præcipitandus eiusmodi dixit rursus fabulam. Vir quidam suam deamans filiam, rus misit uxorem, solam autem filiam receptam uiolauit. illa autem pater, ait, scelesta facis, optarem tamen à multis uiris dedecore hoc affici, quàm à te, q genuisti. hoc nunc & in uos ò iniqui Delphi dico, quod eligerẽ in Scyllã, & Charybdim poti⁹ incidere, ac in Africæ Syrteis, quàm per uos iniuste, atq; indigne mori. execror igitur uestram patriam, & deos testor, me præter omnem iustitiã interire, qui me ulciscentur exauditum. Præcipitem igitur ipsum dederunt de rupe, & mor

(c) 2007 Ministerio de Cultura

θανεῖν. οἱ πολλῷ δ' ὕστερον λοιμῷ συσχεθέντες, χρη-
σμὸν ἔλαβον ἐξιλάσκεσθαι τὸν αἰσώπου θάνατον. ᾧ
καὶ ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονευθέντι, καὶ στή-
λην ἀνέστησαν. οἱ δ' ἐν τῇ ἑλλάδι πρωτεύοντες, καὶ
ὅσοι τῶν σοφωτέρων, καὶ αὐτοὶ τὰ εἰς αἴσωπον πε-
πραγμένα μαθόντες, εἴς τε δελφοὺς παρεγένοντο,
καὶ σὺν ἐκείνοις σκεψάμενοι, τιμωροὶ καὶ αὐτοὶ τοῦ
αἰσώπου θανάτου γεγόνασιν.

*

*ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑἸΣΩ
ΠΟΥ ΒΙΟΥ ΥΠΟΜΑ
ΞΙΜΟΥ ΤΟΥ
ΠΛΑΝΟΥ
ΔΟΥ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΟΣ.*

*

(c) 2007 Ministerio de Cultura

tu' est. nō multo post aūt pestilētia laborātes, oraculū acceperunt expiandā esse Aesopi mortē. cui q & cōscij sibi essent, iniuste eū iterfecisse, etiā cippū erexerūt. sed primates græciæ, ac doctissimi quiq;, cum & ipsi, quæ in Aesopum facta fuissent, intellexissent, & in Delphos profecti sunt, & cum illis habita inquisitione, ultores & ipsi Aesopi mortis fuerunt.

*

FINIS AESOPI VITAE A MAXIMO PLANUDE CONSCRIPTAE.

*

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΑἸΣΏΠΟΥ ΜΥ͂ΘΟΙ.

ΑΕΤΟΣ, ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες, πλησίον ἀλλήλων οἰκεῖν ἔγνωσαν, βεβαίωσιν φιλίας ποιούμενοι τὴν συνήθειαν. ὁ μὲν οὖν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου τὴν καλιὰν ἐπήξατο, ἡ δ' ἀλώπηξ ἐν τοῖς ἔγγιστα θάμνοις ἐτεκνοποιήσατο. ἐπὶ νομὴν οὖν ποτε τῆς ἀλώπεκος προελθούσης, ὁ ἀετὸς τροφῆς ἀπορῶν, καταπτὰς ἐπὶ τὸν θάμνον, καὶ τὰ τέκνα ταύτης ἀναρπάσας, ἅμα τοῖς αὐτοῦ νεοττοῖς ἐθοινήσατο. ἡ δ' ἀλώπηξ ἐπανελθοῦσα, καὶ τὸ πραχθὲν μαθοῦσα, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῷ τῶν τέκνων ἠνιάθη θανάτῳ, ὅσον ἐπὶ τῷ τῆς ἀμύνης ἀπόρῳ, χερσαία γὰρ οὖσα, πτηνὸν διώκειν οὐχ οἵα τε ἦν. διὸ καὶ πόῤῥωθεν στᾶσα, τοῦθ' ὃ καὶ τοῖς ἀδυνάτοις ἔστιν εὔπορον, τῷ ἐχθρῷ κατηρᾶτο. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον, αἰγά τινων ἐπ' ἀγροῦ θυόντων, καταπτὰς ὁ ἀετὸς, μέρος τι τῶν θυμάτων σὺν ἐμπύροις ἄνθραξιν ἥρπασε, κἀπὶ τὴν νεοττιὰν ἤγαγεν. ἀνέμου δὲ σφοδροῦ πνεύσαντος τηνικαῦτα, καὶ φλογὸς ἀναφθείσης, οἱ ἀετιδεῖς ἄπτηνες ἔτι τυγχάνοντες, ὀπτηθέντες εἰς γῆν κατέπεσον. ἡ δ' ἀλώπηξ ἐπιδραμοῦσα, ἐν ὄψει τοῦ ἀετοῦ πάντας κατέφαγεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

AESOPI FABVLAE.

AQVILA ET VVLPES.

AQuila & uulpes inita amicitia prope habitare decreuerunt, cõfirmationẽ amicitiæ,faciẽdo cõsuetudinẽ. Aquila super alta arbore nidum affixit, uulpes uero ĩ ꝓximis arbustis filios peperit.ad pabulũ igitur aliquando uulpe profecta,aquila cibi indigens,deuolans in arbusta,& filios huius raptos,unà cum suis pullis deuorauit. Vulpes uero reuersa,& re cognita,non tam filiorum tristata est morte,quàm uindictæ inopia,quia enim terrestris esset,uolucrem persequi haud poterat.quare procul stans,quod etiam impotentibus est facile,inimicæ maledicebat.non multo autẽ post, caprã quibusdã in agro sacrificãtibus,euolãs aqla partem uictimæ cum ignitis carbonibus rapuit,& in nidũ tulit.uento autẽ uehementi tunc flante,& flamma excitata, aquilæ pulli inuolucres adhuc cũ essent,assati in terrã decidunt,uulpes uero accurrens in cõspectu aquilæ omnes deuorauit.

Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φιλίαν παρασπονδοῦντες κἂν τὴν ἐκ τῶν ἠδικημένων φύγωσι τιμωρίαν δι' ἀσθένειαν, ἀλλὰ τήν γε θείαν δίκην οὐ διακρούσονται.

Ἀετὸς, καὶ κάνθαρος.

Λαγωὸς ὑπ' ἀετοῦ διωκόμενος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ' αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου Διὸς, ἤ μην μὴ καταφρονῆσαι τῆς μικρότητος αὐτοῦ. ὁ δὲ, μετ' ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσας κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τῷ ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν. καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ὠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ δεινὸν ποιησαμένου, εἴτις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου, κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τοῦτον διέθηκεν. ὁ δ' ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία, τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται, τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ὠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς, ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς, ἐφ' ᾧ τὴν ὄνθον ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ὠὰ διέρριψεν ἐκλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ' ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος, οὐ γὰρ μὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνος μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ καὶ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος οὖν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν σπανισθῆναι, συνεβούλευε

1 ἐνεστ. ὁ. ἀπὸ τοῦ δηλόω. μ. ώσω. π. ωκα.
2 μετοχὴ ἀπὸ τοῦ παρασπονδέω. μ. ήσω. π. ηκα.
3 παρακ. π. παθ. ἀπὸ τοῦ ἀδικέω. μ. ήσω. π. ηκα.
4 ἀορ. β. ὑποτακτικοῦ. ἀπὸ τοῦ φεύγω. μ. φεύξομαι. π. πέφευγα. ἀορ. β. ἔφυγον.
5 μέλλ. ὁ. μ. α. ἀπὸ τοῦ διακρούω. μ. ούσω. π. ουκα.
6 μετοχὴ παθ. ἐνεστ. ὁ. ἀπὸ τοῦ διώκω. μ. ώξω. π. ωχα.
7 ἀορ. β. ἀπὸ τοῦ φεύγω. 9. μετοχὴ ἀπὸ τοῦ δέομαι, μ. δεήσομαι. π. δεδέημαι ἀπὸ τοῦ δεέομαι. 10. ἀπαρέμφ. ἀορ. α. ἀπὸ τοῦ σώζω. μ. σώσω. π. ωκα. 11. ἀπαρέμφ. ἀορ. β. ἀπὸ τοῦ αἱρέω. ἀορ. β. εἷλον. 12. μετοχὴ ἀπὸ τοῦ ὁρκίζω. μ. ίσω. π. ικα. 13. ἀορ. α. ἀπὸ τοῦ καταφρονέω. μ. ήσω. π. ηκα. 14 μετοχὴ ἀορ. α. ἀπὸ τοῦ ῥαπίζω. μ. ίσω. π. ικα. 15. ἀορ. β. ἀπὸ τοῦ πέτομαι. μ. πτήσω. π. ηκα. ἀορ. β. ἔπτην. ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ ἀορ. β. ἔμαθον ἀπὸ τοῦ μανθάνω.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat eos, qui amicitiam uiolarit, licet ab affectis iniuria fugiant ultionē ob impotentiā, diuinum tamen supplicium non depulsuros.

Aquila & scarabeus.

Lepus aquila insectante in lustrum scarabei profugit, rogans ut ab eo seruaretur. Scarabe⁹ aūt rogabat aqlā, ne occideret supplicē, obtestans ipsam p maximū Iouē, ne scilicet contēneret paruitatem suam. illa uero irata, ala percussit scarabeum, & leporem arreptū deuorauit. at scarabeus & cum aquila uolauit, ut nidum eius disceret, & iam profectus oua ipsius deuoluta dirupit. illa indigne ferente, ꝙ qs hoc ausus fuisset, & in sublimiore loco secundo nido constructo, & illic rursus scarabeus eisdem eam affecit. Aquila autē cōsilij inops penitus, ascendit ad Iouem (huius em̄ sacra esse dicitur) in eius genibus tertium partū ouorum posuit, deo ipsa commendans, ac supplicans ut custodiret. Scarabeus aūt ex fimo pilula facta, & ascendit, & in sinum Iouis eam demisit, sed Iupiter cum surrexisset, ut fimum excuteret, & oua proiecit oblitus, quæ & contriuit deiecta. cognito à scarabeo, quod hoc fecisset ut aquilam ulcisceret, nam nō modo scarabeū illa iniuria affecit, sed & in Iouem ipsum impia fuit, reuersæ aqlæ ait Iupiter, scarabeū esse q mœsticiæ causa fuerit, & certe iure fuisse. nolens igitur genus aquilarum rarescere, consulit

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τῷ κανθάρῳ διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέσθαι. τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τόκετὸν, ἡνίκα ἂν μὴ φαίνωνται κάνθαροι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μηδενὸς καταφρονεῖν, λογιζομένους, ὡς οὐδείς ἐστιν, ὃς προπηλακισθεὶς, οὐκ ἂν δυνηθείη ἑαυτῷ ἐπαμῦναι.

Ἀηδὼν, καὶ ἱέραξ.

Ἀηδὼν ἐπὶ δένδρου καθεζομένη, κατὰ τὸ εἰωθὸς ᾖδεν. ἱέραξ δὲ θεασάμενος, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, συνείληφεν ἐπιπτάς. ἡ δ᾽ ἀναιρεῖσθαι μέλλουσα, ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος μὴ βρωθῆναι, μὴ δὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἱέρακος γαστέρα πληροῦν, δεῖν δὲ αὐτὸν τροφῆς προσδεόμενον, ἐπὶ τὰ μείζω τῶν ὀρνέων τρέπεσθαι. καὶ ὁ ἱέραξ ὑπολαβὼν εἶπεν. ἀλλ᾽ ἔγωγε ἄφρων ἂν εἴην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἑτοίμην τροφὴν ἀφεὶς, τὰ μὴ φαινόμενά πω διώκοιμι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οὕτως ἀλόγιστοί εἰσιν, οἳ δι᾽ ἐλπίδα πλειόνων ἀδήλων, τὰ ἐν χερσὶ προϊέμενοι.

Ἀλώπηξ, καὶ τράγος.

Ἀλώπηξ καὶ τράγος διψῶντες εἰς φρέαρ κατέβησαν, μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τοῦ τράγου σκεπτομένου τὴν ἄνοδον, ἡ ἀλώπηξ ἔφη. θάρσει, χρήσιμόν τι καὶ εἰς τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν ἐπινενόηκα. εἰ γὰρ ὄρθιος σταθεὶς, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν τῷ τοίχῳ προσερείσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τοὔμπροσθεν κλινεῖς, ἀναδραμοῦσα διὰ τῶν σῶν αὐτὴ νώτων

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

scarabeo, ut aquilæ conciliaretur. sed eo non parente, Iupiter in aliud tempus aquilarum transmutauit partum, cũ scarabei non appareant.

Affabulatio.

Fabula significat nullũ esse contemnendũ, cõsyderando non esse quenq̃, qui lacessitus se ulcisci non queat.

Philomela, & accipiter.

PHilomela super arbore sedens de more canebat. Accipiter autem uidens, ac cibi indigens uolando corripuit. quæ cũ occidẽda foret, orabat accipitrem, ne deuoraretur. neq; enim satis esse ad accipitris uẽtrẽ iplendũ, sed opťere ipm cibo egentem ad maiores aues conuerti. at accipiter suscipiens ait. sed ego certe demẽs essem, si q̃ in manib⁹ parat⁹ est, cibo dimisso, quæ non uidentur, persequar.

Affabulatio.

Fabula significat, plerosq; hoĩes eodẽ mõ esse inconsultos, qui spe maiorũ incertorũ, quæ in manibus habentur, amittant.

Vulpes, & Hircus.

VVlpes & Hirc⁹ sitiẽtes in puteũ descẽderũt, sed postq̃ biberunt, Hirco indagante ascensum, uulpes ait. confide, utile quid in utriusq; etiam salutem excogitaui. si enim rectus steteris, & anteriores pedes parieti firmaueris, & cornua pariter in anteriorẽ partem inclinaueris, cũ percurrerim ipsa p̄ tuos humeros

& cornua

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ κεράτων, καὶ ἔξω τοῦ φρέατος ἐκεῖθεν πηδήσασα, καὶ σὲ μετὰ τοῦτ' ἀνασπάσω ἐντεῦθεν. τοῦ δὲ τράγου πρὸς τοῦτο ἑτοίμως ὑπηρετησαμένου, ἐκείνη τοῦ φρέατος οὕτως ἐκπηδήσασα, ἐσκίρτα περὶ τὸ στόμιον ἡδομένη. ὁ δὲ τράγος αὐτὴν ἐμέμφετο, ὡς παραβαίνουσαν τὰς συνθήκας. ἡ δ' ἀλλ' εἰ τοσαύτας εἶπε φρένας ἐκέκτησο, ὁπόσας ἐν τῷ πώγωνι τρίχας, οὐ πρότερον ἂν κατέβης, πρὶν ἢ τὴν ἄνοδον σκέψασθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τὸν φρόνιμον ἄνδρα δεῖ πρότερον τὰ τέλη σκοποῦντα τῶν πραγμάτων, εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

Ἀλώπηξ, καὶ λέων.

Ἀλώπηξ μή πω θεασαμένη λέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην αὐτῷ συνήντησε, τὸ μὲν πρῶτον οὕτως ἐφοβήθη, ὡς μικροῦ καὶ ἀποθανεῖν. ἔπειτα, δεύτερον θεασαμένη, ἐφοβήθη μὲν, οὐ μὴν ὡς τὸ πρότερον. ἐκ τρίτου δὲ τοῦτον θεασαμένη, οὕτως αὐτοῦ κατεθάρησεν, ὡς καὶ προσελθοῦσα, διαλεχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων εὐπρόσιτα ποιεῖ.

Αἴλουρος, καὶ ἀλεκτρυών.

Αἴλουρος συλλαβὼν ἀλεκτρυόνα, μετ' εὐλόγου τοῦτον αἰτίας ἠβουλήθη καταφαγεῖν. καὶ δὴ κατηγόρει αὐτοῦ, λέγων, ὡς ὀχληρὸς εἴη τοῖς ἀνθρώποις, νύκτωρ κεκραγὼς, καὶ μὴ συγχωρῶν ὕπνου τυγχάνειν. τοῦ δ' ἀπολογουμένου, ἐπὶ τῇ ἐκείνων ὠφελείᾳ τοῦτο ποιεῖν, ὡς ἐπὶ τὰ συνήθη τῶν ἔργων ἐγείρεσθαι,

πάλιν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

& cornua, & extra puteum illinc exiluerim, & te postea extraham hinc. ab hirco aũt ad hoc prompte officio præstito, illa cũ ex puteo sic exiluisset, exultabat circum os læta, hircus autem ipsam accusabat, quod transgressa fuerit cõuentiones. illa aũt, sed si tot, inquit, mentes possideres, quot in barba pilos, non ante descendisses, quàm ascensum consyderasses.

Affabulatio.

Fabula significat, sic prudentem uirum oportere prius fines consyderare rerum. deinde sic ipsas aggredi.

Vulpes & Leo.

VVlpes cum nunquam uidisset leonẽ, cum ei casu quodam occurrisset, primum sic timuit, ut fermè moreretur. Deinde cum secundo uidisset, timuit certe, nõ tamẽ ut prius. tertio autem cum ipsum uidisset, sic cõtra eum ausa est, ut & accederet, & colloqueretur.

Affabulatio.

Fabula significat, conuersatione terribilia quoq; accessu facilia fieri.

Feles & Gallus.

FEles comprehenso gallo, cum rationabili ipsum causa uolebat deuorare. cæterum accusabat ipsum, dicendo molestũ esse hominibus nocte clamantem, neq; permittentẽ somno frui. eo uero respondente ad illorum utilitatem id se facere, ut ad consueta opera excitarentur.

rursus

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πάλιν ὁ αἴλουρος αἰτίαν ἐπέφερεν, ὡς ἀσεβὴς εἴη περὶ τὴν φύσιν, μητρὶ καὶ ἀδελφαῖς συμμιγνύμενος. τοῦ δέ, καὶ τοῦτο πρὸς ὠφέλειαν τῶν δεσποτῶν πράττειν, φήσαντος, πολλῶν αὐτοῖς ἐντεῦθεν ᾠῶν τικτομένων, ὁ αἴλουρος εἰπών, ἀλλ' εἰ σύ γε πολλῶν εὐπορεῖς εὐπροσώπων ἀπολογιῶν, ἔγωγε μέντοι ἄτροφος οὐ μενῶ, τοῦτον κατεθοινήσατο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ πονηρὰ φύσις πλημμελεῖν αἱρουμένη, εἰ μὴ μετ' εὐλόγου δυνηθείη προσχήματος, ἀπαρακαλύπτως γε μὴν πονηρεύεται.

Ἀλώπεκες.

Ἀλώπηξ ἐν παγίδι ληφθεῖσα, καὶ ἀποκοπείσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσα, ἀβίωτον ὑπ' αἰσχύνης ἡγεῖτο τὸν βίον. ἔγνω οὖν καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας τοῦτ' αὐτὸ νουθετῆσαι, ὡς ἂν τῷ κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον συγκαλύψειεν αἶσχος. καὶ δὴ πάσας ἀθροίσασα, παρῄνει τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον τοῦτο τὸ μέλος ὄν, ἀλλὰ καὶ περιττὸν βάρος προσηρτημένον. ὑπολαβοῦσα δέ τις αὐτῶν εἶπεν. ὦ αὕτη, ἀλλ' εἰ οὐ σοὶ τοῦτο προσέφερεν, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐ δι' εὔνοιαν τὰς πρὸς τοὺς πέλας ποιοῦνται συμβουλίας, διὰ δὲ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

Ἀλώπηξ, καὶ βάτος.

Ἀλώπηξ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθήσασα καταπίπτειν ἔμελλεν, ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν βάτου.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rurſus feles cauſam afferebat, quod impius eſſet erga naturam cum matre, ac ſororibus coëundo. eo autem & hoc ad utilitatem dominorum facere dicente, cum multa ipſis hinc oua pariantur, feles præfatus, ſed ſi tu multis abundas euidentibus reſponſionibus, ego tamen ieiunus non perſtabo, ipſum deuorauit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat prauam naturam peccare uolentem, ſi non uerisimili cum prætextu facere id poſſit, aperte tamen malignari.

Vulpes.

VVlpes laqueo capta, cum abſciſſa cauda euaſiſſet, non uiuendam præ pudore exiſtimabat uitam. decreuit itaq; & alijs uulpibus hoc idem perſuadere, ut communi malo ſuum cœlaret dedecus. & iam omnibus collectis ſuadet caudas abſcindere, quod non indecens ſolum hoc membrum ſit, ſed & ſuperuacuum onus appenſum. reſpondens autem ex ipſis quædam ait. heus tu, niſi tibi hoc conduceret, nobis non conſuleres.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, prauos homines non beneuolentia in propinquos conſulere, ſed ſuo commodo.

Vulpes, & Rubus.

VVlpes ſepe conſcenſa, cum lapſa caſura foret, apprendit in adiutorium

rubum

(c) 2007 Ministerio de Cultura

βάτου. καὶ δὴ τοὺς πόδας ἐπὶ τοῖς ἐκείνης κέντροις αἱμάξασα, καὶ ἀλγήσασα, πρὸς αὐτὴν εἶπεν. οἴμοι, καταφυγοῦσαν με γὰρ ἐπὶ σὲ ὡς ἐπὶ βοηθὸν, σύ χεῖρον διέθηκας. ἀλλ' ἐσφάλης ὦ αὕτη, φησὶν ἡ βάτος, ἐμοῦ βουληθεῖσα ἐπιλαβέσθαι, ἥ τις πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων μάταιοι ὅσοι βοηθοῖς προσφέρουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

Ἀλώπηξ, καὶ κροκόδειλος.

Ἀλώπηξ, καὶ κροκόδειλος ἠμφισβήτουν περὶ εὐγενείας. πολλὰ δὲ τοῦ κροκοδείλου ὑπερήφανα, περὶ τῆς τῶν προγόνων διεξιόντος λαμπρότητος, ὡς γεγυμνασιαρχηκότων, ἡ ἀλώπηξ ὑπολαβοῦσα, ὦ τᾶν εἶπεν, ἀλλὰ κἂν μὴ σὺ λέγῃς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ δέρματός γε φαίνῃ, ὡς ἐκ παλαιῶν ἐτῶν εἶ γεγυμνασμένος.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ψευδομένων ἀνδρῶν ἔλεγχος τὰ πράγματα γίνεται.

Ἀλεκτρυόνες, καὶ πέρδιξ.

Ἀλεκτρυόνας τις ἔχων ἐπὶ τῆς οἰκίας, πριάμενος καὶ πέρδικα, σὺν ἐκείνοις ἀφῆκε νέμεσθαι. τῶν δὲ τυπτόντων αὐτὸν καὶ ἀπελαυνόντων, ἐκεῖνος ἠθύμει σφόδρα, νομίζων, ὡς ἀλλόφυλος ταῦτα πάσχειν ὑπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. ὡς δὲ μετὰ μικρὸν κἀκείνους ἑώρακε μαχομένους καὶ ἀλλήλους κόπτοντας, τῆς λύπης ἀπολυθεὶς, εἶπεν. ἀλλ' ἔγωγε ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ λυπήσομαι, ὁρῶν καὶ αὐτοὺς μαχομένους ἀλλήλοις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rubũ. Quare cum pedibus suis illius aculeis laceratis doleret, ad eam dixit, hei mihi, confugi enim ad te tanquam ad auxiliatorẽ, sed tu peius me tractasti. sed errasti heus tu, inquit rubus, quæ me apprendere uoluisti, quæ omnes apprendere soleo. Affabulatio.

Fabula significat, sic homines quoque esse stultos, qui ad eos auxilij gratia accurrũt, quib⁹ magis iniuria afficere natura insitum est.

Vulpes, & Crocodilus.

VVlpes & Crocodilus cõtendebant de nobilitate. cũ multa autẽ Crocodilus superba de progenitorum narrasset splendore, quod exercitationũ pricipes fuerit. uulpes suscipiẽs ò amicissime ait, sed si ipse nihil dicas, tamen ex cute uideris antiquis temporibus esse exercitatus.

Affabulatio.

Fabula significat mendaces uiros res ipsas arguere.

Galli, & Perdix.

GAllos quidam habens domi, emptam & perdicem cum illis pasci dimisit, qui cum ipsam uerberarent, ac expellerent, illa tristabatur ualde, existimans ut alienigenam hæc se pati à gallis. Cum uero paulo post & illos uideret pugnare, & se ipsos cædere, mœrore soluta, ait. sed ego posthac non tristabor, uidens & ipsos pugnare inter se.

Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι ῥαδίως φέρουσι τὰς παρὰ τῶν ἀλλοτρίων ὕβρεις, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι μὴ δὲ τῶν οἰκείων ἀπεχομένους.

Ἀλώπηξ.

Ἀλώπηξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκριτοῦ, καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὗρε καὶ κεφαλὴν μορμολυκίου εὐφυῶς κατεσκευασμένην, ἣν καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσὶν, ἔφη. ὦ οἵα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας μεγαλοπρεπεῖς μὲν τῷ σώματι, κατὰ δὲ ψυχὴν ἀλογίστους.

Ἀνθρακεὺς, καὶ κναφεύς.

Ἀνθρακεὺς ἐπί τινος οἰκῶν οἰκίας, ἠξίου καὶ κναφέα παραγενόμενον αὐτῷ συνοικῆσαι. ὁ δὲ κναφεὺς ὑπολαβὼν ἔφη. ἀλλ' οὐκ ἂν τοῦτο δυναίμην ἔγωγε πρᾶξαι. δέδια γὰρ, μή πως ἃ περ ἐγὼ λευκαίνω, αὐτὸς ἀσβόλης πληροῖς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ ἀνόμοιον ἀκοινώνητον.

Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς εἷλκον σαγήνην. βαρείας δὲ αὐτῆς οὔσης, ἔχαιρον καὶ ἐσκίρτων, πολλὴν εἶναι τὴν ἄγραν νομίζοντες. ὡς δ' ἐπὶ τὴν ἠιόνα ταύτην ἑλκύσαντες, τῶν μὲν ἰχθύων εὗρον ὀλίγους, λίθον δ' ἐν αὐτῇ παμμεγέθη, ἀθυμεῖν ἤρξαντο καὶ ἀλύειν, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ τῶν ἰχθύων ὀλιγότητι, ὅσον ὅτι καὶ τἀναντία προϋπειλήφασιν. εἷς δέ τις ἐν αὐτοῖς πρεσβύτερος εἶπε, μὴ ἀχθώμεθα ὦ ἑταῖροι. τῇ γὰρ ἡδονῇ ὡς ἔοικεν, ἀδελφή

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat prudentes facile ferre ab alienis iniurias, cum ipsos uideant neque à suis abstinere.

Vulpes.

VVlpes in domũ mimi profecta, & singula ipsius uasa perscrutata, inuenit & caput laruæ ingeniose fabricatum, quo & accepto manibus, ait, ò quale caput, & cerebrum non habet.

Affabulatio.

Fabula in uiros magnificos quidem corpore, sed animo inconsultos.

Carbonarius, & fullo.

CArbonari⁹ ĩ q̃dã habitãs domo, rogabat ut & fullo accederet, & secum cohabitaret. sed fullo respondendo ait, sed non hoc possem ego facere. timeo enim ne quæ ego dealbo, tu fuligine repleas.

Affabulatio.

Fabula significat omne dissimile esse insociabile.

Piscatores.

PIscatores trahebãt uerriculũ, qđ cũ graue foret gaudebãt, & exultabãt, multũ inesse p̃dæ existimantes. sed cum in littus ipsum traxissent, piscesque paucos quidẽ, sed lapidem in eo permagnũ inuenissent, tristari & mœrere cœperũt nõ tã pisciũ paucitate, q̃ quod & cõtraria antea aĩo præsumpserãt. q̃dã aũt inter eos natu grãdior dixit. ne tristemur ò socij, nam uoluptati ut uidetur, soror

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐστὶν ἡ λύπη. καὶ ἡμᾶς οὖν ἔδει τοσαῦτα προηδικηθέντας, πάντως τι καὶ λυπηθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς ἀποτυχίαις.

Κομπαστής.

Ἀνήρ τις ἀποδημήσας, εἶτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθὼν, ἄλλά τε πολλὰ ἐν διαφόροις ἠνδραγαθηκέναι χώραις ἐκόμπαζε, καὶ δὴ κὰν τῇ ῥόδῳ πεπηδηκέναι πήδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ δυνατὸς ἂν εἴη πηδῆσαι. πρὸς τοῦτο δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἔχειν. τῶν δὲ παρόντων τὶς ὑπολαβὼν, ἔφη. ὦ οὗτος, εἰ ἀληθὲς τοῦτ' ἐστὶν, οὐδὲν δεῖ σοι μαρτύρων. ἰδοὺ ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ τοῦ πράγματος ἀπόδειξις ᾖ, πᾶς λόγος περιττός ἐστιν.

Ἀδύνατα ἐπαγγελλόμενος.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, καὶ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὴ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀπεγνώσθη, τῶν θεῶν ἐδεῖτο, ὡς εἰ τὴν ὑγίειαν αὐτῷ πάλιν ἐπανελθεῖν ποιήσαιεν, ἑκατὸν βόας αὐτοῖς προσοίσειν ὑπισχνούμενος εἰς θυσίαν. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ πυνθανομένης, καὶ ποῦ σοι ταῦτα ἢν ὑγιάνῃς, ἐκεῖνος ἔφη. οἴει γὰρ ἀναστῆναί με ἐντεῦθεν, ἵν' οἱ θεοὶ ταῦτά με ἀπαιτήσωσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ῥᾳδίως καταπαγγέλλονται, ἃ πρᾶξαι τελέσαι ἔργῳ οὐ προσδοκῶσιν.

Κακοπράγμων.

Ἀνὴρ κακοπράγμων εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ἧκεν Ἀπόλλωνα.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

est tristitia,& nos igit̃ oportebat tantũ ante lætatos,omnino aliqua in re etiam tristari.

Affabulatio.

Fabula significat non oportere tristari frustrata spe.

Iactator.

VIr quidam peregrinatus,deinde in suam patriam reuersus,aliaq; multa in diuersis uiriliter gessisse locis iactabat,atq; etiam Rhodi saltasse saltum,quem nullus eius loci potuerit saltare.ad hoc & testes,q ibi ĩterfuerũt, dicebat habere. qdã aũt ex ijs qui aderant,suscipiens ait.heus tu, si uerũ hoc est, non est tibi opus testibus.En Rhodus,en saltus.

Affabulatio.

Fabula significat,nisi prompta rei demõstratio sit ,oẽm sermonẽ uanũ esse & supuacuum.

Impossibilia promittens.

VIr pauper ægrotans,& male affectus, cum à medicis desperatus esset,deos rogabat,pollicens si sanitatem sibi rursus restituissent,centum boues ipsis oblaturum esse in sacrificium.uxore autem eius audiente,& ubi tibi hæc,si conualueris? Ille ait,putas enim surgere me hinc,ut dei hæc à me repetant?

Affabulatio.

Fabula significat,multos facile polliceri, quæ re comprobare non sperent.

Malignus.

VIr malign⁹ ad eũ,q i Delphis est, iuit Apollinem

(c) 2007 Ministerio de Cultura

λῶνα, πειρᾶσαι τοῦτον βουλόμενος. καὶ δὴ λαβὼν στρουθίον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ τοῦτο τῇ ἐσθῆτι σκεπάσας, ἔστη τε τοῦ τρίποδος ἔγγιστα. καὶ ἤρετο τὸν θεὸν, λέγων. Ἄπολλον, ὃ μετὰ χεῖρας φέρω, πότερον ἔμπνουν ἐστὶν, ἢ ἄπνουν; βουλόμενος ὡς εἰ μὲν ἄπνουν εἴποι, ζῶν ἀναδεῖξαι τὸ στρουθίον. εἰ δ᾽ ἔμπνουν, εὐθὺς ἀποπνίξας, νεκρὸν ἐκεῖνο προενεγκεῖν. ὁ δέ γε θεὸς τὴν κακότεχνον αὐτοῦ γνοὺς ἐπίνοιαν, εἶπεν. ὁπότερον ὦ οὗτος βούλει ποιῆσαι, ποίησον. παρὰ σοὶ κεῖται γὰρ τοῦτο πρᾶξαι, ἤτοι ζῶν ὃ κατέχεις, ἢ νεκρὸν ὑποδεῖξαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ ἀλάθητον.

Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς ἐξελθόντες εἰς ἄγραν, ἐπειδὴ πολὺν χρόνον ταλαιπωρήσαντες, οὐδὲν εἷλον, σφόδρα τε ἠθύμουν, καὶ ἀναχωρῆσαι παρεσκευάζοντο. εὐθὺς δὲ θύννος ὑπὸ τῶν μεγίστων διωκόμενος ἰχθύων, εἰς τὸ πλοῖον αὐτῶν εἰσήλατο. οἱ δὲ τοῦτον λαβόντες, μεθ᾽ ἡδονῆς ἀνεχώρησαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἃ μὴ τέχνη παρέσχε, ταῦτα τύχη ἐδωρήσατο.

Φέναξ.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, ηὔξατο τοῖς θεοῖς εἰ διασωθείη, βοῦς ἑκατὸν εἰς θυσίαν προσοίσειν. οἱ δὲ θεοὶ πειράσαι τοῦτον βουλόμενοι, τοῦ πάθους ἀπήλλαξαν. ὁ δ᾽ ἀναστὰς, ἐπειδὴ βοῶν ἠπόρει, στεατίνους βοῦς ἑκατὸν πλάσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θεὶς ὡλοκαύτωσεν. οἱ δὲ θεοὶ

βουλόμενοι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

pollinem tentaturus ipsum. Atq; ideo cõprehenso passerculo manu, & eo ueste contecto, stetitq; proxime tripodem, ac rogauit deũ dicen-do. ò Apollo, quod manibus fero, utrum, ui uum ne est, an mortuum? nam si mortuum diceret, uiuũ ostẽsurus erat passerculũ. sin uiuũ, stati suffocatum mortuum illum efferre. Sed deus, maligna ipsius cognita mente, ait, u-trum uis heus tu facere facito, penes te em̃ est istud facere, siue uiuũ qđ cõtines, siue mor tuum ostendere.

Affabulatio.

Fabula significat, numẽ neq; decipi posse, neq; qc-q̃; latere.

Piscatores.

Piscatores egressi ad uenationem, cũ multo tẽ pore defatigati, nihil cepissent, & admodum tristabantur, & discedere apparabant. sed sta tim Thunnus maximo quodam insectante pi-sce, in nauigium ipsorum insiluit, quo ca-pto læti abiere.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe quæ ars nõ præbuit, ea donasse fortunam.

Deceptor.

Vir pauper ægrotãs, orabat deos, si euaderet, boues cẽtũ in sacrificiũ oblaturũ. sed dei tẽ-taturi à morbo liberarunt. at ille surgẽs, qm̃ bob⁹ carebat, ex adipe boues centũ à se formatos, in ara positos sacrificauit. Sed dei

(c) 2007 Ministerio de Cultura

βουλόμενοι αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὄναρ ἐπιστάντες αὐτῷ εἶπον. ἄπελθε εἰς τὸν αἰγιαλὸν εἰς τόνδε τὸν τόπον. ἐκεῖ γὰρ ἀττικὰς χιλίας εὑρήσεις. ἐκεῖνος γὰρ διυπνισθεὶς, σὺν ἡδονῇ καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ὑποδειχθέντα τόπον ἀφίκετο, τὸ χρυσίον διερευνῶν. ἐκεῖ δὲ δὴ πειραταῖς περιτυχὼν, ὑπ' αὐτῶν συνελήφθη. ἁλοὺς δὲ ἤδη, ἀφεθῆναι τῶν πειρατῶν ἐδεῖτο, χίλια χρυσίου τάλαντα δώσειν αὐτοῖς ὑπισχνούμενος. ὡς δ' οὐκ ἐπιστεύετο, ἀπαχθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπεμπωλήθη χιλίων δραχμῶν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς ψεύδεσι τῶν ἀνθρώπων ἐχθραίνει τὸ θεῖον.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ἐν λίμνῃ ἐνέμοντο. θέρους δὲ ξηρανθείσης τῆς λίμνης, ἐκείνην καταλιπόντες, ἐπεζήτουν ἑτέραν. καὶ δὴ βαθεῖ περιέτυχον φρέατι. ὅπερ ἰδὼν ἅτερος θατέρῳ φησί. συγκατέλθωμεν ὦ οὗτος εἰς τόδε τὸ φρέαρ. ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν. ἂν οὖν καὶ τὸ ἐνθάδε ὕδωρ ξηρανθῇ, πῶς ἀναβησόμεθα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ἀπερισκέπτως προσιέναι τοῖς πράγμασιν.

Γέρων, καὶ θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα τεμὼν ἐξ ὄρους, κἀπὶ τῶν ὤμων ἀράμενος, ἐπειδὴ πολλὴν ὁδὸν ἐπαχθισμένος ἐβάδισεν, ἀπειρηκὼς, ἀπέθετό τε τὰ ξύλα, καὶ τὸν θάνατον ἐλθεῖν ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου εὐθὺς ἐπιστάντος, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου δι' ἣν αὐτὸν καλοίη, ὁ γέρων ἔφη, ἵνα τὸν φόρτον τοῦτον ἄρας ἐπι-

θῇς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ipsum ulturi, in somnijs adfuerunt ei, dicentes, abi ad litus ad eum locũ, illic enim Atticas mille drachmas ĩuenies. ille aũt excitat⁹, læt⁹ & alacer ad demonstratum locum perrexit, aurum disquirens. sed illic in piratas incidit, ab ipsis cõprehẽsus est. capt⁹ ergo, ut dimitteret piratas orabat, mille auri talenta daturum ipsis promittens. sed cum non crederetur, abactus ab ipsis, diuenditus est mille drachmis.

Affabulatio.

Fabula significat mendacijs hominum inimicum esse deum.

Ranæ.

RAnæ duæ in palude pascebant̃. æstate aũt siccata palude, illa derelicta, quærebant aliã. cæterũ profundũ inuenerunt puteũ. quo uiso, altera alteri inquit, descendamus heus tu in hunc puteum. illa respondendo ait, si igitur & hic aqua aruerit, quomodo ascendemus?

Affabulatio.

Fabula declarat non oportere inconsyderate res aggredi.

Senex, & mors.

SEnex q̃ndã incisis ĩ mõte lignis, ac ĩ humeros eleuatis, ubi multam uiam oneratus iuit, defessus & deposuit ligna, & mortem ut ueniret inuocabat. at morte ilico adstante & causam rogante, qua se uocasset, senex ait, ut onus hoc sullatum im-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

θῆς μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος ὤν, κἂν μυρίοις κινδύνοις περιπεσὼν δοκῇ θανάτου ἐπιθυμεῖν, ὅμως τὸ ζῆν πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου αἱρεῖται.

Γραῦς, καὶ ἰατρός.

Γυνὴ γραῦς ἀλγοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰσκαλεῖταί τινα τῶν ἰατρῶν ἐπὶ μισθῷ, συμφωνήσασα, ὡς εἰ μὲν θεραπεύσειεν αὐτήν, τὸν ὁμολογηθέντα μισθὸν αὐτῷ δώσειν. εἰ δὲ μή, μηδὲν δώσειν. ἐνεχείρησε μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς τῇ θεραπείᾳ. καθ' ἡμέραν δὲ φοιτῶν ὡς τὴν πρεσβῦτιν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς χρίων, ἐκείνης μηδαμῶς ἀναβλέπειν ἐχούσης τὴν ὥραν ἐκείνην ὑπὸ τοῦ χρίσματος, αὐτὸς ἕν τι τῶν ἐν οἰκίᾳ σκευῶν ὑφαιρούμενος, ὁσημέραι ἀπῄει. ἡ μὲν οὖν γραῦς τὴν ἑαυτῆς περιουσίαν ἑώρα καθ' ἑκάστην ἐλαττουμένην, ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ τέλος παντάπασιν αὐτῇ θεραπευθείσῃ μηδὲν ὑπολειφθῆναι. τοῦ δ' ἰατροῦ τοὺς συμφωνηθέντας μισθοὺς αὐτὴν ἀπαιτοῦντος ὡς καθαρῶς βλεπούσης ἤδη, καὶ τοὺς μάρτυρας παραγαγόντος, μᾶλλον μὲν οὖν εἶπεν ἐκείνη τανῦν οὐδ' ὁτιοῦν βλέπω. ἡνίκα μὲν γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, πολλὰ τῶν ἐμῶν κατὰ τὴν ἐμαυτῆς ἔβλεπον οἰκίαν. νῦν δ' ὅτε με σὺ βλέπειν φής, οὐδ' ὁτιοῦν ἐκείνων ὁρῶ.

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων δι' ὧν πράττουσι, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὸν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

Γεωργὸς, καὶ παῖδες αὐτοῦ.

Γεωργὸς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

poneres mihi. Affabulatio.

Fabula significat oẽm hoĩem uitæ studiosũ eẽ,& licet ĩfinitis ꝑiculis ĩmersus, uideat̃ mortẽ appetere, tamen uiuere multo magis,ꝙ̃ mori eligere.

Anus,& medicus.

MVlier anus dolens oculos,conduxit medicũ quẽdã mercede,cõuẽtiõe facta si se curaret,pactam mercedem ei daturã,sin aũt minie,nihil daturã.aggressus est igitur medicus curam. Quotidie uero accedens ad uetulam,& oculos ei ungens, cum illa nequaquã uidere posset ea hora ob unctionem,ipse uas aliquod ex domo auferens,quotidie discedebat. Anus igit̃ suã supellectilẽ uidebat singulis diebus minui,adeo ut tandem omnino liberatæ nihil relinqueretur. At medico pactam mercedem ab ea efflagitante,quasi pure iam uidente,& testes adducente.magis certe,ait illa,nunc nihil uideo.nam cum oculis laborabam,multa mea in mea uidebam domo,nũc autẽ cũ me tu uidere inquis,nihil omnino ex illis uideo.

Affabulatio.

Fabula significat,prauos homines ex ijs quæ agant,ignaros cõtra seipsos argumentum afferre.

Agricola,& filij ipsius.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Γεωργός τις μέλλων καταλύειν τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἔφη. παῖδες ἐμοί, ἐγὼ μὲν ἤδη τὸν βίον ὑπέξειμι. ὑμεῖς δ᾽ ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται ζητήσαντες εὑρήσετε πάντα. οἱ μὲν οὖν οἰηθέντες θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν. καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον. ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς σκαφεῖσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος, θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

Δεσπότης, καὶ κύνες.

Ἀνήρ τις ὑπὸ χειμῶνος ἐν τῷ αὐτοῦ προαστείῳ ἀπολειφθείς, πρῶτα μὲν τὰ πρόβατα κατέφαγεν, εἶτα τὰς αἶγας. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπικρατοῦντος, καὶ τοὺς ἐργάτας βοῦς σφάξας, ἐθοινήσατο. οἱ δὲ κύνες ταῦτα ἰδόντες, διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους, φεύγωμεν ἀλλ᾽ ἡμεῖς γε ἐντεῦθεν. εἰ γὰρ τῶν ἐργατῶν βοῶν ὁ δεσπότης ἡμῶν οὐκ ἐφείσατο, πῶς ἡμῶν φείσεται;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα φεύγειν καὶ φυλάττεσθαι χρή, οἵτινες οὐδὲ τῶν οἰκείων ἀπέχονται.

Γυνή, καὶ ὄρνις.

Γυνὴ χήρα τις ὄρνιν εἶχεν, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ᾠὸν αὐτῇ τίκτουσαν. νομίσασα δὲ ὡς εἰ πλείους τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλλοι, δὶς τέξεται τῆς ἡμέρας, τοῦτο πεποίηκεν. ἡ δ᾽ ὄρνις πιμελὴς γενομένη, οὐδ᾽ ἅπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν ἠδύνατο.

Ἐπιμύθιον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

AGricola quidam uita excessurus, ac uolens suos filios periculum facere de agricultura, uocatis ipsis, ait. filij mei, ego iam è uita discedo, uos autem si quæ in uinea à me occultata sunt, quæsieritis, inuenietis omnia. illi igitur rati thesaurum illic defossum esse, omnem uineæ terram post interitum patris defoderunt, ac thesaurum non inuenerunt, sed uinea pulchre fossa multiplicem fructum reddidit.

Affabulatio.

Fabula significat laborem thesaurum esse hominibus.

Herus, & Canes.

VIr quidam à tempestate in suo suburbio deprehensus, primum oues comedit, hinc capras. tempestate autẽ inualescente, & oparios boues iugulatos comedit. canes uero his uisis, dixerunt inter se, sed fugiamus nos hinc. si enim operariorum boũ herus noster nõ abstinet, quo mõ nostrũ abstinebit?

Affabulatio.

Fabula significat, eos maxime fugere, & cauere oportere, qui neq; suorum abstinent.

Mulier & gallina.

MVlier q̃dã uidua gallinã hẽbat, singul' dieb' ouum sibi parientem, rata uero si plus gallinæ ordei proijceret, bis parituram die, hoc fecit. sed gallina pinguefacta ne semel quidem die parere potuit.

Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμοῦντες, καὶ τὰ παρόντα ἀποβάλλουσι.

Κυνόδηκτος.

Δηχθείς τις ὑπὸ κυνὸς, τὸν ἰασόμενον περιήει ζητῶν. ἐντυχὼν δέ τις αὐτῷ, καὶ γνοὺς ὃ ζητεῖ, ὦ οὗτος εἶπεν, εἰ σώζεσθαι βούλει λαβὼν ἄρτον, καὶ τούτῳ τὸ αἷμα τῆς πληγῆς ἐκμάξας, τῷ δακόντι κυνὶ φαγεῖν ἐπίδος. κἀκεῖνος γελάσας ἔφη, ἀλλ' εἰ τοῦτο ποιήσω, δεῖ με ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυνῶν δηχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ εὐεργετούμενοι, μᾶλλον ἀδικεῖν παροξύνονται.

Νεανίσκοι, καὶ μάγειρος.

Δύο νεανίσκοι μαγείρῳ παρεκάθηντο. καὶ δὴ τοῦ μαγείρου περί τι τῶν οἰκείων ἔργων ἀσχολουμένου, ἅτερος τούτων μέρος τί τῶν κρεῶν ὑφελόμενος, εἰς τὸν θατέρου καθῆκε κόλπον, ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ μαγείρου, καὶ τὸ κρέας ἐπιζητοῦντος, ὁ μὲν εἰληφὼς ὤμνυε μὴ ἔχειν, ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. ὁ δὲ μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακουργίαν αὐτῶν, εἶπεν. ἀλλὰ κἂν ἐμὲ λάθητε, τόν γ' ἐπιορκούμενον θεὸν οὐκ ἂν λήσεσθε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ἀνθρώπους ἐπιορκοῦντες λάθωμεν, ἀλλὰ τόν γε θεὸν οὐ λήσομεν.

Ἐχθροί.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula significat, eos, qui ob auaritiam plurium sunt appetentes, & quæ adsunt, amittere.

Morsus à cane.

MOrsus à cane quidam medicaturum circuibat quærẽs, cũ aũt occurrisset qdã ei, & cognosceret, qđ q̃rebat, heus tu ait. si sanari uis, accipe panẽ, atq; eo sanguinẽ uulneris sicca, & ei q mo mordit cani ad edendum præbe. & is ridẽdo ait, sed si hoc fecero, oportebit me ab omnibus qui in urbe sunt canibus morderi.

Affabulatio.

Fabula significat prauos etiã homĩes beneficio affectos, magis ad inferendam iniuriam exacui.

Adolescentuli.

DVo adolescentuli apud cocũ assidebant, & coco in aliquo domestico opere occupato, alter horum, partem quandam carnium subreptam in alterius demisit sinum. conuerso autem coco, & carnem quærente, qui abstulerat, iurabat nõ habere. q ãt hẽbat, nõ abstulisse. cocus uero cognita malicia ipsorum, ait, sed & si me latueritis, peieratum deum non latebitis.

Affabulatio.

Fabula significat, quod licet humĩes peierantes lateamus, deum tamen non latebimus.

Inimici.

Duo

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Δύο τινὲς ἀλλήλοις ἐχθραίνοντες, ἐπὶ τῆς αὐτῆς νεὼς ἔπλεον. ὧν ἅτερος μὲν ἐπὶ τῆς πρύμνης, ἅτερος δὲ ἐπὶ τῆς πρώρας ἐκάθητο. χειμῶνος δὲ ἐπιγενομένου, καὶ τῆς νεὼς μελλούσης ἤδη καταποντίζεσθαι, ὁ ἐπὶ τῆς πρύμνης τὸν κυβερνήτην ἤρετο, πότερον τῶν μερῶν τοῦ πλοίου πρότερον μέλλει καταβαπτίζεσθαι. τοῦ δὲ τὴν πρώραν εἰπόντος, ἀλλ' ἔμοιγε οὐκ ἔστι λυπηρὸν, εἶπεν, ὁ θάνατος, εἴγε ὁρᾷν μέλλω πρὸ ἐμοῦ τὸν ἐχθρὸν ἀποθνήσκοντα. Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν τῆς ἑαυτῶν βλάβης φροντίζουσιν, εἰ τοὺς ἐχθροὺς μόνον ἴδωσι πρὸ αὐτῶν κακουμένους.

Αἴλουρος, καὶ μύες.

Ἐν οἰκίᾳ τινὶ πολλῶν μυῶν ὄντων αἴλουρος τοῦτο γνοὺς ἧκεν ἐνταῦθα. καὶ καθέκαστον αὐτῶν συλλαμβάνων κατήσθιεν. οἱ δὲ, καθ' ἑκάστην ἑαυτοὺς ἀναλισκομένους ὁρῶντες, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους, μηκέτι κάτω κατέλθωμεν, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀπολώμεθα. τοῦ γὰρ αἰλούρου μὴ δυναμένου δεῦρο ἐξικνεῖσθαι, ἡμεῖς σωθησόμεθα. ὁ δὲ αἴλουρος μηκέτι τῶν μυῶν κατιόντων, ἔγνω δι' ἐπινοίας αὐτοὺς σοφιζόμενος ἐκκαλέσασθαι. καὶ δὴ ἀπὸ πασσάλου τινὸς ἑαυτὸν ἀναβὰς ἀπῃώρησε, καὶ προσεποιεῖτο νεκρὸν εἶναι. τῶν δὲ μυῶν τις παρακύψας, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη. ὦ οὗτος, κἂν θύλαξ γένῃ, οὐ προσελεύσομαί σοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὅταν τῆς ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, οὐκέτι αὐτῶν ἐξαπατῶνται ταῖς ὑποκρίσεσιν.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

DVo quidam inter se inimici, in eadem naui nauigabant, quorum alter in puppi, alter in prora sedebat. tempestate autem superueniente, & naue iam submergenda, qui erat in puppi, gubernatorem rogabat, utra pars nauigij prius obruenda esset. cumq; ille prora dixisset, sed mihi non erit graue, ait, mors, si uisurus sum ante me inimicum morientem.

Affabulatio.

Fabula significat, multos homines nihil suum nocumẽtum curare, si modo inimicos suos uideant ante se malo affectos.

Felis, & mures.

IN domo quadã cũ multi essẽt mures, felis hoc cognito iuit eò, ac eorum singulos captos deuorabat. at illi quotidie cum se absumi uiderent, dixerunt inter se, ne posthac infra descendamus, ne penitus pereamus. nam si felis non potest huc uenire, nos salui erimus. sed felis nõ amplius muribus descendentibus, decreuit per astutiam eos fallens euocare. cæterũ conscenso pessulo quodã, de eo se suspẽdit, et mortuũ simulabat. ex murib⁹ aũt quidam acclinatus, uisoq; eo inquit, heus tu, & si sacculus fieres, non te adibo.

Affabulatio.

Fabula significat prudentes homines, cum aliquorũ prauitatẽ exp̃ti fuerĩt, nõ ampli⁹ eorũ falli simulationibus.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἀλώπηξ, καὶ πίθηκος.

Ἐν συνόδῳ ποτὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὠρχήσατο πίθηκος. καὶ εὐδοκιμήσας, βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἐχειροτονήθη. ἀλώπηξ δ' αὐτῷ φθονήσασα, ὡς ἔν τινι παγίδι κρέας ἐθεάσατο, τὸν πίθηκον λαβοῦσα, ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς εὕροι μὲν αὐτὴ λέγουσα θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μέντοι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ, τῷ βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι. καὶ προὐτρέπετο αὐτόν, ἅτε δὴ βασιλέα, τὸν θησαυρὸν ἀνελέσθαι. ὁ δ' ἀπερισκέπτως προσελθών, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς παγίδος, ὡς ἐξαπατήσασαν ἐμέμφετο τὴν ἀλώπεκα. ἡ δὲ πρὸς αὐτόν, ὦ πίθηκε, τοιαύτην σὺ μωρίαν ἔχων, τῶν ἀλόγων βασιλεύσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πράξεσί τισιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, δυστυχήμασι περιπίπτουσι.

Θύννος, καὶ δελφίν.

Θύννος διωκόμενος ὑπὸ δελφῖνος, καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος, ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἔλαθεν ὑπὸ σφοδρᾶς ῥύμης ἐκπεσὼν εἴς τινα νῆσον. ὑπὸ δὲ τῆς ὁμοίας ῥύμης καὶ ὁ δελφὶν αὐτῷ συνεξώκειλεν. ὁ δὲ θύννος ἐπιστραφεὶς, καὶ λειποψυχοῦντα τὸν δελφῖνα ἑωρακὼς, εἶπεν. οὐκέτι μοι ὁ θάνατος λυπηρὸς, ὁρῶντι τὸν αἴτιον γεγονότα μοι τούτου, σὺν ἐμοὶ ἀποθνήσκοντα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ῥαδίως τὰς συμφορὰς οἱ ἄνθρωποι φέρουσι, τοὺς τούτων αἰτίους δυστυχοῦντας ὁρῶντες.

Ἰατρὸς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Vulpes, & Simius.

IN concilio quondã irrationaliũ aĩaliũ ſaltauit Simius, & approbatus, rex ab ipſis electus eſt. Vulpes autem ei inuidens, ut in caſſe quodam carnem uidit, Simium ſecum illuc duxit, quod inueniſſet ipſa theſaurum illum dicens, non tamen & uti eo, quippe quem lex regi tribueret, atq; hortata eſt ipſum ut regem, theſaurum accipere. at ille inconſyderate profectus, & captus à caſſe, quod decepiſſet, accuſabat uulpem. illa autem ei, ò Simie talem tu habẽs dementiam, brutis dominaberis?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos q actiones aliquas incõſulte aggrediuntur, in infortunia incidere.

Thunnus, & Delphin.

THunnus Delphino perſequente, magno impetu ferebatur. cum capiendus foret, inſcius ob uehementem impetum decidit in inſulam quandam. ab eodẽ uero impetu & Delphin cum eo eiectus eſt. Thunnus aũt cõuerſus, cum agentem animam Delphinum uidiſſet, ait, nõ ampli⁹ mihi mors moleſta ẽ, cũ eũ uideã, q mihi cauſa fuit ipſius, unà mecum perire.

Affabulatio.

Fabula ſignificat facile miſerias ferre homines, ſi eos, qui illarum autores fuerunt, infeliciter agere uideant.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἰατρὸς, καὶ νοσῶν.

Ἰατρὸς νοσοῦντα ἐθεράπευε. τοῦ δὲ νοσοῦντος ἀποθανόντος, ἐκεῖνος πρὸς τοὺς ἐκκομίζοντας ἔλεγεν. οὗτος ὁ ἄνθρωπος εἰ οἴνου ἀπείχετο, καὶ κλυστῆρσιν ἐχρῆτο, οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. τῶν δὲ παρόντων ὑπολαβών τις ἔφη, βέλτιστε, οὐκ ἔδει σε ταῦτα νῦν λέγειν, ὅτε μηδὲν ὄφελός ἐστιν. ἀλλὰ τότε παραινεῖν, ὅτε τούτοις χρῆσθαι ἠδύνατο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοὺς φίλους, ἐν καιρῷ ἀνάγκης τὰς βοηθείας παρέχειν.

Ἰξευτὴς, καὶ ἔχις.

Ἰξευτὴς ἰξὸν ἀναλαβὼν καὶ καλάμους, πρὸς ἄγραν ἐξῆλθεν. ἰδὼν δὲ κίχλαν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου καθεζομένην, καὶ τοὺς καλάμους ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος συνάψας ἄνω πρὸς αὐτὴν, συλλαβεῖν βουλόμενος, ἐφεώρα, καὶ δὴ λαθὼν, ἔχιν κοιμωμένην ὑπὸ πόδας ἐπάτησε. τῆς δ' ὀργισθείσης καὶ δακούσης αὐτὸν, ἐκεῖνος ἤδη λειποψυχῶν ἔλεγε. δύστηνος ἐγὼ, ἕτερον γὰρ θηρεῦσαι βουλόμενος, αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου ἠγρεύθην εἰς θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πέλας ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις ὑφ' ἑτέρων τοῦτ' αὐτὸ πάσχοντες.

Κάστωρ.

Ὁ κάστωρ ζῷόν ἐστι τετράπουν, ἐν λίμναις τὰ πολλὰ διαιτώμενον. οὗ τὰ αἰδοῖά φασιν ἰατροῖς χρήσιμα εἶναι. οὗτος οὖν ἐπειδὰν ὑπ' ἀνθρώπων διωκόμενος καταλαμβάνηται, γινώσκων οὗ χάριν διώκεται, ἀποτεμὼν τὰ ἑαυτοῦ αἰδοῖα ῥίπτει πρὸς τοὺς διώκοντας, καὶ οὕτω σωτηρίας τυγχάνει.

Ἐπιμύθιον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Medicus,& ægrotans.

MEdicus ægrotũ curabat,ægroto autẽ mor/ tuo,ille efferentibus dicebat, homo hic si uini abstinuisset,& clysteribus usus fuisset,nõ interijsset.qdã aũt ex ijs q aderãt re spõdẽdo ait,optie, nõ optebat te hæc nũc dicere, cum nulla utilitas est,sed tunc admonere, cum his uti poterat.

Affabulatio.

Fabula significat oportere amicos tẽpore necessi/ tatis præbere auxilia.

Auceps,& Vipera.

AVceps uisco accepto,& arũdinibus,aucupa tũ egressus ẽ. uiso aũt turdo sup alta arbore sedente,& arundinibus inter se in lõgitudinẽ con/ iunctis,sursum eum cõprehensurus suspiciebat. cæterũ ignarus uiperã dormientem conculcauit. hæc uero irata momordit ipsum.ille iam a/ gens animam dicebat, me miserũ,aliũ enim capta turus,ipse ab alio captus sum ad mortem.

Affabulatio.

Fabula significat eos,qui proximis insidiantur, ignaros sæpe ab alijs id ipsum pati.

De Fibro.

FIber animal est quadrupes,in stagnis ple/ rũq; degẽs,cui⁹ pudẽda dicũt usui esse medi/ cis.hic igitur cum ab hominibus persequen/ tibus iam capiendus sit,cognito cuius gratia pe/ tatur,abscissa sua pudenda proijcit persequentibus, & sic salutem consequitur.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, οὐδένα λόγον τῶν χρημάτων ποιοῦνται.

Κύων, καὶ μάγειρος.

Κύων εἰσπηδήσας εἰς μαγειρεῖον, καὶ τοῦ μαγείρου ἀσχολουμένου, καρδίαν ἁρπάσας ἔφυγεν. ὁ δὲ μάγειρος ἐπιστραφείς, ὡς εἶδεν αὐτὸν φεύγοντα, εἶπεν. ὦ οὗτος, ἴσθι ὡς ὅπου περ ἂν ᾖς, φυλάξομαί σε. οὐ γὰρ ἀπ' ἐμοῦ καρδίαν εἴληφας, ἀλλ' ἐμοὶ καρδίαν ἔδωκας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

Κύων, καὶ λύκος.

Κύων πρὸ ἐπαύλεώς τινος ἐκάθευδε. λύκου δ' ἐπιδραμόντος, καὶ βρῶμα μέλλοντος θήσειν αὐτὸν, ἐδεῖτο μὴ νῦν αὐτὸν καταθῦσαι. νῦν μὲν γάρ φησι λεπτός εἰμι καὶ ἰσχνός. ἂν δὲ μικρὸν ἀναμείνῃς, μέλλουσιν οἱ ἐμοὶ δεσπόται ποιήσειν γάμους. κἀγὼ τηνικαῦτα πολλὰ φαγὼν, πιμελέστερος ἔσομαι, καὶ σοὶ ἡδύτερον βρῶμα γενήσομαι. ὁ μὲν οὖν λύκος πεισθεὶς, ἀπῆλθε. μεθ' ἡμέρας δ' ἐπανελθὼν, εὗρεν ἄνω ἐπὶ τοῦ δώματος τὸν κύνα καθεύδοντα, καὶ στὰς κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὸν ἐκάλει, ὑπομιμνήσκων αὐτὸν τῶν συνθηκῶν. καὶ ὁ κύων, ἀλλ' ὦ λύκε εἰ τἀποτοῦδε πρὸ τῆς ἐπαύλεως με ἴδοις καθεύδοντα, μηκέτι γάμους ἀναμείνῃς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula significat homines prudentes pro sua salute nullum agere respectum pecuniarum.

Canis, & Cocus.

CAnis irrumpens in culinam, & Coco occupato, corde arrepto fugit, at cocus conuersus ut uidit ipsum fugientem, ait, heus tu scito ubi ubi tu fueris, me te obseruaturum, non enim mihi cor abstulisti, sed dedisti potius.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe mala hominibus documenta esse.

Canis, & Lupus.

CAnis añ stabulũ quoddã dormiebat, cũ lup⁹ irrupisset, & deuoraturus eum esset, rogabat, ne tunc se mactaret nunc eñ inqt tenuis sum & macilẽtus, si aũt parumper expectaueris, mei domini facturi sunt nuptias, & ego tunc multa depastus, pinguior ero, & tibi suauior cibus fiam.

Lupus igitur persuasus, abiuit. post aliquot dies reuersus, inuenit superius sup domicilio canem dormientem, & stans inferius ad se uocabat, admonens eum fœderis. & Canis, ò lupe, si posthac ante stabulum me uideris dormientem, non amplius expectes nuptias.

Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ὅταν περί τι κινδυνεύσαντες σωθῶσι, διὰ βίου τοῦτο φυλάττονται.

Κύων, καὶ ἀλεκτρυών.

Κύων καὶ ἀλεκτρυὼν ἑταιρείαν ποιησάμενοι, ὥδευον, ἑσπέρας δὲ καταλαβούσης, ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν ἐπὶ δένδρου ἐκάθευδεν ἀναβάς, ὁ δὲ κύων πρὸς τῇ ῥίζῃ τοῦ δένδρου κοίλωμα ἔχοντος. τοῦ δὲ ἀλεκτρυόνος κατὰ τὸ εἰωθὸς νύκτωρ φωνήσαντος, ἀλώπηξ ἀκούσασα πρὸς αὐτὸν ἔδραμε, καὶ στᾶσα κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὴν κατελθεῖν ἠξίου, ἐπιθυμεῖν γὰρ ἀγαθὴν οὕτω φωνὴν ζῶον ἔχον ἀσπάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος τὸν θυρωρὸν πρότερον διυπνίσαι ὑπὸ τὴν ῥίζαν καθεύδοντα, ὡς ἐκείνου ἀνοίξαντος κατελθεῖν. κἀκείνης ζητούσης αὐτὸν φωνῆσαι, ὁ κύων ἄφνως πηδήσας, αὐτὴν διεσπάραξε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐχθροὺς ἐπελθόντας, πρὸς ἰσχυροτέρους πέμπουσι παραλογιζόμενοι.

Λέων, καὶ βάτραχος.

Λέων ἀκούσας ποτὲ βατράχου μέγα βοῶντος, ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνήν, οἰόμενος μέγα τι ζῷον εἶναι, προσμείνας δὲ μικρόν, ὡς εἶδεν αὐτὸν προελθόντα τῆς λίμνης, προσελθὼν αὐτὸν κατεπάτησεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν πρὸ τῆς ὄψεως δι' ἀκοῆς μόνης ταράττεσθαι.

Λέων, καὶ ὄνος, καὶ ἀλώπηξ.

Λέων, καὶ ὄνος, καὶ ἀλώπηξ, κοινωνίαν ποιησάμενοι,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat prudentes homines, cum aliqua in re periclitati, salui facti fuerint, ca/uere ab ea quandiu uixerint.

Canis, & Gallus.

CAnis & gallus inita societate iter faci/ebant, uespera autē superueniente, gallus conscensa arbore, dormiebat, at canis ad radicem arboris excauatæ. cum gallus, ut assolet, noctu cantasset, uulpes, ut audiuit, ac/currit, & stans inferius, ut ad se descende/ret, rogabat, ꝙ cuperet cōmēdabile adeo cātu aial complecti. cum autē is dixisset, ut ianitorē prius excitaret ad radicem dormientē, ut cū ille aperu-isset, descenderet. & illa quærēte, ut ip̄m uocaret, canis statim prosiliens eam dilacerauit.

Affabulatio.

Fabula significat, prudentes homines, inimicos insultantes ad fortiores a/stu mittere.

Leo, & rana.

LEo audita aliqn̄ rana ualde clamante, uer-tit se ad uocem, ratus magnum aliquod ani mal esse, parūper aūt expectādo, ut uidit stagno e gressam, accedens propius proculcauit.

Affabulatio.

Fabula significat, non oportere ante ꝗ̄ uideas, uoce sola perturbari.

Leo, & Asinus, & Vulpes.

LEo, & Asinus, & Vulpes, inita societa/

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν. πολλῆς οὖν θήρας συλληφθείσης, προσέταξεν ὁ λέων τῷ ὄνῳ διελεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ, τρεῖς μερίδας ποιησάμενος ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξασθαι τούτους προὐτρέπετο. καὶ ὁ λέων θυμωθεὶς, τὸν ὄνον κατέφαγεν. εἶτα τῇ ἀλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν. ἡ δ' εἰς μίαν μερίδα πάντα συρεύσασα, ἑαυτῇ βραχύ τι κατέλιπεν. καὶ ὁ λέων πρὸς αὐτὴν, τίς σε ὦ βελτίστη διαιρεῖν οὕτως ἐδίδαξεν; ἡ δ' εἶπεν, ἡ τοῦ ὄνου συμφορά.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις, τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

Λέων, καὶ ἄρκτος.

Λέων, καὶ ἄρκτος ὁμοῦ βουνευρίῳ περιτυχόντες, περὶ τούτου ἐμάχοντο. δεινῶς οὖν ὑπ' ἀλλήλων διατεθέντες, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μάχης καὶ σκοτοδινιάσαι, ἀπαυδήσαντες ἔκειντο. ἀλώπηξ δὲ κύκλῳ περιϊοῦσα, πεπτωκότας αὐτοὺς ἰδοῦσα, καὶ τὸ βούνευρον ἐν τῷ μέσῳ κείμενον, τοῦτο διὰ μέσου ἀμφοῖν διαδραμοῦσα, καὶ ἁρπάσασα, φεύγουσα ᾤχετο. οἱ δὲ, βλέποντες μὲν αὐτὴν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἀναστῆναι, δείλαιοι ἡμεῖς εἶπον ὅτι δι' ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄλλων κοπιώντων, ἄλλοι κερδαίνουσιν.

Μάντις.

Μάντις ἐπ' ἀγορᾶς καθήμενος, διελέγετο. ἐπιστάντος δέ τινος αἴφνης καὶ ἀπαγγείλαντος, ὡς αἱ τῆς οἰκίας αὐτοῦ θυρίδες ἀναπεπταμέναι τε πᾶσαι εἶεν, καὶ πάντα τὰ ἔνδον ἀφηρημένα, ἀνεπήδησέ τε στενάξας.

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

te egressi sunt ad uenandũ. multa igitur præda capta, iussit Leo Asino, ut diuideret sibi. At ille tribus partibus factis æqualiter, ut eligerent, eos hortabatur. & Leo iratus, Asinum deuorauit. Inde Vulpi, ut diuideret, iussit, illa uero in unã partẽ oibus congestis, sibi minimum quiddam reliquit. tum Leo ipsi, quis te ò optima diuidere sic docuit? ea, inquit, Asini calamitas.

Affabulatio.

Fabula significat, castigamenta hominibus esse aliorum infortunia.

Leo, & ursus.

LEo & Vrsus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. grauiter igitur à se ipsis affecti, ut ex multa pugna etiam uertigine corriperent, defatigati iacebãt. Vulpes aũt circũcirca eundo, ubi prostratos eos uidit, & hinnulum in medio iacentem, hunc per utrosq; percurrendo, rapuit fugiensq; abiuit. at illi uidebant quidẽ ipsam, sed quia nõ poterant surgere, nos miseros dicebãt, quia uulpi laborauimus.

Affabulatio.

Fabula significat, alijs laborantibus, alios lucrari.

Vates.

VAtes in foro sedẽs disserebat, cũ aũt superuenisset quidam derepẽte, & nũciasset, quod domus ipsius & fenestræ apertæ omnes essent, & quæ intus, ablata omnia, exiluit suspirando, & curren-

καὶ δρομαῖος ᾔει, τρέχοντα δέ τις αὐτὸν θεασά-
μενος, ὦ οὗτος εἶπεν, ὁ τἀλλότρια πράγματα προ-
ειδέναι ἐπαγγελλόμενος, τὰ σαυτοῦ οὐ προεμαντεύου.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς τὸν μὲν ἑαυτῶν βίον φαύλως δι-
οικοῦντας, τῶν δὲ μηδὲν αὐτοῖς προσηκόντων προνο-
εῖσθαι πειρωμένους.

Μύρμηξ, καὶ περιστερά.

Μύρμηξ διψήσας, κατελθὼν εἰς πηγὴν, παρα-
συρεὶς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος ἀπεπνίγετο. περιστερὰ
δὲ τοῦτον θεασαμένη, κλῶνα δένδρου περιελοῦσα, εἰς
τὴν πηγὴν ἔρριψεν. ἐφ' οὗ καὶ καθίσας ὁ μύρμηξ δι-
εσώθη. ἰξευτὴς δέ τις μετὰ τοῦτο τοὺς καλάμους συν-
θεὶς, ἐπὶ τὸ τὴν περιστερὰν συλλαβεῖν ᾔει, τοῦτο δ' ὁ μύρ-
μηξ ἑωρακὼς, τὸν τοῦ ἰξευτοῦ πόδα ἔδακεν, ὁ δὲ ἀλ-
γήσας, τούς τε καλάμους ἔρριψε, καὶ τὴν περιστερὰν
αὐτίκα φυγεῖν ἐποίησεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς εὐεργέταις χάριν ἀποδι-
δόναι.

Νυκτερὶς, καὶ βάτος, καὶ αἴθυια.

Νυκτερὶς, καὶ βάτος, καὶ αἴθυια ἑταιρείαν ποιη-
σάμεναι, ἐμπορικὸν διέγνωσαν βίον ζῆν. ἡ
μὲν οὖν νυκτερὶς ἀργύριον δανεισαμένη, καθῆκεν εἰς
τὸ μέσον, ἡ δὲ βάτος ἐσθῆτα μεθ' ἑαυτῆς ἔλαβεν, ἡ
δὲ αἴθυια τρίτη χαλκόν. καὶ ἀπέπλευσαν. χειμῶ-
νος δὲ σφοδροῦ γενομένου, καὶ τῆς νεὼς περιτραπείσης,
πάντα ἀπολέσαντες αὐτοὶ ἐπὶ τὴν γῆν διεσώθησαν.
ἐξ ἐκείνου τοίνυν ἡ μὲν αἴθυια, τοῖς αἰγιαλοῖς ἀεὶ πα-
ρεδρεύει, μή ποτε τὸν χαλκὸν ἐκβάλλῃ ἡ θάλαττα. ἡ δὲ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

& currendo ibat. at cum quidam ui-
disset ipm currentẽ, heus tu inqt, q alienas res pſci
re profiteris, tuas ipſius non præuaticinabare.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui cum ſuam uitam praue gu
bernant, quæ nihil ad ſe attinent, præ-
ſcire conantur.

Formica, & Columba.

FOrmica ſitiens deſcendit in fontem, ac tra-
cta à fluxu, ſoffocabatur. Columba
uero hoc uiſo, ramum arboris acceptum in
fontem proiecit, ſuper quo ſedendo formica, e-
uaſit. auceps autẽ quidam poſt hoc calamis cõpo-
ſitis ad colũbã cõprehẽdẽdũ ibat. hoc aũt uiſo, for
mica aucupis pedem momordit, qui do-
lens & calamos proiecit, & columba
fugeret, autor fuit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, oportere bñfactoribus gratiã re-
ferre.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus.

VEſpertilio & rubus, & mergus inita ſocieta-
te mercatoriã decreuerunt uitam agere. I-
taq; Veſpertilio argentum mutuata proiecit in
medium, rubus ueſtem ſecum accepit,
Mergus tertius, æs: & nauigauerunt. tempe-
ſtate autem uehementi oborta, & naui euerſa,
omnibus perditis, ipſi in terram euaſerunt.
ex illo igitur mergus littoribus ſemper aſſi-
det, num quopiam æs eijciat mare.

Veſpertilio

(c) 2007 Ministerio de Cultura

νυκτερὶς τοὺς δανειστὰς φοβουμένη, διὰ μὲν ἡμέρας οὐ φαίνεται, νύκτωρ δ' ἐπὶ νομὴν ἔξεισιν. ἡ δὲ βάτος, διὰ τῶν παριόντων ἐσθῆτος ἐπιλαμβάνεται, εἴ που τὴν οἰκείαν ἐπιγνοίη ζητοῦσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι περὶ ἃ σπουδάζομεν, τούτοις ἐξ ὑστέρου περιπίπτομεν.

Νοσῶν, καὶ ἰατρός.

Νοσῶν τις καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἐρωτώμενος ὅπως διετηρήθη, πλέον εἶπε τοῦ δέοντος ἱδρωκέναι. ὁ δὲ, ἀγαθὸν ἔφη τοῦτ' εἶναι. ἐκ δευτέρου δὲ παρ' αὐτοῦ πάλιν ἐρωτηθεὶς ὅπως ἔχε, φρίκῃ συνεχεθεὶς εἶπε σφοδρῶς διαπτινάχθαι. ὁ δὲ, καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἔφησεν εἶναι. ἐκ δὲ τρίτου αὖθις ὅπως διεγένετο, εἶπεν ὑδέρῳ περιπεπτωκέναι. ὁ δὲ, καὶ τοῦτο πάλιν ἀγαθὸν εἶπεν εἶναι. εἶτα τῶν οἰκείων τινὸς αὐτὸν ἐρωτήσαντος, ὅπως ἔχεις; ἐγὼ εἶπεν ὦ οὗτος, ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μάλιστα τῶν ἀνθρώπων δυσχεραίνομεν τοὺς πρὸς χάριν ἀεὶ βουλομένους λέγειν.

Ξυλευόμενος, καὶ Ἑρμῆς.

Ξυλευόμενός τις παρά τῳ ποταμῷ, τὸν οἰκεῖον ἀπέβαλε πέλεκυν. ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. Ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποταμὸν χρυσοῦν ἀνήνεγκε πέλεκυν, καὶ εἰ οὗτός ἐστιν ὃν ἀπώλεσεν ἤρετο. τοῦ δὲ, μὴ τοῦτον εἶναι φαμένου, αὖθις καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισε. τοῦ δὲ μηδὲ τοῦτον εἶναι τὸν οἰκεῖον εἰπόντος, ἐκ τρίτου καταβὰς ἐκεῖνον

τὸν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Vespertilio uero creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium uesti inhæret, si cubi suam cognoscat quærendo.

Affabulatio.

Fabula significat, in ea, quibus incumbimus, in posterum recidere.

Aegrotus, & medicus.

AEgrotus quidã è medico rogaꝰ, quomodo ualuisset, plus ait quàm oporteret sudasse. ille autẽ bonũ ait hoc esse. secũdo uero ab ipso iterũ rogatꝰ, quõ habuisset, horrore correptũ ait ualde concussum fuisse. ille & hoc bonum esse ait. Tertio rogatꝰ quomõ ualuisset, ait in intercutẽ incidisse, ille & hoc rursus bonum ait esse. inde ex domesticis quodam ipsum rogante, ut habes? ego ait heus tu ex bonis occidor.

Affabulatio.

Fabula significat maxime ex hominibꝰ odio haberi, qui in gratiam semper loqui student.

Lignator, & Mercurius

LIgnator quidam apud fluuium suam amisit securim, inops igitur consilij iuxta ripã sedẽdo plorabat. Mercuriꝰ aũt itellecta causa & miseratus hominem, urinatus in fluuium, auream sustulit securim. & an hæc esset, quam perdiderat, rogauit. illo non eam esse dicente, iterum urinatus, argenteam sustulit. illo neq; hanc esse suam dicente, tertio urinatus, illam

ipsam

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε. τοῦ δὲ τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα φαμένου, ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, πάσας αὐτῷ ἐδωρήσατο. ὁ δὲ παραγενόμενος, πάντα τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάντα διεξελήλυθεν, ὧν εἷς τις τὰ ἴσα διαπράξασθαι ἐβουλεύσατο, καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα, κλαίων ἐκάθητο. ἐπιφανεὶς οὖν ὁ ἑρμῆς κἀκείνῳ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν τοῦ θρήνου, καταβὰς ὁμοίως χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγκεν. καὶ ἤρετο εἰ ταύτην ἀπέβαλε. τοῦ δὲ, σὺν ἡδονῇ, ναὶ ἀληθῶς ἥδ' ἐστὶ, φήσαντος, μισήσας ὁ θεὸς τὴν τοσαύτην ἀναίδειαν, οὐ μόνον ἐκείνην κατέσχεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν οἰκείαν ἀπέδωκεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναίρεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται.

Ὄνος, καὶ κηπωρός.

Ὄνος ὑπηρετούμενος κηπωρῷ, ἐπειδὴ ὀλίγα μὲν ἤσθιε, πλεῖστα δ' ἐμόχθει, ηὔξατο τῷ διῒ ὥστε τοῦ κηπωροῦ ἀπαλλαγεὶς ἑτέρῳ ἀπεμπωληθῆναι δεσπότῃ. τοῦ δὲ διὸς ἐπακούσαντος καὶ κελεύσαντος αὐτὸν κεραμεῖ πραθῆναι, πάλιν ἐδυσφόρει πλέον, ἢ πρότερον ἀχθοφορῶν, καὶ τόν τε πηλὸν, καὶ τὰς κεράμους κομίζων. πάλιν οὖν ἀμεῖψαι τὸν δεσπότην ἱκέτευε. καὶ βυρσοδέψῃ ἀπεμπωλεῖται. εἰς χείρονα οὖν τῶν προτέρων δεσπότην ἐμπεσὼν, καὶ ὁρῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα, μετὰ στεναγμῶν ἔφη, οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ; βέλτιον ἦν μοι παρὰ τοῖς προτέροις δεσπόταις μένειν. οὗτος γὰρ ὡς ὁρῶ, καὶ τὸ δέρμα μου κατεργάσεται.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ipſam ſuſtulit, illo hanc uere eſſe deperditam dicente, Mercurius probata ipſius æquitate, omnes ei donauit. ille profectus omnia ſocijs, quæ acciderant, narrauit. Quorum unus eadem facere decreuit. & ad fluuium profectus, & ſuam ſecurim cõſulto demiſit in ꝓfluentẽ, & plorãs ſedebat. apparuit igitur Mercurius & illi, & cauſa intellecta ploratus, urinatus ſimiliter aureã ſecurim extulit, & rogauit an hanc amiſiſſet. illo lætabundo, & uere hæc eſt dicente, peroſus deus tantam impudentiã, nõ ſolum illam detinuit, ſed ne propriam quidem reddidit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, quantum iuſtis deus auxiliatur, tantum iniuſtis eſſe contrarium.

Aſinus, & hortulanus.

ASinus ſeruiens olitori, quoniam parum comedebat, plurimũ laborabat, ꝓcatus ẽ Iouem, ut ab olitore liberatus, alteri uenderetur domino. cum Iupiter exoratus, iuſſiſſet ipſum figulo uendi, iterũ iniquiore aĩo ꝓferebat, ꝙ̃ prius, onera, & cœnum, & tegulas ferre. Rurſus igitur, ut mutaret dominũ rogauit, & coriario uenundatus eſt. peiorem itaque prioribus herum nactus, uidens quæ ab eo fierent, ſuſpirando ait, hei mihi miſero, melius erat mihi apud priores heros manere, hic enim, ut uideo, & pellem meã operabitur.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πραγάσεται.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα τοὺς προτέρους δεσπότας οἰκέται ποθοῦσιν, ὅταν τῶν δευτέρων λάβωσι πεῖραν.

Ὀρνιθοθήρας, καὶ κορυδαλός.

Ὀρνιθοθήρας ὄρνισιν ἵστη παγίδας. κορυδαλὸς δὲ τοῦτον πόῤῥωθεν ἰδὼν, ἐπυνθάνετο τί ποτ' ἐργάζοιτο. τοῦ δὲ, πόλιν κτίζειν φαμένου, εἶτα δὲ πορρωτέρω ἀποχωρήσαντος καὶ κρυβέντος, ὁ κορυδαλὸς τοῖς τοῦ ἀνδρὸς λόγοις πιστεύσας, προσελθὼν εἰς τὸν βρόχον ἑάλω. τοῦ δὲ ὀρνιθοθήρα ἐπιδραμόντος, ἐκεῖνος εἶπεν. ὦ οὗτος, εἰ τοιαύτην πόλιν κτίζεις, οὐ πολλοὺς εὑρήσεις τοὺς ἐνοικοῦντας.

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα οἶκοι καὶ πόλεις ἐρημοῦνται, ὅταν οἱ προεστῶτες χαλεπαίνωσιν.

Ὁ ὁδοιπόρος.

Ὁδοιπόρος πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν, ηὔξατο, εἰ ἄρα εὑρήσει τι, τὸ ἥμισυ τούτου τῷ Ἑρμῇ ἀναθήσειν. περιτυχὼν δὲ πήρᾳ μεστῇ φοινίκων καὶ ἀμυγδάλων, καὶ ταύτην ἀνελόμενος, ἐκείνους μὲν ἔφαγε. τὰ δὲ τῶν φοινίκων ὀστᾶ, καὶ τὰ τῶν ἀμυγδάλων κελύφη ἐπί τινος ἀνέθηκε βωμοῦ, φήσας. ἀπέχεις ὦ Ἑρμῆ τὴν εὐχήν. τοῦ γὰρ εὑρεθέντος τὰ ἐκτὸς καὶ τὰ ἐντὸς πρὸς σὲ διανέμημαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος, πρὸς ἄνδρα φιλάργυρον, καὶ τοὺς θεοὺς διὰ πλεονεξίαν κατασοφιζόμενον.

Παῖς, καὶ μήτηρ.

Παῖς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

perabitur.

Affabulatio.

Fabula significat tunc maxime priores dominos à famulis expeti, cum de secundis periculum fecerint.

Auceps, & Cassita.

AVceps auib⁹ struxerat laqueos, alauda uero hũc procul uidẽs rogauit, quidnam operaretur, eo urbem condere dicente. deinde procul regresso, & abscondito, galerita uiri uerbis credendo, accessit ad cassem, & capta est. at aucupe accurrente, illa dixit, heus tu, si talem urbem condis, non multos inuenies incolentes.

Affabulatio.

Fabula significat, tũc maxīe domos & urbes desolari, cum præfecti molesti fuerint.

Viator.

VIator multa confecta uia, orauit, siquid inuenerit, dimidiũ Mercurio dedicaturũ. nactus igitur peram cariotarum, & amygdalarum plenam, atq; ea accepta, eas comedit. sed cariotarũ ossa, & amygdalarũ cortices sup altari quidam imposuit, locutus, habes ò Mercuri, uotum. nam rei inuentæ exteriora & interiora tecum partior.

Affabulatio.

Fabula aduersus uirum auarum, qui & deos ob cupiditatem fallit.

Puer, & mater.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Παῖς ἐκ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμμαθητοῦ δέλτον κλέψας, ἤνεγκε τῇ μητρί. τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης, μᾶλλον μὲν οὖν ἀποδεξαμένης, προϊὼν τοῖς χρόνοις ἤρξατο καὶ τὰ μείζω κλέπτειν. ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ ποτε ληφθείς, ἀπήγετο τὴν πρὸς θάνατον, τῆς δὲ μητρὸς ἑπομένης καὶ ὀλοφυρομένης, ἐκεῖνος τῶν δημίων ἐδεῖτο βραχέα τινὰ τῇ μητρὶ διαλεχθῆναι πρὸς τὸ οὖς. τῆς δὲ ταχέως τῷ στόματι τοῦ παιδὸς προσθείσης, ἐκεῖνος τὸ οὖς τοῖς ὀδοῦσι δακὼν ἀφείλετο. τῆς δὲ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων κατηγορούντων, ὡς οὐ μόνον κέκλοφεν, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς τὴν μητέρα ἠσέβηκεν, ἐκεῖνος εἶπεν, αὐτὴ γάρ μοι τῆς ἀπολείας γέγονεν αἴτιος. εἰ γὰρ ὅτε τὴν δέλτον ἐκεκλόφειν ἐπέπληξέ μοι, οὐκ ἂν μέχρι τούτων χωρήσας νῦν ἠγόμην ἐπὶ τὸν θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν μὴ κατ' ἀρχὰς κολαζομένων, ἐπὶ μεῖζον αὔξανει τὰ κακά.

Ποιμὴν, καὶ θάλασσα.

Ποιμὴν ἐν παραθαλασσίῳ τόπῳ ποίμνιον νέμων, ἑωρακὼς γαληνιῶσαν τὴν θάλατταν, ἐπεθύμησε πλεῦσαι πρὸς ἐμπορίαν, ἀπεμπωλήσας οὖν τὰ πρόβατα, καὶ φοινίκων βαλάνους πριάμενος, ἀνήχθη. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γενομένου, καὶ τῆς νεὼς κινδυνευούσης βαπτίζεσθαι, πάντα τὸν φόρτον ἐκβαλὼν εἰς τὴν θάλατταν, μόλις κενῇ τῇ νηῒ διεσώθη. μετὰ δ' ἡμέρας οὐκ ὀλίγας παριόντος τινὸς, καὶ τῆς θαλάττης, ἔτυχε γὰρ αὕτη γαληνιῶσα, τὴν ἠρεμίαν θαυμάζοντος ὑπολαβὼν οὗτος εἶπε, φοινίκων αὖθις ὡς

ἔοικεν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

PVer ex literario ludo condiscipuli librum furatus, tulit matri, cum ea uero non corripuisset, sed potius amplexata fuisset, prouectus ætate cœpit & maiora furari. in ipso autem furto aliquãdo deprehẽsus, ducebat͂ rectà ad mortẽ. at sequente, & lugente matre, ille carnifices orabat, ut breuia quædam matri narraret in aurem. quæ cum ilico ori filij se admouisset, ille aurẽ dentibus demorsam abscidit. matre autem & alijs accusantibus, quia non solum furatus sit, sed & in matrem impius esset, ille ait, hæc enim mihi perditionis fuit causa. si enim cum librum furatus fui, me corripuisset, non ad hæc usq; procedendo, nunc ducerer ad mortem.

Affabulatio.

Fabula significat, eorũ quæ nõ in principio puniuntur, in maius augeri mala.

Pastor, & mare.

PAstor in maritimo loco armentum pascens, uiso tranquillo mari, desyderauit nauigare ad mercaturam. uenditis igitur ouibus, & palmarum fructibus emptis, soluit. tempestate uero uehementi facta, & naui in periculo ut submergeretur, omni onere eiecto in mare, uix uacua naui euasit incolumis. post uero dies non paucos transeunte quodam, & maris (erat enim id forte tranquillum) quietem admirante, suscepto sermone, hic ait: cariotas iterũ, ut

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἔοικεν ἐπιθυμεῖ, καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται ἡσυχάζουσα.

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

Ῥοιὰ, καὶ μηλέα.

Ῥοιὰ καὶ μηλέα περὶ κάλλους ἤριζον. πολλῶν δ' ἀμφισβητήσεων μεταξὺ γενομένων, βάτος ἐκ τοῦ πλησίον ἀκούσασα φραγμοῦ, παυσώμεθα εἶπεν ὦ φίλαι ποτὲ μαχόμεναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐν ταῖς τῶν ἀμεινόνων στάσεσι, καὶ οἱ μηδενὸς ἄξιοι πειρῶνται εἶναί τι.

Ἀσπάλαξ.

Ὁ ἀσπάλαξ τυφλὸν ζῶόν ἐστι. φησὶν οὖν ποτε τῇ μητρί, συκαμινέαν μήτερ ὁρῶ. εἶτα αὖθις φησι, λιβάνου ὀσμῆς πεπλήρωμαι. κἀκ τρίτου πάλιν, χαλκῆς φησι ψηφῖδος κτύπον ἀκούω. ἡ δὲ μήτηρ ὑπολαβοῦσα εἶπεν. ὦ τέκνον. ὡς ἤδη καταμανθάνω, οὐ μόνον ὄψεως ἐστέρησαι, ἀλλὰ καὶ ἀκοῆς, καὶ ὀσφρήσεως.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀλαζόνων, τὰ ἀδύνατα κατεπαγγέλλονται, καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἐλέγχονται.

Σφῆκες, καὶ πέρδικες.

Σφῆκες καὶ πέρδικες δίψῃ συνεχόμενοι, πρὸς γεωργὸν ἦλθον παρ' αὐτοῦ αἰτοῦντες πιεῖν, ἐπαγγελλόμενοι ἀντὶ τοῦ ὕδατος ταύτην τὴν χάριν ἀποδώσειν, οἱ μὲν πέρδικες, σκάψειν τὰς ἀμπέλους.

οἱ δὲ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uidetur, desyderat, & propterea uidet quietum.

Affabulatio.

Fabula significat calamitates hominibus documento esse.

Punica, & malus.

PVnica & malus de pulchritudine cōtēdebāt: multis contētionib⁹ interim factis, rubus ex proxima sepe audiens, desinamus ait, ò amicæ aliquando pugnare.

Affabulatio.

Fabula significat in præstantiorum seditionibus, uilissimos quoqꝫ conari esse aliquos.

Talpa.

TAlpa cæcū animal est. dixit igitur aliquando matri, morum mater uideo. deinde rursus ait. thuris odore plena sum. & tertio iterum, ærei, inquit, lapilli fragorem audio. Mater uero respondendo ait, ò filia, ut iam percipio, non solum uisu priuata es, sed & auditu, & olfactu.

Affabulatio.

Fabula significat, nōnullos iactabūdos impossibilia promittere, & in minimis redargui.

Vespæ, & Perdices.

VEspæ & perdices sitibundæ ad agricolam iuerunt, ab eo petentes bibere, pmittentes pro aqua hanc gratiam reddituram, perdices fodere uineas.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

οἱ δὲ σφῆκες κύκλῳ περιϊόντες, τοῖς κέντροις ἀποσοβεῖν τοὺς κλέπτας. ὁ δὲ γεωργὸς ἔφη. ἀλλ' ἔμοι γε εἰσὶ δύο βόες, οἳ μηδὲν ἐπαγγελλόμενοι, πάντα ποιοῦσιν, ἄμεινον οὖν ἐστιν ἐκείνοις δοῦναι, ἤπερ ὑμῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας ἐξώλεις, ὠφελεῖν μὲν ἐπαγγελλομένους, βλάπτοντας δὲ μεγάλα.

Ταὼς, καὶ κολιός.

Τῶν ὀρνίθων βουλομένων ποιῆσαι βασιλέα, ταὼς ἑαυτὸν ἠξίου διὰ κάλλος χειροτονεῖν. αἱρουμένων δὲ τοῦτον πάντων, κολιὸς ὑπολαβὼν ἔφη. ἀλλ' εἰ σοῦ βασιλεύοντος ἀετὸς ἡμᾶς καταδιώκειν ἐπιχειρήσει, πῶς ὑμῖν ἐπαρκέσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ἄρχοντας οὐ διὰ κάλλος μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥώμην καὶ φρόνησιν ἐκλέγεσθαι δεῖ.

Μονιὸς, καὶ ἀλώπηξ.

Μονιὸς ἄγριος ἐπί τινος ἑστὼς δένδρου, τοὺς ὀδόντας ἔθηγεν. ἀλώπεκος δ' ἐρομένης τὴν αἰτίαν, ὅτι μηδεμιᾶς προσκειμένης ἀνάγκης, τί τοὺς ὀδόντας θήγει, ἔφη, οὐκ ἀλόγως τοῦτο ποιῶ. εἰ γάρ με κίνδυνος περιστσαίη, οὔκουν με τηνικαῦτα πρὸς τοὺς ὀδόντας ἀκονᾶν ἀσχολεῖσθαι δεήσει, ἀλλὰ μᾶλλον ἑτοίμοις οὖσι χρῆσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ πρὸς τὸν κίνδυνον παρασκευάζεσθαι.

Κορυδαλός.

Κορυδαλὸς εἰς πάγην ἁλοὺς, θρηνῶν ἔλεγεν, οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ, καὶ δυστήνῳ πτηνῷ, οὐ χρυ-

σὸν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uespæ circumcirca eundo aculeis arce-
re fures .at agricola ait,sed mihi sunt
duo boues,qui nihil promittendo,omnia faci-
unt.melius igitur est illis dare,quàm uobis.

Affabulatio.

Fabula in uiros perniciosos,qui pro-
mittunt quidem iuuare,lædunt autem admodũ.

Pauo,& monedula.

AVibus creaturis regem , pauo
orabat ut se ob pulchritudinẽ eligerẽt.eligẽ
tibus aũt eũ oĩbus,monedula suscepto sermõe ait,
sed si te regnãte aquila nos ꝑsequi aggressa fuerit,
quomodo nobis opem feres?

Affabulatio.

Fabula significat , prĩcipes nõ mõ ꝓpter pulchritu
dinẽ,sed & fortitudinẽ & prudẽtiã eligi oportere.

Singularis animal, & uulpes.

SIngularis agrestis sup quadã sidens arbore dẽ
tes acuebat.uulpe rogante cau-
sam,quare nulla præposita necessitate den-
tes acueret,ait, non ab re hoc facio.nã si me pe-
riculũ inuaserit,minime aũt me tunc acuẽdis den-
tibus occupatum esse oportebit,sed potius pa-
ratis uti . Affabulatio.

Fabula significat aduersus periculum præpa-
ratum esse oportere.

Cassita.

CAssita laqueo capta plorans dicebat,hei
mihi miseræ,& infelici uolucri. Non au

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σὸν ἐνοσφισάμην τινός, οὐκ ἄργυρον, οὐκ ἄλλο τι τῶν τιμίων. κόκκος δὲ σίτου μικρὸς τὸν θάνατόν μοι προὐξένησεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς διὰ κέρδος εὐτελὲς, μέγαν ὑφισταμένους κίνδυνον.

Νεβρός.

Νεβρός ποτε πρὸς τὴν ἔλαφον εἶπε. πάτερ, σὺ καὶ μείζων καὶ ταχύτερος κυνῶν πέφυκας. καὶ κέρατα πρὸς τούτοις ὑπερφυᾶ φέρεις πρὸς ἄμυναν, τί δήποτ' οὖν οὕτω τούτους φοβῇ; κἀκεῖνος γελῶν εἶπεν. ἀληθῆ μὲν ταῦτα φῂς τέκνον, ἓν δ' οἶδα, ὡς ἐπειδὰν κυνὸς ὑλακὴν ἀκούσω, αὐτίκα πρὸς φυγὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφέρομαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς φύσει δειλοὺς, οὐδεμία παραίνεσις ῥώννυσιν.

Λαγωοὶ, καὶ βάτραχοι.

Οἱ λαγωοί ποτε συνελθόντες, τὸν ἑαυτῶν πρὸς ἀλλήλους ἀπεκλαίοντο βίον, ὡς ἐπισφαλὴς εἴη καὶ δειλίας πλέως. καὶ γὰρ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ κυνῶν καὶ ἀετῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀναλίσκονται. βέλτιον οὖν εἶναι θανεῖν ἅπαξ, ἢ διὰ βίου τρέμειν. τοῦτο τοίνυν κυρώσαντες, ὥρμησαν κατὰ ταυτὸν εἰς τὴν λίμνην, ὡς εἰς αὐτὴν ἐμπεσούμενοι καὶ ἀποπνιγησόμενοι. τῶν δὲ καθημένων κύκλῳ τῆς λίμνης βατράχων, ὡς τὸν τοῦ δρόμου κτύπον ᾔσθοντο, εὐθὺς εἰς ταύτην εἰσπηδησάντων, τῶν λαγωῶν τις ἀγχινούστερος εἶναι δοκῶν τῶν ἄλλων, ἔφη. στῆτε ἑταῖροι, μηδὲν δεινὸν ὑμᾶς αὐτοὺς διαπράξησθε. ἤδη ὡς ὁρᾶτε καὶ ἡμῶν ἕτερ'

ἐστί

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rum surripui cuiusq̃,non argentũ,nõ aliud quicq̃ pciosum. Granũ aũt tritici paruũ,mortis mihi causa fuit.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui ob uile lucrum,magnum subeunt periculum.

Hinnulus.

HInnulus aliquando ceruo ait: Pater tu & maior,& celerior canibus,& cornua præterea ingentia gestas ad uindictam, cur nam igitur sic eos times? & ille ridens ait, uera quidem hæc inquis fili: unum uero scio, quod cum canis latratum audiuero,statim ad fugam nescio quomodo efferor.

Affabulatio.

Fabula significat,natura timidos nulla admonitione fortificari.

Lepores,& ranæ.

LEpores aliquando in unum profecti,suã ipsorũ deplorabãt uitã,q̃ foret picul' obnoxia, & timoris plena,quod & ab hominib',& canibus, & aquilis,& alijs multis consumantur. melius itaq̃ eẽ mori semel,q̃ toto uitæ tpe timere. hoc igitur firmato,impetum fecerunt simul in paludẽ, quasi in eam insulturi,& suffocandi. sed cum ranæ,quæ circum paludem sedebant, cursus strepitu percepto,illico in hanc insiluissent, ex leporibus quidam prudentior esse uisus alijs,ait. sistite ò socij,nulla re graui uos ipsos afficite,iam ut uidetis,& nobis alia

sunt

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐστὶ ζῶα δειλότερα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ δυστυχοῦντες, ἐξ ἑτέρων χείρονα παθόντων παραμυθοῦνται.

Ὄνος, καὶ ἵππος.

ΟΝΟΣ ἵππον ἐμακάρισεν, ὡς ἀφθόνως τρεφόμενον καὶ ἐπιμελῶς, αὐτὸς μηδ' ἀχύρων ἅλις ἔχων, καὶ ταῦτα, πλεῖστα ταλαιπωρῶν. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἐπέστη πολέμου, καὶ ὁ στρατιώτης ἔνοπλον ἀνέβη τὸν ἵππον πανταχόσε τοῦτον ἐλαύνων, καὶ δὴ καὶ μέσον τῶν πολεμίων εἰσήλασε, καὶ ὁ ἵππος πληγεὶς ἔκειτο. ταῦτα ἑωρακὼς ὁ ὄνος, τὸν ἵππον μεταβαλλόμενος ἐταλάνιζεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ πλουσίους ζηλοῦν, ἀλλὰ τὸν κατ' ἐκείνων φθόνον, καὶ τὸν κίνδυνον ἀναλογιζομένους τὴν πενίαν ἀγαπᾶν.

Φιλάργυρος.

ΦΙλάργυρός τις ἅπασαν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐξαργυρισάμενος, καὶ χρυσοῦν βῶλον ποιήσας, ἔν τινι τόπῳ κατώρυξε, συγκατορύξας ἐκεῖ καὶ ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸν νοῦν. καὶ καθ' ἡμέραν ἐρχόμενος, αὐτὸν ἔβλεπε. τῶν δ' ἐργατῶν τις αὐτὸν παρατηρήσας, καὶ τὸ γεγονὸς συννοήσας, ἀνορύξας τὸν βῶλον ἀνείλετο. μετὰ δὲ ταῦτα κἀκεῖνος ἐλθὼν, καὶ κενὸν τὸν τόπον ἰδὼν, θρηνεῖν ἤρξατο, καὶ τίλλειν τὰς τρίχας. τοῦτον δέ τις ὀλοφυρόμενον οὕτως ἰδὼν, καὶ τὴν αἰτίαν πυθόμενος, μὴ οὕτως εἶπεν ὦ οὗτος ἀθύμει. οὐδὲ γὰρ ἔχων τὸν χρυσὸν εἶχες. λίθον οὖν ἀντὶ χρυσοῦ λαβὼν θὲς, καὶ νόμιζέ σοι τὸν χρυσὸν εἶναι. τὴν αὐτὴν γάρ σοι πληρώσει χρείαν. ὡς ὁρῶ γὰρ, οὐδ' ὅτε ὁ χρυσὸς ἦν, ἐν χρήσει ἦσθα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ſunt animalia timidiora. Affabulatio.

Fabula ſignificat, miſeros grauioribus aliorum conſolari calamitatibus.

Aſinus,& equus.

ASinus equũ beatũ putabat,ꝙ abũdãter nutriret,& accurate,cũ ipſe neqꝫ palearũ ſatis haberet,præſertimq́ꝫ defatigatus. cum autem tempus inſtitit belli, & miles armatum aſcendit equũ,huc illuc ipm ĩpellẽdo,cæterũ & in medios hoſtes inſiluit,& equus uulneratus iacebat. his uiſis,aſinus equum mutata ſententia miſerum exiſtimabat. Affabulatio.

Fabula ſignificat,non oportere principes,& diuites imitari,ſed in illos inuidia,& periculo conſyderatis,paupertatem amare.

Auarus.

AVarus quidam cum omnia ſua bona uẽdidiſſet, & auream glebam feciſſet,in loco quodam infodit,unà defoſſo illic & animo ſuo,& mente. atqꝫ quotidie eundo,ipſam uidebat. id ãt ex opis q̄dã obſeruãdo cognouit, & refoſſam glebam abſtulit.

poſt hæc & ille profectus,& uacuum locum uidens, lugere cœpit,& capillos euellere. hũc cũ q̇dam uidiſſet ſic plorantem,& cauſam audiuiſſet,ne ſic ait ò tu triſtare. neqꝫ enim habens aurũ,habebas. lapidẽ igit̃ ꝓ auro acceptũ recõde, & puta tibi aurum eſſe,eundem enim tibi uſum præſtabit. nã,ut uideo,neqꝫ cũ aurũ erat,utebare,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἦλθε τοῦ κτήματος.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδὲν ἡ κτῆσις, ἐὰν μὴ ἡ χρῆσις προσῇ.

Χῆνες, καὶ γέρανοι.

Χῆνες καὶ γέρανοι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λειμῶνος ἐνέμοντο. τῶν δὲ θηρευτῶν ἐπιφανέντων, οἱ μὲν γέρανοι κοῦφοι ὄντες, ταχέως ἀπέπτησαν. οἱ δὲ χῆνες διὰ τὸ βάρος τῶν σωμάτων μείναντες, συνελήφθησαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ ἐν ἁλώσει πόλεως, οἱ μὲν ἀκτήμονες εὐχερῶς φεύγουσιν, οἱ δὲ πλούσιοι δουλεύουσιν ἁλισκόμενοι.

Χελώνη, καὶ ἀετός.

Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο ἵπτασθαι ταύτην διδάξαι. τοῦ δὲ παραινοῦντος πόῤῥω τοῦτο τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι, ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. λαβὼν οὖν ταύτην τοῖς ὄνυξι, καὶ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν, εἶτ' ἀφῆκεν. ἡ δὲ κατὰ πετρῶν πεσοῦσα, συνετρίβη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ἐν φιλονεικίαις τῶν φρονιμωτέρων παρακούσαντες, ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.

Ψύλλα.

Ψύλλα ποτὲ πηδήσασα, ἐπὶ πόδα ἀνδρὸς ἐκάθισεν. ὁ δὲ τὸν Ἡρακλῆα ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλει. τῆς δὲ, ἐκεῖθεν αὖθις ἀφαλομένης, στενάξας εἶπεν. ὦ Ἡράκλεις, εἰ ἐπὶ ψύλλῃ οὐ συνεμάχησας, πῶς ἐπὶ μείζοσι ἀνταγωνισταῖς συνεργήσεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων τοῦ θείου δεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων.

Ἔλαφος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

bare.

Affabulatio.

Fabula significat, nihil esse possessionē, nisi usus ad fuerit.

Anseres, & grues.

ANseres, & grues in eodem prato pascebantur. uenatoribus autem uisis, grues, q̄ essēt leues, statim euolauerūt, anseres uero ob onus corporum cum mansissent, capti fuerunt.

Affabulatio.

Fabula significat, & in expugnatione urbis, inopes facile fugere, diuites autem seruire captos.

Testudo, & Aquila.

TEstudo orabat aquilā, ut se uolare doceret. ea aūt admonēte procul hoc à natura ipsius esse, ille magis precibus instabat. accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit, inde demisit. hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Affabulatio.

Fabula significat, multos, q̄a in cōtentiōib⁹ prudētiores non audiuerint, se ipsos læsisse.

Pulex.

PVlex aliquando saltans, uiri pedi inhæsit, hic aūt Herculem in auxiliū inuocabat. at hic cū illinc rursus saltasset, suspirādo ait, ò Hercules, si, cōtra pulicē nō auxiliat⁹ es, quō cōtra maiores aduersarios adiuuabis?

Affabulatio.

Fabula significat nō oportere in minimis deum rogare, sed in necessarijs.

Cerua.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἔλαφος.

Ἔλαφος τὸν ἕτερον πεπηρωμένη τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπ᾽ ἠϊόνος ἐνέμετο, τὸν μὲν ὑγιᾶ τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὴν ξηρὰν διὰ τοὺς κυνηγετοῦντας ἔχουσα, τὸν δὲ λοιπὸν πρὸς θάλατταν, ὅθεν οὐδὲν ὑπώπτευε. παραπλέοντες δέ τινες, καὶ τούτου στοχασάμενοι, αὐτῆς κατετόξευσαν. ἡ δ᾽ ἑαυτὴν ὠλοφύρετο, ὡς ὑφ᾽ ἧς μὲν ἐδεδοίκει, μηδὲν παθοῦσα, ἣν δ᾽ οὐκ ᾤετο κακὸν ἐπάξειν, ὑπὸ ταύτης προδεδομένη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡμῖν τὰ βλαβερὰ δοκοῦντα ὠφέλιμα γίνεται, τὰ δ᾽ ὠφέλιμα, βλαβερά.

Ἔλαφος, καὶ λέων.

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, εἰς ἄντρον εἰσέδυ, λέοντι δ᾽ ἐκεῖ περιτυχοῦσα, ὑπ᾽ αὐτοῦ συνελήφθη, θνήσκουσα δ᾽ ἔλεγεν, οἴμοι ὅτι ἀνθρώπους φεύγουσα, τῷ τῶν θηρίων ἀγριωτάτῳ περιέπεσον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μικροὺς κινδύνους φεύγοντες, μεγάλων ἐπειράθησαν.

Ἔλαφος, καὶ ἄμπελος.

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, ὑπ᾽ ἀμπέλῳ ἐκρύβη. παρελθόντων δ᾽ ὀλίγον ἐκείνων, ἡ ἔλαφος τελέως ἤδη λαθεῖν δόξασα, τῶν τῆς ἀμπέλου φύλλων ἐσθίειν ἤρξατο. τούτων δὲ σειομένων, οἱ κυνηγοὶ ἐπιστραφέντες, καὶ ὅπερ ἦν ἀληθὲς, νομίσαντες τῶν ζώων ὑπὸ τοῖς φύλλοις τὶ κρύπτεσθαι, βέλεσιν ἀνεῖλον τὴν ἔλαφον. ἡ δὲ θνήσκουσα, τοιαῦτ᾽ ἔλεγε, δίκαια πέπονθα. οὐ γὰρ ἔδει τὴν σώσασάν με λυμαίνεσθαι.

Ἐπιμύθιον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Cerua.

CErua altero obcæcata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum ad terram propter uenatores habens, alterum uero ad mare, unde nihil suspicabatũ. præternauigantes autẽ quidã, & hoc coniectantes, ipsam sagittarunt. hæc autẽ seipsam lugebat, ꝙ unde timuerat, nihil passa foret: quod nõ putabat malũ allaturum, ab eo proditam.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia uidentur, utilia fieri: quæ uero utilia, noxia.

Cerua, & Leo.

CErua uenatores fugiẽs ĩ speluncã ingressa ẽ, in leonẽ aũt ibi cũ ĩcidisset, ab eo cõphẽsa ẽ, moriẽs autẽ dicebat, hei mihi quod hoĩes fugiẽs, in ferarum immitissimum incidi.

Affabulatio.

Fabula significat, multos homines dum parua fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerua, & uitis.

CErua uenatores fugiens, sub uite delituit. cum præterijssent aũt parũper illi, cerua prorsus iam latere arbitrata, uitis folia pasci incepit. illis uero agitatis, uenatores conuersi, & quod erat uerũ arbitrati, animal aliquod sub folijs occultari, sagittis confecerunt ceruam. hæc aũt moriens talia dicebat, iusta passa sum, non enim offendere oportebat, quæ me seruarat.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ ἀδικοῦντες τοὺς εὐεργέτας, ὑπὸ θεοῦ κολάζονται.

Ὄνος, καὶ λέων.

Ὄνῳ ποτὲ ἀλεκτρυὼν συνεβόσκετο. λέοντος δ᾽ ἐπελθόντος τῷ ὄνῳ, ὁ ἀλεκτρυὼν ἐφώνησε. καὶ ὁ μὲν λέων, φασὶ γὰρ τοῦτον τὴν ἀλεκτρυόνος φωνὴν φοβεῖσθαι, ἔφυγεν. ὁ δ᾽ ὄνος νομίσας δι᾽ αὐτὸν πεφυγέναι, ἐπέδραμεν εὐθὺς τῷ λέοντι. ὡς δὲ πόῤῥω τοῦτον ἐδίωξεν, ἔνθα μηκέτι ἡ τοῦ ἀλεκτρυόνος ἐφικνεῖτο φωνὴ, στραφεὶς ὁ λέων κατεθοινήσατο. ὁ δὲ θνήσκων ἐβόα, ἄθλιος ἐγὼ καὶ ἀνόητος. πολεμιστῶν γὰρ μὴ ὢν γονέων, τίνος χάριν εἰς πόλεμον ἐξωρμήθην;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ταπεινωμένοις ἐπίτηδες τοῖς ἐχθροῖς ἐπιτίθενται, καὶ οὕτως ὑπ᾽ ἐκείνων ἀπόλλυνται.

Κηπωρὸς, καὶ κύων.

Κηπωροῦ κύων εἰς φρέαρ κατέπεσεν. ὁ δὲ κηπωρὸς βουλόμενος αὐτὸν ἐκεῖθεν ἀνενεγκεῖν κατῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ φρέαρ. οἰηθεὶς δ᾽ ὁ κύων, ὡς κατωτέρω μᾶλλον αὐτὸν παραγέγονε καταδῦσαι, τὸν κηπωρὸν στραφεὶς ἔδακεν. ὁ δὲ μετ᾽ ὀδύνης ἐπανιὼν, δίκαια φησὶ πέπονθα. τί δήποτε γὰρ τὸν αὐτόχειρα σῶσαι ἐσπούδασα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀδίκους, καὶ ἀχαρίστους.

Σῦς, καὶ κύων.

Σῦς καὶ κύων ἀλλήλοις διελοιδοροῦντο, καὶ ἡ μὲν σῦς ὤμνυε κατὰ τῆς ἀφροδίτης ἢ μὴν τοῖς ὀδοῦσιν

ἀναῤῥήξειν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula significat, qui iniuria benefactores afficiũt, à deo puniri.

Asinus, & leo.

CVm asino gallus aliqñ pascebat̃. Leone aũt aggresso asinum, gallus exclamauit, & leo (aiunt enim hunc galli uocem timere) fugit. at asinus ratus propter se fugere, agressus est statim leonem. ut uero procul hunc p̃secutus est, quò nõ amplius galli perueniebat uox, conuersus leo deuorauit. hic uero moriẽs clamabat, me miserũ, & dementẽ. ex pugnacibus em̃ nõ nat⁹ parentibus, cuius gr̃a in aciẽ irrui?

Affabulatio.

Fabula significat, plerosq; homines, inimicos, q̃ se de industria humiliarunt, aggredi, atq; ita ab illis occidi.

Olitor, & canis.

OLitoris canis in puteum decidit, olitor autẽ ipsum illinc extracturus, descendit & ipse ĩ puteũ. rat⁹ aũt canis accessisse ut se inferius magis obrueret, olitorẽ uersus momordit. hic aũt cũ dolore reuersus, iusta inq̃t patior. nã cur unq; sui ĩterfectorẽ seruare studui?

Affabulatio.

Fabula in iniustos, & ingratos.

Sus, & canis.

SVs & canis mutuo conuiciabantur. & sus iurabat per Venerem, proculdubio dentibus

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἀναρρήξειν τὴν κύνα. ἡ δὲ κύων πρὸς ταῦτα εἰρωνικῶς εἶπε. καλῶς κατὰ τῆς ἀφροδίτης ἡμῖν ὀμνύεις. δηλοῖς γὰρ ὑπ' αὐτῆς ὅτι μάλιστα φιλεῖσθαι. ἡ τὸν τῶν σῶν ἀκαθάρτων σαρκῶν γευόμενον, οὐδ' ὅλως εἰς ἱερὸν προσίεται. καὶ ἡ σῦς, διὰ τοῦτο μὲν οὖν μᾶλλον δήλη ἐστὶν ἡ θεὸς στέργουσά με. τὸν γὰρ κτείναντα, ἢ ἄλλως λυμαινόμενον παντάπασιν ἀποστρέφεται. σὺ μέντοι κακῶς ὄζεις καὶ ζῶσα καὶ τεθνηκυῖα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ῥητόρων, τὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὀνείδη, εὐμεθόδως εἰς ἔπαινον μεταχηματίζουσιν.

Ὗς, καὶ κύων.

Ὗς, καὶ κύων περὶ εὐτοκίας ἤριζον. ἔφη δὲ ἡ κύων εὔτοκος εἶναι μάλιστα πάντων τῶν πεζῶν. καὶ ἡ ὗς ὑποτυχοῦσα πρὸς ταῦτά φησιν. ἀλλ' ὅταν τοῦτο λέγῃς, ἴσθι ὅτι καὶ τυφλοὺς τοὺς σαυτῆς σκύλακας τίκτεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῇ τελειότητι κρίνεται.

Ὄφις, καὶ καρκίνος.

Ὄφις καρκίνῳ συνδιῃτᾶτο, ἑταιρείαν πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος. ὁ μὲν οὖν καρκίνος ἁπλοῦς ὢν τὸν τρόπον, μεταβαλέσθαι κἀκεῖνον παρῄνει τῆς πανουργίας. ὁ δὲ οὐδετιοῦν ἑαυτὸν παρεῖχε πειθόμενον. ἐπιτηρήσας δὲ ὁ καρκίνος αὐτὸν ὑπνοῦντα, καὶ ὅσον οἷόν τε πιέσας, φονεύει. τοῦ δ' ὄφεως μετὰ θάνατον ἐκταθέντος, ἐκεῖνος εἶπεν. οὕτως ἔδει καὶ πρόσθεν εὐθὺν καὶ ἁπλοῦν εἶναι. οὐ δὲ γὰρ ἂν ταύτην τὴν

δίκην

(c) 2007 Ministerio de Cultura

discissurũ canem, canis uero ad hæc dissimulanter dixit, bene per Venerem nobis iuras. significas eñ ab ipsa uehementer amari, quæ impuras tuas carnes degustantem, nullo pacto in sacellum admittit. & sus: propter hoc igitur magis præ se fert dea amare me. nam occidentem, aut alio quouis modo lædentem omnino auersat̃. tu tamen male oles & uiua, & mortua.

Affabulatio.

Fabula significat, prudẽtes oratores, quæ ab inimicis obijciuntur, artificiose in laudem conuertere.

Sus, & canis.

SVs & canis de fœcũditate certabãt, dixit autẽ canis, fœcũda esse maxime pedestriũ omniũ. & sus occurrens ad hæc inquit, sed cum hæc dicis, scito & cæcos tuos te catulos parere.

Affabulatio.

Fabula significat, non in celeritate res, sed in perfectione iudicari.

Serpens, & cancer.

SErpens unà cum cancro uiuebat, inita cum eo societate. Itaq; cancer simplex moribus, ut & ille mutaret admonebat astutiam. hic autem minime obediebat. cũ obseruasset igit̃ cancer ipm dormientẽ, & ꝓ uiribus cõpressisset, occidit. at serpẽte post mortem extenso, ille ait, sic oportebat antehac rectum & simplicem esse. neq; enim hanc

(c) 2007.Ministerio de Cultura

δίκην ἔτισας. Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς φίλοις σὺν δόλῳ προσιόντες, αὐτοὶ μᾶλλον βλάπτονται.

Ποιμὴν, καὶ λύκος.

Ποιμὴν νεογνὸν λύκου σκύμνον εὑρὼν, καὶ ἀνελόμενος, σὺν τοῖς κυσὶν ἔτρεφεν. ἐπεὶ δ' ηὐξήθη, εἴποτε λύκος πρόβατον ἥρπασε, μετὰ τῶν κυνῶν καὶ αὐτὸς ἐδίωκε. τῶν γ' κυνῶν ἔσθ' ὅτε μὴ δυναμένων καταλαβεῖν τὸν λύκον, καὶ διὰ ταῦτα ὑποστρεφόντων, ἐκεῖνος ἠκολούθει, μέχρις ἂν τοῦτον καταλαβὼν, οἷα δὴ λύκος συμμετάσχῃ τῆς θήρας, εἶτα ὑπέστρεφεν. εἰ δὲ μὴ λύκος ἔξωθεν ἁρπάσειε πρόβατον, αὐτὸς λάθρα θύων, ἅμα τοῖς κυσὶν ἐθοινεῖτο, ἕως ὁ ποιμὴν στοχασάμενος, καὶ συνεὶς τὸ δρώμενον, εἰς δένδρον αὐτὸν ἀναρτήσας ἀπέκτεινεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι φύσις πονηρὰ χρηστὸν ἦθος οὐ τρέφει.

Λέων, καὶ λύκος.

Λέων γηράσας, ἐνόσει κατακεκλιμένος ἐν ἄντρῳ. παρῆσαν δ' ἐπισκεψόμενα τὸν βασιλέα πλὴν ἀλώπεκος, τἄλλα τῶν ζώων. ὁ τοίνυν λύκος λαβόμενος εὐκαιρίας, κατηγόρει παρὰ τῷ λέοντι τῆς ἀλώπεκος, ἅτε δὴ παρ' οὐδὲν τιθεμένης τὸν πάντων αὐτῶν κρατοῦντα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ δ' εἰς ἐπίσκεψιν ἀφιγμένης. ἐν τοσούτῳ δὲ παρῆν καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τῶν τελευταίων ἠκροάσατο τοῦ λύκου ῥημάτων. ὁ μὲν οὖν λέων κατ' αὐτῆς ἐβρυχᾶτο. ἡ δ' ἀπολογίας καιρὸν αἰτήσασα, καὶ τίς ἔφη τῶν συνελθόντων τοσοῦτον

ὠφέλησεν

poenam dedisses. Affabulatio.

Fabula significat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

Pastor, & lupus.

PAstor nup natũ lupi catulũ reperit, ac sustulit, unaq; cũ canib⁹ nutriuit. at cũ adoleuisset, siquando lupus ouem rapuisset, cum canibus & ipse psequebat̃. cũ canes uero aliqñ nõ possent assequi lupum, atq; ideo reuerterentur, ille sequebatur, ut cũ ipsum assecutus esset, ut lupus, particeps foret uenationis. inde redibat. sin autẽ lupus extra nõ rapuisset ouem, ipse clàm occidẽs, unà cũ canibus comedebat, donec pastor cum coniectasset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit, & occidit.

Affabulatio.

Fabula significat, naturam prauam bonos mores non nutrire.

Leo, & lupus.

LEo cum cõsenuisset, ægrotabat iacens in antro, accesserant autem uisitatura regem, præter uulpem, cætera animalia. lupus igitur capta occasione accusabat apud leonem uulpem, quasi nihili facientem suum omnium dominum, & propterea neq; ad uisitationem profectam. interim affuit & uulpes, & ultima audiuit lupi uerba.

Leo igitur contra eam infremuit, sed defensionis tẽpore petito, & qs, inquit, eorũ, q cõuenerũt, tãtũ

 profuit

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὠφέλησεν, ὅσον ἐγὼ πανταχόσε περινοστήσασα, καὶ θεραπείαν ὑπὲρ σοῦ παρ' ἰατροῦ ζητήσασα, καὶ μαθοῦσα; τοῦ δὲ λέοντος εὐθὺς τὴν θεραπείαν εἰπεῖν κελεύσαντος, ἐκείνη φησίν, εἰ λύκον ζῶντα ἐκδείρας, τὴν αὐτοῦ δορὰν θερμὴν ἀμφιέσῃ. καὶ τοῦ λύκου κειμένου, ἡ ἀλώπηξ γελῶσα εἶπε, οὕτως οὐ χρὴ τὸν δεσπότην πρὸς δυσμένειαν κινεῖν, ἀλλὰ πρὸς εὐμένειαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ καθ' ἑκάστην μηχανώμενος, καθ' ἑαυτοῦ τὴν πάγην περιτρέπει.

Γυνή.

Γυνή τις ἄνδρα μέθυσον εἶχε. τοῦ δὲ πάθους αὐτὸν ἀπαλλάξαι θέλουσα, τοιόνδε τι σοφίζεται. κεκαρωμένον γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης παρατηρήσασα, καὶ νεκροῦ δίκην ἀναισθητοῦντα, ἐπ' ὤμων ἄρασα, ἐπὶ τὸ πολυάνδριον ἀπενεγκοῦσα κατέθετο καὶ ἀπῆλθεν. ἡνίκα δ' αὐτὸν ἤδη ἀνανήφειν ἐστοχάσατο, προσελθοῦσα τὴν θύραν ἔκοπτε τοῦ πολυανδρίου. ἐκείνου δὲ φήσαντος, τίς ὁ τὴν θύραν κόπτων; ἡ γυνὴ ἀπεκρίνατο, ὁ τοῖς νεκροῖς τὰ σιτία κομίζων, ἐγὼ πάρειμι. κἀκεῖνος, μή μοι φαγεῖν ἀλλὰ πιεῖν ὦ βέλτιστε μᾶλλον πρόσενεγκε. λυπεῖς γάρ με βρώσεως ἀλλὰ μὴ πόσεως μνημονεύων. ἡ δὲ τὸ στῆθος πατάξασα, οἴμοι τῇ δυστήνῳ φησίν. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σοφισαμένη ὤνησα. σὺ γὰρ ἄνερ οὐ μόνον οὐκ ἐπαιδεύθης, ἀλλὰ καὶ χείρων σαυτοῦ γέγονας, εἰς ἕξιν σοι καταστάντος τοῦ πάθους.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ταῖς κακαῖς πράξεσιν ἐγχρονίζειν. ἔστι γὰρ ὅτε καὶ μὴ θέλοντι τῷ ἀνθρώπῳ

τὸ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

profuit,quantũ ego,quæ in omnẽ partẽ circuiui,et medicamentum pro te à medico quæsiui,& didici: cũ autẽ leo statim,ut medicamentũ diceret,imperasset,illa inquit,si lupo uiuente excoriato, ipsius calidam pellem indueris.& lupo iacente, uulpes ridens ait,sic non oportet dominum ad maleuolentiam mouere,sed ad beneuolentiam.

Affabulatio.

Fabula significat,eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum uertere.

Mulier.

MVlier q̃dã uirũ ebriũ hẽbat. ipm aũt à morbo liberatura,tale quid commenta est .aggrauatũ enim ipsum ab ebrietate cũ obseruasset, & mortui instar insensatũ , in humeros eleuatũ,in sepulchretum allatum deposuit,& abiuit. cũ uero ipsum iam sobriũ esse cõiectata est,profecta ianuam pulsauit sepulchreti,ille autẽ cum diceret,quis est,qui pulsat ianuam? uxor repsondit, mortuis cibaria ferens ego adsum.& ille, non mihi comesse,sed bibere ò optime potius affer,tristificas enim me,cum cibi, non potus meministi.hæc autẽ pectus plangẽdo,hei mihi miseræ,inquit,nam neq; astu profui.tu enim uir nõ solũ nõ emẽdatus es,sed peior quoq; te ipso euasisti,in habitum tibi deductus est morbus.

Affabulatio.

Fabula significat nõ oportere in malis actibus immorari. nam & nolentem quandoq; hominem .

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τὸ ἔθος ἐπιτίθεται.

Χύκνος.

Ἀνὴρ εὔπορος χῆνά τε ἅμα καὶ κύκνον ἔτρεφεν. οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μέντοι, τὸν μὲν γὰρ ᾠδῆς, τὸν δὲ, τραπέζης ἕνεκεν. ἐπεὶ δὲ ἔδει τὸν χῆνα παθεῖν ἐφ᾽ οἷς ἐτρέφετο, νὺξ μὲν ἦν, καὶ διαγινώσκειν ὁ καιρὸς οὐκ ἀφῆκεν ἑκάτερον. ὁ δὲ κύκνος ἀντὶ τοῦ χηνὸς ἀπαχθεὶς, ᾄδει τι μέλος θανάτου προοίμιον. καὶ τῇ μὲν ᾠδῇ μηνύει τὴν φύσιν. τὴν δὲ τελευτὴν διαφεύγει τῷ μέλει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡ μουσικὴ, τελευτῆς ἀναβολὴν ἀπεργάζεται.

Αἰθίοψ.

Αἰθίοπά τις ὠνήσατο, τοιοῦτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον ἔχοντος, καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ προσῆγε τὰ ῥύμματα, πᾶσι δὲ λουτροῖς ἐπειρᾶτο καθαίρειν. καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβαλεῖν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τὸ πονεῖν παρεσκεύασεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις, ὡς προῆλθον τὴν ἀρχήν.

Χελιδὼν, καὶ κορώνη.

Χελιδὼν, καὶ κορώνη περὶ κάλλους ἐφιλονείκουν. ὑποτυχοῦσα δὲ ἡ κορώνη, πρὸς αὐτὴν εἶπεν, ἀλλὰ τὸ μὲν σὸν κάλλος τὴν ἐαρινὴν ὥραν ἀνθεῖ, τὸ δ᾽ ἐμὸν σῶμα καὶ χειμῶνι παρατείνεται.

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

consuetudo inuadit.

Cycnus.

VIr diues anseremq; simul & cycnum nutriebat, non ad eadem tamen, sed alterum cantus, alterũ mẽsæ gratia. cũ aũt oporteret anserẽ pati ea, quorũ causa nutriebat̃, nox erat, ac discernere tempus non permisit utrũq;. cycnus autẽ pro ansere abductus, cantat cantũ quẽdã, mortis exordium, & cantu significat naturam, mortem uero effugit suauitate canendi.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe Musicen differre mortem.

Aethiops.

AEthiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligẽtia eius, qui pri⁹ habuit. ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit abstersiones. omnibus lauacris tentauit mundare, & colorẽ quidẽ transmutare nõ potuit, sed morbum dolor parauit.

Affabulatio.

Fabula significat, manere naturas, ut à principio prouenerunt.

Hirundo, & cornix.

HIrũdo et cornix de pulchritudĩe cõtẽdebãt. Respondens autem cornix ei, dixit. sed tua pulchritudo uerno tempore floret, meum uero corpus etiam hyeme durat.

Affabulatio.

Fabula

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ παράτασις τοῦ σώματος, εὐπρεπείας κρείττων ἐστί.

Βούταλις.

Βούταλις ἀπό τινος θυρίδος ἐκρέματο. νυκτερὶς δὲ προσελθοῦσα, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν ἡμέρας μὲν ἡσυχάζει, νύκτωρ δὲ ᾄδει. τῆς δὲ, μὴ μάτην τοῦτο ποιεῖν, λεγούσης, ἡμέρας γάρ ποτε ᾄδουσα συνελήφθη, καὶ διὰ τοῦτο ἀπ᾽ ἐκείνου ἐσωφρονίσθη, ἡ νυκτερὶς εἶπεν. ἀλλ᾽ οὐ νῦν σε φυλάττεσθαι δεῖ, ὅτε μηδὲν ὄφελος, ἀλλὰ πρὶν, ἢ συλληφθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασιν ἀνόνητος ἡ μετάνοια.

Κοχλίαι.

Γεωργοῦ παῖς ὤπτα κοχλίας. ἀκούσας δὲ αὐτῶν τριζόντων, ἔφη. ὦ κάκιστα ζῶα, τῶν οἰκιῶν ὑμῶν ἐμπιπραμένων, αὐτοὶ ᾄδετε;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ παρὰ καιρὸν δρώμενον ἐπονείδιστον.

Γυνὴ, καὶ θεράπαιναι.

Γυνὴ χήρα φίλεργος θεραπαινίδας ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. αἱ δὲ, συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαιπωρούμεναι, ἔγνωσαν δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκείνου νύκτωρ διανιστάντος τὴν δέσποιναν. συνέβη δ᾽ αὐταῖς τοῦτο διαπραξαμέναις, χαλεπωτέροις περιπεσεῖν τοῖς δεινοῖς. ἡ γὰρ δέσποτις ἀγνοοῦσα τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν ἐννυχώτερον

ταύτας

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat durationem corporis, decore meliorem esse.

Butalis.

BVtalis à fenestra quadã pẽdebat, uespertilio autem profecta rogauit causam, quare die silet, nocte canit. cum autem id ea non incassum hoc facere, dixisset, nam die canendo olim capta fuerat, & ꝓpterea ex illo prudẽs euasit, uespertilio ait, sed non nunc te cauere oportet, cũ nulla utilitas, sed ante quàm capereris.

Affabulatio.

Fabula significat, in infortuniis inutilem esse pœnitentiam.

Cocleæ.

RVstici filiꝰ assabat cocleas. cũ aũt audiret eas stridẽtes, ait. ò pessimæ aĩantes domibꝰ ũris incensis uos canitis?

Affabulatio.

Fabula significat omne intempestiue factum, uituperabile.

Mulier, & ancillæ.

MVlier uidua operosa ancillas habens, has solebat noctu excitare ad opera ad gallorũ cantus. his uero assidue defatigatis labore uisum est oportere domesticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. euenit autem ipsis, hoc facto, ut in grauiora inciderent mala. nam hera ignorans gallorum horam, temporius

eas exci

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ταύτας ἀνίση. Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βουλεύματα, κακῶν αἴτια γίνεται.

Γυνὴ μάγος.

Γυνὴ μάγος θείων μηνιμάτων ἀποτροπιασμοὺς ἐπαγγελλομένη, πολλὰ διετέλει ποιοῦσα, καὶ κέρδος ἐντεῦθεν ἔχουσα. γραψάμενοι δέ τινες αὐτὴν ἀσεβείας, εἷλον. καὶ καταδικασθεῖσαν ἀπῆγον εἰς θάνατον. ἰδὼν δέ τις ἀπαγομένην αὐτὴν ἔφη. ἣ τὰς τῶν θεῶν ὀργὰς ἀποτρέπειν ἐπαγγελλομένη, πῶς οὐδὲ ἀνθρώπων βουλὴν μεταπεῖσαι ἠδυνήθης;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ μεγάλα ἐπαγγέλλονται, μὴ δὲ μικρὰ ποιῆσαι δυνάμενοι.

Γαλῆ.

Γαλῆ εἰς ἐργαστήριον εἰσελθοῦσα χαλκέως, τὴν ἐκεῖ κειμένην περιέλειχε ῥίνην. ξυομένης δὲ τῆς γλώττης, αἷμα πολὺ ἐφέρετο. ἡ δὲ ἥδετο, νομίζουσά τι τοῦ σιδήρου ἀφαιρεῖν, ἄχρις οὗ παντελῶς πᾶσαν τὴν γλῶσσαν ἀνήλωσεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς ἐν φιλονεικίαις ἑαυτοὺς βλάπτοντας.

Γεωργός.

Γεωργός τις σκάπτων, χρυσίῳ περιέτυχε. καθ᾽ ἑκάστην οὖν τὴν γῆν ὡς ὑπ᾽ αὐτῆς εὐεργετηθεὶς ἔστεφε. τῷ δὲ ἡ τύχη ἐπιστᾶσα, φησίν. ὦ οὗτος, τί τῇ γῇ τὰ ἐμὰ δῶρα προσανατίθης, ἅπερ ἐγώ σοι δέδωκα, πλουτίσαι σε βουλομένη; εἰ γὰρ ὁ καιρὸς μεταβάλοι,

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

eas excitabat. Affabulatio.
Fabula significat plerisque hominibus con-
silia esse malorum causas.

Mulier uenefica.

MVlier uenefica diuinarũ irarũ ꝓpulsiones
promittens, multa facere perseuerabat, &
lucrum inde facere, quidam igitur accusauerũt e-
am impietatis, & cõuicerũt, & damnatã ducebant
ad mortem. uidens autẽ quidam eam duci, ait.
tu, quæ deorum iras auertere promittebas, quomõ
neque hominum consilium mutare potuisti?

Affabulatio.

Fabula significat, multos magna promittentes,
ne parua quidem facere posse.

Mustela.

MVstela in officinam ingressa ferrarij, i-
bi iacentẽ circũlambebat limã. rasa igitᷣ lin-
gua, sanguis multus ferebatᷣ. hæc aũt lætabatᷣ, rata
ex ferro aliquid auferre, donec penitus totam
linguam absumpsit.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui in contentionibus se ipsos of-
fendunt.

Agricola.

AGricola quidã fodiendo aurũ reperit, quoti
die igitᷣ terrã, ut ab ea bñficio affect9, corõa
bat. huic aũt Fortũa adstãs inqt, heus tu, cur terræ
mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi
ditatura te? nam si tempus immutetur,
& in alias

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ πρὸς ἑτέρας χεῖρας τοῦτό σοι τὸ χρυσίον ἔλθοι, οὐδ' ὅτι τηνικαῦτά με τὴν τύχην μέμψῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι χρὴ τὸν εὐεργέτην ἐπιγινώσκειν, καὶ τούτῳ χάριτας ἀποδιδόναι.

Ὁδοιπόροι.

Δύο τινὲς κατὰ ταυτὸν ὡδοιπόρουν. καὶ θατέρου πέλεκυν εὑρόντος, ἅτερος ὁ μὴ εὑρὼν παρῄνει αὐτὸν μὴ λέγειν εὕρηκα, ἀλλ' εὑρήκαμεν. μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν τὸν πέλεκυν ἀποβεβληκότων, ὁ ἔχων αὐτὸν διωκόμενος, πρὸς τὸν μὴ εὑρόντα συνοδοιπόρον ἔλεγεν, ἀπολώλαμεν. ὁ δ' εἶπεν, ἀπόλωλα λέγε, οὐκ ἀπολώλαμεν, καὶ γὰρ καὶ ὅτε τὸν πέλεκυν εὗρες, εὕρηκα ἔλεγες, οὐχ εὑρήκαμεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν εὐτυχημάτων, οὐδ' ἐν ταῖς συμφοραῖς βέβαιοί εἰσι φίλοι.

Βάτραχοι.

Δύο βάτραχοι ἀλλήλοις ἐγειτνίων. ἐνέμοντο δὲ, ὁ μὲν εἰς ἐν βαθείᾳ καὶ πόρρω τῆς ὁδοῦ λίμνῃ. ὁ δὲ, ἐν ὁδῷ, μικρὸν ὕδωρ ἔχων. καὶ δὴ τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ θατέρῳ παραινοῦντος πρὸς αὐτὸν μεταβῆναι, ὡς ἂν ἀσφαλεστέρας διαίτης μεταλάβῃ, ἐκεῖνος οὐκ ἐπείθετο, λέγων δυσαποσπάστως ἔχειν τῆς τοῦ τόπου συνηθείας, ἕως οὗ συνέβη ἅμαξαν παρελθοῦσαν αὐτὸν συνθλάσαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς φαύλοις ἐπιχειροῦντες, φθάνουσιν ἀπολλύμενοι πρὶν ἐπὶ τὸ βέλτιον τραπέσθαι.

Μελιτουργός.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

& in alias manus hoc tuum aurum eat, sci-
o te tunc me Fortunam accusaturum.

Affabulatio.

Fabula significat, oportere benefactorẽ cognosce-
re, atq; huic gratiam referre.

Viatores.

DVo quidã unà itinerabantur, & cum alter
securi repisset, alter, q nõ ĩuenit, admonebat
ipm, ne diceret ĩueni, sed inuenim⁹. sed paulo post
cum aggrederẽtur ipsos, qui securim perdiderant,
habẽs ipsam, psequẽtib⁹ illis, ad eũ, qui unà itinera
batur, dicebat, perijmus. hic autem ait, perij dic,
non perijmus. etenim & tunc, cum securim inue-
nisti, inueni dixisti, non inuenimus.

Affabulatio.

Fabula significat, qui non fuerunt participes fe-
licitatũ, neq; in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ.

DVæ ranæ uicinæ sibi erant. pascebantur aũt
altera in profundo, & procul à uia stagno,
altera in uia parum aquæ habens. uerũ, cũ quæ in
stagno, alteram admoneret, ut ad se migraret,
ut tutiore cibo frueretur, illa non
paruit, dicens firmissima teneri huiusce loci
cõsuetudine, quousq; obtigit currũ prætereuntẽ i-
psam confringere. Affabulatio.

Fabula significat, homines quoq; pra-
ua aggredientes citius mori, quàm
mutentur in melius.

m Apiarius.

BIBLIOTECA DE LA PROVINCIA CORDOBA

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Μελιτουργός.

Εἰς μελιτουργεῖον τις εἰσελθὼν, τοῦ κεκτημένου ἀπόντος, τὸ κηρίον ἀφείλετο. ὁ δὲ, ἐπανελθὼν, ἐπειδὴ τὰς κυψέλας εἶδεν ἐρήμους, εἱστήκει τὸ κατ' αὐτὰς διερευνώμενος. αἱ δὲ μέλισσαι ἀπὸ τῆς νομῆς ἐπανήκουσαι, ὡς κατέλαβον αὐτὸν, τοῖς κέντροις ἔπαιον, καὶ τὰ χείριστα διετίθουν. ὁ δὲ πρὸς αὐτὰς, κάκιστα ζῶα, τὸν μὲν κλέψαντα ὑμῶν τὰ κηρία ἀθῷον ἀφήκατε, ἐμὲ δὲ τὸν ἐπιμελούμενον ὑμῶν πλήττετε;

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω τῶν ἀνθρώπων τινὲς, δι' ἄγνοιαν τοὺς ἐχθροὺς μὴ φυλαττόμενοι, τοὺς φίλους ὡς ἐπιβούλους ἀπωθοῦνται.

Ἀλκυών.

Ἀλκυὼν ὄρνις ἐστὶ φιλέρημος, ἀεὶ τῇ θαλάττῃ διαιτωμένη. ταύτην λέγεται τὰς τῶν ἀνθρώπων θήρας φυλαττομένην, ἐν σκοπέλοις παραθαλαττίοις νεοττοποιεῖσθαι. καὶ δή ποτε τίκτειν μέλλουσα, ἐνεοττοποιήσατο. ἐξελθούσης δέ ποτε αὐτῆς εἰς νομὴν, συνέβη τὴν θάλασσαν ὑπὸ λάβρου κυματωθεῖσαν πνεύματος, ὑπεραρθῆναι τῆς καλιᾶς, καὶ ταύτην ἐπικλύσασαν, τοὺς νεοττοὺς διαφθεῖραι. ἡ δὲ ἐπανελθοῦσα καὶ γνοῦσα τὸ πραχθὲν, εἶπε. δειλαία ἔγωγε, ἥτις τὴν γῆν ὡς ἐπίβουλον φυλαττομένη, ἐπὶ ταύτην κατέφυγον, ἥ μοι πολλῷ γέγονεν ἀπιστοτέρα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τοὺς ἐχθροὺς φυλαττόμενοι, λανθάνουσι πολλῷ χαλεπωτέροις τῶν ἐχθρῶν φίλοις ἐμπίπτοντες.

Ἁλιεὺς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Apiarius.

IN mellarium ingressus quidam domino absente, fauum abstulit. hic autem reuersus, ut alueolos uidit inanes, stando quod in his erat, perscrutabatur. Apes autem è pastu redeuntes, ut deprehenderunt ipsum, aculeis percutiebãt, pessimeq; tractabant. hic autem ad eas, ò pessimæ animãtes furatũ uestros fauos illæsum dimisistis, me uero satagentem uestri percutitis?

Affabulatio.

Fabula significat, sic hominum quosdam ob ignorantiam inimicos non cauere, amicos autem ut insidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo auis est solitaria, semper in mari uitam degens. hanc dicitur, hominum uenationes cauentem, in scopulis maritimis nidificare, cæterum aliquando paritura, pullos fecit. egressa autem ea ad pabulum, euenit mare à uehementi concitatum uento, eleuari supra nidum. atq; hoc submerso, pullos perdere. hæc uero reuersa, re cognita, ait, me miseram, quæ terram ut insidiatricem cauens, ad hoc confũgi, quod mihi longe est infidius.

Affabulatio.

Fabula significat, homines etiam quosdam ab inimicis cauendo, ignaros in multo grauiores inimicis amicos incidere.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἁλιεύς.

Ἁλιεὺς ἔν τινι ποταμῷ ἡλίευεν. διατείνας δὲ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ ῥεῦμα περιλαβὼν ἑκατέρωθεν, καλωδίῳ προσδήσας λίθον, τὸ ὕδωρ ἔτυπτεν, ὅπως οἱ ἰχθύες φεύγοντες, ἀπαραφυλάκτως τοῖς βρόχοις ἐμπέσωσι. τῶν δὲ περὶ τὸν τόπον οἰκούντων τὶς θεασάμενος τοῦτο ποιοῦντα, ἐμέμφετο ὡς τὸν ποταμὸν θολοῦντα καὶ διειδὲς ὕδωρ μὴ συγχωροῦντα πίνειν. καὶ ὃς ἀπεκρίνατο. ἀλλ' εἰ μὴ οὕτως ὁ ποταμὸς ταράττεται, ἐμὲ δεήσει λιμώττοντα ἀποθανεῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν πόλεων οἱ δημαγωγοὶ, τότε μάλιστα ἐργάζονται, ὅταν τὰς πατρίδας εἰς στάσιν περιάγωσιν.

Πίθηκος, καὶ δελφίς.

Ἔθους ὄντος τοῖς πλέουσι μελιταῖα κυνίδια καὶ πιθήκους ἐπάγεσθαι πρὸς παραμυθίαν τοῦ πλοῦ, πλέων τὶς εἶχε σὺν ἑαυτῷ καὶ πίθηκον. γενομένων δ' αὐτῶν κατὰ τὸ σούνιον τὸ τῆς ἀττικῆς ἀκρωτήριον, χειμῶνα σφοδρὸν συνέβη γενέσθαι. τῆς δὲ νεὼς περιτραπείσης, καὶ πάντων διακολυμβώντων, ἐνήχετο καὶ ὁ πίθηκος. δελφὶς δέ τις αὐτὸν θεασάμενος, καὶ ἄνθρωπον εἶναι ὑπολαβὼν, ἀπελθὼν ἀνεῖχε διακομίζων ἐπὶ τὴν χέρσον. ὡς δὲ κατὰ τὸν πειραιᾶ ἐγένετο τὸ τῶν ἀθηναίων ἐπίνειον, ἐπυνθάνετο τοῦ πιθήκου, εἰ τὸ γένος ἐστὶν ἀθηναῖος. τοῦ δὲ εἰπόντος, καὶ λαμπρῶν ἐνταῦθα πετυχηκέναι γονέων, ἐπανήρετο εἰ καὶ τὸν πειραιᾶ ἐπίσταται. ὑπολαβὼν δὲ ὁ πίθηκος περὶ ἀνθρώπου αὐτὸν λέγειν, ἔφη, καὶ μάλα φίλον εἶναι αὐτῷ καὶ

συνήθη

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Piscator.

Piscator in fluuio quodã piscabat̃. extensis aũt retibus, & fluxu comprehenso utrinq;, funi alligato lapide, aquam uerberabat, ut pisces fugientes incaute in retia inciderẽt. cũ quidã uero ex ijs, qui circa locũ habitabant, id facere uideret, increpabat, quod fluuium turbaret, & claram aquam non sineret bibere. & is respondit, sed nisi sic fluuius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Affabulatio.

Fabula significat, ciuitatum etiam rectores tunc maxime operari, cum patrias in seditionem induxerint.

Simius, & delphis.

Moris cũ eẽt nauigãtib⁹ melitẽses catulos & simios adducere in solamen nauigationis. quidam habebat secum & simium. cum autem peruenissent ad Suniũ Atticæ promontoriũ, tempestatem uehementẽ fieri contigit. naui aũt euersa, & omnibus natantibus, natabat & simius. Delphis quis ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, digressus leuabat, ad terram perferens. ut uero in Piræo fuit Atheniensium nauali, rogauit simium, an genere esset Atheniẽsis. cũ aũt hic diceret & claris hic esse parentibus, rogauit, an & Piræum sciret. ratus autem simius de homine eum dicere, ait, & ualde amicum esse ei, & familiarẽ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

συνήθη. καὶ ὁ δελφὶς ἐπὶ τοσούτῳ ψεύδει ἀγανακτήσας, βαπτίζων αὐτὸν ἀπέκτεινεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἳ τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἰδότες, ἀπατᾶν νομίζουσιν.

Μυῖαι.

Ἐν τινι ταμείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος, μυῖαι προσπτᾶσαι κατήσθιον. ἐμπαγέντων δὲ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἀναπτῆναι οὐκ εἶχον. ἀποπνιγόμεναι δ' ἔλεγον, ἄθλιαι ἡμεῖς, ὅτι διὰ βραχεῖαν βρῶσιν ἀπολλύμεθα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἡ λιχνεία, πολλῶν κακῶν αἰτία γίνεται.

Ἑρμῆς, καὶ ἀγαλματοποιός.

Ἑρμῆς γνῶναι βουλόμενος ἐν τίνι τιμῇ παρ' ἀνθρώποις ἐστὶν, ἧκεν εἰς ἀγαλματοποιοῦ, ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ. καὶ θεασάμενος ἄγαλμα τοῦ Διὸς, ἠρώτα, πόσου τις αὐτὸ πρίασθαι δύναται; τοῦ δὲ εἰπόντος δραχμῆς, γελάσας, πόσου τὸ τῆς Ἥρας ἔφη, εἰπόντος δὲ πλείονος, ἰδὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἄγαλμα, καὶ νομίσας ὡς ἐπειδὴ ἄγγελός ἐστι θεῶν καὶ κερδῷος, πολὺν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὸν λόγον, ἤρετο περὶ αὐτοῦ. ὁ δ' ἀγαλματοποιὸς ἔφη, ἐὰν τούτους ὠνήσῃ, καὶ τοῦτον προσθήκην σοι δίδωμι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κενόδοξον, οὐδεμιᾷ παρὰ ἄλλοις ὄντα τιμῇ.

Ἑρμῆς, καὶ Τειρεσίας.

Ἑρμῆς βουλόμενος τὴν Τειρεσίου μαντικὴν εἰ ἀληθής

ἐστι

familiarem. & Delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Affabulatio.

Fabula in uiros, qui ueritatem ignorantes, existimant se decipere.

Muscæ.

IN cella quadam melle effuso, muscæ aduolantes comedebãt. implicitis aũt earũ pedib⁹ euolare nõ poterãt. cũ uero suffocarenẽ, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus.

Affabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius, & statuarius.

MErcurius scire uolens, quanti apud homines esset, iuit in statuarij, transformatus in hominem, & uisa statua Iouis, rogabat, quãti qs ipsam emere posset: hic aũt cũ dixisset, drachma, risit. & quanti Iunonis, ait, cum dixisset, pluris. uisa & sua ipsius statua, ac opinatus cum nuncius sit deorum, & lucrosus, maximã de se apud homĩes haberi rationẽ, rogauit de se. statuarius uero ait, si hasce emeris, & hanc additamentum do.

Affabulatio.

Fabula in uirum gloriosum, qui nullius apud alios est precij.

Mercurius, & Tiresias.

MErcurius uolens Tiresiæ uaticiniũ an uerũ

 esset,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὀξὺ γνῶναι, κλέψας τὰς αὐτοῦ βοῦς διὰ ἀγροικίας, ἧκεν ὡς αὐτὸν εἰς ἄστυ ὁμοιωθεὶς ἀνθρώπῳ, καὶ παρ' αὐτῷ κατήχθη. τῆς δὲ τῶν βοῶν ἀπωλείας ἀγγελθείσης τῷ τειρεσίᾳ, ἐκεῖνος παραλαβὼν τὸν ἑρμῆν ἐξῆλθεν, οἰωνόν τινα περὶ τοῦ κλέπτου σκεψόμενος. καὶ τούτῳ παρῄνει φράζειν αὐτῷ, ὅν τινα ἂν τῶν ὀρνίθων θεάσηται. ὁ δ' ἑρμῆς τὸ μὲν πρῶτον θεασάμενος ἀετὸν διὰ ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ διϊπτάμενον, ἔφρασε. τοῦ δὲ φήσαντος μὴ πρὸς αὐτοὺς εἶναι τοῦτον, ἐκ δευτέρου κορώνην εἶδεν ἐπί τινος δένδρου καθημένην, καὶ ποτὲ μὲν ἄνω βλέπουσαν, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν γῆν κατακύπτουσαν, καὶ τῷ μάντει φράζει. καὶ ὃς ὑποτυχὼν εἶπεν. ἀλλ' αὕτη γε ἡ κορώνη διόμνυται τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὡς ἐὰν σὺ θέλῃς, τὰς ἐμὰς ἀπολήψομαι βοῦς.

Ἐπιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἄνδρα κλέπτην.

Κύνες.

Ἔχων τις δύο κύνας, τὸν μὲν ἕτερον θηρεύειν ἐδίδαξε, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκοφυλακεῖν. καὶ δὴ εἴ ποτε ὁ θηρευτικὸς ἤγρευέ τι, καὶ ὁ οἰκουρὸς συμετεῖχεν αὐτῷ τῆς θοίνης. ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ θηρευτικοῦ κἀκεῖνον ὀνειδίζοντος, εἴγε αὐτὸς μὲν καθ' ἑκάστην μοχθεῖ, ἐκεῖνος δὲ μηδὲν πονῶν τοῖς αὐτοῦ τρέφεται πόνοις, ὑπολαβὼν αὐτὸς εἶπε. μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μέμφου, ὃς οὐ πονεῖν με ἐδίδαξεν ἀλλὰ πόνους ἀλλοτρίους ἐσθίειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν νέων οἱ μηδὲν ἐπιστάμενοι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

esset cognoscere, furatus ipsius boues ex rure, uenit ad ipm in urbē, similis factus homini, & ad ipsum diuerit. boum autem amissione renunciata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exiuit augurium aliquod de fure consyderaturus, & huic iubet dicere sibi, quam nam auim uiderit. Mercurius autem primum uidisse aquilam à sinistris ad dextra uolantem, dixit. hic non ad se id esse cum dixisset, secundo cornicē sup arbore quadā sedentē uidit, & modo superius aspicientem, modo ad terram declinatam, & uati refert. & is re cognita ait, sed hæc cornix iurat & cœlum, & terram, si tu uelis, meas me recepturum boues.

Affabulatio.

Hoc sermone uti qspiā poterit aduersus uirū furacem.

Canes.

HAbens quidā duos canes, alterū uenari docuit, alterū domum seruare. Cæterū siquando uenatic⁹ capet aliqd, et domitu⁹ particeps unà cum eo erat cœnæ. ægre ferente autē uenatico, & illi obijciente, quod ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus, respondens ipse ait, non me, sed herū rephende, q nō laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Affabulatio.

Fabula significat adolescentes, qui nihil sci-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

γυμνοι, οὐ μεμπτοί εἰσιν, ὅταν αὐτοὺς οἱ γονεῖς οὔπως ἀγάγωσιν.

Ἀνὴρ, καὶ γυνή.

Ἔχων τις γυναῖκα, πρὸς τοὺς κατ' οἶκον ἅπαντας ἀπεχθῶς ἔχουσαν, ἠβουλήθη γνῶναι εἰ καὶ πρὸς τοὺς πατρῴους οἰκέτας οὕτω διάκειται. διὸ δὴ καὶ μετ' εὐλόγου προφάσεως πρὸς τὸν αὐτῆς αὐτὴν ἀποστέλλει πατέρα. μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανελθούσης αὐτῆς, ἐπυνθάνετο πῶς πρὸς τοὺς ἐκεῖ διεγένετο. τῆς δὲ φαμένης ὡς οἱ βουκόλοι καὶ οἱ ποιμένες με ὑπέβλεπον, πρὸς αὐτὴν ἔφη. ἀλλ' ὦ γύναι, εἰ τούτοις ἀπεχθάνῃ, οἳ ὄρθρου μὲν τὰς ποίμνας ἐξελαύνουσιν, ὀψὲ δὲ εἰσίασι, τί χρὴ προσδοκᾷν περὶ τούτων, οἷς πᾶσαν συνδιέτριβες τὴν ἡμέραν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω πολλάκις ἐκ τῶν μικρῶν τὰ μεγάλα, κἀκ τῶν προδήλων τὰ ἄδηλα γνωρίζεται.

Ἔριφος, καὶ λύκος.

Ἔριφος ὑστερήσασα τῆς ποίμνης, ὑπὸ λύκου κατεδιώκετο. ἐπιστραφεῖσα δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν. ὦ λύκε, ἐπεὶ πέπεισμαι ὅτι σὸν βρῶμα γενήσομαι, ἵνα μὴ ἀηδῶς ἀποθάνω, αὔλησον πρῶτον ὅπως ὀρχήσωμαι. τοῦ δὲ λύκου αὐλοῦντος, καὶ τῆς ἐρίφου ὀρχουμένης, οἱ κύνες ἀκούσαντες τὸν λύκον ἐδίωκον. ὁ δὲ ἀποστραφεὶς τῇ ἐρίφῳ φησί. δικαίως ταῦτά μοι γίνεται. ἔδει γάρ με μάγειρον ὄντα, αὐλητὴν μὴ μιμεῖσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῶν μὲν πρὸς ἃ πεφύκασιν ἀμελοῦντες,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

unt, haud esse reprehendendos, cum eos parentes sic educauerint.

Maritus, & uxor.

HAbens quidã uxorẽ, quæ domesticis omĩbus inimica erat, uoluit scire an etiam erga paternos domesticos ita afficeretũ, quapropter cũ rationabili prætextu ad suum ipsam misit patrem. paucis uero post diebus ea reuersa, rogauit quõ aduersus illos habuisset. hæc uero cũ dixisset, bubulci & pastores me suspectabant, ad eam ait, sed ò uxor, si eos odisti, qui mane greges agunt, sero autem redeunt, quid sperare oportet in ijs, quibus cũ tota conuersaris die?

Affabulatio.

Fabula significat, sic sæpe ex paruis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hœdus, & lupus.

HOedus derelictus à grege, persequente lupo, conuersus ad eũ dixit, ò lupe, quoniã credo me tuum cibum futurum, ne iniucunde moriar, cane tibia primum, ut saltem. lupo autem canente tibia, atq; hœdo saltante, canes cũ audiuissent, lupũ persuti sunt. hic conuersus hœdo inqt, merito hæc mihi fiunt, optebat ẽm me cocus cum sim, tibicinem non agere.

Affabulatio.

Fabula significat, qui ea, quibus natura apti sunt, negligunt

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἀμελοῦντες, τὰ δὲ ἑτέρων ἐπιτηδεύειν πειρώμενοι, δυστυχίαις περιπίπτουσιν.

Καρκίνος, καὶ ἀλώπηξ.

Καρκίνος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβὰς, ἐπί τινος ἐνέμετο τόπου. ἀλώπηξ δὲ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο, προσελθοῦσα ἀνέλαβεν αὐτόν. ὁ δὲ μέλλων καταβιβρώσκεσθαι, ἔφη. ἀλλ᾽ ἔγωγε δίκαια πέπονθα, ὅς θαλάττιος ὢν, χερσαῖος ἠβουλήθην γενέσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τὰ οἰκεῖα καταλιπόντες ἐπιτηδεύματα, καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν ἐπιχειροῦντες, εἰκότως δυστυχοῦσιν.

Κιθαρῳδός.

Κιθαρῳδὸς ἀφυὴς ἐν οἴκῳ κεκονιαμένῳ συνήθως ᾄδων, καὶ ἀντηχούσης αὐτῷ τῆς φωνῆς, ᾠήθη σφόδρα εὔφωνος εἶναι. καὶ δὴ ἐπαρθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἔγνω δεῖν καὶ θεάτρῳ ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι. ἀφικόμενος δὲ ἐπιδείξασθαι, καὶ κακῶς ᾄδων πάνυ, λίθοις αὐτὸν διώξαντες ἀπήλασαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ῥητόρων ἔνιοι ἐν ταῖς σχολαῖς δοκοῦντες εἶναί τινες, ὅταν ἐπὶ τὰς πολιτείας ἀφίκωνται, οὐδενὸς ἄξιοί εἰσιν.

Κλέπται.

Κλέπται εἴς τινα εἰσελθόντες οἰκίαν, οὐδὲν εὗρον, ὅτι μὴ ἀλεκτρυόνα. καὶ τοῦτον λαβόντες ἀπῄεσαν. ὁ δὲ μέλλων ὑπ᾽ αὐτῶν θύεσθαι, ἐδεῖτο ὡς ἂν αὐτὸν ἀπολύσωσι, λέγων, χρήσιμος εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, νυκτὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείρων. οἱ δὲ ἔφαι-

σαν,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

negligũt, q̃ uero aliorũ sunt, exercere conãt, in infortunia incidere.

Cancer, & uulpes.

CAncer è mari cũ ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes esuriens ut uidit, accessit, ac eum rapuit. ille deuorandus ait, sed ego condigna patior, qui marinus cum sim, terrestris esse uolui.

Affabulatio.

Fabula significat homines, etiam qui proprijs derelictis exercitijs, ea quæ nihil conueniunt aggrediuntur, merito infortunatos esse.

Citharœdus.

CItharœd⁹ rudis ĩ domo calce ĩcrustata familiariter, ut solebat, canẽs, & cõtra resonãte in se uoce, existimabat ualde canor⁹ esse. uerũ elat⁹ sup hoc, cogitauit & in theatro sese cõmittere optere. pfect⁹ uero ad se oñdẽdũ, cũ male admodũ caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Affabulatio.

Fabula significat, sic ex rhetoribus quosdã, qui in scholis putant esse aliqui, cum ad res pub. se conferunt, nullius precij esse.

Fures.

FVres in domũ q̃ndã ingressi, nihil inuenerũt nisi gallum, atq; hoc capto, abierunt. hic ab eis occidendus rogabat, ut se dimitterent, dicens, utilem esse hominibus noctu eos ad opera excitãdo. hi uero dixerunt, sed

σαν, ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε μᾶλλον θύομεν. ἐκείνους γὰρ ἐγείρων, κλέπτειν ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἐναντιοῦται, ἃ τοῖς χρηστοῖς ἐστιν εὐεργετήματα.

Κορώνη, καὶ κόραξ.

Κορώνη φθονήσασα κόρακι, ἐπὶ τῷ διʼ οἰωνῶν τοῖς ἀνθρώποις μαντεύεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μαρτυρουμένῳ ὡς προλέγοντι τὸ μέλλον, θεασαμένη τινὰς ὁδοιπόρους παριόντας, ἧκεν ἐπί τι δένδρον. καὶ στᾶσα, μεγάλως ἔκραξεν. τῶν δὲ πρὸς τὴν φωνὴν ἐπιστραφέντων, καὶ καταπλαγέντων, ὑποτυχών τις ἔφη. ἀπίωμεν ὦ οὗτοι. κορώνη γάρ ἐστιν, ἥτις κέκραγε, καὶ οἰωνισμὸν οὐκ ἔχει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς κρείττοσιν ἁμιλλώμενοι, πρὸς τῷ τῶν ἴσων μὴ ἐφικέσθαι καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσι.

Κορώνη, καὶ κύων.

Κορώνη ἀθηνᾷ θύουσα, κύνα ἐπὶ ἑστίασιν ἐκάλει. ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν ἔφη, τί μάτην τὰς θυσίας ἀναλίσκεις; ἡ γὰρ θεὸς οὕτω σε μισεῖ, ὡς κἀκ τῶν συντρόφων σοι οἰωνῶν τὴν πίστιν περιελεῖν. καὶ ἡ κορώνη πρὸς αὐτὸν, διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτῇ θύω, ἵνα διαλλαγῇ μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ διὰ κέρδος τοὺς ἐχθροὺς εὐεργετεῖν οὐκ ὀκνοῦσιν.

Κόραξ, καὶ ὄφις.

Κόραξ τροφῆς ἀπορῶν, ὡς κατεῖδεν ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ

ὄφιν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

rũt, sed ꝓpter hoc te tãto magis occidim⁹. illos em̃ excitando, furari nos non sinis

Affabulatio.

Fabula significat, ea maxime prauis esse aduersa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix, & coruus.

Cornix coruo inuidens, quod is per auguria hominibus uaticinaretur, ob idq́ crederetur uti futura ꝑdicẽs, cõspicata uiatores quosdã prætereuntes, iuit super arborẽ quandam, stansq́ ualde crocitauit. illis uero ad uocem conuersis, & admiratis, re cognita, quidam inquit. abeamus heus uos, cornix em̃ est, quæ crocitauit, & augurium non habet.

Affabulatio.

Fabula significat, eodem modo & homines præstãtiorib⁹ certãtes, præter q̃d, ꝙ nõ ad æqua perueniunt, risum quoq́ debere.

Cornix, & canis.

Cornix Mineruæ sacrificans, canẽ iuitauit ad epulas, ille uero ad eã dixit, q̃d frustra sacrificia absumis: dea enim adeo te odit, ut ex peculiarib⁹ quoq́ tibi augurijs fidẽ subtulerit. cui cornix, ob id magis ei sacrifico, ut reconcilietur mihi.

Affabulatio.

Fabula significat, plerosq́ ob lucrũ nõ uereri inimicos beneficijs prosequi.

Coruus, & serpens.

Coru⁹ cibi ĩdigẽs, ut serpẽtẽ ĩ aprico q̃dã loco

dormiẽtem

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὄφιν κοιμώμενον, τοῦτον καταπτὰς ἥρπασε. τοῦ δὲ, ἐπιστραφέντος καὶ δακόντος αὐτὸν, ἀποθνήσκειν μέλλων εἴρηκε. δείλαιος ἔγωγε, ὃς τοιοῦτον εὗρον ἕρμαιον, ἐξ οὗ καὶ ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα, διὰ θησαυρῶν εὕρεσιν ἐπὶ σωτηρίᾳ κινδυνεύσαντα.

Κολοιὸς, καὶ περιστεραί.

Κολοιὸς ἔν τινι περιστερεῶνι περιστερὰς ἰδὼν καλῶς τρεφομένας, λευκάνας ἑαυτὸν ἦλθεν, ὡς καὶ αὐτὸς τῆς αὐτῆς διαίτης μεταληψόμενος. αἱ δὲ μέχρι μὲν ἡσύχαζον, οἰόμεναι περιστερὰν αὐτὸν εἶναι, προσίεντο. ἐπεὶ δέ ποτε ἐκλαθόμενος ἐφθέγξατο, τηνικαῦτα τὴν αὐτοῦ γνοῦσαι φύσιν, ἐξήλασαν παίουσαι. καὶ ὃς, ἀποτυχὼν τῆς ἐνταῦθα τροφῆς, ἐπανῆκε πρὸς τοὺς κολοιοὺς πάλιν. κἀκεῖνοι διὰ τὸ χρῶμα αὐτὸν οὐκ ἐπιγνόντες, τῆς μετ' αὐτῶν διαίτης ἀπεῖρξαν, ὥς τε δυοῖν ἐπιθυμήσαντα μηδετέρας τυχεῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς τοῖς ἑαυτῶν ἀρκεῖσθαι, λογιζομένους, ὅτι ἡ πλεονεξία πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν, ἀφαιρεῖται καὶ τὰ προσόντα πολλάκις.

Κολοιός.

Κολοιόν τις συλλαβὼν καὶ δήσας αὐτοῦ τὸν πόδα λίνῳ, τῷ ἑαυτοῦ παρέδωκε παιδί. ὁ δὲ, μὴ ὑπομείνας τὴν μετ' ἀνθρώπων δίαιταν, ὡς πρὸς ὀλίγον ἀδείας ἔτυχε, φυγὼν ἧκεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ καλιάν. περιειληθέντος δὲ τοῦ δεσμοῦ τοῖς κλάδοις, ἀποπτῆναι μὴ δυνάμενος, ἐπειδὴ ἀποθνήσκειν ἔμελλε, πρὸς

ἑαυτὸν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

dormientem uidit, hunc deuolando rapuit. hic cũ se uertisset, atq; momordisset ipm, coru' moriturus dixit, me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo,

Affabulatio.

Fabula in uirũ, q ob thesaurorũ inuentionẽ de salute periclitatur.

Monedula, & columbæ.

MOnedula in colũbario quodã colũbis uisis nutritis, dealbauit sese, iuitq;, ut & ipsa eodem cibo impertiretur. hæ uero, donec (bene tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt. sed cũ aliquando oblita uocẽ emisisset, tunc eius cognita natura, expulerunt percutiendo, eácq; priuata eo cibo rediit ad monedulas rursũ. & illæ ob colorẽ, cũ ipsã non nossent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens, neutro potiretur.

Affabulatio.

Fabula significat, oportere & nos nostris contentos esse, cõsyderantes auariciã, pterq; quod nihil iuuat, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

MOnedulam cum quis cepisset, & pedẽ alligasset filo, suo tradidit filio. hæc non ferendo uictum inter homines, ubi parum per libertatem nacta est, fugit, in suumq; nidum se contulit. circũuoluto uero ramis uinculo, euolare haud ualens, cum moritura esset, se-

n cum

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἑαυτὴν ἔφη, δείλαιος ἔγωγε, ὃς τὴν παρ' ἀνθρώποις μὴ ὑπομείνας δουλείαν, ἔλαθον ἐμαυτὸν τῆς ζωῆς στερήσας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τινὲς ἔσθ' ὅτε μειζόνων κινδύνων ἑαυτοὺς βουλόμενοι ῥύσασθαι, εἰς μείζους περιπίπτουσι.

Ερμης.

Ζεὺς ἑρμῆν προσέταξε πᾶσι τοῖς τεχνίταις ψεύδους φάρμακον ἐγχέειν. ὁ δὲ τοῦτο τρίψας, καὶ μέτρον ποιήσας, ἴσον ἑκάστῳ ἐνέχεεν. ἐπεὶ δὲ μόνου τοῦ σκυτέως ὑπολειφθέντος, πολὺ κατελέλειπτο φάρμακον, ὅλην λαβὼν τὴν θυείαν ἐνέχεεν αὐτῷ. καὶ ἐκ τούτου συνέβη τοὺς τεχνίτας ἅπαντας ψεύδεσθαι, μάλιστα δὲ πάντων τοὺς σκυτέας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ψευδολόγους τεχνίτας.

Ζεύς.

Ζεὺς πλάσας τοὺς ἀνθρώπους, τὰς μὲν ἄλλας διαθέσεις αὐτοῖς ἐνέθηκε, μόνην δ' ἐνθεῖναι τὴν αἰσχύνην, ἐπελάθετο. διὸ καὶ μὴ ἔχων πόθεν ἂν αὐτὴν εἰσαγάγῃ, διὰ τοῦ ὄχλου αὐτὴν εἰσελθεῖν ἐκέλευσεν. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγεν ἀναξιοπαθοῦσα. ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ ἐνέκειτο, ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε ἐπὶ ταύταις εἰσέρχομαι ταῖς ὁμολογίαις, ὡς ἂν ἔρως μὴ εἰσέλθῃ. ἂν δ' εἰσέλθῃ, αὐτὴ ἐξελεύσομαι παραυτίκα. ἀπὸ δὴ τούτου συνέβη πάντας τοὺς πόρνους ἀναισχύντους εἶναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ὑπ' ἔρωτος κατεχομένους, ἀναισχύντους εἶναι συμβαίνει.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

cum loquebat̃, me miserã, quæ apud hoĩes non ferendo seruitutem, incaute mea me uita priuaui.

Affabulatio.

Fabula significat, nõnũq̃ q̊sdã, dũ se à mediocrib⁹ student periculis liberare, in maiora incidere.

Mercurius.

IVpiter Mercurio iussit, ut artificib⁹ oĩbus mendacij medicamentum misceret. hic eo trito, & ad mẽsurã facto, æq̃biliter singulis miscet. cũ uero solo relicto sutore, multum superesset medicamenti, totum acceptũ mortariũ ei miscuit. atq; hinc contigit artifices omneis mentiri, maxime uero omnium sutores.

Affabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Iupiter.

IVpiter formatis hominibus, omneis illis affectus indidit, solum indere pudorẽ oblitus est. quapropter nõ habẽs, unde nã ipsum introduceret, per turbam ingredi eum iussit. hic uero primũ cõtradicebat, quod indigna ferret. uehementius uero eo instante, ait. Sed ego sanè his ingredior pactis, si amor non ingrediatur. sin ingrediatur, ipse exibo quamprimum. ex hoc sanè euenit, omnia scorta inuerecunda esse.

Affabulatio.

Fabula significat, captos amore inuerecundos esse.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ζεύς.

Ζεὺς γάμους τελῶν, πάντα τὰ ζῶα εἱστία. μόνης δὲ τῆς χελώνης ὑστερησάσης, διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῆς ὑστερήσεως, ἐπυνθάνετο αὐτῆς, τίνος χάριν αὐτὴ ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐ παρεγένετο. τῆς δὲ εἰπούσης, οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, ἀγανακτήσας κατ' αὐτῆς, κατεδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται μᾶλλον λιτῶς παρ' ἑαυτοῖς ζῆν, ἢ παρ' ἄλλοις πολυτελῶς.

Λύκος, καὶ πρόβατον.

Λύκος ὑπὸ κυνῶν δηχθεὶς, καὶ κακῶς πάσχων, ἐβέβλητο. τροφῆς δὲ ἀπορῶν, θεασάμενος πρόβατον, ἐδεῖτο ποτὸν ἐκ τοῦ παραῤῥέοντος αὐτῷ ποταμοῦ κομίσαι. εἰ γὰρ σύ μοί φησι δώσεις ποτὸν, ἐγὼ τροφὴν ἐμαυτῷ εὑρήσω. τὸ δὲ ὑποτυχὸν, ἔφη, ἀλλ' ἐὰν ἐγὼ ποτὸν ἐπιδῶ σοι, σὺ καὶ τροφῇ μοι χρήσῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κακοῦργον, δι' ὑποκρίσεως ἐνεδρεύοντα.

Λαγωοί.

Λαγωοί ποτε πολεμοῦντες ἀετοῖς, παρεκάλουν εἰς συμμαχίαν ἀλώπεκας. αἱ δὲ ἔφασαν. ἐβοηθήσαμεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ ᾔδειμεν τίνες ἐστὲ, καὶ τίσι πολεμεῖτε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς κρείττοσι φιλονεικοῦντες, τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καταφρονοῦσι.

Μύρμηξ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Iupiter.

IVpiter nuptias celebrãs, oia aialia accipiebat. sola uero testudine tarde profecta, admirans causam tarditatis, rogauit eam, quamob rem ipsa ad cœnam nõ accesserat. cũ hæc dixisset, domus chara, domus optima, iratus ipsi, damnauit ut domum baiulans circunferret.

Affabulatio.

Fabula significat, plerosq; homines eligere, parce potius apud se uiuere, quàm apud alios laute.

Lupus, & ouis.

LVpus à canibus morsus, & male affectus, abiectus iacebat. cibi uero indigens, uisa oue, rogabat ut potũ ex præterfluẽte flumine sibi afferret. si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inueniam. illa, re cognita, ait. sed si ego potum do tibi, tu & cibo me utêris.

Affabulatio.

Fabula in uirum maleficum, per simulationem insidiantem.

Lepores.

LEpores olim belligerãtes cũ aquilis, iuocarũt in auxilium uulpes. hæ autem dixerunt, uobis auxiliaremur, nisi sciremus qui uos estis, & cũ quibus bellamini.

Affabulatio.

Fabula significat, eos, qui cũ præstantioribꝰ certãt, suam salutem contemnere.

Formica.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Μύρμηξ ὁ νῦν, τὸ παλαιὸν ἄνθρωπος ἦν. καὶ τῇ γεωργίᾳ διηνεκῶς προσέχων, οὐ τοῖς ἰδίοις ἠρκεῖτο πόνοις, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν γειτόνων καρποὺς ὑφῃρεῖτο. ὁ δὲ Ζεὺς ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τούτου πλεονεξίᾳ, μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ ζῶον, ὃ μύρμηξ καλεῖται. ὁ δὲ τὴν μορφὴν ἀλλάξας, τὴν διάθεσιν οὐ μετέβαλε. μέχρι γὰρ τοῦ νῦν τὰς ἀρούρας περιιὼν, τοὺς τῶν ἑτέρων πόνους συλλέγει, καὶ ἑαυτῷ ἀποθησαυρίζει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φύσει πονηροὶ κἂν τὰ μάλιστα τὸ εἶδος μεταβληθῶσι, τὸν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

Νυκτερὶς, καὶ γαλῆ.

Νυκτερὶς ἐπὶ γῆς πεσοῦσα, ὑπὸ γαλῆς συνελήφθη. καὶ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι, περὶ σωτηρίας ἐδεῖτο. τῆς δὲ φαμένης, μὴ δύνασθαι αὐτὴν ἀπολῦσαι, φύσει γὰρ πᾶσι τοῖς πτηνοῖς πολεμεῖν, αὐτὴ ἔλεγεν οὐκ ὄρνις ἀλλὰ μῦς εἶναι, καὶ οὕτως ἀφείθη. ὕστερον δὲ πάλιν πεσοῦσα, καὶ ὑφ᾽ ἑτέρας συλληφθεῖσα γαλῆς, μὴ βρωθῆναι ἐδεῖτο. τῆς δὲ εἰπούσης ἅπασιν ἐχθραίνειν μυσὶν, αὐτὴ μὴ μῦς, ἀλλὰ νυκτερὶς ἔλεγεν εἶναι. καὶ πάλιν ἀπελύθη. καὶ οὕτω συνέβη δὶς αὐτὴν ἀλλαξαμένην τὸ ὄνομα, σωτηρίας τυχεῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ ἐπιμένειν, λογιζομένους, ὡς οἱ τοῖς καιροῖς συμμετασχηματιζόμενοι, πολλάκις τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

Ὁδοιπόροι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

QVæ nunc formica, homo olim fuit. hic agriculturæ assidue incũbẽs, nõ erat ꝑ/ priis laboribus cõtẽtus, sed & uicinorũ fructus surripiebat. Iupiter autẽ indignatus huius auaritia, trasmutauit eum in hoc animal, quæ formica appellatur. uerũ cũ mutasset formã, non & affectum mutauit. nam usq; nunc arua circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Affabulatio.

Fabula significat, natura prauos, & si maxime speciem transmutarint, mores non mutare.

Vespertilio, & mustela.

VEspertilio ĩ terrã cũ cecidisset, à mustela capta est. & cũ occidenda foret, ꝓ salute rogabat. hac uero dicente, non posse ipsam dimittere, quod natura uolucribus oĩbus inimica foret, ait. nõ auẽ, sed murẽ esse, & sic dimissa est. postremo autẽ cum iterum cecidisset, & ab alia capta mustela, ne uoraretur orabat. hac autem dicente, cunctis inimicã esse murib⁹, hæc nõ mus, sed uesꝑtilio esse dicebat. & rursus dimissa est. atq; ita euenit bis mutato nomine, salutem consecutam fuisse.

Affabulatio.

Fabula significat, neq; nos in iisdem semꝑ esse oportere, cõsyderãtes eos, qui ad tẽpus mutantur, plerunq; pericula effugere.

Viatores.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁδοιπόροι κατά τινα αἰγιαλὸν ὁδεύοντες, ἦλθον ἐπί τινα σκοπιάν, κἀκεῖθεν θεασάμενοι φρύγανα πόρρωθεν ἐπιπλέοντα, ναῦν εἶναι μεγάλην ᾠήθησαν. διὸ δὴ προσέμενον ὡς μελλούσης αὐτῆς προσορμίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ἀνέμου φερόμενα τὰ φρύγανα, ἐγγυτέρω ἐγένετο, οὐκέτι ναῦν, ἀλλὰ πλοῖον ἐδόκουν βλέπειν. ἐξενεχθέντα δ' αὐτὰ φρύγανα ὄντα ἰδόντες, πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν. ὡς ἄρα μάτην ἡμεῖς τὸ μηδὲν ὂν προσεδεχόμεθα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἐξ ἀπροόπτου δοκοῦντες φοβεροὶ εἶναι, ὅταν εἰς πεῖραν ἔλθωσιν, οὐδενὸς εὑρίσκονται ἄξιοι.

Ὄνος ἄγριος.

Ὄνος ἄγριος ὄνον ἰδὼν ἥμερον ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ, προσελθὼν αὐτὸν ἐμακάριζεν, ἐπί τε τῇ εὐεξίᾳ τοῦ σώματος, καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει. ὕστερον δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἀχθοφοροῦντα, καὶ τὸν ὀνηλάτην ὄπισθεν ἑπόμενον, καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν παίοντα, ἔφη, ἀλλ' ἔγωγε οὐκέτι σε εὐδαιμονίζω. ὁρῶ γὰρ, ὡς οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων τὴν εὐδαιμονίαν ἔχεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἔστι ζηλωτὰ τὰ μετὰ κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν κέρδη.

Ὄνοι.

Ὄνοι ποτὲ ἐπὶ τῷ συνεχῶς ἀχθοφορεῖν καὶ ταλαιπωρεῖν, πρέσβεις ἔπεμψαν πρὸς τὸν δία, λύσιν τῶν πόνων αἰτούμενοι. ὁ δ' αὐτοῖς ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, ἔφη, τότε αὐτοὺς

ἀπαλλαγήσεσθαι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

VIatores secũdũ littus quoddã iter faciẽtes, iuerunt in speculã quandam, et illic cõspicati sarmenta procul natantia, nauim esse magnam existimarũt, quãobrẽ expectarũt, tanq̃ appulsura ea esset. cum uero à uento lata sarmenta propius forẽt, nõ nauim amplius, sed scaphã uidere uidebant̃. aduectis aũt illis, cũ sarmẽta eẽ uidissẽt, inter se dixerunt, ut nos igitur frustra, quod nihil est, expectabamus.

Affabulatio.

Fabula significat, nõnullos hoies, qui ex improuiso terribiles esse uidentur, cum periculum feceris, nullius esse precij, inueniri.

Asinus syluestris.

ASinus syluestris asino uiso domestico in loco quodã aprico, pfect⁹ ad ipm, beatũ dicebat & corpis habitudine, & cibi perceptione. Deinde uero cũ uidisset eum ferentẽ onera, & agasonem retro sequẽtẽ, & baculis ipsum percutientẽ, ait, ast ego nõ ãpli⁹ beatũ te existimabo. uideo eñ non sine magnis malis habere te felicitatem.

Affabulatio.

Fabula significat, nõ esse æmulanda lucra, in quib⁹ insunt pericula, & miseriæ.

Asini.

ASini oli ppterea q̃ assidue onera ferrẽt, & fatigarentur, legatos miserunt ad Iouem, solutionẽ laborũ petẽtes. hic aũt ostẽdere ipsis uolens, id non fieri, ait, tunc eos

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς κακοπαθείας, ὅταν οὐροῦντες ποιήσωσι ποταμόν. κἀκεῖνοι αὐτὴν ἀληθεύειν ὑπολαβόντες, ἀπ' ἐκείνου καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἔνθα οὖρον ἑτέρων ἴδωσιν ὄνων, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ περιϊστάμενοι οὐροῦσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἑκάστῳ τὸ πεπρωμένον ἀθεράπευτόν ἐστιν.

Ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

Ὄνος ἐνδυσάμενος λεοντῆν, περιῄει, τὰ ἄλλα τῶν ζώων ἐκφοβῶν. καὶ δὴ θεασάμενος ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδίττεσθαι. ἡ δέ, ἐτύγχανε γὰρ αὐτοῦ φθεγξαμένου προακηκουῖα, πρὸς αὐτὸν ἔφη. ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκωμένου ἤκουσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀπαιδεύτων, τοῖς ἔξω δοκοῦντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

Ὄνος, καὶ βάτραχοι.

Ὄνος ξύλα βαστάζων, διέβαινέ τινα λίμνην. ὀλισθήσας δέ, ὡς κατέπεσεν, ἐξαναστῆναι μὴ δυνάμενος, ὠδύρετό τε καὶ ἔστενεν. οἱ δὲ ἐν τῇ λίμνῃ βάτραχοι τῶν στεναγμῶν τούτου ἀκούσαντες, ὦ οὗτος, ἔφασαν, καὶ τί ἂν ἐποίησας, εἰ τοσοῦτον ἐνταῦθα χρόνον διέτριβες, ὅσον ἡμεῖς, ὅτε πρὸς ὀλίγον πεσὼν, οὕτως ὀδύρῃ;

Ἐπιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτ' ἄν τις πρὸς ἄνδρα ῥᾴθυμον, ἐπ' ἐλαχίστοις πόνοις δυσφοροῦντα, αὐτὸς τοὺς πλείους ῥᾳδίως ὑφιστάμενος.

Ονος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

liberatum iri laboribus, cũ mingendo fluuium fe-
cerint. ac illi eum uerum dicere existiman-
tes, ex illo & nunc usq;, ubi aliorum urinam
uiderint asinorũ, illic & ipsi circunstando mingũt.

Affabulatio.

Fabula significat, unicuiq; quod fatale est, incu-
rabile esse.

Asinus, & uulpes.

ASinus indutus pelle leonis, uagabat̃ reliqua
bruta perterrendo. cæterum uisa uul
pe, tentauit & hanc perterrefacere. hæc autẽ (ca-
su enim ipsius uocem audiuerat) ad
ipsum ait. sed bñ scias, quod & ego timuissem, ni-
si rudentem audiuissem.

Affabulatio.

Fabula significat, nõnullos idoctos, q ijs, qui extra
sunt, aliqui esse uidentur, ex sua linguacitate
redargui.

Asinus & ranæ.

ASinus ligna ferens ptrãsibat paludẽ q̃ndã. la
psus autem, ut decidit, nec surgere pos-
set, lamentabatur, ac suspirabat. Ra-
næ aũt q̃ erãt ĩpalude auditis suspirijs, heus tu, dixe
rũt, & qd faceres, si tãto hic tẽpore, quãto nos, fuis-
ses, cũ quia ad breue tempus cecidisti, sic lamente-
ris?

Affabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit in uirum se-
gnẽ, q ob minimos quosq; labores tristat̃, cũ ipse
maioribus facile resistat.

Asinus

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὄνος, καὶ κόραξ.

Ὄνος ἡλκωμένος τὸν νῶτον, ἔν τινι λειμῶνι ἐνέμετο. κόρακος δὲ ἐπικαθίσαντος αὐτῷ, καὶ τὸ ἕλκος ξαίνοντος, ὁ ὄνος ὠγκᾶτο καὶ ἥλατο, τοῦ δὲ ὀνηλάτου πόρρωθεν ἱσταμένου καὶ γελῶντος, λύκος παριὼν αὐτὸν εἶδε, καὶ ἔφη. ἄθλιοι ἡμεῖς, οἳ κἂν μόνον ὀφθῶμεν αὐτῷ διωκόμεθα, τούτῳ δὲ καὶ προσεγγελῶσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ κακοῦργοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μόνον φανέντες δῆλοί εἰσιν.

Ὄνος, καὶ ἀλώπηξ.

Ὄνος, καὶ ἀλώπηξ κοινωνίαν συνθέμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἐξῆλθον εἰς ἄγραν. λέοντος δ' αὐτοῖς περιτυχόντος, ἡ ἀλώπηξ τὸν ἐπηρτημένον ὁρῶσα κίνδυνον, προσελθοῦσα τῷ λέοντι, παραδώσειν αὐτῷ τὸν ὄνον ὑπέσχετο, ἐὰν αὐτῇ τὸ ἀκίνδυνον ἐπαγγέλληται. τοῦ δὲ ἀπολύσειν αὐτὴν φήσαντος, ἐκείνη παραγαγοῦσα τὸν ὄνον, εἴς τινα πάγιν ἐμπεσεῖν παρεσκεύασε. καὶ ὁ λέων ὁρῶν ἐκεῖνον φεύγειν μὴ δυνάμενον, πρώτην τὴν ἀλώπεκα συνέσχεν, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὸν ὄνον ἐτράπη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς κοινωνοῖς ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς προσαπολοῦντες.

Ὄρνις, καὶ χελιδών.

Ὄρνις ὄφεως ᾠὰ εὑροῦσα, ἐπιμελῶς ἐκθερμάνασα ἐξεκόλαψε. χελιδὼν δὲ θεασαμένη αὐτὴν, ἔφη. ὦ ματαία, τί ταῦτα τρέφεις; ἅπερ αὐξηθέντα, ἀπὸ σοῦ πρώτης τοῦ ἀδικεῖν ἄρξεται.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Aſinus,& coruus.

ASinus ulcerato dorſo in prato quodã paſce
batur. coruo autem inſidendo ſibi, &
ulcus percutiendo, aſinus rudebat, ac ſaltabat. ſed
ag aſone procul ſtante, ac ridente, lupus
præteriẽs, ipſm uidit, & dixit, miſeri nos, quos ſi tan
tum uiderit, perſequitur, huic autem & ar-
rident. Affabulatio.

Fabula ſignificat, maleficos homines, ſi
tantum appareant, dignoſci.

Aſinus, & uulpes.

ASinus & uulpes inita inter ſe ſocietate, exi-
uerunt ad uenationẽ. Leo uero cũ occurriſ
ſet ipſis, uulpes imminens periculum uidens, pro-
fecta ad leonem, tradituram ei
aſinum pollicita eſt, ſi ſibi impunitatẽ promiſerit.
qui cum dimiſſurum eam dixiſſet, illa addu-
cto aſino, in caſſes quoſdam ut inciderer, fecit.
ſed leo uidens illum fugere minime poſſe, pri-
mam uulpẽ cõprehendit, deinde ſic ad aſinũ uer
ſus eſt. Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos, qui ſocijs inſidiantur,
ſæpe & ſeipſos neſcios perdere.

Gallina, & hirundo.

GAllina ſerpẽtis ouis inuentis diligẽter calefa-
cta excudit. hirundo aũt cum eam uidiſſet,
ait, ò demens, quid hæc nutris? quæ cũ excreuerint
à te prima iniuriam auſpicabuntur.

Affabulatio.

Fabula

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀτιθάσσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μέγιστα εὐεργετῆται.

Κάμηλος.

Ὅτε πρῶτον κάμηλος ὤφθη, οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες, καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες, ἔφυγον. ὡς δὲ χρόνου προϊόντος, συνεῖδον αὐτῆς τὸ πρᾶον, ἐθάρρησαν μέχρι τοῦ προσελθεῖν. αἰσθόμενοι δὲ κατὰ μικρόν, τὸ ζῶον ὡς χολὴν οὐκ ἔχει, εἰς τοσοῦτον καταφρονήσεως ἦλθον, ὥστε καὶ χαλινοὺς αὐτῇ περιθέντες, παισὶν ἐλαύνειν δεδώκασιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων, ἡ συνήθεια εὐκαταφρόνητα ποιεῖ.

Ὄφις.

Ὄφις ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων πατούμενος, τῷ Διῒ ἐνετύγχανεν, ὁ δὲ Ζεὺς πρὸς αὐτὸν εἶπεν, ἀλλ' εἰ τὸν πρότερον πατήσαντα ἔπληξας, οὐκ ἂν ὁ δεύτερος ἐπεχείρησε τοῦτο ποιῆσαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πρότερον ἐπιβαίνουσιν ἀνθιστάμενοι, τοῖς ἄλλοις φοβεροὶ γίνονται.

Περιστερά.

Περιστερὰ δίψῃ συνεχομένη, ὡς ἐθεάσατο ἔν τινι τόπῳ κρατῆρα ὕδατος γεγραμμένον, ἐνόμισεν ἀληθινὸν εἶναι. διὸ καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ ἐνεχθεῖσα, ἔλαθεν ἑαυτὴν τῷ πίνακι ἐμπεσοῦσα, ὡς καὶ τῶν πτερῶν αὐτῆς περικλασθέντων καταπεσεῖν ἐπὶ γῆν, καὶ ὑπό τινος τῶν παρατυχόντων ἁλῶναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat, implacabilē esse prauitatem, licet afficiatur maximis beneficijs.

Camelus.

CVm primū uisa est camelus, homines pterriti, & magnitudinem admirati fugiebāt. ubi uero pcedēte tpe cognouerunt ipsius mãsuetudinē, cōfisi sūt eo usq;, ut ad eā accederēt. at intellecto paulo post beluæ nō inesse bilem, eò contemptus iere, ut & frena ei imponerent, & pueris agendam traderent.

Affabulatio.

Fabula significat terribiles res consuetudine contemptiles fieri.

Serpens.

SErpens à multis hominibus pessundatus Iouem postulauit. Iupiter autem ad eū dixit, sed si qui prior conculcauit, pupugisses, nequaquā id facere secundus aggressus fuisset.

Affabulatio.

Fabula significat, eos, qui prius inuadentibus resistunt, alijs formidolosos fieri.

Columba.

COlumba siti correpta, ut uidit quodam in loco poculum aquæ depictum, uerum rata, atq; multo elata īpetu, inscia in tabulā offēdit, ut & pennis ipsius perfractis in terram decideret, atq; à quodam occurrentium caperetur.

Affabulatio.

Fabula

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ σφοδρὰς προθυμίας, ἀπερισκέπτως πράγμασιν ἐγχειροῦντες, ἐμβάλουσιν ἑαυτοὺς εἰς ὄλεθρον.

Περιστερὰ, καὶ κορώνη.

Περιστερὰ ἔν τινι περιστερεῶνι τρεφομένη, ἐπὶ πολυτεκνίᾳ ἐφρυάττετο. κορώνη δ' αὐτῆς ἀκούσασα ἔφη, ἀλλ' ὦ αὕτη, πέπαυσο ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένη, ὅσῳ γὰρ ἂν πλείονα τίκτῃς, τοσούτῳ καὶ πλείους λύπας συνάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν οἰκετῶν δυστυχέστατοί εἰσιν, ὅσοι ἐν τῇ δουλείᾳ πολλὰ τέκνα ποιοῦσιν.

Πλούσιος.

Πλούσιος δύο θυγατέρας ἔχων, τῆς μιᾶς ἀποθανούσης, θρηνούσας ἐμισθώσατο. τῆς δ' ἑτέρας παιδὸς λεγούσης, ὡς ἄθλιαι ἡμεῖς, αἵγε αὐταὶ ὧν ἐστι τὸ πένθος θρηνεῖν οὐκ ἴσμεν, αἱ δὲ μὴ προσήκουσαι οὕτω σφοδρῶς κόπτονται, ἡ μήτηρ ἔφη. μὴ θαύμαζε τέκνον, εἰ αὗται οὕτω θρηνοῦσιν. ἐπὶ γὰρ ἀργυρίῳ τοῦτο ποιοῦσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ φιλαργυρίαν οὐκ ὀκνοῦσιν ἀλλοτρίας συμφορὰς ἐργολαβεῖν.

Ποιμήν.

Ποιμὴν ἐλάσας εἴς τινα δρυμῶνα τὰ πρόβατα, ὑποστρώσας ὑπὸ δρῦν τὸ ἱμάτιον, καὶ ἀναβὰς τὸν καρπὸν κατέσειε. τὰ δὲ πρόβατα ἐσθίοντα τοὺς βαλάνους ἔλαθον καὶ τὰ ἱμάτια συγκαταφαγόντα. ὁ δὲ ποιμὴν καταβὰς, ὡς εἶδε τὸ γεγονὸς, ὦ κάκιστα, ἔφη, ζῶα. ὑμεῖς τοῖς λοιποῖς ἔρια εἰς ἐσθῆτας παρέχετε, ἐμοῦ δὲ τρέφοντος ὑμᾶς, καὶ τὸ ἱμάτιον ἀφείλεσθε.

Ἐπιμύθιον.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat, nõnullos homíes ob uehemẽtes alacritates inconsulto res aggredienteis, inijcere sese in perniciem.

Columba, & cornix.

COlumba in columbario quodam nutrita, fœcunditate supiebat. Cornix uero ea audita, ait, sed heus tu desine hac re gloriari, nam quo plures paris, eo plus mœroris accumulas.

Affabulatio.

Fabula significat, ex famulis quoq;, eos esse infelicissimos, q in seruitute multos filios faciũt.

Diues.

DIues duas habens filias, altera mortua, præficas conduxit. cum uero altera filia dixisset, ut nos miseræ, ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus, hæ uero nõ necessariæ sic uehementer plangunt. mater ait, ne mirare filia, si hæ ita lamentantur, nam nũmorum gratia id agunt.

Affabulatio,

Fabula significat nonnullos homines ob auaritiã non uereri alienis calamitatib⁹ quæstũ facere.

Pastor.

PAstor actis in quercetum quoddam ouibus, strata sub quercu ueste, ascendit, & fructũ decutiebat. oues uero inter edẽdũ glandes, nesciæ & uestes unà deuorarunt. at cum pastor descẽdisset, ut qđ erat actũ, uidit, ò pessima ait aíalia, uos cæteris uellera ac uestes ꝑbetis, à me uero, qui uos nutrio, & uestem surripitis.

o Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δι' ἄνοιαν, τοὺς μηδὲν προσήκοντας εὐεργετοῦντες, κατὰ τῶν οἰκείων φαῦλα ἐργάζονται.

Ἁλιεὺς, καὶ σμαρίς.

Ἁλιεὺς τὸ δίκτυον χαλάσας ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀνήνεγκε σμαρίδα. σμικρὰ δὲ οὖσα, ἱκέτευεν αὐτὸν νῦν μὲν μὴ λαβεῖν αὐτὴν, ἀλλ' ἐᾶσαι διὰ τὸ σμικρὰν τυγχάνειν. ἀλλ' ὅταν αὐξωθῶ καὶ μεγάλη φησὶ γένωμαι, συλλαβεῖν με δυνήσῃ, ἐπεὶ καὶ εἰς μείζονά σοι ὠφέλειαν ἔσομαι. καὶ ὁ ἁλιεὺς εἶπεν. ἀλλ' ἔγωγε ἄνους ἂν εἴην, εἰ τὸ ἐν χερσὶ παρεὶς κέρδος κἂν σμικρὸν ᾖ, τὸ προσδοκώμενον κἂν μέγα ὑπάρχῃ ἐλπίζειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀλόγιστος ἂν εἴη, ὁ δι' ἐλπίδα μείζονος, τὰ ἐν χερσὶν ἀφεὶς σμικρὰ ὄντα.

Ἵππος, καὶ ὄνος.

Ἄνθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. ὁδευόντων δὲ ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ. ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναι με σῶν. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. ὁ δὲ ὄνος πεσὼν ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησεν. τοῦ δὲ δεσπότου πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ καὶ αὐτὴν τὴν ὄνου δορὰν, θρηνῶν ὁ ἵππος ἐβόα. οἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπώρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες, ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

Ἄνθρωπος, καὶ σάτυρος.

ἄνθρωπος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula significat, plerosq; homines ob dementiã eos, qui nihil attinẽt, bñficio afficere, in domesticos mala operari.

Piscator, & cerrus.

PIscator demisso reti in mare retulit cerrũ, q paruus cũ esset, supplicabat ipsum ne tunc se caperet, sed dimitteret, quod paruus foret. at cum creuero, & magnus, inquit, euasero, me capere poteris, quoniã & maiori tibi ero utilitati. tum piscator ait, sed ego demẽs fuerĩ, si q̃d ĩ manib⁹ ẽ, dimisso lucro, licet sit paruum, expectando magnum sperem

Affabulatio.

Fabula significat, incõsyderatum esse, qui spe maioris rei, quæ inter man⁹ est, amittat, qa pua fuerit.

Aequus, & asinus.

HOmo qdã hẽbat equũ, & asinũ. cũ ãt iter facerẽt in uia, ait asinus equo. tolle à me oneris partẽ, si uis me esse saluũ. illo nõ psuaso, asinus cecidit, atq; è labore mortuus est. ab hero autem omnibus impositis ei, & ipsa asini pelle, cõqrẽs equ⁹ clamabat. heu mihi miserrimo, quid mihi obtigit afflicto? quia enim parum oneris nolui accipe, ecce omnia gesto, & pellem.

Affabulatio.

Fabula significat, si magni cum paruis iungantur, utrosq; seruari in uita.

Homo, & satyrus.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΑΝθρωπός τις πρὸς σάτυρον φιλίαν κτησάμενος, συνεσθίων ἦν αὐτῷ. χειμῶνος δὲ καὶ ψύχους γενομένου, ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας αὐτοῦ προσφέρων τῷ στόματι ἀπέπνει. τοῦ δὲ σατύρου ἐπερωτήσαντος, δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη. τὰς χεῖρας μου θερμαίνω ἐκ τοῦ κρύους, μετὰ μικρὸν δὲ ἐδέσματος θερμοῦ προσενεχθέντος, ὁ ἄνθρωπος προσφέρων τῷ στόματι ἔφυσα αὐτό. πυνθανομένου δὲ πάλιν δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη, τὸ ἔδεσμα καταψύχω. ὑπολαβὼν δὲ ὁ σάτυρος, ἀλλ' ἔγωγε, ἔφη, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποτάσσομαι σου τῆς φιλίας, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ φεύγειν ὑμᾶς τὰς φιλίας, ὧν ἀμφίβολός ἐστιν ἡ διάθεσις.

Ἀλώπηξ, καὶ δρυοτόμος.

ΑΛώπηξ κυνηγοὺς φεύγουσα, καὶ ἐν ἐρημίᾳ πολὺν δρόμον ἀνύουσα, ἄνδρα δρυοτόμον εὑρίσκει ἐν ταύτῃ, ὃν καθικέτευε τοῦ κρύψαι αὐτήν. τοῦ δὲ ὑποδείξαντος αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ καλύβην, εἰσελθοῦσα ἐκρύπτετο εἰς τὰς γωνίας. τῶν δὲ κυνηγετῶν ἐλθόντων καὶ ἐρωτώντων τὸν ἄνδρα, οὗτος τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο μηδὲν εἰδέναι. τῇ δὲ χειρὶ αὐτοῦ τὸν τόπον ὑπεδείκνυ. οἱ δὲ μὴ προσχόντες, ἀπῆλθον παραχρῆμα. ὡς οὖν εἶδεν αὐτοὺς ἡ ἀλώπηξ παρελθόντας, ἐξῆλθεν οὐ προσφωνοῦσα. μεμφομένου δὲ αὐτὴν ἐκείνου, ὡς σωθεῖσαν μὲν δι' αὐτοῦ, χάριτας δὲ αὐτῷ οὐχ ὁμολογοῦσαν, ἡ ἀλώπηξ ἐπιστραφεῖσα, ἔφη. ὦ οὗτος, ἀλλ' ἔγωγε ἤδειν ἄν σοι χάριτας, εἰ τοῖς λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα τῆς χειρός, καὶ τοὺς τρόπους

εἶχες

(c) 2007 Ministerio de Cultura

HOmo quidam cum satyro inita societate, unà cũ eo comedebat. hyẽs uero, & frig⁹ cũ foret, homo manus suas admotas ori afflabat. rogante autem satyro, quam ob causam hoc faceret, ait, manus meas calfa/cio propter frigus. Sed paulo post edulio calido allato, homo admotum ori insufflabat ipsum. consulente rursus, quare id faceret, ait. ferculum frigefacio. suscepto sermone satyrus, sed ego, ait, ex nunc renuncio tuam amicitiam, quia ex eodem ore & calidum emittis, & frigidum.

Affabulatio.

Fabula significat, fugere nos amicitias oportere, q̃/rum anceps est affectio.

Vulpes, & lignator.

VVlpes uenatores fugiens, & in deserto mul ta decursa uia, uirum lignatorem in eo inue nit, cui supplicabat, ut se absconderet, à quo ei ostenso suo tugurio, ingressa delituit in angulis. at uenatorib⁹ ꝑfectis, & uirũ rogãtib⁹, hic uoce quidem negabat scire quicq̃, sed manu ibi locũ ostẽdebat. hi uero cũ id nõ egissẽt, statim abiere. ut igitur uidit eos uulpes præ/terijsse, exiuit nihil allocuta. eo ipsam accusante, quod seruata à se, gratias si/bi non ageret, uulpes cõuersa ait. heus tu, ego uero egissem tibi gratias, si uer/bis similes & manuum gestus, & mores

(c) 2007 Ministerio de Cultura

εἶχες.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς χῆνα μὲν ἐπαγγελλομένους τοῖς λόγοις, ἐναντία δὲ ποιοῦντας τοῖς ἔργοις.

Ἄνθρωπος, καταθραύσας ἄγαλμα.

Ἄνθρωπός τις ξύλινον ἔχων θεὸν, καθικέτευε τοῦ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν. ὡς οὖν ταῦτα ἔπραττεν, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐν πενίᾳ διῆγε, θυμωθεὶς, ἄρας αὐτὸν τῶν σκελῶν, ἔρριψεν εἰς τὸ ἔδαφος. προσκρουσάσης οὖν τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα κλασθείσης, χρυσὸς ἐξέρρυσεν ὅτι πλεῖστος. ὃν πρὸς δὴ συνάγων ὁ ἄνθρωπος ἐβόα. στρεβλὸς ὑπάρχεις ὥς γε οἶμαι καὶ ἀγνώμων. τιμῶντά σε γὰρ ἥκιστα με ὠφέλησας, τυπτήσαντα δέ σε πολλοῖς καλοῖς ἀμείβῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ὠφελήσῃ τιμῶν πονηρὸν ἄνθρωπον, τύπτων δὲ αὐτὸν μᾶλλον ὠφελήσῃ.

Ἄνθρωπος, καὶ κύων.

Ἄνθρωπός τις ἡτοίμαζε δεῖπνον, ἑστιάσων τινὰ τῶν φίλων αὐτῷ καὶ οἰκείων. ὁ δὲ κύων αὐτοῦ ἄλλον κύνα ἐκάλει λέγων, ὦ φίλε, δεῦρο συνδειπνήσόν μοι. ὁ δὲ προσελθὼν χαίρων ἵστατο, βλέπων τὸ μέγα δεῖπνον, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ. βαβαί. πόση μοι χαρὰ ἄρτι ἐξαπιναίως ἐφάνη. τραφήσομαί τε γὰρ καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ὥς τέ με αὔριον μηδαμῆ γε πεινᾶσαι. ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λέγοντος τοῦ κυνὸς, καὶ ἅμα σείοντος τὴν κέρκον, ὡς δὴ εἰς τὸν φίλον θαρροῦντος, ὁ μάγειρος ὡς εἶδε τοῦτον ὧδε κἀκεῖσε τὴν κέρκον περιστρέφοντα, καταρχὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἔρριψε παραχρῆμα ἔξωθεν τῶν θυρίδων. ὁ δὲ κατιὼν, ἀπῄει

μεγάλως

(c) 2007 Ministerio de Cultura

habuisses.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui uerbis quidem utilia ꝓmittunt, sed contraria rebus faciunt.

Homo perfractor statuæ.

HOmo qdã ligneũ cũ haberet deũ, supplicabat, ut sibi benefaceret. cũ igit̃ hæc faceret, & nihilo minꝰ in pauptate degeret, iratꝰ eleuatũ ipsum cruribus, proiecit in pauimentũ. illiso igitur capite, ac statim diffracto, auri quãplurimũ effluxit, quod iam ille dũ colligeret, exclamabat, peruersus es ut puto, & ingratus. colenti enim mihi nequaquã ꝓfuisti, uerberanti autem te, multa donasti bona.

Affabulatio.

Fabula significat, nõ profuturũ te tibi, honorando prauũ hoiem, sed uerberãdo ipm, ꝓfuturũ magis.

Homo, & canis.

HOmo qdã pabat cœnã, acceptturꝰ amicũ qndam suum, & familiarem, canis item ipsius alium inuitando canẽ, dicebat, ò amice ueni cœna unà mecũ. is cũ accessisset, lætꝰ astabat, magnã spectans cœnã, secũ loquens. papæ, quanta mihi læticia nuper derepẽte oblata est. nã & nutriar, & ad satietatem cœnabo, ita ut nullo modo cras esuriam. hæc secum dum diceret canis, simulq́ʒ moueret caudam, ut qui iam amico fideret, cocus ut uidit ipsum huc, & illuc caudam circumagentẽ, arreptis ipsius cruribus eiecit statim de fenestris. at is cum decidisset, ibat

(c) 2007 Ministerio de Cultura

μεγάλως κράζων. τῶν τις δὲ κυνῶν, τῶν καθ' ὁδὸν αὐτῷ συναντώντων, ἐπηρώτα, πῶς ἐδείπνησας φίλος; ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπολαβὼν ἔφη. ἐκ γὰρ πολλῆς πόσεως μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ὅθεν ἐξῆλθον οἶδα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ θαρρεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὖ ποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

Ἁλιεύς.

Ἁλιεὺς ἁλιευτικῆς ἄπειρος, λαβὼν αὐλοὺς καὶ δίκτυα, παρεγένετο εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας, τὸ μὲν πρῶτον ηὔλει, νομίζων πρὸς τὴν ἡδυφωνίαν τοὺς ἰχθύας ἐφάλλεσθαι. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ διατεινόμενος ἤνυεν οὐδὲν, ἀποθέμενος τοὺς αὐλοὺς, ἀναλαμβάνει τὸ ἀμφίβληστρον. καὶ βαλὼν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, πολλοὺς ἰχθύας ἤγρευσεν. ἐκβαλὼν δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δικτύου, ὡς εἶδε πηδῶντας, ἔφη. ὦ κάκιστα ζῶα, ὅτε ηὔλουν, οὐκ ὠρχεῖσθε, ὅτε δὲ πέπαυμαι, τοῦτο ποιεῖτε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς παρὰ λόγον καὶ παρὰ καιρόν τι πράττοντας.

Βουκόλος.

Βουκόλος ἀγέλην ταύρων βόσκων, ἀπώλεσε μόσχον. περιελθὼν δὲ πᾶσαν τὴν ἔρημον διέτριβεν ἐρευνῶν. ὡς δ' οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυνήθη, ηὔξατο τῷ Διὶ, ἂν τὸν λαβόντα μόσχον κλέπτην ὑποδείξῃ, ἔριφον εἰς θυσίαν προσάξειν. καὶ δὴ ἐρχόμενος εἴς τινα δρυμῶνα, εὑρίσκει λέοντα κατεσθίοντα τὸν μόσχον. ἔμφο-

βος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uehementer exclamando.ſed canis quidam cũ illi ĩ uia occurriſſet, pcõtabat, ut belle cœnatˀ es amice: is ſuſcipiens ei dixit. multo potu inebriatus ſupra ſatietatẽ, ne ipſam qdẽ uiã, qua egreſſus ſum, noui.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, nõ oportere cõfidere iis, q ex alienis bene facere pollicentur.

Piſcator.

PIſcator piſcandi rudis, acceptis tibiis, ac retibus perrexit ad mare, & ſtans ſup petra qdã, primũ qdẽ ſonabat tibiis, exiſtimãs ad uocis ſuauitatem piſces aſſilire. ut uero multum contendens, nihil profecit, depoſitis tibiis, aſſumit rete, ac iacto in aquam, multum piſcium cepit, quibus euacuato reti, ut ſalientes uidit, ait. ò peſſimi animantes, cũ ſonarẽ tibia, nõ ſaltabatis, cum ceſſaui, id agitis. (uero

Affabulatio.

Fabula in eos, qui præter rationẽ, & inopportune aliquid agunt.

Bubulcus.

BVbulcus armentũ taurorũ paſcẽs, amiſit uitulũ, luſtrãdo oẽm ſolitudinẽ, ĩdagãdo morã traxit. ubi inuenire nihil potuit, precatus eſt Iouẽ, ſi furem, qui uitulum cepit, oſtenderit, hœdum in ſacrificiũ oblaturum. cæterum proficiſcẽs in quercetũ quoddã, ĩuenit à leone deuorari uitulũ. trepidus igitur,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

βος σὺν γενόμενος, καὶ μέγα δειλιάσας, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν. ὦ δέσποτα ζεῦ, ἐπηγγειλάμην σοι ἔριφον δώσειν, ἐὰν τὸν κλέπτην εὕρω, νῦν ταῦρον σοι θύσειν ὑπισχνοῦμαι, ἐὰν τούτου τὰς χεῖρας ἐκφύγω.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας δυστυχεῖς, οἵτινες ἀποροῦντες μὲν, εὔχονται εὑρεῖν, εὑρόντες δὲ ζητοῦσιν ἀποφυγεῖν.

Κόραξ.

Κόραξ νοσῶν ἔφη τῇ μητρὶ, μῆτερ εὔχου τῷ θεῷ καὶ μὴ θρήνει. ἡ δ' ὑπολαβοῦσα ἔφη. τίς σε ὦ τέκνον τῶν θεῶν ἐλεήσει; τίνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρήσουσιν.

Ἀετός.

Ὑπεράνωθεν πέτρας ἀετὸς ἐκαθέζετο, λαγωὸν θηρεῦσαι ζητῶν. τοῦτον δέ τις ἔβαλε τοξεύσας, καὶ τὸ μὲν βέλος ἐντὸς αὐτοῦ εἰσῆλθεν. ἡ δὲ γλυφὴ σὺν τοῖς πτεροῖς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν εἱστήκει. ὁ δὲ ἰδὼν ἔφη. καὶ τοῦτο μοι ἑτέρα λύπη, τὸ τοῖς ἰδίοις πτεροῖς ἐναποθνήσκειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεινόν ἐστιν, ὅταν τις ἐκ τῶν ἰδίων κινδυνεύσῃ.

Τέττιξ, καὶ μύρμηκες.

Χειμῶνος ὥρᾳ τῶν σίτων βραχέντων, οἱ μύρμηκες ἔψυχον. τέττιξ δὲ λιμώττων, ᾔτει αὐτοὺς

τροφὴν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

dus igitur, & perterrefactus, eleuatis manibus suis in cœlum, ait. ò domine Iupiter, promiserā tibi hœdū me daturū esse, si furē inuenirē, nunc taurū tibi recipio sacrificaturū, si huius manus effugero.

Affabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum carēt, ut inueniant, precanť. cū inuenerint, quærūt effugere.

Coruus.

COruus ægrotans ait matri, mater p̄care deū, nec lamētare. ea uero suscipiēs ait, qs de⁹ ò fili miserebitur tui? cuius enim tu carnes non es furatus?

Affabulatio.

Fabula significat, qui in uita multos inimicos habent, amicū in necessitate inuenturos neminem.

Aquila.

SVper petra aquila sedebat, leporem captura, hanc autem quidā percussit sagitta, quæ intra ipsam ingressa est. sed crena cum pennis ante oculos stabat, quā cū uidisset, & hoc mihi altera mœstitia, ꝙ proprijs pennis interеam.

γλυφιι. kerblin oder krinlin.

Affabulatio.

Fabula significat, durum esse, cum quis à suis periculum patiatur.

Cicada, & formicæ.

HYemis tēpore cū triticū efferueret, formicæ refrigerabāt. cicada āt esuriēs petebat ab eis cibum

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τροφήν. οἱ δὲ μύρμηκες εἶπον αὐτῷ, διατὶ τὸ θέρος οὐ συνῆγες τροφήν. ὁ δὲ εἶπεν, οὐκ ἐσχόλαζον, ἀλλ᾽ ᾖδον μουσικῶς. οἱ δὲ γελάσαντες εἶπον. ἀλλ᾽ εἰ θέρους ὥραις ηὔλεις, χειμῶνος ὀρχοῦ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τινα ἀμελεῖν ἐν παντὶ πράγματι, ἵνα μὴ λυπηθῇ καὶ κινδυνεύσῃ.

Σκώληξ, καὶ ἀλώπηξ.

Ὁ τῷ πηλῷ κρυπτόμενος σκώληξ, εἰς γῆν ἐξελθὼν, ἔλεγε πᾶσι τοῖς ζώοις. ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπισήμων, οἷός ἐστιν ὁ τῶν θεῶν ἰατρὸς παίων. καὶ πῶς, εἶπεν ἀλώπηξ, ἄλλους ἰώμενος, σαυτὸν χωλὸν ὄντα οὐκ ἰάσω;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ πεῖρα, πᾶς λόγος ἀργὸς ὑπάρχει.

Ὄρνις χρυσοτόκος

Ὄρνιθά τις εἶχεν ὠὰ χρυσᾶ τίκτουσαν, καὶ νομίσας ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσίου εἶναι, κτείνας εὕρηκεν ὁμοίαν τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. ὁ δὲ ἀθρόον πλοῦτον ἐλπίσας εὑρήσειν, καὶ τοῦ μικροῦ ἐστέρηται ἐκείνου.

Ἐπιμύθιον

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, καὶ τὴν ἀπληστίαν φεύγειν.

Λέων, καὶ ἀλώπηξ.

Λέων γηράσας, καὶ μὴ δυνάμενος διαρκέσαι αὐτῷ εἰς τροφὴν, ἔγνω δι᾽ ἐπινοίας τί πρᾶξαι. καὶ δὴ παραγενόμενος ἐν σπηλαίῳ τινὶ καὶ κατακλιθεὶς, προσεποιεῖτο νοσεῖν. παραγενόμενα οὖν τὰ

ζῶα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

cibum, formicæ uero dixerũt ei, cur æstate non colligebas alimẽtũ? hæc ait, nõ erã ociosa, sed canebã musice. tum hæ ridẽdo dixerunt, si æstiuo tempore modulabaris, nunc salta.

Affabulatio.

Fabula significat, non oportere quenq̃ aliq̃ in re esse negligentẽ, ne mœreat, ac periclitetur.

Vermis, & uulpes.

QVi sub cœno cælabat̃ uermis sup terrã egressus dicebat oib' aialib', medic' sum medicaminum doctus, qualis est Pæon deorũ medicus. & quomodo, ait uulpes, alios curãs, teipsum claudum non curas?

Affabulatio.

Fabula significat, nisi præsto experiẽtia fuerit, oẽe uerbum inane esse.

Gallina auripera.

GAllinam quis habens oua aurea parientẽ, ratus ĩtra ipsã auri massã inesse, occisã alijs gallinis similẽ reperit. hic multũ sperãs inuenire diuitiarum, & exiguis illis priuatus est.

Affabulatio.

Fabula significat, oportere contentũ esse pñtib', & fugere inexplebilitatem.

Leo, & uulpes.

LEo senio confectus, cum suppeditare sibi cibũ non posset, decreuit astu id facere. itaq; profectus in antrum quoddam, & deiectus simulabat ægrotare. Aduenĩetes igitur animantes

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ζῶα ἐπισκέψεως χάριν, συλλαμβάνων κατήσθιεν αὐτά. πολλῶν οὖν ζώων ἀναλωθέντων, ἀλώπηξ τὸ τέχνασμα τοῦτο γνοῦσα, παρεγένετο πρὸς αὐτόν. καὶ στᾶσα ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου, ἐπυνθάνετο πῶς ἔχει. τοῦ δὲ εἰπόντος κακῶς, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου δι᾽ ἣν οὐκ εἰσέρχεται, ἡ ἀλώπηξ ἔφη, ὅτι ὁρῶ ἴχνη πολλῶν εἰσιόντων, ὀλίγων δὲ ἐξιόντων.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τεκμηρίων προορώμενοι τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

Λύκος, καὶ γραῦς.

Λύκος λιμώττων, περιῄει ζητῶν τροφήν. γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαίοντος καὶ γραὸς λεγούσης αὐτῷ, παῦσαι τοῦ κλαίειν, εἰ δὲ μή, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπιδώσω σε τῷ λύκῳ. οἰόμενος δὴ ὁ λύκος ὅτι ἀληθεύει ἡ γραῦς, ἵστατο πολλὴν ἐκδεχόμενος ὥραν. ὡς δ᾽ ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς γραὸς κολακευούσης τὸ παιδίον καὶ λεγούσης αὐτῷ. ἐὰν ἔλθῃ ὁ λύκος δεῦρο, φονεύσομεν ὦ τέκνον αὐτόν. ταῦτα ἀκούσας ὁ λύκος, ἐπορεύετο λέγων, ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαύλει ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἄλλα δὲ πράττουσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες τὰ ἔργα τοῖς λόγοις οὐκ ἔχουσιν ὅμοια.

Ἔριφος, καὶ λύκος.

Ἔριφος ἐπί τινος δώματος ἑστώς, ἐπειδὴ λύκον παριόντα εἶδεν, ἐλοιδόρει καὶ ἔσκωπτεν αὐτόν. ὁ δὲ λύκος ἔφη, ὦ οὗτος οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ᾽ ὁ τόπος.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

animātes uisitatiōis gratia, cōprehēsas deuorabat. multis igitur absumptis animātibus, uulpes ea arte cognita, accessit ad ipsum, & stās extra speluncā rogitabat quomodo se haberet. cum autem is dixisset, male, causamq́ rogaret, quā ob rē non ingrederet̃, uulpes ait, qa me uestigia terrēt oīa ad itrorsum spectātia, nulla retrorsum.

Affabulatio.

Fabula significat, prudentes homines coniecturis præuisa pericula euitare.

Lupus, & uetula.

LVpus esuriens circuibat quærēdo cibū, ꝑfectus autē ad locum quēdam, audiuit lugentem puerulū, eiq́ dicentē anū, desine plorare, sin minus, hac hora tradam te lupo. ratus igit̃ lupus serio loq aniculā, expectabat ad multam horam, sed cū aduenisset uespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac dicentem, si uenerit lupus huc, interficiemus eum fili. his auditis, lupus eundo dicebat, in hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Affabulatio.

Fabula in homines, quorum facta uerbis non respondent.

Hœdus & lupus.

HOedus sup domo quadā cū staret, uiso lupo prætereūte, conuiciabat̃, & mordebat ipm. sed lupus ait, heus tu, non tu mihi, sed locus conuiciatur.

Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι τὸ θράσος κατὰ τῶν ἀμεινόνων.

Ἡμίονος.

Ἡμίονος ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς, ἀνεσκίρτησε βοῶν καὶ λέγων, πατήρ μου ἐστὶν ἵππος ὁ ταχυδρόμος, κἀγὼ αὐτῷ ὅλος ἀφωμοιώθην. καί ποτε ἀνάγκης ἐπελθούσης τρέχειν, ἐπειδὴ τοῦ δρόμου ἐπαύσατο, τοῦ πατρὸς ὄνου εὐθὺς ὑπεμνήσθη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ὁ χρόνος εἰς δόξαν φέρῃ τινὰ, τῆς ἑαυτοῦ γεμὴν τύχης μὴ ἐπιλανθανέσθω. ἀβέβαιος γάρ ἐστι ὁ βίος οὗτος.

Ὄφις, καὶ γεωργός.

Ὄφις ἐν γεωργοῦ προθύροις φωλεύων, ἀνεῖλεν αὐτοῦ τὸ νήπιον παιδίον. πένθος δὲ τοῖς γονεῦσιν ἐγένετο μέγα. ὁ δὲ πατὴρ ὑπὸ τῆς λύπης πέλεκυν λαβὼν, ἔμελλεν τὸν ὄφιν ἐξελθόντα φονεύσειν, ὡς δὲ ἔκυψε μικρὸν, σπεύσας ὁ γεωργὸς τοῦ πατάξαι αὐτὸν, ἠστόχησε, μόνον κρούσας τὴν τῆς τρώγλης ὀπήν. ἀπελθόντος δὲ τοῦ ὄφεως, ὁ γεωργὸς νομίσας τὸν ὄφιν μηκέτι μνησικακεῖν, λαβὼν ἄρτον καὶ ἅλας ἔθηκεν ἐν τῇ τρώγλῃ. ὁ δὲ ὄφις λεπτὸν συρίξας, εἶπεν. οὐκ ἔσται ἡμῖν ἀπάρτι πίστις ἢ φιλία, ἕως ἂν ἐγὼ τὴν πέτραν ὁρῶ, σὺ δὲ τὸν τύμβον τοῦ τέκνου.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδεὶς μίσους, ἢ ἀμύνης ἐπιλανθάνεται, ἐφ' ὅσον βλέπει μνημόσυνον, δι' οὗ ἐλυπήθη.

Σαλπιγκτής.

Σαλπιγκτὴς στρατὸν ἐπισυνάγων, καὶ κρατηθεὶς

ὑπὸ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Fabula significat, plerũq; & locum & tempus præbere audaciam aduersus præstantiores.

Mulus.

MVlus ordeo pigue fact⁹, lasciuiebat clamãs ac dicens, pater meus est equus cursor, & ego ei totus sum similis. atq; aliqñ cũ necesse foret ei currere. ut à cursu cessauit, patris asini statim recordatus est.

Affabulatio.

Fabula significat, & si tẽpus ad gloriã ꝓmoueat aliquẽ, non suæ tamẽ ipsius fortunæ obliuiscat̃. instabilis enim est uita hæc.

Serpens, & agricola.

SErpẽs in agricolæ uestibulis delitescẽs, sustulit eius infantẽ puerulũ. luctus autem parentib⁹ fuit magnus. At pater præ mœrore accepta securi, egressum serpentem occisurus erat. ut uero declinauit parũper, festinando agricola, ut ipm ꝑcuteret, errauit tantũ ꝑcusso foraminis orificio. digresso autem serpente, agricola ratus serpentem nõ amplius iniuriæ meminisse, accepit panẽ, et salẽ, apposuitq; ĩ foramie. sed serpẽs tenui sibilo ait, nõ erit nobis à mõ fides, amicitiá ue, q̃ diu ego lapidem uideo, tu tui filij tumulum.

Affabulatio.

Fabula significat, nullum odij, aut uindictæ obliuisci, quãdiu uidet monimentũ, quo tristatus est.

Tubicen.

TVbicen exercitum congregãs, ac superatus ab hostibus

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐβόα, μὴ κτείνετέ με ὦ ἄνδρες εἰκῆ καὶ μάτην. οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα. πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο κτῶμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφασαν, διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον τεθνήξῃ, ὅτι σὺ μὴ δυνάμενος πολεμεῖν, τοὺς πάντας πρὸς μάχην ἐγείρεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πλέον πταίουσιν οἱ τοὺς κακοὺς καὶ βαρεῖς δυνάστας ἐπεγείροντες εἰς τὸ κακοποιεῖν.

Κάλαμος, καὶ ἐλαία.

Διὰ καρτερίαν καὶ ἰσχὺν καὶ ἡσυχίαν κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. τοῦ δὲ καλάμου ὀνειδιζομένου ὑπὸ τῆς ἐλαίας, ὡς ἀδυνάτου καὶ ῥαδίως ὑποκλινομένου πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, ὁ κάλαμος σιωπῶν οὐκ ἐφθέγξατο. καὶ μικρὸν ὑπομείνας, ἐπειδὴ ἄνεμος ἔπνευσεν ἰσχυρὸς, ὁ μὲν κάλαμος ὑποσεισθεὶς καὶ ὑποκλινθεὶς τοῖς ἀνέμοις ῥαδίως, διεσώθη. ἡ δ' ἐλαία ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, κατεκλάσθη τῇ βίᾳ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῷ καιρῷ καὶ τοῖς κρείττοσιν αὐτῶν μὴ ἀνθιστάμενοι, κρείττους εἰσὶ τῶν πρὸς μείζονας φιλονεικούντων.

Λύκος, καὶ γέρανος.

Λύκου λαιμῷ ὀστέον ἐπεπήγει. ὁ δὲ γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν, εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιβαλοῦσα, τὸ ὀστοῦν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ ἐκβάλοι. ἡ δὲ τοῦτο ἐκβαλοῦσα, δολιχόδειρος οὖσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. ὅς τις γελάσας, καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι μισθὸς, ἔφη, τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων τὴν δειρὴν ἐξῆρες κάραν σώαν μηδὲν παθοῦσαν.

Ἐπιμύθιον.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ab hostibus clamabat, ne me temere, & frustra uiri occidite. nō eñ uestrũ queq̃ occidi. nã præter æs hoc possideo aliud nihil. & hi ad ipm dixere, ob id magis morieris, qui cum nequeas ipse pugnare, omneis ad pugnam excitas.

Affabulatio.

Fabula significat, plus peccare, qui malos, ac graueis principes concitant ad male agendum.

Arundo, & Oliua.

DE tolerantia, & uiribus, & quiete, arundo & oliua cōtēdebãt, cũ arũdini oliua cõuiciũ faceret utpote imbecillæ, ac facile cedenti uentis omnibus, arundo tacendo nihil locuta est. ac parũper præstolata, ubi acer afflauit uentus, arundo succussa, & declinata uentis facile euasit, oliua autem cum uentis restitisset, ui diffracta est.

Affabulatio.

Fabula significat eos, qui tempori, ac præstantioribus non resistunt, meliores esse ijs, qui cũ potētioribus contendunt.

Lupus, & grus.

LVpus gutturi osse infixo mercedem grui præbiturum dixit, si capite iniecto, os ex gutture sibi extraxerit. hæc autem eo extracto, qppe q̃ ꝓcero esset collo, mercedē efflagitabat, q subridēdo, dētesq; exacuēdo, sufficiat tibi, ait, illa sola merces, quod ex ore lupi, & dentibus saluum caput, & illæsum exemeris.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἵτινες ἀπὸ κινδύνου διασωθέντες, τοῖς εὐεργέταις τοιαύτας ἀπονέμουσι χάριτας.

Ἀλέκτορες.

Ἀλεκτόρων δύο μαχομένων περὶ θηλειῶν ὀρνίθων, ὁ εἷς τὸν ἕτερον κατετροπώσατο. καὶ ὁ μὲν ἡττηθεὶς εἰς τόπον κατάσκιον ἀπιὼν ἐκρύβη. ὁ δὲ νικήσας, εἰς ὕψος ἀρθεὶς, καὶ ἐφ' ὑψηλοῦ τοίχου στὰς, μεγαλοφώνως ἐβόησε. καὶ παρ' εὐθὺς ἀετὸς καταπτὰς, ἥρπασεν αὐτόν. ὁ δ' ἐν σκότῳ κεκρυμμένος ἀδεῶς ἔκτοτε ταῖς θηλείαις ἐπέβαινε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Γέρων, καὶ θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα φέρων, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε. καὶ διὰ τὸν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ἐν τόπῳ τινὶ τὸν φόρτον, τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου παριόντος, καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν δι' ἣν αὐτὸν ἐκάλει, δειλιάσας ὁ γέρων, ἔφη, ἵνα μου τὸν φόρτον ἄρῃς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυστυχεῖ, καὶ πτωχὸς ἔνι.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ξηρανθείσης τῆς λίμνης ἐν ᾗ κατῴκουν, περιῄεσαν ζητοῦντες ποῦ καταμεῖναι. καὶ ἐλθόντες εἰς φρέαρ βαθὺ, καὶ κύψαντες κάτω, καὶ ἰδόντες τὸ ὕδωρ, ὁ μὲν εἷς συνεβούλευεν ἵνα πηδήσωσι παρευθὺς κάτω. ὁ δ' ἕτερος εἶπεν, εἰ δὲ καὶ τοῦτο ξηρανθῇ, πῶς δυνησόμεθα ἀναβῆναι.

Ἐπιμύθιον.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula in uiros, q à piculo seruati, bñ de se meritis eam gratiam referunt.

Galli.

DVob⁹ gallis pugnãtib⁹ de gallinis fœminis, alter alterum in fugam uertit. ac uictus in locũ obscurũ profectus, delituit. sed qui uicit, in altum eleuatus, stãsq; super alto pariete, magna uoce clamauit, & statim aduolãs aquila eũ rapuit. at qui in tenebris delitescebat, ex illo intrepide gallinas conscendit. Affabulatio.

Fabula significat, dominũ superbis opponi, dare autem humilibus gratiam.

Senex, & Mors.

SEnex olim incisa à se ligna cum ferret, multam ibat uiam, ac ob multum laborem deposito in loco quodam onere, mortem inuocabat, sed mors cum adesset, causamq; peteret, propter quam se uocaret, perterrefactus senex ait, ut meum unus attollas. Affabulatio.

Fabula significat, oẽm hominẽ esse uitæ studiosũ, licet infortunatus sit & mendicus.

Ranæ.

DVæ ranæ siccata palude, ubi habitabant, circuibant quærendo ubi manerẽt, ac ꝓfectæ in ꝓfundũ puteũ, & acclinatæ deorsum, uisa aqua, altera consulebat, ut saltarent continuo deorsum, altera uero ait, si & hic aruerit, quomodo poterimus ascendere?

 Affabulatio.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ἄνευ συμβουλῆς μὴ ποιεῖν τι.

Ἀρνός, καὶ λύκος.

Ἀρνὸς ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου ἱστάμενος, λύκον κάτωθεν παριόντα τὴν ὁδὸν ἔσκωπτε. καὶ θηρίον κακὸν ἀπεκάλει καὶ ὠμοβόρον. ὁ δὲ λύκος στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν. οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ' ὁ πύργος ἐν ᾧ ἵστασαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς ὑπομένοντας ὕβριν ἀπὸ ἀναξίων ἀνθρώπων, διὰ φόβον ὑψηλοτέρων.

Κώνωψ, καὶ λέων.

Κώνωψ πρὸς λέοντα ἐλθὼν εἶπε. οὐ δὲ φοβοῦμαί σε, οὐ δὲ δυνατώτερός μου εἶ. εἰ δὲ μή, τί σοί ἐστιν ἡ δύναμις, ὅτι ξύεις τοῖς ὄνυξι καὶ δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι; τοῦτο καὶ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ μαχομένη ποιεῖ. ἐγὼ δὲ λίαν ὑπάρχω σοῦ ἰσχυρότερος. εἰ δὲ θέλεις, ἔλθωμεν καὶ εἰς πόλεμον. καὶ σαλπίσας ὁ κώνωψ, ἐνεπήγετο δάκνων τὰ περὶ τὰς ῥῖνας αὐτοῦ ἄτριχα πρόσωπα. ὁ δὲ λέων τοῖς ἰδίοις ὄνυξι κατέλυεν ἑαυτόν, ἕως οὗ ἠγανάκτησεν. ὁ δὲ κώνωψ νικήσας τὸν λέοντα, καὶ σαλπίσας, καὶ ἐπινίκιον ᾄσας, ἔπτατο. ἀράχνης δὲ δεσμῷ ἐμπλακείς, ἐσθιόμενος ἀπωδύρετο, ὅτι μεγίστοις πολεμῶν, ὑπὸ εὐτελοῦς ζώου τῆς ἀράχνης ἀπώλετο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος, πρὸς τοὺς καταβάλλοντας μέγα, καὶ ὑπὸ μικρῶν καταβαλλομένους.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΣΩ-
ΠΟΥ ΜΥΘΩΝ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Affabulatio.

Fabula significat, ne quid inconsulto fiat.

Agnus, & Lupus.

AGnus in alto cum staret loco, lupum inferius prætereuntē uiam, mordebat, & feram malā & crudiuorā appellabat. sed lup⁹ cōuersus ait ad ipsum, non tu contumeliaris mihi, sed ubi stas, turris. Affabulatio.

Fabula ad eos, qui ferunt iniurias ab indignis hominibus metu sublimiorum.

De culice, & Leone.

CVlex ad leonem accedens, ait, neq; timeo te, neq; fortior me es. sin minus, quod tibi est robur? ꝙ laceras unguibus, & mordes dentibus? hoc & fœmina cum uiro pugnās facit. ego uero longe sum te fortior. si uero uis, ueniamus ad pugnam, & cū tuba cecinisset culex, inhæsit mordens circa nares ipsius leueis genas, leo aūt ꝓprijs unguibus dilaniauit se ipm. donec indignatus est. culex autem uicto leone cū sonuisset tuba, & epinicium cecinisset, euolauit. araneæ uero uicto iplicit⁹ cū deuoraretᷣ, lamētabatᷣ ꝙ cū maximis pugnās, à uili animali aranea occideretur. Affabulatio.

Fabula in eos, qui prosternunt magnos, & à paruis prosternuntur.

FINIS AESOPI FABVLARVM.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΓΑΒΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ.

Περὶ ἀνθρώπου, καὶ λιθίνου λέοντος.

Ἀνδρὸς ποσὶν πατεῖτο πέτρινος λέων.
καί τις λέων, τί φησι τὴν ἰσχὺν βλέπεις;
ἀλλ' εἰ λέοντες, εἶπεν, ᾔδησαν γλύφειν,
πολλοὺς ἂν εἶδες ὄντας ἀνθρώπους λίθους.

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐπ' ἀρετῇ οὐ δεῖ σεμνύνεσθαι.

Περὶ λέοντος κοιμωμένου, καὶ μυός.

Λέοντος ὑπνώττοντος, αὐχένος μέσον
διέδραμεν μῦς, ὃς δ' ἀνέστη συντόμως.
γελᾷ δ' ἀλώπηξ, καὶ λέων ἀπεκρίθη,
οὐ μὲν πτοοῦμαι, τὴν ὁδὸν δ' ἀναστρέπω.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ καὶ μικρὰν περιφρόνησιν ἀποστρέφεσθαι.

Περὶ λέοντος καὶ κάπρου, καὶ γυπῶν.

Λέων μάχην ἔστησε πρός ποτε κάπρῳ.
γύπες δ' ἄνωθεν ἐσκόπευον τὴν ἔριν,
βρῶσιν τὸν ἡττηθέντα ποιῆσαι τάχα.
φίλους δ' ὁρῶντες ἠστόχουν τῶν ἐλπίδων.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ ἀλλοτρίοις κακοῖς ἐπιχαίρειν.

Περὶ δορκάδος καὶ λέοντος θυμωθέντος.

Λέοντα δορκὰς ὡς ἴδεν μεμηνότα,
ὦ μοῖρα θηρῶν εἶπεν ἀθλιωτάτη,
εἰ σωφρονοῦν γε, δυσκάθεκτος εἰ λέων,
πῶς νῦν μανεὶς οὐ μετὰ δακρύων δράσεις;

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐξουσίαν ἔχοντα οὐ δεῖ θυμοῦσθαι.

Περὶ λέοντος, ὄνου, ἀλώπεκος.

Λέων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

GABRIAE GRAECI TETRASTICHA.

De homine, & leone lapideo.

Viri pedibus calcabatur lapideus Leo.
Et quis Leo, quid robur, inquit, intueris?
At si Leones, ait, sciuissent scalpere,
Multos uidisses esse homines lapides.

Affabulatio. Quod nō oporteat inflari uirtute.

De Leone dormiente, & mure.

Leone dormiente, per mediam ceruicem
Percurrit mus. is autem surrexit ilico.
Ridet Vulpes. ac Leo respondit,
Non timeo, sed interrumpo iter.

Affabulatio. Quod non oporteat ne paruum quidem contemptum negligere.

De Leone, & Apro, & Vulturibus.

Leo pugnam parauit aduersus aprum.
Vultures uero deinsuper speculabātur litem,
Vt deuorarent statim, qui uinceretur.
Sed amicis ijsdem uisis, frustrati sunt spe.

Affabulatio. Q d' nō oporteat alienis malis lætari.

De Caprea, & Leone furente.

Leonem caprea ut uidit furentem,
O fatum ferarum, ait, miserrimum.
Si compos mentis intolerabilis es leo,
Quō nūc furens nō plena facies lachrymarū?

Affab. ꝙ nō opteat eū, q ptātē habet, excādescere.

De Leone, Asino, Vulpe.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Λέων, ὄνος, κερδώ, τε πρὸς θήραν ἴον.
ὄνου δὲ ταύτην εἰς τρίτον δεδασμένου,
λέων κατεσπάραξε, κερδὼ δὲ πλέον
ἔνειμεν αὐτῷ, σωφρονισθεῖσ' ἐξ ὄνου.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ ἐξ ὧν πάσχουσιν ἕτεροι, παιδεύεσθαι.

Περὶ ὄνου βαστάζοντος εἴδωλον.

Ὤμοις ὄνος παρῆγεν ἀργυροῦν βρέτας,
ὅπερ συναντῶν, πᾶς τις αὖ ἐπροσκύνει.
τύφῳ δ' ἐπαρθεὶς, μὴ θέλων μένειν ὄνος,
ἤκουσεν, οὐ θεὸς σὺ, τὸν θεὸν δ' ἄγεις.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τοὺς ἐν ἀξιώμασι τιμωμένους δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν.

Περὶ παιδὸς ἐσθίοντος σπλάγχνα.

Βοὸς φαγὼν παῖς εἰς ἑορτὴν ἔγκατα,
οἴμοι κέκραγ' ὡς σπλάγχνα μῆτερ ἐκχέω.
ἣ δ' αὖ γελῶσα, μὴ φοβοῦ τέκνον, ἔφη.
τῶν σῶν γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἐμεῖς ἀλλοτρίων.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ τἀλλότρια ἀντιστρέφειν, καὶ μὴ γογγύζειν.

Περὶ ἀλώπεκος καὶ βάτου.

Φραγμοὺς ἀλώπηξ ὡς ὑπερβαίνειν θέλειν,
ὀλισθάνουσα, καὶ βάτου δεδραγμένη.
ἔξεσο πέλμα, λοιδορεῖ δὲ τὴν βάτον.
μέμφου σεαυτὴν, μή με πρὸ, κεῖνος φάτο.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν κακὰ σιωπῶντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων κατηγοροῦντας.

Περὶ κώνωπος, καὶ ταύρου.

Κώνωψ καθῆστο πρὸς κέρας ταύρου πάλαι,
ὃν παρεκέλευεν εἴπερ ἐκπτῆναι θέλει.

Leo, asinus, uulpes ad prædam iere.
In treis parteis eam cum asinus diuisisset,
A leone dilaceratus est. at uulpes plus
Ei tribuit edocta ab asino.
Affabul. quod ex ijs, q̄ alij patiunt̄, doceri opteat.

De asino gestante simulacrum.

Humeris asinus gestabat simulacrum argenteum,
Quod unusquisq; occurrens adorabat.
Superbia uero elatus, nolens manere asinus,
Audiuit, non es tu deus, sed fers deum.
Affabulatio, quod oporteat eos, qui in dignita
tibus constituti sunt, cognoscere se esse homi͂es.

De puero comedente intestina.

Bouis puer festo die cum comedisset uiscera,
Hei mihi clamabat, ꝙ intestina effundo mater,
Hæc ridendo ait, ne timeas fili.
Non enim ex tuis quicq̄, sed uomis ex alienis.
Affabulatio, quod oporteat aliena restituere,
& non murmurare.

De uulpe, & rubo.

Sepem uulpes transilire ut uoluit,
Lapsa, ac rubo innixa
Percussa planta, conuicia dicebat rubo.
Increpa te ipsam, non me ille, ait.
Affabulatio aduersus eos, qui sua tacent uitia, &
aliena reprehendunt.

De culice, & tauro.

Culex olim in cornu tauri sedebat,
Quem dicere iussit, an se uolare uelit,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἤκουσε δ' ὥσπερ οὐκ ἔγνω καθημένον,
οὕτω δὲ μὴ πλήσαντος αἴσθησιν λάβῃ.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς λογιζομένους ἑαυτοὺς εἶναι ἢ σοφούς, ἢ δυνατούς, ἢ φρονίμους, μὴ ὄντας δέ.

Περὶ ἐλάφου, καὶ ἀμπέλου.

Ἔλαφον διήλαυνον οἱ κυνηγέται,
ἥτις δασείαις ἀμπέλοις ἀπεκρύβη.
τὰ φύλλα βιβρώσκουσα δὴ τῶν ἀμπέλων,
κυνηγέτῃσιν ἐνδίκως ἐθηράθη.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς κακοποιοῦντας τοὺς αὐτῶν εὐεργέτας.

Περὶ ὄφεως, καὶ γεωργοῦ.

Ὄφιν θέλων τις ἀντ' ὀλέθρου παιδίου
πλήττειν, πέτραν τ' ἔχιζε, καὶ φιλεῖν θέλειν.
ὄφις δέ φησι, πῶς γένοιτο συμβάσεις,
ἕως σὺ τύμβον, τὸν δ' ἐγὼ πέτρον βλέπω;

Ἐπιμύθιον, ὅτι αἱ μεγάλαι ἔχθραι ἀδιάλλακτοί εἰσιν.

Περὶ παιδὸς, καὶ σκορπίου.

Ὡς ἀκρίδας θήρευε παῖς τις, σκορπίῳ
προύτεινε χεῖρας. ὃς δέ, μὴ ψαύσῃς, ἔφη.
ὡς εἴ γέ μου ψαύσειας, ἐκ κόλπων ξένων,
καὶ τὰς ἀληθεῖς ἐκκενώσεις ἀκρίδας.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ κακοῖς ἀνθρώποις μὴ συμμίγνυσθαι.

Περὶ συὸς, καὶ μυός.

Σῦς εἷλκέ τις μυῶν ἔργον οὔτ' ἀσιτίας.
οὓς χαλκέες βλέποντες, ἔστησαν γέλων.
ὁ μῦς δ' ἔτι ζῶν, εἶπε μεσὸς δακρύων,
ὡς οὐ δὲ σῶν δύνασθε κἂν τρέφειν ἕνα.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν παραπτώματα παραβλέποντας.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Audiuit, quēadmodū non nouerat sedentem,
Ita neq; euolantem sentiret.

Affabulatio. Aduersus eos, qui uolūt esse docti, potentés ue, aut prudentes, nec sunt.

De Cerua, & uite.

Ceruam persequebantur uenatores,
Quæ densis in uitibus delituit.
Sed folia uitium cum comederet,
Venatoribus iure præda fuit.

Affabulatio. Aduersus eos, qui malefaciunt benefactoribus suis.

De Serpente, & agricola.

Serpentem quis pro filij interitu
Percussurus petrāq; scidit, & amare uolebat.
Sed ait serpens. quomodo fient conuentiones?
Quādiu tu tumbā, hunc ego lapidem uideo?

Affabulatio. Magnas īimicitias eē irrecōciliabiles

De Puero, & Scorpio.

Cum locustas cepisset puer quidam, scorpioni
Porrigebat manus. is autem, ne attigeris ait.
Nam si me tetigeris, suspirando ex sinu
Veras quoq; locustas abijcias. Affabulatio.

Cum malis hominibus conuersari non oportere.

De Sue, & Mure.

Sus quidam murē trahebat ad sedandam esuriem,
Quos uidentes fabri ferarij, riserunt.
Mus uero adhuc uiuēs ait lachrymarū plenus,
Ne unum quidem potestis pascere suem.

Affabulatio. Aduersus eos, qui suos casus negligunt,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

παραβλέποντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων γελῶντας.

Περὶ ὄνου, καὶ λεοντῆς.

Φέρων λέοντος δέρμα τοῖς ὤμοις ὄνος,
ηὔχει λέων εἶναί τις, αὐτὸ πολλοὺς βλέπων.
ἐπεὶ δὲ γυμνὸς τῆς λεοντῆς εὑρέθη,
τοῦτον μύλων ἐμύησε τῆς ἀταξίας.

Ἐπιμύθιον. ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι αἱ παρ' ἀξίαν τιμαὶ τάχιστα λύονται.

Περὶ τράγου, καὶ ἀμπέλου.

Τράγῳ προσεῖπεν ἄμπελος, βλάπτεις σύ με
κείρων τὰ φύλλα, μὴ γὰρ οὐκ ἔστι χλόη;
ὅσον γὰρ ἂν βλάψειας, εὑρήσω τάχα
πρὸς θυσίαν σὴν εἰς θεοὺς οἶνον βλύσαι.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις θέλων τὶς ἀδικεῖν τινα, ὠφελεῖ αὐτόν.

Περὶ ἀνδρὸς, καὶ γαλῆς γυναικός.

Ἀνὴρ γαλῆν γυναῖκα πρὸς δόμους ἄγε.
παρῆν δὲ Κύπρις εἰς ἑορτὴν τοῦ γάμου.
νύμφη δὲ μῦν βλέψασα, σὺν τόνῳ τάχει
δίωκε τοῦτον, μὴ ξαπεῦσα τὴν φύσιν.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐκ φύσεως ὂν, οὐ μετατρέπεται.

Περὶ δορκάδος τὴν τῶν ποδῶν λεπτότητα μεμφομένης.

Πηγαῖς ὁρῶσα δορκὰς αὐτῆς τὴν θέαν,
λεπτοὺς πόδας μωμεῖτο, χαῖρε δ' εἰς κέρα.
λέων δ' ἐπεὶ δίωκε, τούτους ἠγάπα,
κέρα καθυβρίζουσα, θήρας ὡς πάγην.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις τὶς ὠφελεῖται, δι' ὧν δοκεῖ βλάπτεσθαι.

Περὶ ἀλώπεκος, καὶ σταφυλῆς.

negligunt, alienos uero derident.

De asino & pelle leonis.

Leonis pellem humeris ferens asinus,
Iactabat esse leo quispiam, uidendo caprarios.
Sed ubi sine leonis inuentus est pelle,
Pistrinũ eum memorẽ turbationis reddidit.

Affabulatio. Fabula significat, immeritos honores quamprimum solui.

De hirco, & uite.

Hircum uitis adlocuta est. offendis tu me
Tondendo folia. num nam non est herba?
Quam uis enim nocueris, inueniam statim
Ad mactationẽ tui erga deos, uinũ ut scaturiat?

Affabulatio, quod plerũq; uolens quis aliquem iniuria afficere, iuuet eum.

De uiro, & fele uxore.

Vir felem uxorem in domum duxit,
Adfuit Venus in nuptiarum solennitate.
Sponsa uero uiso mure, cõtenta celeritate
Eum persecuta est. non mutata natura.

Affabulatio, qđ id, qđ à natura est, nõ transmutet.

De caprea reprehẽdente pedũ tenuitatẽ.

In fontibus suã imaginem uidens caprea,
Tenueis carpebat pedes. sed gaudebat cornib⁹.
Cum uero leo psecutus est ipsam, eos amabat,
Cornua reprehendens, ut prædæ laqueum.

Affabulatio, quod plerũq; quis iuuatur ex qbus uidetur lædi.

De uulpe, & uua.

Vulpes

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Κερδὼ βότρυν βλέπουσα μακρᾶς ἀμπέλου
πρὸς ὕψος ἦρτο. καὶ καμοῦσα πολλάκις
ἑλεῖν ἀπεῖπε, πρὸς δ' ἑαυτὴν ταῦτ' ἔφη,
μὴ κάμνε· ῥάγες ὀμφακίζουσιν μάλα.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν.

Περὶ κόρακος, καὶ ἀλώπεκος.

Τυρὸν κόραξ ἔδακνε, κερδὼ δ' ἠπάτα.
εἰ γλῶσσαν εἶχες, ζηνὸς εἶς ὄρνις μέγας.
εὐθὺς δ' ὁ τυρὸν ῥίψεν, ἡ δ' αὐτὸν φάγεν.
ἔχεις κόραξ ἅπαντα, νοῦν κτῆσαι μόνον.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς ἐπὶ κολακείαις χαίροντας.

Περὶ βατράχων, καὶ ἡλίου.

Γάμοις ἔχαιρον βάτραχοι τοῦ ἡλίου.
καί τις πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, ὦ φίλον γένος.
εἰ γὰρ μόνας τρέμοιμεν αὐγὰς ἡλίου,
τίς εἴγε τεκνώσειε τοῦτον βαστάσει;

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς ἐπ' ἰδίᾳ βλάβῃ δι' ἀγνωσίας χαίροντας.

Περὶ ὄρνιθος ὠὸν χρυσοῦν τικτούσης καὶ φιλαργύρου.

Ἔτικτε χρυσοῦν ὠὸν ὄρνις εἰσάπαξ,
καί τις πλανηθεὶς χρυσεραστὴς τὴν φρένα,
[illegible]νε ταύτην, χρυσὸν ὡς λαβεῖν θέλων.
ἐλπὶς δὲ μεῖζον δῶρον ὤλεκε τύχης.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐλπίδι κέρδους εἰς ζημίαν ἐκ μικροψυχίας ἐμπίπτοντας.

Περὶ ἀστεροσκόπου, καὶ ὁδοιπόρου.

Ἄστροις περισκοπῶν τις ἀστεροσκόπος,
πίπτει λεληθὼς πρὸς φρέαρ, τυχὼν δέ τις
ὁδοιπόρος, ξένον τι ταῦτ' ἔφη λέγων,

νοῦν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Vulpes racemum proceræ uidens uitis,
In altum eleuabatur, cumq; diu laborasset,
Vt capet, defatigata est, sed secũ hæc locuta est.
Ne labora, acini uuæ exacerbescunt admodũ.
Affab. ad eos q de necessitate uolũtatẽ faciunt.

De Coruo & Vulpe.

Caseum coru⁹ mordebat, sed uulpes decipiebat,
Si linguam haberes, esses magna Iouis auis.
Continuo uero is eum abiecit, ea aũt comedit.
Habes corue omnia, mentem solam compara.
Affabulatio aduersus eos, q adulatiõib⁹ delectãt.

De Ranis, & Sole.

Ob nuptias solis lætabantur ranæ.
Quædamq; ad eas ait, ò miserum genus.
Nam si solos radios solis timemus,
Si genuerit filios, quis eum feret?
Affabulatio aduersus eos, qui suo damno præ ignorantia gaudent.

De Gallina aureum ouũ pariente, & auaro.

Ouum aureum Gallina semel peperit.
Quidamq; auarus deceptus animo,
Eam occidit, aurum accepturus.
Sed spes perdidit maius fortunæ donum.
Affabulatio in eos, qui spe lucri, in damnum ex pusillanimitate incidunt.

De stellarum speculatore, & uiatore.

Stellis intentus quidam stellarum speculator
Cadit ĩprudẽter in puteũ, sed qdã supueniens
Viator suspiranti hæc inquit dicendo.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

νοιῷ θεὶς ἄνω, βέλτισε τὴν γῆν οὐ βλέπεις.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλοὶ τὰ ἐνεστῶτα μὴ γινώσκοντες,

τὰ μέλλοντα καυχῶνται γινώσκειν.

Περὶ ἵππου καὶ κάπρου.

Ἤριζεν ἵππος ἀγριωτάτῳ κάπρῳ.

ὁρμὴν δὲ θηρὸς ἵππος οὐ σθένων ὅλως,

ἑαυτὸν ἐκδέδωκεν, εὑρὼν σύμμαχον

εὔπορον ἄνδρα πρὸς σφαγὴν τοῦ θηρίου.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δι' ἔχθραν τινὲς καὶ εἰς δουλείαν

ἑαυτοὺς ἐμβάλλουσιν.

Περὶ ἀνδρὸς μιξότριχος, καὶ δυεῖν ἑταίραιν.

Ἐρωμένας δύ' εἶχεν ἀνὴρ μιξόθριξ.

χρόνῳ δ' ἐνῳνοχῆαι πάντῃ καὶ τρόπῳ,

ἣ μὲν μελαίνας, ἣ δὲ λευκὰς ἔκφερον.

δῆς ὧν φιλωθεὶς, πᾶσιν ὤφθη γέλως.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς εἰς δύο ἐναντία πράγματα

ἑαυτοὺς ἐμβάλλοντας.

Περὶ ἀετοῦ, καὶ κολοιοῦ.

Ἀρνὸν καταπτὰς ἀετὸς καθαρπάσας,

ἰδὼν κολοιὸς, ἐν κριῷ πράττει τάδε.

ὃν εἷλε ποιμὴν, παῖς δ' ἐφώνει τοῦτό τι,

ἐμοὶ κολοιὸς, ἀετὸς δ' αὐτῷ πέλει.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς κρείττονας.

Περὶ κολοιοῦ, καὶ ἄλλων ὀρνέων.

Ἀλλοτρίοις πτεροῖσιν ἠμφιεσμένος

ηὔχει κολοιὸς ὀρνέων ὑπερφέρειν,

πρῶτον δὲ δῶρον ἡ χελιδὼν ἥρπακει,

μεθ' ἣν ἅπαντες. εἶτα γυμνὸς εὑρέθη.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐξ ἐράνου κάλλος διαλύεται.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Animũ applicãdo sursũ ò optie, terrã non uides,
Affabulatio, qnod pleriq;, cum præsentia nesci-
ant, futura cognoscere gloriantur.

De equo, & Apro.

Pugnabat Equus cum ferocissimo Apro.
Impetũ uero feræ equ⁹ cũ penit⁹, nõ sustineret,
Sese dedidit, inuento socio
Viro iugulandæ feræ perito.
Affabulatio, quod non nulli ob inimicitias in
seruitutem sese dedunt.

De uiro misticapillo, & duabus amicis.

Amicas duas habebat uir misticapillus,
Aetate autem & moribus omnino dissimileis,
Altera nigros capillos, albos altera euellebant.
Quapropter depilatus, omnibus ridiculo fuit.
Affabulatio, aduersus eos, qui in duas res con-
trarias sese iniiciunt.

De Aquila & Cornicula.

Agnum deuolans Aquila cum rapuisset,
Idq; uidisset monedula, in ariete facit eadem.
Quã pastor cepit. filius autẽ clamabat tale qd,
Mihi monedula, aquila autem sibi est.
Affabulatio, qđ non oporteat imitari pstãtiores.

De Cornicula & cæteris auibus.

Alienis pennis induta,
Gloriabatur cornicula præstare auibus.
Primum donum hirundo rapuit,
Post eam omnes. hinc nuda inuenta est.
Affab. quod ex collatione pulchritudo dissoluat.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

περὶ ἀετοῦ, καὶ οἰστοῦ.

Βέλει τὸ στῆθος ἀετὸς ἐτρώθη πάλαι.
ἀλγῶν δὲ λοιπὸν ἧστο πολλὰ δακρύων,
βλέπων δ' ὀϊστὸν εἶπεν ἐπτερωμένον.
βαβαὶ, πτερὸν με τὸν πτερωτὸν ὀλλύει.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ἰδίων κακῶς πάσχοντας.

περὶ θηρῶν καὶ ὀρνέων μάχης, καὶ στρουθοῦ.

Πᾶσι πεφύκει θηρσὶ, καὶ πτηνοῖς μάχη.
ἦλω λίβυσσα στρουθὸς, ἣ τοὺς δ' ἐπλάνα,
εἶναι μὲν ὄρνις, ἐκ μέρους δὲ θηρίον.
πτηνοῖς κάραν δεικνῦσα, τοῖς θηρσὶ πόδας.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς δυσὶ κυρίοις δουλεύοντας, καὶ πλανῶντας ἀμφοτέρους.

περὶ χελιδόνος, καὶ κριτηρίου.

Ἧξε χελιδὼν νοσσιὰν κριτηρίου
ὕπερθεν, ἧπερ τὴν γονὴν βλάπτει δράκων.
ἣ δ' αὖτ' ἔφησεν, ὦ πολυστόνου τύχης,
ὅπου γὰρ ἐκδίκησις ἐβλάβην μόνη.

Ἐπιμύθ. πρὸς τοὺς παθόντας κακὸν ἀπὸ καλῶν ἀνθρώπων.

Περὶ τριῶν βοῶν ὁμοφρόνων, εἶτα ἀσυμφώνων, καὶ λέοντος.

Ὁμόφρονες νέμοντο τρεῖς ὁμοῦ βόες,
οὓς οὐδὲ θὴρ ἔβλαπτε πολλάκις λέων.
ἔχθρας δὲ μίσει, καὶ μάχης διασχίσας,
ἕκαστον ἐκβέβρωκε γυμνὸν ὡς ἕνα.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς σχιζομένους ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ διὰ τοῦτο κακῶς πάσχοντας.

περὶ γεωργοῦ, καὶ γεράνου.

Θήρᾳ γεράνων πῆξέ τις σπορεὺς πάγην.
μεθ' ὧν πελαργὸν εἶλεν, ὃς θρηνεῖ μέγα,

ἔφη

(c) 2007 Ministerio de Cultura

De Aquila, & sagitta.

Sa itta pectus aquila uulnerata est olim.
Dolens autē postea sedebat admodū plorans.
Videns autem sagittam pennatam, ait,
Papæ, penna me pennatam occidit.

Affabulatio in eos, qui à suis mala patiuntur.

De pugna ferarum ac uolucrū, & struthione.

Omnes inter se feræ & uolucres concertabant.
Capta est struthio Libyca, quæ hasce decipiebat,
Esse quidem auis, ex parte uero fera,
Volucribus caput, feris pedes ostendens.

Affabulatio aduersus eos, qui duobus seruiendo dominis, utrosq; decipiunt.

De Hirundine & prætorio.

Hirundo fixit nidulum in prætorio,
Cuius prolem lædit serpens.
Hæc autē dixit, ò ingemiscendam fortunam.
Vbi enim ultio est, sola offensa sum.

Affabulatio ad eos, qui malū à bonis patiuntur.

De trib⁹ bob⁹ cōcordib⁹, inde discordib⁹, & leone,

Concordes pascebantur tres simul boues,
Quos ne fera quidem lædebat leo.
Cū uero inimicitiarū odio, & pugna dissēsissent,
Singulos deuorauit nudos ut unum.

Affabulatio aduersus eos, qui à suis dissident, & propterea mala patiuntur.

De Agricola, & Ciconia.

Gruibus tetendit agricola quidam laqueum.
Cū qbus ciconiā cepit, quæ uehemēter lugebat.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἔφη δ᾽ ἀγροξεύς, ὡς φίλος μου εἶ σύ μοι.
ἀλλ᾽ ἡ πάγη λαβοῦσα, σὺν κακοῖς ἔχει.

Ἐπιμύθιον πρὸς φίλον τινὸς, εὐνούμενον τοῖς ἐχθροῖς τοῦ φίλου αὐτοῦ.

Περὶ κυνὸς καὶ εἰδώλου αὐτοῦ ἐν τῷ ὕδατι.

Φέρων ποταμοῦ πλησίον κύων κρέας,
κύψας ἑαυτὸν, ἄλλον εἰς ὕδωρ βλέπει.
χανὼν δὲ λοιπὸν τὸ κάτω λαβεῖν κρέας,
ἀπεστερεῖτο καὶ τὸ, οὗπερ ἐκράτει.

Ἐπιμύθιον, ὅτι ὁ πλεονεκτῶν μᾶλλον ζημιοῦται.

Περὶ ὄνου καὶ ἁλὸς, καὶ σπόγγων.

Περῶν ποταμὸν, φόρτον ἦγ᾽ ἁλὸς ὄνος,
ἐν ᾧ τε καὶ πέπτωκε κουφισθεὶς βάρος.
σπόγγων δ᾽ ἔπειτα πλῆθος οὕτως ὡς φέρειν,
πεσὼν ἑκοντὶ, δυστυχῶς ἀπεπνίγη.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις προσδοκία κέρδους εἰς ζημίαν καταντᾷ.

Περὶ καμήλου, καὶ Διός.

Κυρτὴ θεὸν κάμηλος ᾔτει κέρα,
ἣν δ᾽ ἐξεμυκτήρισε τῆς ἀβουλίας.
ζημοῖ γὰρ αὐτὴν λοιπὸν, ὦτα, καὶ κάραν,
ὡς ἄν γε παντάπασιν αἰσχίστη πέλῃ.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ περὶ τοῦ θεοῦ αἰτεῖν τὰ προσήκοντα.

Περὶ λύκου, καὶ ἀρνός.

Λύκος πρὸς ἄρνα φησὶν, οὐ πρόσθεν σύ μοι
ὕδωρ ταράττεις; ἄρτι γαστρὸς ἐξέφυν,
καὶ πῶς ὕδωρ τάραττον ἀγνοῶ, πότε.
θοίνη γοῦν μοι κἂν θέμις, κἂν μὴ θέμις.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς ἀδέως, φανερῶς ἀδικοῦντας.

Dixit autẽ agricola, ut amica quidẽ tu mihi es,
Sed laqueus, qui cepit, te cum malis tenet.
Affabulatio, in amicum cuiusdam, coniunctum cum inimicis amici ipsius.

De Cane, & imagine ipsius in aqua.

Canis secundum flumen carnes ferens,
Cum se acclinasset, alium in aqua uidet.
Hiscens autẽ ut inferiores alias carnes caparet,
Priuatus & ijs est, quarum dominus erat.
Affabulatio, quod cupidus magis damno afficitͬ.

De Asino & sale, & spongijs.

Transeundo fluuiũ onus salis portabat asinus,
In quo etiam cecidit leuatus onere.
Dehinc cum itidem multũ spongiarum ferret,
Cecidit sponte, & infeliciter suffocatus est.
Affabulatio, quod plerunque expectatio lucri in damnum incurrit.

De Camelo, & Ioue.

Curua Camelus à deo petebat cornua,
Quam derisit malo consilio.
Minuit enim ei de cætero aures, & caput,
Vt ab omni parte foret turpissima
Affabul. quod oporteat à deo cõueniẽtia petere.

De Lupo, & Agno.

Lupus Agno inquit, nonne dudum tu mihi
Aquã pturbasti? nuper ex uentre natus sum,
Et quomodo aquã pturbarim nescio quando.
Cœna fies mihi & iure, & iniuria.
Affabul. aduersus eos, q itrepide palã iniurij sunt.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Περὶ δειλοῦ κυνηγοῦ, καὶ ποιμένος.

Δειλὸς κυνηγὸς πρός τιν' εἶπε ποιμένα,
εἴπου λέοντος ἴχνος εἶδες, μοὶ φράσον.
σὺ τοῦτον, εἶπεν, εἰ θέλεις, δείξω, πέλας
ἴχνος· κυνηγὸς εἶπεν, οὐ ζητῶ πλέον.

Επιμύθιον πρὸς ἀνθρώπους θρασεῖς πρὸς λόγους, καὶ πρὸς ἔργα δειλούς.

Περὶ ἱππότου, καὶ ἀγροίκου.

Ητει λαβεῖν ἀγροῖκον λαγὼν ἱππότης.
λαβὼν δὲ χερσὶ τοῦτον, ἠρώτα, πόσου;
καὶ πῶλον ἐξήλαυνεν, ἀγροῖκος δ' ἔφη.
μὴ σπεῦδε, σοὶ δώρημα τοῦτο προσφέρω.

Επιμύθιον πρὸς τοὺς ἐξ ἀνάγκης παραιτουμένους τὰ ἴδια.

Περὶ λύκου, καὶ ὄνου.

Ο δοῦσιν ἧλον εἷλεν ἐξ ὄνου λύκος,
αἰτῶν δὲ μισθὸν πλήττεται λὰξ τὴν γένυν.
λύκος δέ φησι, πῶς μάγειρος ὢν πάλαι,
ἰατρικῆς μετῆλθον ἔργ' ἀναξίως;

Επιμύθιον πρὸς τοὺς τὴν ἰδίαν τέχνην καταλιμπάνοντας, καὶ ἑτέραν μετερχομένους ἐπὶ βλάβῃ.

Περὶ λύκου, καὶ γεράνου.

Εἰς λαιμὸν ὀστοῦν ἐμπεπήγη τοῦ λύκου.
μισθῷ δ' ἑλὼν γέρανος, ᾔτει τὴν χάριν,
σῶον τράχηλον ἐκ λύκου λαιμοῦ φέρων,
μὴ δ' ἄλλο μηδὲν μισθόν, ἢ τοῦτο σκόπει.

Επιμύθιον πρὸς τοὺς ἐπικίνδυνον πρᾶξιν ἐγχειρήσαντας, καὶ μετὰ τὸ σώθημα ζητοῦντας μισθόν.

Περὶ ταύρου, καὶ τράγου.

Ηλαυνε ταῦρον ἐξ ἑῆς κοίτης τράγος,

ὅμ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

De uenatore timido, & pastore.

Timidus uenator pastori cuidam ait,
Sicubi Leonis uestigium nosti, dic mihi.
Tu hoc, ait, uis, ostendam, propè
Vestigium. Venator ait, nō quæro amplius.

Affabulatio aduersus homines audaces uerbis, & factis timidos.

De Equite, & Agricola.

Petebat leporem ab agricola, ut acciperet miles,
Accepto eo manibus, rogabat, quanti?
Et equum admisit, Agricola autem ait,
Ne festina. tibi donum hoc offero.

Affab. aduersus eos, q necessario recusāt res suas.

De Lupo, & Asino.

Ex Asino clauum dentibus extraxit Lupus,
Petens mercedem, percutitur calcibus genam.
Lupus aūt inquit, quomō cocus cū essem olim
Medicinæ opera indigne exercui?

Affabulatio in eos, qui propriam artem derelinquunt, & aliam aggrediuntur incōmode.

De Lupo, & Grue.

In Lupi gutture os infixum erat,
Mercede aūt cū extraxisset grus, petebat ptiū.
Saluum collum ex lupi gutture ferens,
Nullam aliā mercedē, q̃ hoc consydera.

Affabulatio in eos, q piculosum negocium aggrediunt, & post cōuentionē quærūt mercedem.

De Tauro, & Hirco.

Expellebat taurum ex suo cubili hircus,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὃν θὴρ λέων δίωκεν, εἶπε δὲ ξένων,
εἴ πού με μὴ λέοντος ἐπτόει φόβος,
ἔγνως ὅσον ταύρου τι καὶ τράγου σθένος.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς καταδεχομένους ὑβρίζεσθαι ὑπὸ μικρῶν, διὰ φόβον ἑτέρων μειζόνων.

Περὶ μύρμηκος, καὶ τέττιγος.

Ἤτει τροφὴν μύρμηκα τέττιξ ἐν κρύει.
μύρμηξ δ' ἔφησε, τί θέρους οὗτος ἔδρας;
ὡς ἐν θέρει εἴρηκεν ᾖδον ὀξέως.
χειμῶνος ὄρχου φησί, μὴ τροφῆς ἔρα.

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς μὴ θέλοντας ἐν νεότητι κοπιᾶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ γήρᾳ πτωχοῦντας.

Περὶ ὄφεως, καὶ γεωργοῦ.

Ἔθαλπέ τις γεωργὸς ἐν κόλποις ὄφιν
ὥρᾳ κρύους, ἐπεὶ δὲ θέρμης ἤσθετο,
ἔπληξε τὸν θάλψαντα, κἄκτεινε τάχος.
οὕτω κακοὶ ποιοῦσι τοὺς εὐεργέτας.

Περὶ χελιδόνος, καὶ ἀηδόνος.

Ἀγροῦ χελιδὼν μακρὰν ἐξεπωτήθη,
εὗρε δ' ἐρήμοις ἐγκαθημένην ὕλαις
ἀηδόν' ὀξύφωνον. ἡ δ' ἀπεθρήνει
τὸν Ἴτυν, ἄωρον ἐκπεσόντα τῆς ὥρης.
χ' ἡ μὲν χελιδών φησι, φιλτάτη ζώοις,
πρῶτον βλέπω σε σήμερον μετὰ Θρᾴκην.
ἀλλ' ἐλθὲ ἐς ἀγρὸν, καὶ πρὸς οἶκον ἀνθρώπων.
σύσκηνος ἡμῖν, καὶ φίλη κατοικήσεις,
ὅπου γεωργοῖς, κοὐχὶ θηρίοις ᾄσεις.
τὴν δ' αὖτ' ἀηδὼν ὀξύφωνος ἠμείφθη,
ἔα με πέτραις ἐμμένειν ἀοικήτοις.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Quem fera leo insectabatur, ait autē suspirans,
Nisi me leonis timor perterreret,
Scires quanta tauri & hirci uis sit.
Affabulatio ad eos, qui affici iniuria ferunt à paruis metu maiorum.

De formica, & Cicada.

Petebat à formica cicada cibum.
Sed formica ait, quid æstate faciebas?
Quod acute æstate caneret dixit,
Hyeme salta inquit, ne ama cibum.
Affabulatio aduersus eos, qui in iuuentute nolunt laborare, & propterea in senectute mendicant.

De Serpente, & Agricola.

Agricola quidam in sinu fouit serpentem
Frigoribus, ubi autem calorem sensit,
Percussit eum qui fouit, atq; occidit statim.
Sic mali tractant benefactores.

De Hirundine, & Philomena.

Procul ab agro hirundo euolauit,
Reperit autem in desertis sidentem syluis
Acute canentem Lusciniam. ea uero lugebat
Itym iammaturum excessisse è uita.
Et Hirundo inquit, charissima salua sis,
Primum hodie te post Thraciam uideo.
Sed ueni rus & in domum hominum.
Cōtubernalis nobis, & chara habitabis,
Vbi agricolis, & non feris cantabis.
Cui Luscinia canora respondit,
Sine me in petris manere desertis,

Nam

(c) 2007 Ministerio de Cultura

οἶκος δέ μοι πᾶς, ἥτε μίξις ἀνθρώπων
μνήμην παλαιῶν συμφορῶν ἀναφλέξει.

Ἐπιμύθιον, ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κρεῖττον ἐν ἐρήμοις ζῆν ἀλύπως, ἢ συνοικεῖν ἐν πόλεσι τοῖς κακοῖς.

ΤΩΝ ΓΑΒΡΙΟΥ ΜΥΘΩΝ ΤΕΛΟΣ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Nam domus omnis, & consuetudo hominum
Memoriã antiquarum calamitatũ reaccendet.
Affabulatio. Fabula significat, prestare sine dolore uiuere i desertis, q̃ cũ malis habitare i ciuitatibus.

G A B R I

AE

F A B V L A R V M

F I

N

I S.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐκ τῶν ἀφθονίου σοφιστοῦ προγυμνασμάτων.

Ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθε, γεγένηται δὲ καὶ ῥητόρων κοινὸς ἐκ παραινέσεως. ἔστι δὲ μῦθος λόγος ψευδὴς εἰκονίζων ἀλήθειαν. καλεῖται δὲ συβαριτικὸς, καὶ κίλιξ, καὶ κύπριος πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθεὶς τὰ ὀνόματα. νικᾷ δὲ μᾶλλον αἰσώπειος λέγεσθαι, διότι τὸν αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους. τοῦ δὲ μύθου τὸ μέν ἐστι λογικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται. ἠθικὸν δὲ τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον. μικτὸν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων ἀλόγου, καὶ λογικοῦ. τὴν δὲ παραίνεσιν δι᾽ ἣν ὁ μῦθος τέτακται, προτάττων μὲν, ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ τελευταῖον ἐπενεγκών.

Μῦθος ὁ τῶν μυρμήκων, καὶ τῶν τεττίγων, προτρέπων τοὺς νέους εἰς πόνους.

Θέρους ἦν ἀκμή. καὶ οἱ μὲν τέττιγες μουσικὴν ἀνεβάλλοντο σύντονον, τοῖς μύρμηξι δὲ πονεῖν ἐπῄει, καὶ συλλέγειν καρπούς, ἐξ ὧν ἔμελλον τοῦ χειμῶνος τραφήσεσθαι. χειμῶνος δὲ ἐπιγεγονότος, μύρμηκες μὲν οἷς ἐπόνουν ἐτρέφοντο, τοῖς δὲ ἡ τέρψις ἐτελεύτα πρὸς ἔνδειαν. οὕτω νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα, παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

ἐκ τῶν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ex Aphthonij sophistæ exercitamentis.

FAbula profecta quidẽ est à poëtis, sed & rhetoribus cõmunis facta est admonendi gratia. Est autem fabula sermo fictus, imagine quadam representans ueritatẽ. Atq; alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicit̃, accepto ab inuẽtorib⁹ nomĩe. Verũ qm̃ Aesopus egregie p̃ter cæteros cõscripsit fabulas, euicit ut potius Aesopia diceret̃. Ea uero est triplex, Rationalis, Moralis, Mista. Rationalis, in qua aliqd ab homĩe geri cõfingit̃. Moralis, q̃ eorũ imitat̃ mores, q̃ sunt ratiõis exp̃tia. Mista uero, q̃ rõnale irrõnaleq; cõplectit̃. Eã autẽ admonitione, cui⁹ causa fabulã cõstitueris, Antefabulationẽ præpositã, postpositam uero Affabulationẽ dices.

Fabula, qua formicarũ & cicadarũ exemplo hortantur iuuenes ad laborem.

CIcadæ olim æstate assiduis cãtib⁹ idulgebãt, formicæ uero hyemis memores, laboribus fructibusq; colligẽdis operã dabãt. Verũ cũ hyẽs aduenisset, formicæ ijs, q̃ collegerãt, pascebãt̃. Cicadas aũt delectatio illa, & canẽdi uoluptas, eò indigentiæ, miseriæq; perduxit, ut esurirent omnes, & fame conficeretur. Sic iuuentus laborum fugitãs, male habet in senectute.

Ex Philostrati

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ. ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην. ἀλλ᾽ Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται, καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε, λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει, καὶ ἀπάτην. καὶ ταῦτα λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπηξ, καὶ ἵππος νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος. ὑφ᾽ ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δὲ, οἶμαί τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ τῶν μύθων φροντίδες, ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα. θηρία γὰρ συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ex Philostrati imaginibus.

FABVLAE.

FAbulæ se ad Aesopũ, sua in eum beneuolen- tia conferunt, quod satagat sui. fabula quippe & Homero, & Hesiodo, nec non & Archi- locho in Lycamben curæ fuit. sed ab Aesopo humana oĩa ad fabellas redacta sũt, sermone bru- tis non temere imptito. nam & cupiditatem tollit & libidinẽ isectat̃, & fraudẽ. Atq; hæc ei leo qspiã agit, & uulpes, & per Iouem equus. nec testudo muta. ex quibus pueri di- scunt, quæ in uita gerantur. haben- tur igit̃ in pretio fabulæ ꝑpter Aesopũ. Accedunt ad ianuam docti huius, uittis eũ deuincturæ, co- ronáq; oleagina coronaturæ. hic ut puto fabulam aliquam texit. risus enim faciei, & oculi in terram defixi id præ se ferunt. pictorem, fabularum curas remis- siore anio indigere, nõ latuit. Philosophat̃ autẽ & fabularũ corpora. Bruta enim cum ho- minib⁹ cõferẽs, cœtũ circa Aesopũ statuit ex illius scena confictum. Chori dux uulpes depicta est. Vtitur enim ea Aesopus mini- stra argumentorum plurium, ceu Dauo Comœdia.

Ex

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ex Hermogenis exercitamentis, Prisciano interprete.

FAbula est oratio ficta, uerisimili dispositione imaginē exhibens ueritatis. Ideo autē hanc primam tradere pueris solent oratores, quia animos eorū adhuc molles ad meliores facile uias rite instituūt. Vsi sunt ea tamen uetustissimi quoque autores, ut Hesiodus, Archilochus, Horatius, Hesiodus quidem lusciniæ, Archilochus autē uulpis, Horatius muris. Nominantur autem ab inuentoribus fabularū, aliæ Aesopiæ, aliæ Cypriæ, aliæ Libycæ, aliæ Sybariticæ, omnes aūt cōmuniter Aesopiæ dicuntur, quoniam in conuentibus frequēter solebat Aesopus fabulis uti. Mēdacem quidē esse uolunt fabulam, sed ad uitam utilem, nec non & uerisimilem. Est autem uerisimilis, si res, quæ subiectis accidunt personis, apte reddantur, utputa de pulchritudine aliquis certat, pauo supponatur hic: oportet alicui astutiā tribuere, uulpecula est subijcienda. imitatores aliquos hominū uolumus ostendere, hic simijs est locus. Oportet igitur modo breuiter, modo latius eas disserere. quomodo autem hoc fiet? si nunc narratione simplici proferantur, nunc etiā sermo inductis fingatur personis. exempli causa. Simiæ conuenerunt, & consilium habuerunt de urbe condenda, & quia placuit illis, paratæ erant incipere ædificationem, sed uetus Simia prohibuit ab incepto, eas docens, quod facile capiantur,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

piantur, si intra muros concludantur: sic breuiter dices. si uelis producere, sic: *Simiæ conuenerunt*, & consiliabantur de urbe condenda, quarum una in medium ueniens concionata est, quia oportet ipsas quoque ciuitatem habere. Videtis enim aiebat, φ ciuitatem habendo felices homines sint. domos etiam habent singuli & in concionem uniuersi, & in theatrum ascendentes delectant animos spectationibus, & auditionibus uarijs. Et sic proferes orationem in orando, dicẽs, φ & plebescitum scriptum est, & finges etiam orationem ueteris simiæ. Expositio autem fabularum uult circuitionibus carere, & iucundior esse. Sed oratio, qua utilitas fabulæ retegitur, quā ἐπιμύθιον uocant, quod nos affabulationem possumus dicere, à quibusdā prima, à plerisque rationabilius postrema ponitur. Sciendum uero, quod etiā oratores inter exempla solent fabulis uti.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ex Auli Gellij libro secundo, Capite undetrigesimo.

Apologus Aesopi Phrygis memoratu non inutilis.

AEsop' ille è Phrygia fabulator haud immerito sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu, suasuq; erant, non seuere, non imperiose præcepit, & censuit, ut philosophis mos est, sed festiuos, delectabilesq; apologos commẽtus, res salubriter, ac prospicienter, animaduersas in mentes animosq; hominũ cũ audiendi quadam illecebra induit. uelut hæc eius fabula de auiculæ nidulo lepide, atque iucunde præmonet, spem fiduciamq; rerum, quas efficere quis possit, haud unq; in alio, sed in semetipso habendam. Auicula, inquit, est parua, nomen est Cassita, habitat, nidulaturq; in segetibus, id fermè temporis, ut appetat messis, pullis iam iam plumãtibus. Ea Cassita in semẽtes forte cõcesserat tempestiuiores. propterea frumentis flauescẽtibus, pulli etiam tunc inuolucres erãt. Cum igitur ipsa iret cibum pullis quæsitum, monet eos, ut si quid ibi nouæ rei fieret, diceretur'ue, animaduerterent, idq; sibi, ubi redisset, renunciarent. Dominus postea segetum illarum filiũ adulescentem uocat. Et uides ne, inquit, hæc ematuruisse? & manus iam postulare? Idcirco die crastino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, &

roges

roges, ueniant, operamq; mutuam dent, & messem hanc nobis adiuuent. hæc ille ubi dixit, discessit. atq; ubi redit Cassita, pulli trepiduli circunstrepere, orareq; matrem, ut statim iam properet, atq; alium in locum sese asportet. nā dn̄s, inquiūt, misit q amicos rogaret, uti luce oriēte ueniāt, & metant. Mater iubet eos à metu ociosos esse. Si enim dominus, inquit, messem ad amicos reijcit, crastino seges non metetur, neq; necesse est, hodie uti uos auferam. Die igitur postero mater in pabulum uolat, dominus quos rogauerat, opperitur. sol feruit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filiū, amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt. Quin potius imus, & cognatos, affinésq; nostros oramus, ut adsint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pauefacti matri nunciant. Mater hortatur, ut tum quoq; sine metu, ac sine cura sint. cognatos, affinésq; nullos fermè tam obsequibileis esse, ait, ut ad laborem capescēdum nihil cuntentur, & statim dicto obediant. uos modo, inquit, aduertite, si modo quid denuo dicetur. Alia luce orta, auis in pastum profecta est. cognati, & affines operam, quam dare rogati sunt, supersederunt. Ad postremum igitur dominus filio, ualeāt, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu capies alteram, & frumentum nosmetipsi manibus nostris cras metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audiuit, tēpus, inquit, est cedendi, & abeundi. fiet

(c) 2007 Ministerio de Cultura

di. fiet nunc dubio procul, quod futurum dixit. In ipso enim iam uertitur, cuia est res, non in alio, unde petitur. Atque ita cassita nidum migrauit, & seges à domino demessa est. Hæc quidē est Aesopi fabula de amicorum, & propinquorum leui plerunque, & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent, q̃ ut in nobis tantū ipsis nitamur: alia autem omnia quæ extra nos, extráq; nostrum animum sunt, neque pro nostris, neque pro nobis ducamus: Hunc Aesopi apologum Q. Ennius in satyris scite admodum, & uenuste uersibus quadratis composuit, quorum duo postremi isti sunt, quos habere cordi, & memoriæ, operæpretium esse hercle puto.

Hoc erat tibi argumentū semper in promptu sitũ,
Neq͂d expectes amicos, qđ tu possis per te agere.

APOLOGI AESOPICI DE CASSITA FINIS.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος πρῶτον μουσῶν χορὸν ἐξ ἑλικῶνος
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἵνεκ' ἀοιδῆς,
ἣν νέον ἐν δ' ἐλπίσιν ἐμοῖς ἐπὶ γόνυασι θῆκα, γούνασι
δῆριν ἀπειρεσίην πολεμόκλονον ἔργον ἄρηος,
εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι,
πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην. τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον
ὕδατι τερπόμενος μελιηδεῖ. τὸν δὲ κατεῖδε
λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον.
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠϊόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω.
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα.
καί με πατὴρ πηλεὺς ποτὲ γείνατο ὑδρομεδούσῃ
μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας ἠριδανοῖο.
καί σε δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον ἔξοχον ἄλλων

σκηπτοῦχον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

HOMERI RANARUM ET MURIUM PUGNA.

INcipiēs primum Musarum cœtum ex
Helicone
Venire in meum cor supplico, gratia
cantus,
Quē nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Supplicās hominibus in aures omnibus mittere,
Quomodo mures in ranas principantes iuerunt,
Terrigenum uirorum imitati opera gigantum.
Sic sermo īter mortales erat, tale āt habuit pricipiū
Mus aliquando sitibundus felis periculū euitās,
Propinquū in lacum teneram adposuit barbam,
Aqua delectatus dulci. hunc autem uidit
Limnocharis obstrepera, uerbū aūt loquuta ē tale.
O hospes qs es? ūn uenisti ad litt⁹? qs āt q te pdu
Oīa aūt uere dic, ne mēdacē te intellexero. (xit?
Si eñ te nouerim amicū dignū, ad domū ducam.
Dona autē tibi dabo hospitalitia multa & bona.
Sum autē ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amicitia apud ripam Eridani,
Et te qdē uideo pulchrūq; & fortē egregiū aliorū

Λιμνό/χαρις τ/τ' ἔσι ὅ τῇ/λίμνῃ/χαίρων, hoc est, palude gaudēs. φυσίγνα/θος ἀπὸ/τοῦ φυ/σᾶν τῖς/γνάθοις, hoc est, ab eo φ inflet se maxillis. τ' ὕδρο/μεδούσῃ/τοῦτ' ἔσι/τῇ βασι/λίασῃ τῦ/ὕδατος, hoc est reginæ aquarū

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σκηπτοῦχον βασιλῆα καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
ἔμμεναι. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο φώνησέν τε.
τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς φίλε δῆλον ἅπασιν,
ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι. εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος. ἡ δέ νυ μήτηρ
Λειχομύλη θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
σύκοις, καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν εἰς φύσιν οὐδὲν ὅμοιον;
σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν. αὐτὰρ ἔμοιγε
ὅσσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος. οὐδέ με λήθει
ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμίδα,
οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ' ἥπατα λευκοχίτωνα,
οὐ δὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
οὐδέποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτήν,
ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθην.
οὐ δέδι' ἄνθρωπον καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα.
ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον καταδάκνω,
καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα.
νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσιν,
καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος.

πλεῖστον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Sceptriferum regem,& in bellis pugnacem
Esse,sed age citius tuam generationẽ concionare.
Huic autem rursus Psicharpax,dixitq́;.
Quid nã gen⁹ meũ pqris ò amice manifestũ oib⁹
Hominibusq́; deisq́; & cœlestibus uolatilibus?
Psicharpax quidẽ ego uocor. sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi.at mater
Lichomyle filia Pternotroctæ regis.
Genuit autẽ in lignario me,& enutriuit cibarijs,
Ficubus & nucibus,& edulijs omnigenis.
Quõ aũt amicũ facies me in naturã nihil similẽ?
Tibi quidẽ enim uita est in aquis,sed mihi certe
Quæcũq; apud homies cõedere cõsuetudo, neq;
Panis ter pistus à bene rotunda cista, (me latet
Neq; placenta extensa habens multam sisamida,
Nõ sectio ex perna,nõ iecora albã uestẽ habẽtia,
Neq; caseus nuper pressus à suaui lacte,
Nõ bonum dulceariũ,quod & diui desyderant,
Neq; quæcunq; ad conuiuia hominũ faciũt coci,
Ornantes ollas condimentis uarijs.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnã iens ꝓpugnãtibus mixt⁹ sũ.
Non timui hominẽ,& q̃uis magnũ corp⁹ ferentẽ.
Sed ad lectum iens,summum digitum mordeo,
Et à pede accepi,& non labor occupauit uirum,
Suauis non aufugit somnus,mordente me.
Sed duo ualde omnia timeo omnẽ per terram,
Accipitrẽ & felẽ,qui mihi magnũ luctũ adferunt,
Et decipulã gemituosam,ubi dolosũ existit fatũ.

Plurimum

ψιχάρ=
παξ,hoc
est, mi/
carũ ra/
ptor.
τρωξάρ=
ταο,τοῦτ'
ἐστι τρώ/
γοντος
τὸν ἄρ/
τον,hoc
est,uorã
tis panẽ.
λειχομύ/
λη,ἀπὸ
τοῦ λείχειν
τοὺς μύ/
λους,hoc
est,à lã/
bendis
molis.
πτερνο/
τρώκτου,
τοῦτ' ἐστι
τρώγον/
τος τὰ ἐκ
πτέρνης,
hoc est,
pnas seu

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥτις ἀρίστη,
ἣ καὶ τρωγλοδύοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.
οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
πρὸς τάδε μειδήσας φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα.
ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἔστι καὶ ἡμῖν
πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονί, θαύματ' ἰδέσθαι.
ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι κρονίων,
σκιρτῆσαι κατὰ γῆν καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
εἰ δ' ἐθέλῃς καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστι.
αἴρω σ' ἐν νώτοισι. κράτει δέ με μή ποτ' ὄληαι,
ὅππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου, ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα
χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος ἅλματι κούφῳ.
καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
νήξει τερπόμενος φυσιγνάθου. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα
κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων
ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο. τίλλε δὲ χαίτας,
καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος. ἐν δέ οἱ ἦτορ
πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ' ἱκέσθαι.
δεινὰ δ' ἐπιστονάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν ἠΰτε κώπην
σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο. πολλὰ δ' ἐβόα,
καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν.
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
ταῦρος, ὅτ' εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ κρήτην,
ὡς ἔμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Plurimum iam felem supertimeo, qui optimus,
Qui & foramen ingredientē p foramen pquirit.
Nō comedo raphanos, nō caules, nō cucurbitas,
Non porris uiridibus pascor, neq; apijs.
Hæc enim uestra sunt edulia per lacum.
Ad hæc aūt subridēs Physignaht⁹ cōtra locutus ē.
O hospes ualde gloriaris ob uētrē, adsunt & nobis
Multa ualde in lacu & in terra mirabilia uisu,
Vtriuitā em̄ dedit pascuā ranis Saturnius Iupiter,
Exultare per terrā, & in aquis corpus cooperire.
Si autem uis & hæc scire, facile est
Portē te in humeris. tene aūt me, ne aliqn̄ pereas,
Sic gauisus in meam domum uenias.
Sic certe, iqt, & terga da. ille āt ascēdebat uelociter
Manus habens tenerum per collum, saltu facili.
Et ī primis qdē gaudebat, qn̄ ītuebat̄ uicinos por/
Natatiōe gaudēs Physignathi. sed qn̄ iā utiq; (t⁹
Vndis purpureis submergebat̄, m̄ltū lacrymabat̄
Inutilē pœnitētiā accusabat. euellebat aūt comas,
Et pedes stringebat per uentrē. in illo autem cor
Concutiebat̄ insolētia, & in terrā uolebat uidere.
Vehemēter āt īgemiscebat tioris frigidi necessita/
Caudā qdē ī primis extēdit in aqs, tanq; remū (te.
Trahens, supplicansq; deis in terram uenire,
Aquis purpureis submergebat̄. m̄ltū āt clamabat,
Et talē dixit sermonē, ab ore autē concionabatur.
Non sic humeris portauit onus amoris
Taurus, quādo Europā p undā duxit in Cretam,
Vt me nauigās superhumeralē duxit ad domum
Rana,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

βάτραχος ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο δεινὸν ὅραμα
ἀμφοτέροις. ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
τοῦτον ἰδὼν κατέδυ φυσίγναθος, οὔτι νοήσας
οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι κατὰ λίμνην.
δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ.
χεῖρας δ' ἔσφιγγεν καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
λακτίζων ἀνέδυνε. μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.
δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ' αὐτῷ.
ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους.
Οὐ λήσεις γε θεοὺς φυσίγναθε ταῦτα ποιήσας,
ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος ὡς ἀπὸ πέτρης.
οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα κάκιστε,
παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον. ἀλλὰ πλανήσας
εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα.
ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι, τὸν δὲ κατεῖδε
λειχοπίναξ, ὄχθῃσιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι.
δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
κηρύσσειν ἀγορὴν δ' ἐς δώματα τρωξάρταο
πατρὸς δυστήνου ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθαις
ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
τρωξάρτης ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον.

ὦ φίλοι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Rana, eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydr⁹ aūt ex īprouiso apparebat, horrēdū specta
Vtrisq;, erectum sup aquā habebat collū. (culum
Hūc uidēs īgress⁹ ē Physignath⁹, nō qcq̄ ītelligēs
Qualem socium futurus erat perdere per lacum.
Igress⁹ ē āt ꝑfunditatē lacus, & euitauit ꝑcā nigrā.
Ille aūt ut relictus est, cecidit supinus stati in aquā.
Manus autē stringebat, & moriens stridebat.
Sæpe quidē ingrediebat̄ in aquā, sæpe aūt rursus
Calcitrans egrediebat̄, mortē aūt nō erat euitare.
Madētes aūt pili plurimū pōdus trahebāt in ipso.
Aquis autē periens, tales loquutus est sermones.
Nō latebis utiq; deos Physignathe hæc faciēs,
Naufragum iaciens à corpore ut à petra.
Non certe me per terram melior eras ò pessime,
Pancratioq; luctáque, & ad cursum, sed decipiens
In aquam me proiecisti. habet deus iustū oculum.
Pœnam tu solues muriū exercitui, neq; euitabis.
Hæc locutus, expirauit in aquis. hunc aūt uidit
Lichopinax, ripis insidens mollibus. (ribus.
Vehemēter aūt ullulauit, currēs aūt ānūciauit mu-
Vt āt didicert mortē, ingressa ē ira ꝑniciosa uniuer
Et tūc ꝑconibus suis iusserūt, sub diluculū (sos,
Proclamare ad concionē in domos Troxartæ
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supin⁹ natabat, mortuū corpus, neq; iuxta ripas
Erat iam miser, medio autem natabat ponto.
Vt āt uenerūt festinātes cū aurora, primū surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitq; sermonem.

Λειχοπί-
ναξ ἀπὸ
τοῦ λείχειν
τὰ πινά-
κια, qd'
lambat
paropsi-
des & q-
dras,

O amici,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα,
καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα
ἐχθίστη γαλέη τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.
τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν,
καινοτέραις τέχναις ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
ἣν παγίδα καλέουσι μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
τοῦτον ἀπέπνιξεν φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας.
ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτούς,
σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
καὶ τοὺς μέν ῥ' ἐκόρυσσεν ἄρης πολέμοιο μεμηλώς.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
ῥήξαντες κυάμους χλωρούς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπισταμένως ἐποίησαν.
ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον. ἡ δέ νυ λόγχη,
εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον ἄρηος.
ἡ δὲ κόρυς, τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἔνοπλοι. ὡς δ' ἐνόησαν
βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρον
ἐλθόντες, βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
σκεπτομένων δ' αὐτῶν πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,
κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσί,
τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος ἐμβασίχυτρος
ἀγγέλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον.

Ω βάτραχοι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

O amici,tametsi solus ego mala multa passus
Ex ranis,sors mala omnibus facta est.
Sum autē ego infelix,postq; treis filios perdidi.
Et quidem primum utiq; occidit rapiens
Inimicissimus felis,foramen extra capiens.
Alium autē rursus uiri crudeles ad mortē duxerũt
Vanioribus artibus ligneũ dolum inuenientes,
Quā decipulā uocant,muriũ perditricē existētē.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ,
Hunc suffocauit Physignathus in ꝓfundũ ducēs.
Sed agedum armemur,& exeamus in ipsas,
Corpora ornantes in armis uarijs.
Hæc loquutus persuasit armari uniuersos:
Hos quidē utiq; armauit Mars belli curā habens.
Tibiaria arma quidē primũ circa tibias posuerũt,
Frangentes fabas uirides,beneq; aptantes,
Quas ipsi per noctem stantes comederunt.
Thoraces aũt habebāt calamis circũdatis à corijs,
Quos felem excoriantes scienter fecerunt.
Clypeus aũt erat lucernæ medi⁹ umbilicus,at certe
Lōgæ acus,omnino æreũ opus Martis. (lancea
At cassis testa in temporibus nucis.
Sic quidē mures erant armati.ut aũt intellexerunt
Ranæ,egressæ sunt ab aqua,in unum locum
Venientes,consilium congregauerunt belli mali.
Cōsyderātib⁹ aũt ipsis unde seditio,uel qs tumultus,
Præco propè uenit,ferens sceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytros,
Nuncians belli malā famam,dixitq; sermonem.

τυρογλυφου,hoc est exca uatoris caseorũ. εμβασίχυτρος quod soleat in ollas irrepere.

s O ranæ,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
εἰπεῖν ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
ὑμέτερος βασιλεὺς φυσίγναθος. ἀλλὰ μάχεσθε
οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε. λόγος δ' εἰς οὔατα μυῶν
εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
μεμφομένων δ' αὐτῶν φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς.
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
ὀλλύμενον. πάντως ἐπνίγη παίζων παρὰ λίμνην,
νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος. οἱ δὲ κάκιστοι
νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον. ἀλλ' ἄγε βουλὴν
ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
σώματα κοσμήσαντες, ἔνοπλοι στῶμεν ἅπαντες,
ἄκροις πὰρ χείλεσιν ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος.
ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
δραξάμενοι κορύθων, ὅς τις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι,
ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔντεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων.
φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν.
ἔγχος δ' ὀξύχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει.
καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κεράατ' ἀμφεκάλυπτον.
φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῇσι,
σείοντες λόγχας, θυμοῦ δ' ἔμπλητο ἕκαστος.

ζεὺς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

O ranæ, mures uobis minitantes miserunt
Dicere armari ad bellumq; pugnamq;.
Viderunt em̃ per aquā Psicharpaga, quē occidit
Vester rex Physignathus. sed pugnate
Quæcunq; inter ranas egregiæ geniti estis.
Sic locutus disparuit. sermo aūt in aures muriū
Ingrediens, cōturbauit mentes ranarū superbarū.
Accusantibus aūt ipsis Physignathus dixit surgēs.
O amici, non occidi ego murem, neq; uidi
Pereuntē. omnino suffocatus est ludēs iuxta lacū,
Natatus ranarum imitatus. at pessimi
Nunc me accusant inculpabilē. sed age consilium
Inquiramus, ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dico, ut mihi apparent esse optima,
Corpora ornantes armati stemus uniuersi
Summas iuxta ripas, ubi præceps locus.
Quando autē impetum faciētes in nos, uenerint
Accipiētes à galeis quicūq; ꝓpè obuius uenerit,
In lacum ipsos cum armis statim deijciamus.
Sic enim suffocantes in aquis experteis natandi,
Cōstituemus statim muriū occisorū hic trophæū.
Sic certe loquutus, armis induit uniuersos.
Folijs qdē maluarū tibias suas circūcooperierunt.
Thoraces autē habuerūt uiridibus latis à corijs.
Folia aūt caulium in clypeos bene aptauerunt.
Lācea ꝗ̄t acutus iūcus unicuiq; lōgus aptatus erat.
Et galeæ cochleis subtilib⁹ capita circūcoopiebāt.
Circūdantes autem steterunt in ripis altis
Cōquassantes lanceas, aīo aūt plen⁹ erat unusqq;.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
καὶ πολέμου πληθὺν δείξας κρατεροὺς τε μαχητὰς,
πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε. τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
ἢ μυσὶν ἀθανάτων; καὶ ἀθηναίην προσέειπεν.
Ω θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
καὶ γὰρ σοῦ κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
κνίσσῃ τερπόμενοι, καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὡς ἄρ' ἔφη κρονίδης, τὸν δὲ προσέειπεν ἀθήνη.
ὦ πάτερ, οὐκ ἄν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
ἐλθοίμην ἐπ' ἀρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
στέμματα βλάπτοντες, καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν.
πέπλον μου κατέτρωξαν ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα.
τρώγλας τ' ἐμποίησαν, ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
καὶ πράσσει με τόκους, τούτου χάριν ἐξώργισμαι.
χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω.
εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι. ἀλλά με πρῶην
ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίαν ἐκοπώθην
ὕπνου δευομένην οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες
οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι. ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην
τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
ἀλλ' ἄγε παυσώμεθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,
μή κέ τις ὑμμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι.
εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι.
πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Iuppiter autem deos uocans in cœlũ astriferum,
Et belli multitudinẽ oñdẽs, potẽtesq; pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas ferentes,
Qualis Cẽtaurorũ exercitus procedit & Gigãtũ.
Suauiter ridens interrogabat, q ranis auxiliatores
Vel murib⁹, immortaliũ: & Palladẽ allocutus est.
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etẽ tuũ p templũ semp exultãt uniuersi mures,
Odore delectati & cibarijs ex sacrificijs.
Sic certe dixit Saturni⁹. hũc aũt allocuta ẽ Pallas.
O pater, nõ certe unq; ego muribus cõsumptis
Venirẽ auxiliatrix, qm̃ mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes, & lucernas causa olei.
Hoc aũt meas ualde momordit mẽtes q̃le fecerũt.
Peplum meũ corroserunt, quod texui laborans
Ex trama subtili, & stamen subtile neui,
Foraminaq; fecerunt. at sutor mihi institit,
Exigit à me usuras. huius gratia irata sum.
Mutuata em̃ subtextũ, & non habeo restituere.
Sed neq; sic ranis auxiliari non uelim.
Sunt em̃ neq; ipsæ mentibus firmæ. sed me primũ
Ex bello redeuntẽ, postq; ualde defatigata fui,
Somno indigentẽ non permiserũt tumultuantes
Neq; parũ oculos deflectere. ego ãt isõnis iacebã
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age cessemus dei ijs auxiliari,
Ne utiq; aliquis uestrum uulneretur telo acuto.
Sũt ei cominus pugnãtes, etiã si de⁹ cõtra ueniret.
Omnes autẽ de cœlo delectemur litem uidentes.

Exẽplar antiquũ πρώην habet, nõ πρῶτον, id est, paulò ante.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ως ἄρ' ἔφη. τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
πάντες. ὁμῶς δὲ ἀολλέες ἦλθον εἰς ἕνα χῶρον.
κὰδ δ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον. οὐρανόθεν δὲ
ζεὺς κρονίδης βρόντησε τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' ὑψιβόας λειχήνορα οὔτασε δουρὶ
ἑσταότ' ἐν προμάχοις κατὰ γαστέρα εἰς μέσον ἧπαρ,
κὰδ δ' ἔπεσεν πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.
τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε πηλείωνα,
πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ, τὸν δὲ πεσόντα
εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ ἐμβασίχυτρον.
ἀρτοφάγος δὲ πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν,
ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον πολύφωνον,
τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδεῖ τρῶσεν ἐπιφθὰς,
αὐχένα πὰρ μέσον. τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
κραμβοφάγος ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτὸν,
κάππεσε δ' οὐκ ἀνένευσεν, ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
πορφυρέῳ. αὐτὸς δὲ παρ' ἠϊόν' ἐξετανύσθη.
χορδῇσι λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
λιμνήσιος δ' ὄχθαισι τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
πτερνογλύφον δὲ ἰδὼν καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν
ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
ὑδρόχαρις δ' ἔπεφνε πτερνοφάγον βασιλῆα,

χερμαδίῳ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Vt certe dixit, huic autem post paruerunt dei alij.
Omnes ſimul autē collecti uenerunt in unū locū.
At uenerūt præcones duo, ſignū belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes,
Vehemēter tuba clāgebāt belli ſtrepitū. cœlit⁹ aūt
Iuppiter Saturnius intonuit ſignum belli mali.
Primus aūt alte clamās Lichenorē uulnerauit lācea
Stātē inter ꝓpugnatores ꝑ uentrē in mediū epar.
Cōcidit aūt pron⁹. teneras āt puluerulētas ferit co-
Troglodytes āt poſt ipm iaculatus ē Peliona (mas
Infixit aūt in pectore ſolidā lāceā. hūc aūt cadentē
Cepit nigra mors. aīa aūt ex corpore euolauit.
Seutlæ⁹ āt utiq; occidit ꝑcutiēs cor Embaſichytrū
Artophagus autē Polyphonū ꝑ uentrē percuſſit.
Cecidit aūt ſupinus, anima aūt mēbris euolauit.
Lymnocharis aūt ut uidit pereuntē Polyphonū,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans
Collū iuxta mediū. huic āt caligo ocl'os cooperuit.
Lichenor autē ipſius concutiebatur lancea lucida.
Et ꝑcuſſit, neq; aberrauit, ꝑ epar. ut autē intellexit
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens.
Sed neq; ſic ceſſauit in aquis, impulit autē ipſum.
Cōcidit aūt nō reſpirauit. tingebat̄ āt ſanguie lacus
Purpureo, ipſe autem iuxta littus extenſus eſt,
Venis pinguibus incitatus inteſtinis.
Limneſius autē in ripis Tyroglyphum ſpoliauit.
Pternoglyphū āt uidēs Calaminthi⁹ in timorē ue-
Saltauit aūt in lacū fugiens, clypeū iaciens. (nit.
Hydrocharis autē occidit Pternophagū regem,

λειχήνωρ, à lambēda cauda. τρωγλοδύτης, q ingrediatur rimas & foramīa. Σευτλαῖος, à beta uel porro. Ἀρτοφάγος, à uorando pane. πολύφωνον, quaſi tu dicas multiuocā, κραμβοφάγος, à uorandis caulibus.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος. ἐγκέφαλος δὲ
ἐκ ῥινῶν ἔσταζε. παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα βορβοροκοίτην
ἔγχει ἐπαΐξας. τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς εἵλκυσε κνισσοδιώκτην
ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε κρατήσας χειρὶ τένοντα.
ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων περὶ τεθνειώτων,
καὶ βάλε πηλούσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ.
πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἄϊδός δε βεβήκει.
πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ γε χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον ἄχθος ἀρούρης,
τῷ βάλε πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα. πᾶσα δ' ἐκλάσθη
κνήμη δεξιτερή. πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν,
τύψε μέσην δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα. πᾶς δέ οἱ εἴσω
ὀξύσχοινος ἔδυνε. χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.
σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο
σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο. τείρετο δ' αἰνῶς.
ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅππως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.
τρωξάρτης δ' ἔβαλεν φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον.
ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
καί οἱ ἐπέδραμεν αὖθις ἀποκτάμεναι μενεαίνων.
πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξεῖ σχοίνῳ.
οὐδ' ἔρρηξε σάκος. σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.

ἦν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Saxo percutiens per guttur. cerebrum autem
Ex naribus stillabat, polluebat aūt sanguine terra.
Lichopinax āt occidit irreprēhēsibilē Borborocœtē
Lācea ipetū faciēs. obscuritas aūt oclos cooperuit.
Prassiphagus aūt uidēs pede traxit Cnissodioctē
In lacu autem suffocauit tenens manu neruum.
Psicharpax autem ultus est socijs mortuis,
Et percussit Pelusiū per uentrē in medium epar.
Cecidit autem illi ante. anima aūt ad infernū iuit.
Pelobates aūt uidēs, luti manipulū iecit in ipsum.
Et frontem inunxit, & excæcabatur propemodū.
Iratus est aūt certe ille capiens utiq; manu forti
Iacentem in cāpo lapidē pōderosum pōdus terræ
Hoc pcussit Pelobatē sub genua. tota āt fracta est
Tibia dextra. cecidit autē supinus in pulueribus.
Craugasides aūt ultus est, & rursus ibat in ipsum.
Percussit mediū aūt ipm per uētrē, totꝰ aūt ei itro
Acutꝰ iuncꝰ ingrediebat. humi aūt effundebāt uni
Intestina, extracta à lancea manu graui. (uersa
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
Claudicās ex bello recedebat. cōsūebat aūt ualde
Saltauit aūt in fossam, ut aufugeret dirā perniciē.
Troxartes āt pcussit Physignathū i pedis sūmita-
Celeriter aūt cōsumptꝰ in lacū saltauit fugiēs, (tē.
Toxartes āt ut uidit adhuc seiuiuū, q an ceciderat
Et illi incurrit rursus occidere desyderans.
Prassæꝰ āt ut uidit adhuc semiuiuū, q an ceciderat
Venit p ppugnatores, et iaculatus est acuto iūcco,
Neq; fregit scutū, tenebat aūt ipsius lanceæ acies.

βορβοροκοίτην, quod in cœno iaceat. πρασοφάγος, à comedendo porró. κνισσοδιώκτην, quod nidorē insequat. πηλοβάτης, q lutū incedat. κραυγασίδης, q caulium speciē referat, nēpe colore. σιτοφάγος, q cibos absumat.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἦν δέ τις ἐν μύεσι νέος παῖς ἔξοχος ἄλλων,
ἀγχέμαχος φίλος υἱὸς ἀμύμονος ἀρτεπιβούλου
ὄρχαμος αὐτὸν ἄρη φαίνων κρατερὸς μεριδάρπαξ,
ὃς μόνος ἐν μύεσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος οἷος ἀπ' ἄλλων,
στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε κρονίων.
κινήσας δὲ κάρη, τοίην δ' ἐφθέγξατο φωνήν.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
οὐ μικρόν μ' ἔπληξε μεριδάρπαξ κατὰ λίμνην
ἐναίρειν βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα
παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον ἠδὲ καὶ ἄρην,
οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη κρονίδης. ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ.
οὔτ' ἄρ' ἀθηναίης κρονίδη σθένος, οὔτε ἄρηος
ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες, ἢ τὸ σὸν ὅπλον
κινείσθω μέγα τιτανοκτόνον ὀβριμοεργόν,
ᾧ τιτᾶνας πέφνες ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας, ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφη. κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν,
πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν δειμαλέον διὸς ὅπλον
ἧκ' ἐπιδινήσας. ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος,
πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Erat āt qdā int mures iuuenis fili⁹ egregi⁹ int alios
Comin⁹ pugnās, char⁹ fili⁹ irrephēsibil Artepibuli
Prīceps ipm Martē oñdēs robustus Meridarpax
Qui solus inter mures dominabatur pugnando,
Stetit autē iuxta lacum elatus solus ab alijs.
Iactabat āt depopulatū ire ranarū gen⁹ iaculatricū
Et certe perfecisset, qm̄ magnū ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominūq; deorūq;,
Et tūc pereūtes ranas miseratus fuisset Saturnius.
Mouens aūt caput, talem locutus est uocem,
O dij, certe magnum opus in oculis uideo.
Non parum me stupefecit Meridarpax p lacum,
Trucidare ranas desyderans. sed celerrime
Palladē mittamus tumultuosam etiā & Martem,
Qui ipm arcebūt à pugna robustū q̄uis existētē.
Sic certe locut⁹ Iupiter. Mars āt rn̄debat sermōe.
Neq; certe Palladis ò Iupiter potētia, neq; Martis
Poterit ranis auxiliari diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuū iaculū
Moueat magnū, qd titanas sustulit, potēs opus,
Quo Titanas occidisti egregios ultra oēs, (gātū.
Enceladūq; tumltuoseq; ligasti, & agrestia gn̄a gi-
Sic certe dixit. Saturnius āt iaculat⁹ ē ardēs fulmē.
Primū quidē intonuit, magnū aūt cōmouit cœlū,
Sed postea fulmen terribile, Iouis telum,
Misit iuoluēs. illud aūt certe euolauit à manu reg;
Oēs qdē utiq; terruit iaculat⁹, ranasq; muresq; (pl⁹
Sed neq; sic cessauit muriū exercit⁹, sed adhuc am
Cupiebat depopulatū ire ranarū gen⁹ iaculatricū,

πρασσαῖ-ος, quod huius caulis colorē imitet. Αρτεπι-βούλου, muris cognomen, qd pani insidiet. μεριδάρ-παξ à rapiendis particulis.

Nisi

(c) 2007 Ministerio de Cultura

εἰ μὴ ἀπ' οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε κρονίων.
ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
βλαισοί, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, οἳ δὲ καλεῦνται
καρκίνοι. οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας. ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
οὓς καὶ ὑπέδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν.
ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο. ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη.
καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΒΑ-
ΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΆΣ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius,
Qui utiq; tūc ranis auxiliatores ilico misit. (curuis
Venerūt āt ex īprouiso hn̄tes īcudes ī tergo, ungulis
Obliq̄ ingrediētes, tortuosi, hn̄tes cortices ī ore, o-
Ossei natura, lati hūeros, rutilātes ī hūerꝫ (stripelles
Blæsi, neruosis manibus, à pectoribus intuenteis,
Octopedes, bicipites, māib⁹ incapabiles. illi āt uo-
Cācri, q utiq; muriū caudas oribus incidebāt (cant̄
Etiā pedes & manus. flectebantur aūt lanceæ.
Quos & timuerūt miseri mures, neq; sustin uerūt,
In fugā aūt uer tebantur. occidebat autem sol iam,
Et belli finis unius diei perfectus est.

FINIS HOMERI

BATRACHOMYO-
MACHIAE.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἐπιτάφιον εἰς ὅμηρον Ἀντι-
πάτρου σιδωνίου.

τὰν μερόπων πειθὼ, τὸ μέγα στόμα, τὰν ἴσα μούσαις
φθεγξαμέναν κεφαλὰν ὦ ξένε μαιονίδεω,
ἅδ' ἔλαχον νασῖτις ἴου σπιλάς. οὐ γὰρ ἐν ἄλλᾳ
ἱερὸν, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ πνεῦμα θανὼν ἔλιπεν.
ᾧ νεῦμα κρονίδαο τὸ παγκρατὲς, ᾧ καὶ ὄλυμπον,
καὶ τὰν αἴαντος ναύμαχον εἶπε βίαν,
καὶ τὸν ἀχιλλείοις φαρσαλίσιν ἕκτορα πώλοις
ὀστέα δαρδανικῷ δρυπτόμενον πεδίῳ.
εἰ δ' ὀλίγα κρύπτω τὸν ταλίκον, ἴσθ' ὅτι κεύθει
καὶ θέτιδος γαμέταν ἁ βραχύβωλος ἴκος.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὅμηρον.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Νηὸς ἔσω ἀνὰ σηκὸν ἀγίνεον ἄγχι θυηλάς,
κυπρογενεῖ, σπένδοντες ἐτήσιον. αὐτὰρ ὁ τόξον,
οὖλος ἔρως βάσταζε, διοϊστεῦσαι δὲ μεμηνώς,
ὀξέα δενδίλλεσκε. πικρὸν δ' ἴθυνεν ὀϊστόν.
μητρὸς ἐπ' ἀρήτειραν ἐπισπέρχων δ' ἐπελάσθη,
ἥπατι Λειάνδροιο κόρης φρένα αἶψα πορήσας.
ἀμφότεροι δὲ πόθου, αὐτῷ πεφορημένοι οἴστρῳ,
ἀλλήλων ἀπόναντο. γάμων δὲ συνίστορα λύχνον
λαθριδίων θήκαντο. σιδήρειον δὲ λελογχὼς,
αἷμα, πολυπλάγκτης προὔδωκε ποθεῦντας ἀέλλαις.
καί σφε φάους μὲν ἄμερσεν, ἄμερσε δὲ καὶ φιλοτήτων.

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς Μουσαῖον.

Καὶ φρένας ἀδρήστεια θεῶν ἕλε, δὴ γὰρ ἀοιδαῖς,
σεῦ τὸ λαχεῖν ἄρης, μοῦνος ἄποινα πόνων.
τοῦτο κλύων νεμέσησε. ὁ τ' ἐοῖς ἐπενήνοθεν ἔργοις
ἀχλὺς ἀδήλων. ἄρευς τ' οὐχ ἅδεν ὕβριν ἔρως
Μουσαίῳ δ' ἐπέτελλεν. ὁ δ' ἐκλήϊζε ποθεύντων
οἶστρον, ἀποδρέψαι παρθενίης κάλυκας.
αὐνείδῳ δὲ μικρῆσιν ἐπιστίξας σελίδεσσιν,
ὅσσ' ὀλίγαις παίζων χερσὶν ἔοργεν ἔρως.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΤ' ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

Εἰπὲ θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων,
καὶ νύχιον πλωτῆρα θαλασσοπόρων ὑμεναίων,
καὶ γάμον ἀχλυόεντα, τὸν οὐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς.
καὶ σηστὸν καὶ ἄβυδον, ὅπῃ γάμος ἔννυχος Ἡροῦς.
νηχόμενόν τε λέανδρον ὁμοῦ, καὶ λύχνον ἀκούω,
λύχνον ἀπαγγέλλοντα διακτορίην ἀφροδίτης,
Ἡροῦς νυκτιγάμοιο γαμοστόλον ἀγγελιώτην,
λύχνον ἔρωτος ἄγαλμα, τὸν ὤφελεν αἰθέριος ζεὺς,
ἐννύχιον μετ' ἄεθλον ἄγειν ἐς ὁμήγυριν ἄστρων,
καί μιν ἐπικλῆσαι νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων.
ὅττι πέλεν συνέριθος ἐρωμανέων ὀδυνάων.
ἀγγελίην δ' ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
πρὶν χαλεπὴν πνοιῇσιν ἀήμεναι ἐχθρὸν ἀήτην.
ἀλλ' ἄγε μοι μέλποντι μίαν ξυνάειδε τελευτὴν
λύχνου σβεννυμένοιο καὶ ὀλλυμένοιο λεάνδρου.
Σηστὸς ἔην καὶ ἄβυδος ἐναντίον ἐγγύθι πόντου,
γείτονές εἰσι πόληες. ἔρως δ' ἀνὰ τόξα τιταίνων,
ἀμφοτέρῃς πτολίεσσιν ἕνα ξυνέηκεν ὀϊστὸν,
ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον. οὔνομα δ' αὐτῶν
ἱμερόεις τε λέανδρος ἔην καὶ παρθένος ἡρώ,
ἡ μὲν σηστὸν ἔναιεν, ὁ δὲ πτολίεθρον ἀβύδου,
ἀμφοτέρων πτολίων περικαλλέες ἀστέρες ἄμφω
ἴκελοι ἀλλήλοισι. σὺ δ' εἴποτε κεῖθι περήσεις,
δίζεό μοι τινὰ πύργον, ὅπῃ ποτὲ σηστιὰς Ἡρὼ
ἵστατο λύχνον ἔχουσα, καὶ ἡγεμόνευε λεάνδρῳ.
δίζεο δ' ἀρχαίης ἁλιηχέα πορθμὸν ἀβύδου,

εἰσέτι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

MVSAEI DE ERO ET LEANDRO.

Dic Dea occltorũ testẽ lucernã amorũ, (ptiarũ
Et nocturnũ natatorẽ p mare trãseuntiũ nu-
Et coitũ teebrosũ, quẽ ñ uidit icorruptibil'aurora,
Et Sestum & Abybũ, ubi nuptiæ nocturnæ Erûs
Natantẽq; Leandrum simul & lucernam audio,
Lucernam annunciantem nuncium Veneris,
Erûs nocte nubẽtis nuptias ornantẽ nunciũ, (pit
Lucernã amoris simulacrũ, quã debuit æthereus Iu
Nocturnũ post officiũ ducere ad cõsortiũ astrorũ
Ac ipsam appellasse sponsas ornantẽ stellã amorũ
Quoniã fuit ministra amatoriarum curarum,
Nunciumq; seruauit insomnium nuptiarum,
Anteq; molestũ flatibus flaret inimicus uentus.
Sed eia mihi canenti unum concine finem
Lucernæ extinctæ, & pereuntis Leandri.
Sestus erat & Abydus è regione, prope mare
Vicinæ sunt urbes. Cupido aũt arcum tendens,
Ambabus urbibus unam commisit sagittam,
Iuuenem urens & uirginẽ, nomen uero eorum
Suauisq; Leander erat, & uirgo Erò.
Hæc qdẽ Sestũ habitabat, ille uero oppidũ Aby-
Ambarũ urbiũ perpulchræ stellæ ambo, (di,
Similes inter se. tu uero si quando illac transibis,
Quære mihi q̃ndã turrim, ubi quõdã Sestias Erò
Stabat, lucernam habens, & dux erat Leandro.
Quære & antiquæ marisonum fretum Abydi,

t Adhuc

(c) 2007 Ministerio de Cultura

εἰσέτι που κλαίοντα μόρον, καὶ ἔρωτα Λεάνδρου.
ἀλλὰ πόθεν Λείανδρος ἀβυδόθι δώματα ναίων
ἡροῦς ἐς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ᾽ ἐνέδησε καὶ αὐτήν.
ἡρὼ μὲν χαρίεσσα διοτρεφὲς αἷμα λαχοῦσα
κύπριδος ἦν ἱέρεια, γάμων δ᾽ ἀδίδακτος ἐοῦσα,
πύργον ἀπὸ προγόνων παρὰ γείτονι ναῖε θαλάσσῃ,
ἄλλη κύπρις ἄνασσα, σαοφροσύνῃ δὲ καὶ αἰδοῖ
οὐδέ ποτ᾽ ἀγρομένῃσιν ἐνωμίλησε γυναιξίν.
οὐδὲ χορὸν χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης
μῶμον ἀλευομένη ζηλήμονα θηλυτεράων.
καὶ γὰρ ἐπ᾽ ἀγλαΐῃ ζηλήμονές εἰσι γυναῖκες.
ἀλλ᾽ αἰεὶ κυθέρειαν ἱλασκομένη ἀφροδίτην,
πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέεσκε θυηλαῖς,
μητρὶ σὺν οὐρανίῃ φλογερὴν τρομέουσα φαρέτρην.
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς ἀλέεινε πυριπνείοντας ὀϊστούς,
δὴ γὰρ κυπριδίη πανδήμιος ἦλθεν ἑορτή,
τὴν ἀνὰ σηστὸν ἄγουσιν ἀδώνιδι καὶ κυθερείῃ
πασυδίῃ δ᾽ ἔσπευδον ἐς ἱερὸν ἦμαρ ἱκέσθαι
ὅσσοι ναιετάεσκον ἁλιστεφέων σφυρὰ νήσων,
οἱ μὲν ἀφ᾽ αἱμονίης, οἱ δ᾽ εἰναλίης ἀπὸ κύπρου.
οὐδὲ γυνή τις ἔμιμνεν ἐνὶ πτολίεσσι κυθήρων,
οὐ λιβάνου θυόεντος ἐνὶ πτερύγεσσι χορεύων,
οὐ φρυγίης ναέτης, οὐ γείτονος ἀστὸς ἀβύδου,
οὐδέ τις ἠϊθέων φιλοπάρθενος. ἦ γὰρ ἐκεῖνοι
αἰὲν ὁμαρτήσαντες ὅπη φάτις ἐστὶν ἑορτῆς,
οὐ τόσον ἀθανάτων ἀγέμεν σπεύδουσι θυηλάς,
ὅσσον ἀγειρομένων διὰ κάλλεα παρθενικάων.
ἡ δὲ θεῆς ἀνὰ νηὸν ἐπῴχετο παρθένος ἡρώ,

μαρμαρυγὴν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Adhuc deflens mortem & amorem Leandri.
Verũ unde Leander in Abydo domos habitans
Er⁹ ad amorẽ uenit, amore uero deuixit & ipam ꝯ
Erò elegans generosum sanguinem sortita,
Veneris erat sacerdos. nuptiarũ uero ĩperita cũ eẽt
Turrim à parẽtibus apud uicinũ habitabat mare
Altera Venus regina. castitate uero & pudore
Nunquam collectarum cõmercio usa est mulierum.
Neque tripudium elegans adiuit iuuenilis ætatis,
Liuorem euitans inuidum mulierum.
Nam ob pulchritudinem inuidæ sunt fœminæ.
Sed semper Cithercam placans Venerem,
Sæpe & Cupidinem conciliabat libamentis,
Matre cum cœlesti flammeam tremẽs pharetrã.
Sed neque sic euitauit ignitas sagittas.
Iamque Venereum populare uenit festum,
Quod Sesti celebrant Adonidi & Veneri.
Cateruatimque festinabant ad sacrum diem ire
Quotquot habitabãt mari circũdatarũ extrẽa ĩsularũ
Aliq qdẽ ab Hæmonia, aliq uero maritia à Cypro
Neque mulier ulla remansit in oppidis Cytherorũ,
Non Libani odoriferi in summitatibus saltans,
Non Phrygiæ incola, non uicinæ ciuis Abydi.
Neque ullus iuuenis amator uirginum. certe eñ illi
Semper secuti, ubi fama est festi,
Non tantũ ĩmortaliũ afferre festinant sacrificia,
Quantũ aggregatarũ ob pulchritudines uirginũ.
Verum deæ per ædem incessit uirgo Erò,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

μαρμαρυγὴν χαρίεσσαν ἀπαστράπτουσα προσώπου
οἷά τε λευκοπάρῃος ἐπαντέλλουσα σελήνη.
ἄκρα δὲ χιονέων φοινίσσετο κύκλα παρειῶν
ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχροον. ἦ τάχα φαίης
ἡροῦς ἐν μελέεσσι ῥόδων λειμῶνα φανῆναι,
χροιὴ γὰρ μελέων ἐρυθαίνετο. νισσομένης δὲ
καὶ ῥόδα λευκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης.
πολλαὶ δ᾽ ἐκ μελέων χάριτες ῥέον. οἱ δὲ παλαιοὶ
τρεῖς χάριτας ψεύσαντο πεφυκέναι, εἷς δέ τις ἡροῦς
ὀφθαλμὸς γελόων ἑκατὸν χαρίτεσσι τεθήλει.
ἀτρεκέως ἱέρειαν ἐπάξιον εὕρετο κύπρις.
ὣς ἡ μὲν περὶ πολλὸν ἀριστεύσασα γυναικῶν,
κύπριδος ἀρήτειρα νέη διεφαίνετο κύπρις.
δύσατο δ᾽ ἠιθέων ἁπαλὰς φρένας, οὐδέ τις ἀνδρῶν
ἦεν ὃς οὐ μενέαινεν ἔχειν ὁμοδέμνιον ἡρώ.
ἣ δ᾽ ἄρα καλλιθέμεθλον ὅπῃ κατὰ νηὸν ἀλᾶτο,
ἑσπόμενον νόον εἶχε καὶ ὄμματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καί τις ἐν ἠιθέοισιν ἐθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον.
 καὶ σπάρτης ἐπέβην, λακεδαίμονος ἔδρακον ἄστυ,
ἧχι μόθον καὶ ἄεθλον ἀκούομεν ἀγλαϊάων.
τοίην δ᾽ οὔπω ὄπωπα νέην κεδνήν θ᾽ ἁπαλήν τε.
καὶ τάχα κύπρις ἔχει χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων.
παπταίνων ἐμόγησα, κόρον δ᾽ οὐχ εὗρον ὀπωπῆς.
αὐτίκα τεθναίην λεχέων ἐπιβήμενος ἡροῦς.
οὐκ ἂν ἐγὼ κατ᾽ ὄλυμπον ἐφιμείρω θεὸς εἶναι,
ἡμετέρην παράκοιτιν ἔχων ἐνὶ δώμασιν ἡρώ.
εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέοικε τεὴν ἱέρειαν ἀφάσσειν,
τοίην μοι κυθέρεια νέην παράκοιτιν ὀπάσσαις.
τοῖα μὲν ἠιθέων τις ἐφώνεεν, ἄλλοθεν ἄλλος

ἕλκος

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Splendorem gratum emittens facie,
Qualis alba genas oriens luna.
Summi uero niuearũ rubebant circuli genarum,
Vt rosa ex thecis bicolor, certe diceres
Erûs in membris rosarũ pratum apparere.
Colore em̃ membrorũ rubebat. euntis uero Erûs
Etiã rosæ cãdidã indutæ tunicã sub talis splẽdeant
Mltæ uero ex mẽbris grãæ fluebãt. sed ãtiq (puellæ
Treis Gratias mẽtiti sunt esse. alteruter uero Erûs
Oculus ridens centum gratijs pullulabat.
Profecto sacerdotem dignam nacta est Venus.
Sic ea quidem plurimum antecellens fœminas
Veneris sacerdos noua apparebat Venus.
Subijt aũt iuuenũ teneras mentes, neq; ullus uir
Erat, qui non affectaret habere coniugem Eró.
Illa aũt benefundatã quacũq; per ædem uagabat,
Seqntẽ mẽtẽ habebat & oculos & pcordia uirorũ
Atq; aliqs int iuuenes admiratus ẽ, & dixit uerbũ:
Et Sparten peragraui, Lacedæmonis uidi urbẽ
Vbi laborem & certamẽ audimus puchritudinũ,
Talẽ autẽ nondũ uidi puellã, prudentẽq; tenerãq;
Et forte Venus habet gratiarũ unam iuuenum.
Intuens defessus sũ, satietatẽ aũt nõ iueni aspectus.
Statim moriar cubilia ubi conscenderim Erûs.
Non ego in cœlo cuperem deus esse,
Nostram uxorem habens domi Eró.
Si autem mihi non licet tuã sacerdotem tractare,
Talem mihi Cytherea puellam uxorem præbeas.
Talia iuuenum quisq; locutus est, undiq; alius

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἕλκος ὑποκλέπτων ἐπεμήνατο κάλλεϊ κούρης.
Αἰνοπαθὲς Λείανδρε, σὺ δ' ὡς ἴδες εὐκλέα κούρην
οὐκ ἔθελες κρυφίοισι κατατρύχειν φρένα κέντροις
ἀλλὰ πυριπνεύστοισι δαμεὶς ἀδόκητον ὀϊστοῖς
οὐκ ἔθελες ζώειν περικαλλέος ἄμμορος ἡροῦς.
σὺν βλεφάρων δ' ἀκτῖσιν ἀέξετο πυρσὸς ἐρώτων
καὶ κραδίη πάφλαζεν ἀνικήτου πυρὸς ὁρμῇ.
κάλλος γὰρ περίπυστον ἀμωμήτοιο γυναικὸς
ὀξύτερον μερόπεσσι πέλει πτερόεντος ὀϊστοῦ.
ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν, ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων
ἕλκος ὀλισθαίνει καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει.
εἷλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, τρόμος, αἰδώς.
ἔτρεμε μὲν κραδίην. αἰδὼς δέ μιν εἶχεν ἁλῶναι.
θάμβεε δ' εἶδος ἄριστον, ἔρως δ' ἀπενόσφισεν αἰδῶ,
θαρσαλέως δ' ὑπ' ἔρωτος ἀναιδείην ἀγαπάζων,
ἠρέμα ποσσὶν ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἵστατο κούρης.
λοξὰ δ' ὀπιπεύων δολερὰς ἐλέλιζεν ὀπωπάς,
νεύμασιν ἀφθόγγοισι παραπλάζων φρένα κούρης.
αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα λεάνδρου
χαῖρεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν, ἐν ἡσυχίῃ δὲ καὶ αὐτὴ
πολλάκις ἱμερόεσσαν ἑὴν ἀπέκρυψεν ὀπωπήν,
νεύμασι λαθριδίοισιν ὑπαγγελέουσα λεάνδρῳ.
καὶ πάλιν ἀντέκλινεν. ὁ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
ὅττι πόθον ξυνέηκε καὶ οὐκ ἀπεσείσατο κούρη.
ὄφρα μὲν οὖν λείανδρος ἐδίζετο λάθριον ὥρην,
φέγγος ἀναστείλασα κατήϊεν ἐς δύσιν ἠώς,
ἐκ περάτης δ' ἀνέφαινε βαθύσκιος ἕσπερος ἀστήρ,
αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετεκίαθεν ἐγγύθι κούρης
ὡς ἴδε κυανόπεπλον ἐπιθρώσκουσαν ὀμίχλην,

ἠρέμα

Vulnus cælans insaniuit pulchritudiue puellæ.
Grauiapasse Leãder, tu ãt ut uidisti ĩclytã puellã
Nolebas occultis consumere mentem stimulis,
Sed ardentibus domitus inopinato sagittis,
Nolebas uiuere perpulchræ expers Erûs.
Simul in oculorum radijs crescebat fax amorum,
Et cor feruebat inuicti ignis impetu.
Pulchritudo enim celebris immaculatæ fœminæ,
Acutior hominibus est ueloce sagitta.
Oculus uero uia est. ab oculi ictibus
Vulnus delabitur, & in præcordia uiri uiat.
Cepit ãt ĩpm tũc stupor, ĩpudẽtia, tremor, pudor.
Tremuit qdẽ corde, pudor nõ ĩpm tenebat captũ
Obstupuit uero pulchritudinẽ optimã. amor uero
Audacter ãt ob amorẽ ĩpudẽtiã affectãs (adẽit pu
Tacite pedib⁹ ĩcedebat, et cõtra stetit puellã (dorẽ.
Oblique uero intuẽs dolosos torquebat oculos,
Nutibus mutis deuians mentem puellæ.
Ipsa uero ut sensit amorem dolosum Leandri,
Gauisa est ob gratias suas. tacite uero & ipsa
Sæpe gratam suam deiecit faciem,
Nutibus occultis innuens Leandro,
Et rursus extulit. ille uero intus animo gaudebat,
Quod amorem sensit, & non renuit puella.
Dum igitur Leander quærebat occultã horam,
Lucem cõtrahens descendit ad occasum aurora.
E regione autẽ apparuit umbrosa uesperæ stella.
Sed ipse audacter adibat propè puellam,
Vt uidit atratas insurgere tenebras,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἠρέμα μὲν θλίβων ῥοδοειδέα δάκτυλα κούρης
βυσσόθεν ἐστονάχιζεν ἀθέσφατον. ἡ δὲ σιωπῇ
οἷά τε χωομένη ῥοδέην ἐξέσπασε χεῖρα.
ὡς δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφρονα νεύματα κούρης.
θαρσαλέως παλάμῃ πολυδαίδαλον εἷλκε χιτῶνα.
ἔσχατα τιμήεντος ἄγων ἐπὶ κεύθεα νηοῦ.
ὀκναλέως δὲ πόδεσσιν ἐφέσπετο παρθένος ἡρὼ
οἷά περ οὐκ ἐθέλουσα. τοίην δ' ἀνενείκατο φωνήν,
θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπειλείουσα λεάνδρῳ.
ξεῖνε, τί μαργαίνεις; τί με δύσμορε παρθένον ἕλκεις;
ἄλλην δεῦρο κέλευθον. ἐμὸν δ' ἀπόλειπε χιτῶνα,
μῆνιν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γενετήρων.
κύπριδος οὔ σοι ἔοικε θεῆς ἱέρειαν ἀφάσσειν.
παρθενικῆς ἐπὶ λέκτρον ἀμήχανόν ἐστιν ἱκέσθαι.
τοῖα μὲν ἠπείλησεν ἐοικότα παρθενικῇσιν.
θηλείης δὲ λέανδρος ἐπεὶ κλύεν οἶστρον ἀπειλῆς.
ἔγνω πειθομένων σημήια παρθενικάων.
καὶ γὰρ ὅτ' ἠϊθέοισιν ἀπειλείωσι γυναῖκες,
κυπριδίων ὀάρων αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαί,
παρθενικῆς δ' εὔοδμον ἐΰχροον αὐχένα κύσας,
τοῖον μῦθον ἔειπε πόθου βεβολημένος οἴστρῳ.
Κύπρι φίλη μετὰ κύπριν, ἀθηναίη μετ' ἀθήνην,
οὐ γὰρ ἐπιχθονίῃσιν ἴσην καλέω σε γυναιξίν,
ἀλλά σε θυγατέρεσσι διὸς κρονίωνος ἐΐσκω.
ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ,
γαστὴρ ἥ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη. ἀλλὰ λιτάων
ἡμετέρων ἐπάκουε. πόθου δ' οἴκτειρον ἀνάγκην.
κύπριδος ὡς ἱέρεια μετέρχεο κύπριδος ἔργα,
παρθένον οὐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσσειν ἀφροδίτῃ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Tacite quidem ſtringens reſeos digitos puellæ,
Ex imo ſuſpirabat uehementer. illa uero ſilentio
Tanquam iraſcens roſeam retraxit manum.
Vt uero amatæ ſenſit inſtabileis nutus puellæ,
Audacter manu uariam traxit ueſtem,
Vltima uenerandi ducens ad penetralia templi.
Pigre autē pedibus ſequebatur uirgo Erò
Tanquam nolens, talemq́ꝫ emiſit uocem,
Fœmineis uerbis minans Leandro.
Hoſpes q̄d inſanis? q̄d me īfelix uirginē trahis?
Alia ito uia, meamq́ꝫ dimitte ueſtem.
Iram meorum euita locupletum parentum.
Veneris non te decet deæ ſacerdotem ſolicitare.
Virginis ad lectum difficile eſt ire.
Talia minata eſt conuenientia uirginibus.
Fœminearū aūt Leāder ubi audiuit furorē mi-
Senſit perſuaſarum ſigna uirginum. (narum,
Etenim cum iuuenibus minantur fœminæ,
Venerearū cōſuetudinū per ſe nunciæ ſunt minæ.
Virginis aūt beneuolēs bonicoloris collū oſculatꝰ,
Tale uerbum locutus eſt amoris ictus ſtimulo:
Venꝰ chara poſt Venerē, Minerua poſt Miner-
Nō em̄ terreſtribꝰ æqualē uoco te mulieribus, (uā,
Sed te filiabus Iouis Saturnij aſſimilo.
Beatus q̄ te plantauit, & beata quæ peperit mater,
Venter qui te portauit feliciſſimus. ſed preces
Noſtras exaudi, amoriſq́ꝫ miſerere neceſſitatis.
Veneris ut ſacerdos exerce Veneris opera.
Virginem non decet adminiſtrare Veneri.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

παρθενικαῖς οὐ Κύπρις ἰαίνεται. ἢν δ' ἐθελήσῃς
θεσμὰ θεῆς ἐρόεντα καὶ ὄργια πιστὰ δαῆναι,
ἐστὶ γάμος καὶ λέκτρα. σὺ δ' εἰ φιλέεις Κυθέρειαν,
θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων,
σὸν δ' ἱκέτην με κόμιζε, καὶ ἢν ἐθέλῃς παρακοίτην,
τόν σοι Ἔρως ἤγρευσεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας,
ὡς θρασὺν Ἡρακλῆα θοὸς χρυσόρραπις Ἑρμῆς
θητεύειν ἐκόμιζεν Ἰαρδανίῃ ποτὶ νύμφῃ.
σοὶ δέ με Κύπρις ἔπεμπε καὶ οὐ σοφὸς ἤγαγεν Ἑρμῆς.
παρθένος οὔ σε λέληθεν ἀπ' Ἀρκαδίης Ἀταλάντη,
ἥ ποτε Μειλανίωνος ἐρασσαμένου φύγεν εὐνὴν
παρθενίης ἀλέγουσα. χολωσαμένης δ' Ἀφροδίτης
τὸν πάρος οὐκ ἐπόθησεν, ἐνὶ κραδίῃ θέτο πάσῃ.
πείθεο καὶ σὺ φίλη, μὴ Κύπριδι μῆνιν ἐγείρῃς.
ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης
θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις.
παρθενικὴ δ' ἄφθογγος ἐπὶ χθόνα πῆξεν ὀπωπὴν,
αἰδοῖ ἐρυθιόωσαν ὑποκλέπτουσα παρειὴν,
καὶ χθονὸς ἔξεεν ἄκρον ἐπ' ἴχνεσιν, αἰδομένη δὲ
πολλάκις ἀμφ' ὤμοισιν ἑὸν ξυνέεργε χιτῶνα.
πειθοῦς γὰρ τάδε πάντα προάγγελα, παρθενικῆς δὲ
πειθομένης ποτὶ λέκτρον, ὑπόσχεσις ἐστὶ σιωπή.
ἤδη καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.
θέρμετο δὲ κραδίην γλυκερῷ πυρὶ παρθένος Ἡρὼ,
κάλλεϊ δ' ἱμερόεντος ἀνεπτοίητο Λεάνδρου.
ὄφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν ἔχεν νεύουσαν ὀμίχλῃ
τόφρα δὲ καὶ Λείανδρος ἐρωμανέεσσι προσώποις
οὐ κάμεν εἰσορόων ἁπαλόχροον αὐχένα κούρης.
ὀψὲ δὲ Λειάνδρῳ γλυκερὴν ἀνενείκατο φωνήν.

αἰδοῦς

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Virginibus Venus non gaudet. si uero uolueris
Instituta deæ desyderāda, & ceremonias fidas di-
Sũt nuptiæ & lecti. tu aũt si amas Venerẽ (scere,
Mulcentium mentem ama suauem legẽ amorum,
Tuumq; supplicẽ me accipe, & si uolueris cõiugẽ
Quẽ tibi Cupido uenat⁹ est, suis sagittis assecut⁹
Sicut audacẽ Herculẽ uelox auriuirga Mercurius
Seruitũ duxit Iardanen ad puellã .i. Omphalen.
Tibi uero me Venus misit. & ñ sapiẽs adtulit Mer
Virgo non te latet ex Arcadia Atalanta, (curius.
Quæ olim Milanionis amantis fugit lectum,
Virginitatem curans. irata autem Venere,
Quem prius non amauit, in corde posuit toto.
Persuadere & tu chara, ne Veneri iram excites.
Sic fatus, persuasit recusantis mentem puellæ,
Animum amoriperis errare faciens uerbis.
Virgo autẽ muta, in terram fixit aspectum,
Pudore rubefactam abscondens genam.
Et terræ rasit sũmitatẽ in uestigijs. cũ puderet autẽ
Sæpe circa humeros suam contraxit uestem.
Persuasionis eñ hæc oĩa prænuncia. uirginis autẽ
Persuasæ ad lectum, promissio est silentium.
Iam suauamarum suscepit stimulum amorum.
Verebatur autem cor dulci igne uirgo Eró,
Pulchritudineq; suauis stupescebat Leandri.
Dũ igit̃ ad t̃rã habebat. s. nox de⁹, iclinatã caligi-
Tunc & Leãder amore furente uultu (nem,
Non laborabat uidens tenerum collum uirginis.
Sero uero Leandro suauem emisit uocem,

uerecundiæ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

αἰδοῦς ὑγρὸν ἔρευθος ἀποστάζουσα προσώπου.
　Ξεῖνε, ποίοις ἐπέεσσι τάχ' ἂν καὶ πέτρον ὀρίναις.
τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κελεύθους;
οἴμοι, τίς σ' ἐκόμισεν ἐμὴν ἐς πατρίδα γαῖαν;
ταῦτα δὲ πάντα μάτην ἐφθέγξαο. πῶς γὰρ ἀλήτης
ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄπιστος, ἐμῇ φιλότητι μιγείης;
ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι·
οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπεύαδεν. ἢν δ' ἐθελήσῃς
ὡς ξεῖνος πολύφοιτος ἐμὴν ἐς πατρίδα μίμνειν,
οὐ δύνασαι σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν ἀφροδίτην.
γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος. ἐν δὲ σιωπῇ
ἔργον ὅπερ τελέει τις, ἐνὶ τριόδοισιν ἀκούει.
εἰπὲ δὲ μὴ κρύψῃς τεὸν οὔνομα καὶ σέο πάτρην.
οὐ γὰρ ἐμόν σε λέληθεν. ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν ἡρώ.
πύργος δ' ἀμφιβόητος ἐμὸς δόμος οὐρανομήκης,
ᾧ ἔνι ναιετάουσα σὺν ἀμφιπόλῳ τινὶ μούνῃ
σηστιάδος πρὸ πόληος ὑπὲρ βαθυκύμονας ὄχθας
γείτονα πόντον ἔχω στυγεραῖς βουλῇσι τοκήων.
οὐδέ μοι ἐγγὺς ἔασιν ὁμήλικες. οὐδὲ χορεῖαι
ἠϊθέων παρέασιν. ἀεὶ δ' ἀνὰ νύκτα καὶ ἠῶ
ἐξ ἁλὸς ἠνεμόεντος ἐπιβρέμει οὔασιν ἠχή.
ὣς φαμένη ῥοδέην ὑπὸ φάρεϊ κρύπτε παρειὴν,
ἔμπαλιν αἰδομένη, σφετέροις δ' ἐπεμέμφετο μύθοις.
　Λείανδρος δὲ πόθου βεβολημένος ὀξέϊ κέντρῳ,
φράζετο πῶς κεν ἔρωτος ἀεθλεύσειεν ἀγῶνα.
ἄνδρα γὰρ αἰολόμητις ἔρως βελέεσσι δαμάζει,
καὶ πάλιν ἀνέρος ἕλκος ἀκέσσεται. οἷσι δ' ἀνάσσει
αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἔπλετο βροτοῖσιν.
αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε Λεάνδρῳ.

ὀψὲ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Verecundiæ madidum ruborem stillans à facie.
Hospes tuis uerbis forsan & petram moueres.
Quis te uariorum uerborum docuit uias?
Hei mihi, quis te duxit meam ad patriam terram?
Hæc aũt omnia frustra locutus es. quõ em̃ uagus
Hospes cum sis, & infidus, meo amori miscearis?
Manifeste nõ possumus nuptijs legitimis cõiũgi.
Non enim meis parentibus placet. si autem uoles
Vt hospes profugus mea in patria manere,
Non potes tenebrosam abscondere Venerem.
Lingua em̃ hominũ amica cõuicij. in silentio autẽ
Opus quod perficit aliquis, in triuijs audit.
Dic uero ne cæles tuum nomen, & tuam patriam.
Non em̃ meũ te lateat, mihi nomen inclytũ Eró.
Turris autem circunsona, mea domus altissima,
Qua inhabitans cum ancilla quadam sola
Sestiensem ante urbem, supra profundas undas
Vicinum mare habeo inuisis consilijs parentum.
Neq; me propè sunt coëtaneæ, neq; choreæ
Iuuenum adsunt. semper autem nocte & die
Ex mari uentoso insonat auribus sonitus.
Sic fata, roseam sub ueste cælabat genam
Rursus pudore affecta, suis aũt accusabat uerbis.
Leander aũt amoris, percussus acuto stimulo,
Cogitabat quomodo amoris exerceret certamen,
Virum em̃ uarius consilijs amor sagittis domat,
Et rursus uiri uulnus medicatˀ. quibꝰ aũt dominatˀ
Ipsi omnidomitor consultor est mortalibus.
Ipse etiam amanti auxiliatus est Leandro.

Tandem

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὀψὲ δ' ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον.
Παρθένε σὸν δι' ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω
εἰ πυρὶ παφλάζοιτο καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μετανεύμενος εὐνήν,
οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης,
ἀλλ' αἰεὶ κατὰ νύκτα φορεύμενος ὑγρὸς ἀκοίτης
νήξομαι ἑλλήσποντον ἀγάρροον. οὐχ ἕκαθεν γὰρ
ἀντία σοῖο πόληος ἔχω πτολίεθρον ἀβύδου.
μοῦνον ἐμοὶ ἕνα λύχνον ἀπ' ἠλιβάτου σέο πύργου
ἐκ περάτης ἀνάφαινε κατὰ κνέφας, ὄφρα νοήσας
ἔσσομαι ὁλκὰς ἔρωτος, ἔχων σέθεν ἀστέρα λύχνον,
καί μιν ὀπιπεύων οὐκ ὄψομαι δύοντα βοώτην.
οὐ θρασὺν ὠρίωνα καὶ ἄβροχον ὁλκὸν ἀμάξης,
πατρίδος ἀντιπόροιο ποτὶ γλυκὺν ὅρμον ἱκοίμην.
ἀλλὰ φίλη πεφύλαξο βαρυπνείοντας ἀήτας
μή μιν ἀποσβέσσωσι, αὐτίκα θυμὸν ὀλέσσω
λύχνον ἐμοῦ βιότοιο φαεσφόρον ἡγεμονῆα.
εἰ ἐτεὸν δὲ θέλεις ἐμὸν οὔνομα καὶ σὺ δαῆναι,
οὔνομά μοι Λείανδρος ἐϋστεφάνου πόσις ἡροῦς.
Ὣς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγῆναι,
καὶ νυχίην φιλότητα, καὶ ἀγγελίην ὑμεναίων,
λύχνου μαρτυρίῃσιν ἐπιστώσαντο φυλάσαι,
ἡ μὲν φάος τανύειν, ὁ δὲ κύματα μακρὰ περῆσαι.
παννυχίδας δ' ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
ἀλλήλων ἀέκοντες ἐνοσφίσθησαν ἀνάγκῃ,
ἡ μὲν ἑὸν ποτὶ πύργον, ὁ δ' ὀρφναίην ἀνὰ νύκτα
μή τι παραπλάζοιτο λαβὼν σημήϊα πύργου,
πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπ' εὐρέα δῆμον ἀβύδου.
παννυχίην δ' ὀάρων κρυφίους ποθέοντες ἀέθλους,

πολλὰ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Tandem autē ingemēs, percalidū dixit uerbum.
Virgo tuū ꝓpt amorē, & asperā undā trāsibo,
Si igni ferueat, & innauigabilis erit aqua.
Non timeo grauem undam tuum adiens cubile,
Non fremitū resonantē grauis murmuris maris.
Sed semper ꝑ noctē portatus madidus maritus
Nauigabo Hellespontū ualdefluētē. nō lōge enim
Contra tuam urbem habeo oppidum Abydi.
Tantum mihi unam lucernā ab excelsa tua turri
E regione ostende in tenebris, ut intuens
Sim nauis Amoris, habens tuū stellam lychnum,
Atq; ipsum aspiciens ne uideā occidentē Booten
Nec asperū Orionē, ac imadidā tractionē currus,
Patriæ obuiæ ad dulcem portum uenirem.
Sed chara caue grauiter flanteis uentos,
Ne ipsam extinguant, & statim animam perdam
Lychnum meæ uitæ luciferum ducem.
Si uere autem uis meum nomen & tu scire,
Nomen mihi Leander benecomptæ cōiux Erûs.
Sic ij qdē clādestinis nuptijs cōponebāt misceri,
Et nocturnam amicitiam, & nuncium nuptiarum
Lucernæ testimonijs pacti sunt seruare,
Illa qdē lucē extēdere, hic aūt undas lōgas trāsire:
Pernoctationes antem experti uigilū nuptiarum
A se inuiti separati sunt necessitate,
Hæc qdē suā ad turrim, hic aūt obscurā per noctē,
Ne quid erraret iaciens signa turris,
Nauigabat ꝓfūdifundamēti ad latū pplm Abydi
Totāq; noctē cōiugū clādestina desyderātes cer=
(tamia
Sæpe

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πολλάκις ἠρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνην.
ἤδη κυανόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὀμίχλη,
ἀνδράσιν ὕπνον ἄγουσα καὶ οὐ ποθέοντι Λεάνδρῳ.
ἀλλὰ πολυφλοίσβοιο παρ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης
ἀγγελίην ἀνέμιμνε φαεινομένων ὑμεναίων,
μαρτυρίην λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκεύων,
εὐνῆς τε κρυφίης τηλεσκόπον ἀγγελιώτην.
ὡς δ' ἴδε κυανέης λιποφεγγέα νυκτὸς ὀμίχλην,
ἡρὼ λύχνον ἔφαινεν. ἀναπτομένοιο δὲ λύχνου
θυμὸν ἔρως ἔφλεξεν ἐπειγομένοιο Λεάνδρου.
λύχνῳ καιομένῳ συνεκαίετο. πὰρ δὲ θαλάσσης
μαινομένων ῥοθίων πολυηχέα βόμβον ἀκούων,
ἔτρεμε μὲν τὸ πρῶτον. ἔπειτα δὲ θάρσος ἀείρας
τοίοισι προσέλεκτο παρηγορέων φρένα μύθοις.

Δεινὸς ἔρως, καὶ πόντος ἀμείλιχος. ἀλλὰ θαλάσσης
ἐστὶν ὕδωρ. τὸ δ' ἔρωτος ἐμὲ φλέγει ἐνδόμυχον πῦρ.
λάζεο πῦρ κραδίη, μὴ δείδιθι νήχυτον ὕδωρ.
δεῦρό μοι εἰς φιλότητα. τί δὴ ῥοθίων ἀλεγίζεις;
ἀγνώσσεις ὅτι κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης,
καὶ κρατέει πόντοιο καὶ ἡμετέρων ὀδυνάων;

Ως εἰπὼν μελέων ἐρατῶν ἀπεδύσατο πέπλον
ἀμφοτέραις παλάμῃσιν. ἑῷ δ' ἔσφιγξε καρήνῳ.
ἠϊόνος δ' ἐξῶρτο. δέμας δ' ἔρριψε θαλάσσῃ.
λαμπομένου δ' ἔσπευδεν ἀεὶ κατεναντία λύχνου
αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς.

ἡρὼ δ' ἠλιβάτοιο φαεσφόρος ὑψόθι πύργου
λευγαλέης αὔραισιν ὅθεν πνεύσειεν ἀήτης
φάρεϊ πολλάκι λύχνον ἐπέσκεπεν. εἰσόκε σηστοῦ
πολλὰ καμὼν Λείανδρος ἔβη ποτὶν αὔλοχον ἀκτὴν

καί

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Sæpe opruntat uenire cubiculũ ornãtem noctem.
Iam atrata cucurrit noctis caligo,
Viris somnum afferens, & nõ amanti Leandro.
Sed multifremi apud littora maris
Nuncium expectabat lucentium nuptiarum,
Testimonium lucernæ lugubris expectans,
Lectiq; clandestini procul speculantem nuncium.
Vt uero uidit nigræ obscurã noctis caliginem,
Erò lucernam ostendit. accensa uero lucerna
Animum Cupido exussit festinantis Leandri,
Lucerna ardente coardebat. apud uero mare
Insanarũ undarũ multisonũ fremitum audiens,
Tremebat qdẽ primũ, postea aũt audaciã excitãs
Talibus alloquebat̃, consolans mentem, uerbis.
Grauis amor, & mare implacabile. sed maris
Est aqua, uerum amoris me urit intestinus ignis.
Assume ignem cor, ne time effusam aquam.
Ades mihi in amorem, cur fluctus curas?
Ignoras quod Venus nata est è mari,
Et dominatur ponto, & nostris doloribus?
Sic fatus, membra amabilia exuit uestem
Ambabus manibus, suoq; astrinxit capiti,
Littoreq; exiluit, corpusq; deiecit in mare,
Splendentẽq; festinabat semꝑ aduersus lucernam
Ipse remex, ipse classis, ipse sibi nauis.
Erò autem alta lucifera super turri,
Perniciosis auris undecunq; spiraret uentus,
Veste sæpe lucernam tegebat, donec Sesti
Multũ fatigatus Leãder iuit ad portuosum littus,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καί μιν ἑὸν ποτὶ πύργον ἀνήγαγεν. ἐκ δὲ θυράων
νυμφίον ἀσθμαίνοντα περιπτύξασα σιωπῇ,
ἀφροκόμους ῥαθάμιγγας ἔτι στάζοντα θαλάσσης
ἤγαγε νυμφοκόμοιο μυχοὺς ἐπὶ παρθενιῶνος,
καὶ χρόα πάντα κάθηρε. δέμας δ' ἔχριεν ἐλαίῳ
εὐόδμῳ ῥοδέῳ. καὶ ἁλίπνοον ἔσβεσεν ὀδμήν.
εἰσέτι δ' ἀσθμαίνοντα βαθυστρώτοις ἐνὶ λέκτροις
νυμφίον ἀμφιχυθεῖσα φιλήνορας ἔννεπε μύθους.
νυμφίε πολλὰ μόγησας, ἃ μὴ πάθε νυμφίος ἄλλος.
νυμφίε πολλὰ μόγησας, ἅλις νύ τοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ὀδμή τ' ἰχθυόεσσα βαρυγδούποιο θαλάσσης,
δεῦρο τεοὺς ἱδρῶτας ἐμοῖς ἐνὶ κάτθεο κόλποις.
Ὣς ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν. ὁ δ' αὐτίκα λύσατο μίτρην.
καὶ θεσμῶν ἐπέβησαν ἀριστονόου κυθερείης.
ἦν γάμος, ἀλλ' ἀχόρευτος. ἔην λέχος, ἀλλ' ἄτερ ὕμνων.
οὐ ζυγίην ἱερολώτις ἐπευφήμησεν ἀοιδός,
οὐ δάδων ἤστραπτε σέλας θαλαμηπόλον εὐνήν.
οὐδὲ πολυσκάρθμῳ τις ἐπεσκίρτησε χορείῃ,
οὐχ ὑμέναιον ἄεισε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
ἀλλὰ λέχος στορέσασα τελεσσιγάμοισιν ἐν ὥραις
σιγὴ παστὸν ἔπηξεν, ἐνυμφοκόμησε δ' ὀμίχλη,
καὶ γάμος ἦν ἀπάνευθεν ἀειδομένων ὑμεναίων.
νὺξ μὲν ἔην κείνοισι γαμοστόλος, οὐδέ ποτ' ἠὼς
νυμφίον εἶδε Λέανδρον ἀριγνώτοις ἐνὶ λέκτροις.
νήχετο δ' ἀντιπόροιο πάλιν ποτὶ δῆμον Ἀβύδου
ἐννυχίων ἀκόρητος ἔτι πνείων ὑμεναίων.
Ἡρὼ δ' ἑλκεσίπεπλος ἑοὺς λήθουσα τοκῆας
παρθένος ἠματίη, νυχίη γυνή. ἀμφότεροι δὲ
πολλάκις ἠρήσαντο κατελθέμεν ἐς δύσιν ἠῶ.

Ὣς οἱ

Et ipsum suam ad turrim adduxit. ex ianuis uero
Sponsum anhelantem complexa silentio,
Spumeas ex capillis guttas adhuc stillantem maris
Duxit spõsã ornãtis ad penetralia uirgĩalis cubiculi,
Et corpus totum abstersit, corpusq; unxit oleo
Bene olenti roseo, & mareolentẽ extinxit odorẽ.
Adhuc autẽ anhelantem altestratis in lectis
Sponsum circunfusa, blanda emisit uerba.
Spõse multũ laborasti, q̃ nõ passus ẽ spõsus ali⁹.
Sponse multum laborasti, satis tibi est salsa aqua
Fœtorq; piscosus frementis maris.
Huc tuos sudores in meos pone sinus.
Sic illa hæc locuta est. ille uero statĩ soluit zonã,
Et leges inierunt beneuolæ Veneris.
Erãt nuptiæ, sed sine choreis. erat lect⁹, sed sine hy-
Non cõiugiũ sacrũ quisq; laudauit poëta, (mnis.
Non tædarum illuminabat lux cubiculariũ lectũ,
Neq; peragili quisquam insiluit chorea.
Nõ hymenæũ cantauit pater, & uenerãda mater.
Sed lectũ sternens pficientibus nuptias in horis
Silẽtiũ thalamũ fixit. spõsam uero ornauit caligo,
Et nuptiæ erant longe à canendis hymenæis.
Nox qdẽ erat illis nuptiarũ ornatrix. nũq; aurora
Sponsum uidit Leandrum manifestis in lectis.
Nauigabat ãt è regiõe positi rursus ad pplm Aby
Nocturnos ĩsatiabilis adhuc spirãs hymenæos. (di
Ast Erò longa induta ueste suos latens parentes
Virgo diurna, nocturna mulier. utriq; autem
Sæpe optarũt descendere ad occasum auroram.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ὣς οἱ μὲν φιλότητος ὑπηρέσσοντες ἀνάγκην,
κρυπταδίην τέρποντο μετ' ἀλλήλων κυθέρειαν,
ἀλλ' ὀλίγον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, οὐδέ τι δηρὸν
ἀλλήλων ἀπόναντο πολυπλάγκτων ὑμεναίων
ἀλλ' ὅτε παχνήεντος ἐπήλυθε χείματος ὥρη
φρικαλέας δονέουσα πολυστροφάλιγγας ἀέλλας
βένθεα δ' ἀστήρικτα καὶ ὑγρὰ θέμεθλα θαλάσσης
χειμέριοι πνείοντες ἐπεστυφέλιζον ἀῆται
λαίλαπι μαστίζοντες ὅλην ἅλα. τυπτομένης δὲ,
ἤδη νῆα μέλαιναν ἀπέκλασε διχθάδι χέρσῳ,
χειμερίην καὶ ἄπιστον ἀλυσκάζων ἅλα ναύτης.
ἀλλ' οὐ χειμερίης σε φόβος κατέρυκε θαλάσσης.
καρτερόθυμε Λέανδρε. διακτορίη δέ σε πύργου,
ἠθάδα σημαίνουσα φαεσφορίην ὑμεναίων,
μαινομένης σ' ὤτρυνεν ἀφειδήσαντα θαλάσσης.
νηλειὴς καὶ ἄπιστος. ὄφελλε δὲ δύσμορος ἡρὼ,
χείματος ἱσταμένοιο μένειν ἀπάνευθε Λεάνδρου
μηκέτ' ἀναπτομένη μινυώριον ἀστέρα λέκτρων.
ἀλλὰ πόθος καὶ μοῖρα βιήσατο. θελγομένη δὲ,
μοιράων ἀνέφαινε καὶ οὐκέτι δαλὸν ἐρώτων.

Νὺξ ἦν, εὖτε μάλιστα βαρυπνείουσιν ἀήταις
χειμερίης πνοιῇσιν ἀκοντίζοντες ἀῆται,
ἀθρόον ἐμπίπτουσιν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
δὴ τότε λείανδρος ποθέων ἐθήμονος ἐλπίδι νύμφης,
δυσκελάδων πεφόρητο θαλασσαίων ὑμεναίων.
ἤδη κύματι κῦμα κυλίνδετο, σώωθεν δ' ὕδωρ,
αἰθέρι μίσγετο πόντος. ἀνέγρετο πάντοθεν ἠχὴ
μαρναμένων ἀνέμων. ζεφύρῳ δ' ἀντέπνεεν εὖρος,
καὶ νότος ἐς βορέην μεγάλας ἐφέηκεν ἀπειλάς.

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Sic ij quidem amoris abscondentes uim,
Occulta delectabantur inter se Venere.
Sed paruum uixerunt in tempus, neq; diu
Inuicem potiti sunt multiuagis nuptijs.
Sed quando pruinosæ uenit hyemis hora,
Horrendas cõmouens multarũ uortiginũ ꝓcellas
Profũditatésq; ĩfirmas, et madida fũdamẽta maris
Hyemales spirãtes uerberabant uenti,
Nimbo percutientes totum mare, uerberato autẽ
Iã nauẽ nigrã fregit biptita terra, (id est portuosa)
Hyemale & infidum effugiens mare nauta,
Sed non hyemalis te timor coërcebat maris
Fortanime Leander, nuncius sed te turris
Consuetam significans lucem nuptiarum,
Furentis te impulit securum maris
Crudelis & perfidus. debebat autem infelix Erò
Hyeme instante manere sine Leandro,
Non amplius accẽdẽs indicem stellam lectorũ.
Sed amor & fatum cogebat. gestiens autem
Parcarum ostendebat nõ amplius stipitẽ amorũ.
Nox erat, cum maxime spiranteis uentos
Hyemalibus flatibus iaculantes uenti
Collectim irruunt in littus maris.
Tunc Leander consuetæ spe sponsæ
Personantium ferebatur marinarum nuptiarum.
Iã ab unda unda uoluebat̃, accumulabat̃ uero aq̃.
Aetheri miscebat̃ mare. concitata est undiq; terra
Pugnãtib⁹ uẽtis. Zephyro aũt cõtraspirabat Eur⁹
Et Notus in Boream magnas immisit minas.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ κτύπος ἦν ἀλίαστος ἐρισμαράγοιο θαλάσσης,
αὐτοπαθὴς δὲ λέανδρος ἀκηλήτοις ἐνὶ δίναις
πολλάκι μὲν λιτάνευσε θαλασσαίην ἀφροδίτην,
πολλάκι δ' αὐτὸν ἄνακτα ποσειδάωνα θαλάσσης,
ἀτθίδος οὐ βορέην ἀμνήμονα κάλλιπε νύμφης.
ἀλλά οἱ οὔτις ἄρηγεν. ἔρως δ' οὐκ ἤρκεσε μοίρας.
πάντοθι δ' ἀγρομένοιο δυσαντέϊ κύματος ὁρμῇ
θρυπτόμενος πεφόρητο. ποδῶν δέ οἱ ὤκλασεν ὁρμή,
καὶ σθένος ἦν ἀδόνητον ἀκοιμήτων παλαμάων,
πολλὴ δ' αὐτόματος χύσις ὕδατος ἔρρεε λαιμῷ.
καὶ ποτὸν ἀχρήϊστον ἀμαιμακέτου πίεν ἅλμης.
καὶ δὴ λύχνον ἄπιστον ἀπέσβεσε πικρὸς ἀήτης
καὶ ψυχὴν καὶ ἔρωτα πολυκλαύτοιο λεάνδρου.
εἰσέτι δ' ἰθύνοντος ἐπ' ἀγρύπνοισιν ὀπωπαῖς,
ἵστατο κυμαίνουσα πολυκλαύτοισι μερίμναις.
ἤλυθε δ' ἠριγένεια καὶ οὐκ ἴδε νυμφίον ἡρώ.
πάντοθι δ' ὄμμα τίταινεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
εἴ που ἐσαθρήσειεν ἀλώμενον ὃν παρακοίτην.
λύχνου σβεννυμένοιο, παρὰ κρηπῖδα δὲ πύργου
θρυπτόμενον σπιλάδεσσιν ὅτ' ἔδρακε νεκρὸν ἀκοίτην
δαιδάλεον ῥήξασα περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ῥοιζηδὸν προκάρηνος ἀπ' ἠλιβάτου πέσε πύργου
κὰδ δ' ἡρὼ τέθνηκεν ἐπ' ὀλλυμένῳ παρακοίτῃ.
ἀλλήλων δ' ἀπόναντο καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρῳ.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ
ΤΕΛΟΣ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Et fragor fuit ineuitabilis ualde fremi maris.
Grauia aũt passus Leãder, implacabilib⁹ i littorib⁹
Sæpe quidem precabatur æquoream Venerem,
Sæpe autem & ipsum regem Neptunum maris
Atthææ ñ boreã imemorẽ reliqt puellæ .s. orithyæ
Sed ei nullus auxiliat⁹ ẽ. amor aũt nõ coërcuit fata.
Vndiq; autẽ accumulati male obuio fluctus ĩpetu
Cõtritus ferebat̃. pedum autẽ eius defecit uigor.
Et uis fuit immobilis inquietarum manuum.
Multa autem spõtanea effusio fluebat in guttur,
Et potum inutilem indomabilis potauit maris.
Et iam lucernam infidam extinxit amarus uẽtus,
Et animam & amorem deflendi Leandri.
Cũ adhuc autem dirigeret iter uigilibus oculis
Stabat fluctuans miseris curis,
Venit autem aurora, & non uidit sponsum Erò,
Circũquaq; aũt oculũ dirigebat in lata dorsa mar[i]s,
Sicubi uideret errantem maritum.
Lucerna extincta, apud fundamentum turris
Obtritum procellis cum uidisset mortuũ maritũ,
Variam populata circa pectus uestem,
In fluctus præceps ab excelsa cecidit turre,
Erò cõmortua ob eum qui perierat coniugem.
Se inuicem autẽ freti sunt etiã in suprema morte.

MVSAEI
FINIS.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙ-
κῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπητοῦ διά-
κόνου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ θεοῦ με-
γάλης ἐκκλησίας. ὧν ἡ
ἀκροστιχὶς ὧδέ
πως ἔχει.

Τῷ θειοτάτῳ, καὶ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ἡμῶν Ἰουστινια-
νῷ, Ἀγαπητὸς ὁ ἐλάχιστος διάκονος.

1 Τιμῆς ἁπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα
βασιλεῦ, τιμᾷς ὑπὲρ ἅπαντας τὸν τοῦ-
τού σε ἀξιώσαντα θεόν. ὅτι καὶ καθ' ὁ-
μοίωσιν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, ἔδω-
κέ σοι τὸ σκῆπτρον τῆς ἐπιγείου δυνα-
στείας, ἵνα τοὺς ἀνθρώπους διδάξῃς τὴν τοῦ δικαίου φυ-
λακὴν, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ λυσσώντων ἐκδιώξῃς τὴν
ὑλακὴν, ὑπὸ τῶν αὐτοῦ βασιλευόμενος νόμων, καὶ τῶν
ὑπὸ σὲ βασιλεύων ἐννόμως.

Ὡς κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διαπαντὸς ὁ τοῦ βασιλέ-
2 ως πολυόμματος νοῦς, διακατέχων ἀσφαλῶς τῆς εὐ-
νομίας τοὺς οἴακας, καὶ ἀπωθούμενος ἰσχυρῶς τῆς
ἀνομίας τοὺς ῥύακας, ἵνα τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου
πολιτείας μὴ περιπίπτῃ κύμασιν ἀδικίας.

Θεῖον μάθημα καὶ πρῶτον οἱ ἄνθρωποι, τὸ γνῶναί
3 τινα ἑαυτὸν διδασκόμεθα. ὁ γὰρ ἑαυτὸν γνοὺς, γνώσε-
ται θεόν. θεὸν δὲ ὁ γνοὺς, ὁμοιωθήσεται θεῷ. ὁμοιω-
θήσεται δὲ θεῷ, ὁ ἄξιος γενόμενος. θεοῦ ἄξιος δὲ
γίνεται

(c) 2007 Ministerio de Cultura

EXPOSITIO CAPITVM AD-

monitoriorũ, ædita ex tempore ab Agapeto Diacono sanctissimæ dei magnæ ecclesiæ. Quorũ apex literarius sic pote habet.

Diuo & pientissimo Imperatori nostro Iustiniano Agapetus minimus Diaconus.

HOnore q̊libet sublimiorẽ, quom habeas dignitatẽ, ô Imperator, honoras supra oẽs qui hoc te dignatus est deum. quoniam iuxta similitudinem cœlestis regni, tradidit tibi sceptrum terrenæ potestatis, ut homines edoceres iusti custodiã, & eorũ q aduersus ipm rabiunt insectareris latratũ, tum ipsius obtemperando legibus, tum subditos tibi regendo pro iure. 1

Ceu gubernator uigilat usq; adeo Imperatoris occulatissimus intellectus, continens tuto æquitatis clauos, atq; expellens fortiter ĩpetuosos iniqtatis fluctus, ut ne cymba mundanæ reipub. illidatur fluctibus iniquitatis. 2

Diuinũ documẽtũ & potissimũ nos hoies, ut cognoscat se qsq; docemur, q ei seipsum cognouit, cognoscet deũ. deũ uero qui cognouit, assĩlabit deo. assĩlabit ãt deo, q dign⁹ fact⁹ deo ẽ. dignus deniq; 3

(c) 2007 Ministerio de Cultura

γίνεται Θεοῦ, ὁ μηδὲν ἀνάξιον πράττων Θεοῦ, ἀλλὰ φρονῶν μὲν τὰ αὐτοῦ, λαλῶν δὲ ἃ φρονεῖ, ποιῶν δὲ ἃ λαλεῖ.

4 Ἐπὶ προγόνων εὐγενείᾳ μηδεὶς ἐναβρυνέσθω, πηλὸν γὰρ ἔχουσι πάντες τοῦ γένους προπάτορα, καὶ οἱ ἐν πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ καυχώμενοι, καὶ οἱ ἐν πενίᾳ καὶ νόσῳ τρυχώμενοι, καὶ οἱ διαδέματα περικείμενοι, καὶ οἱ διὰ δώματα προκείμενοι. μὴ τοίνυν εἰς πήλιον ἐγκαυχώμεθα γένος, ἀλλ᾽ ἐπὶ χρηστότητι σεμνυνώμεθα τρόπων.

5 Ἴσθι ὦ εὐσεβείας θεότευκτον ἄγαλμα, ὅτι ὅσῳ μεγάλων ἠξιώθης παρὰ Θεοῦ δωρεῶν, τοσούτῳ μείζονος ἀμοιβῆς ὀφειλέτης ὑπάρχεις αὐτῷ. οὐκοῦν ἀπόδος τῷ εὐεργέτῃ τὸ χρέος τῆς εὐχαριστίας, τῷ λαμβάνοντι τὸ χρέος ὡς χάριν, καὶ διὰ χάριτος χάριν ἀντιδιδόντι. αὐτὸς γὰρ ἀεὶ καὶ χαρίτων ἄρχει, καὶ ὡς χρέος τὰς χάριτας ἀποδίδωσιν. εὐχαριστίαν δὲ ζητεῖ παρ᾽ ἡμῶν, οὐ τὴν διὰ ῥημάτων ἀγαθῶν προφοράν, ἀλλὰ τὴν διὰ πραγμάτων εὐσεβῶν προσφοράν.

6 Οὐδὲν οὕτως εὐδόκιμον ἐργάζεται ἄνθρωπον, ὡς δύνασθαι μὲν ἃ βούλεται πράττειν, ἀεὶ δὲ φιλάνθρωπα καὶ βούλεσθαι καὶ πράττειν. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ Θεοῦ σοι κεχάρισται δύναμις, ἧς ἐδεῖτο δι᾽ ἡμᾶς ἡ ἀγαθὴ σου βούλησις, πάντα καὶ βούλου, καὶ πράττε, ὡς ἀρέσκει τῷ ταύτην σοι δεδωκότι.

7 Τῶν ἐπιγείων χρημάτων ὁ ἄστατος πλοῦτος, τῶν ποταμίων ῥευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον. πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπιρρέων τοῖς ἔχειν νομίζουσι. μετ᾽ ὀλίγον δὲ παραρρέων, εἰς ἄλλους ἀπέρχεται. μόνος δὲ τῆς

εὐποιΐας

(c) 2007 Ministerio de Cultura

fit deo, qui nihil indignum patrat deo, sed
q ut cogitat q̄ ipsius sūt, ita tā loqꝛ̄ q̄ cogitat, ꝗ facit
quæ loquitur.

Maiorum nobilitate ne quis delicietur. li- 4
mum enim habent omnes generis autorem, &
qui purpura byssoꝗ turgent, & qui pau-
ꝑtate & aduersa ualetudine affligūt, tā q diadema
te redimiti sunt, ꝗ q per cubicula excubāt. Ne igi
tur lutulentum iactemus genus, sed morum inte-
gritate gloriemur.

Scito ò pietatꝫ diuinitus fabricatū specimē, qa q̄n 5
to maiorib⁹ dign⁹ habit⁹ es tribuēte deo mūerib⁹,
tanto maius ipsi nomen es. Ergo redde
benefactori debitum gratitudinis, acceptanti
debitū ut meritū, & beneficio beneficiū rependen-
ti. ipse em̄ sp & bn̄ficijs prior ꝓmeret̄, & ut debitū
beneficia repensat. gratitudinē autem exigit à
nobis, nō quæ uerborū blandorū prolatione, sed
quæ rerum piarum oblatione peragitur.

Nulla res adeo cōmēdabilē reddit hoiem ut pos-
se quidē quæ uelit efficere. semper autē humana
& uelle, & agere. quoniā igitur à deo tibi
donata ē facultas, q̄ indigebat ꝓpt̄ nos bona tua 6
uoluntas, oïa & uelis & agas, prout ei placet, qui
eam tibi dedit.

Terrenarum opum instabiles diuitiæ,
fluuiatilium undarum imitantur cursum. modi- 7
cū em̄ affluūt his qui habere se eas arbitrant̄, mox
uero refluentes ad alios accedunt. solus autem

beneficētiæ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

εὐποιΐας ὁ θησαυρὸς, μόνιμός ἐστι τοῖς κεκτημένοις αὐτόν. τῶν γὰρ ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας ἐπαναστρέφουσιν.

8 Ἀπρόσιτος μὲν ὑπάρχεις ἀνθρώποις, διὰ τὸ ὕψος τῆς κάτω βασιλείας. εὐπρόσιτος δὲ γίνῃ τοῖς δεομένοις, διὰ τὸ κράτος τῆς ἄνω ἐξουσίας. καὶ ἀνοίγεις τὰ ὦτα τοῖς ὑπὸ πενίας πολιορκουμένοις, ἵνα εὕρῃς τὴν τοῦ θεοῦ ἀκοὴν ἀνεῳγμένην. οἷοι γὰρ ἂν τοῖς ἡμετέροις γενώμεθα συνδούλοις, τοιοῦτον περὶ ἡμᾶς εὑρήσομεν τὸν δεσπότην.

9 Τὴν πολυμέριμνον τοῦ βασιλέως ψυχὴν, κατόπτρου δίκην ἀποσμήχεσθαι χρὴ, ἵνα ταῖς θείαις αὐγαῖς ἀεὶ καταστράπτηται, καὶ τῶν πραγμάτων τὰς κρίσεις ἐκεῖθεν διδάσκηται. οὐδὲν γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰ δέοντα καθορᾷν, ὡς τὸ φυλάσσειν ἐκείνην διαπαντὸς καθαράν.

10 Ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν μὲν ὁ ναύτης σφαλῇ, μικρὰν φέρει τοῖς συμπλέουσι βλάβην. ὅταν δὲ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης, παντὸς ἐργάζεται τοῦ πλοίου ἀπώλειαν. οὕτω καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἂν μέν τις τῶν ἀρχομένων ἁμάρτῃ, οὐ τὸ κοινὸν τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτὸν ἀδικεῖ. ἂν δὲ αὐτὸς ὁ ἄρχων, πάσης ἐργάζεται τῆς πολιτείας τὴν βλάβην. ὡς οὖν μεγάλας ὑφέξων εὐθύνας, εἴ τι παρίδοι τῶν δεόντων, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ λεγέτω πάντα, καὶ πραττέτω.

11 Κύκλος τις τῶν ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλως φέρων αὐτὰ, καὶ περιφέρων. καὶ τούτοις ἀνισότης ἐστὶ, τὸ μηδὲν τῶν παρόντων ἐν ταυτότητι μένειν. δεῖ οὖν σε κράτιστε βασιλεῦ ἐν τῇ τούτων

ἀγχιστρόφῳ

beneficentiæ thesaurus stabilis est possidentibus eum. bonarum enim actionum meritum ad autores retoquetur.

Inaccessus nimirũ existis hoib⁹ ꝓpt̃ celsitudinẽ 8
hui⁹, qd̃ hic deorsũ ẽ ĩperij. facil' idẽ aditu es ĩdigentibus ob uim supernæ illius potestatis. atq; aperis aureis his qui à paupertate obsidentur, ut inuenias dei auditum adapertum. quales enim erga nostros fuerimus conseruos, talẽ circa nos reperiemus dominum.

Solicitam Imperatoris animam, specu- 9
li in modũ abstergi oportet, ut diuinis splẽdoribus semper coruscet, rerumq; distincta iudicia inde condiscat. nihil em̃ adeo facit quæ pagenda sunt cõspicere, atq; custodire eã ꝑpetuo synceram.

Sicuti fit apud nauigantes. quom nauta er- 10
rat modicũ, affert nauigãtib⁹ nocumẽtũ: quõ uero ipse gubernator, totius efficit nauigij perniciem, sic & in ciuitatibus, siquis ex subditis peccet, non tam rempub. q̃ seipsum lædit. sin uero ipse princeps, uniuersæ infert reip. detrimentũ. is igitur ut nõ exiguã redditurus rationẽ, siqd neglexerit eorũ quæ facto op⁹ sũt, cum exquisita diligentia, & dictitet cuncta, & factitet.

Circulus quidam humanarum reuoluitur re- 11
rũ, q mõ sic, mõ alit̃ agitat ipsas, & circũfert. atq; in his inæq̃litas est, eo ꝙ nihil ex ꝓsentib⁹ in eodẽ statu mãeat. optet igit̃ te potẽtissime ĩpator ĩ hac rerũ

uersatili

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἀγχιστρόφῳ μεταβολῇ, ἀμετάβλητον ἔχειν τὸν εὐσεβοῦ λογισμόν.

12 Ἀποστρέφου τῶν κολάκων τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους, ὥσπερ τῶν κοράκων τοὺς ἁρπακτικοὺς τρόπους. οἱ μὲν γὰρ, τοὺς τοῦ σώματος ἐξορύττουσιν ὀφθαλμοὺς, οἱ δὲ, τοὺς τῆς ψυχῆς ἐξαμβλύνουσι λογισμοὺς, μὴ συγχωροῦντες ὁρᾶν τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. ἢ γὰρ ἐπαινοῦσιν ἔσθ᾽ ὅτε τὰ ψόγου ἄξια, ἢ ψέγουσι πολλάκις τὰ ἐπαίνων κρείττονα, ἵνα δυοῖν θάτερον αὐτοῖς ἁμαρτάνηται, ἢ τὸ κακὸν ἐπαινούμενον, ἢ τὸ καλὸν ὑβριζόμενον.

13 Ἴσον εἶναι χρὴ πάντοτε τοῦ βασιλέως τὸ φρόνημα, τὸ γὰρ συμμεταβάλλεσθαι ταῖς τῶν πραγμάτων μεταβολαῖς, διανοίας ἀβεβαίου τεκμήριον γίνεται. τὸ δὲ παγίως ἐν τοῖς καλοῖς ἐρηρεῖσθαι, ὡς τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν ἐστήρικται κράτος, καὶ μήτε πρὸς ἀλαζονείαν ὑπεραίρεσθαι, μήτε πρὸς ἀθυμίαν καταφέρεσθαι, βεβηκότων ἐστὶν ἀσφαλῶς, καὶ ἀκράδαντον ἐχόντων τὴν ψυχήν.

14 Εἴτις κεκαθαρμένον ἔχει τὸν λογισμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπάτης, καὶ βλέπει τὸ οὐτιδανὸν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τό, τε βραχὺ καὶ ὠκύμορον τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, καὶ τὸν συνεζευγμένον τῇ σαρκὶ ῥύπον, εἰς τὸν τῆς ὑπερηφανίας οὐκ ἐμπεσεῖται κρημνὸν, κἂν ἐν ἀξιώματι ὑπάρχῃ ὑψηλῷ.

15 Ὑπὲρ πάντα τῆς βασιλείας τὰ ἔνδοξα, τῆς εὐσεβείας τὸ στέμμα τὸν βασιλέα κοσμεῖ. ὁ γὰρ πλοῦτος ἀπέρχεται, καὶ ἡ δόξα μετέρχεται. τὸ δὲ κλέος τῆς ἐνθέου πολιτείας, ἀθανάτοις αἰῶσι συμπαρεκτείνεται, καὶ λήθης

ἐπέκεινα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

uersatili mutatione, immutabilem habere pietatis cogitationem.

Auersare adulatorum pellaceis sermones, 12
ut coruorum rapaceis mores:
illi nanque corporis effodiunt oculos,
isti autem animæ hebetant cogitatus, quom non
permittant perspicere rerum ueritatem. uel
enim comendant nonnunque reprehensione quæ digna sunt, uel re
prehendunt plerunque quæ omni laude sunt maiora. ut de duo
bus alterum ab ipsis committatur, uel prauorum laus, uel co
tumeliosus bonorum contemptus.

Aequalem oportet semper esse Imperatoris animum. 13
mutari enim pro rerum uarie
tatibus, mentis instabilis argumentum efficitur.
firmiter autem bonis inhærere, qua firmitate pium
uestrum corroboratum & fixum est imperium, & neque usque ad
insolentiam extolli, neque usque ad animi consternationem
deijci, in tuta ueluti basi, stabilitorum est hominum, animamque
inconcussam habentium.

Si quis purum habet cogitatum hu 14
manæ deceptionis, perspicitque suæ
naturæ uilitatem, breuitatemque ueloci fato obnoxiæ præ
sentis uitæ, tum carni coniunctas insitasque sordes, ad
superbiæ nunquam illabetur præcipitium, quamuis in excelso
dignitatis fastigio consistat.

Super omnia præclara quæ regnum habet, pietatis cultusque di
uini corona regem exornat. diuitiæ nanque euanescunt, 15
uulgi fauor & aura transit, sola uitæ deo placentis gloria
immortalibus seculis coextendit, & trans obliuionis tenebras
collocat

[Marginal manuscript notes: "ab humana deceptione"; "in sublimi / in excelsa dignitate"; "opinio etiam celebris præterit."; at foot: "ciuilis autem vita gloria diuinitus afflata immortale producitur seculum, seque possidentes ab obliuionis iniurijs vendicat."]

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἐπέκεινα, τοὺς ἔχοντας ἴσησι.

Σφόδρα μοι δοκεῖ ἀτοπώτατον εἶναι, ὅτι πλούσιοι
16 καὶ πένητες ἄνθρωποι, ἐξ ἀνομοίων πραγμάτων βλά-
βην πάσχουσιν ὁμοίαν. οἱ μὲν γὰρ, ὑπὸ τοῦ κόρου διαῤ-
ῥήγνυνται. οἱ δὲ, ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθείρονται. καὶ οἱ
μὲν, κατέχουσι τοῦ κόσμου τὰ πέρατα. οἱ δὲ, οὐκ ἔχου-
σι ποῦ στῆσαι τὰ πέλματα. ἵνα τοίνυν ἄμφω τῆς ὑγείας
τύχωσιν, ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τούτους θεραπευτέον,
καὶ πρὸς ἰσότητα, τὴν ἀνισότητα μετενεκτέον.

17 Ἐφ' ὑμῖν ἀνεδείχθη τῆς εὐζωΐας ὁ χρόνος, ὃν προ-
εἶπέ τις τῶν παλαιῶν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ φιλόσοφοι βα-
σιλεύσωσιν, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι. καὶ γὰρ φι-
λοσοφοῦντες, ἠξιώθητε βασιλείας. καὶ βασιλεύσαν-
τες, οὐκ ἀπέστητε φιλοσοφίας. εἰ γὰρ τὸ φιλεῖν σοφί-
αν ποιεῖ φιλοσοφίαν, ἀρχὴ δὲ σοφίας ὁ τοῦ θεοῦ φό-
βος, ὃν ἐν τοῖς στέρνοις ὑμῶν διαπαντὸς ἔχετε, εὔδη-
λον ὡς ἀληθὲς τὸ παρ' ἐμοῦ λεγόμενον.

18 Βασιλέα σε κατὰ ἀλήθειαν ὁρίζομαι, ὡς βασιλεύ-
ειν καὶ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν δυνάμενον. καὶ τὸν στέ-
φανον τῆς σωφροσύνης ἀναδησάμενον. καὶ τὴν πορ-
φύραν τῆς δικαιοσύνης ἀμφιασάμενον. ἡ μὲν γὰρ ἄλ-
λη ἐξουσία, τὸν θάνατον ἔχει διαδοχήν. ἡ δὲ τοι-
αύτη βασιλεία, τὴν ἀθάνατον σώζει διαμονήν. καὶ
ἡ μὲν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ λύεται. ἡ δὲ, τῆς αἰωνίου κο-
λάσεως ῥύεται.

19 Εἰ τὴν ἐκ πάντων βούλει καρποῦσθαι τιμήν, γίνου
τοῖς ἅπασιν εὐεργέτης κοινός. οὐδὲν γὰρ οὕτω πρὸς
εὔνοιαν ἐφέλκεται, ὡς εὐποιΐας χάρις διδομένη τοῖς
χρήζουσιν. ἡ γὰρ διὰ φόβον γινομένη θεραπεία, κα-

τεσχηματισ-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

collocat possidēteis.

Vehemēter mihi uidet̃ absurdissimū eē, q̄ diui tes & paupes homīes ex dissimilib⁹ rebus detrimē tum simile patiunt̃. Illi nāq; à copia rerū perrumpuntur, hi uero fame pereunt. item illi occupant ultimos mundi terminos, hi non ha bēt ubi callosa pedū uestigia sistāt. ut igit̃ utraq; ps sanitatꝭ fiāt cōpotes, auferēdo & diminuēdo istos regere optet, atq; ad æq̄litatē īæq̄litas trāsferēda ē. 16

Nostris tpibus ostēsū ē, ꝓsperæ uitæ tēp⁹, qd̄ p̄ dixit qdā ex ueteribus futurū, cū uel philosophi regnabunt, uel reges philosophabuntur. nā tum philosophādo digni habiti regno estis, tū uero regnā do à philosophia nō desciuistis. si em̄ amare sapiētiā efficit philosophiā, ꝑncipiū aūt sapiētiæ, dei ē timor, quē in pectoribus uestris iugiter habetis, clarum quàm uerum sit quod à me dicitur. 17

Te reuera Impatorē asserim⁹, quippe q & imperare ac dominari uoluptatibus uales. & tum corona castitatis reuinctus, tum purpuram iustitiæ indutus incedis. alijs nāq; potestatibus mors ipsa succedit. huiuscemodi uero regnū īmortalē seruat ꝑpetuitatē. itē aliæ hoc ī seculo soluūt̃, hæc autē à ꝑpetuo supplicio liberatur. 18

Si honore q ab omnibus ꝓficiscit̃ ꝑfrui uis, ꝓsta te cōem oīm bn̄factorē, nihil em̄ adeo attrahit ad beueuolentiam, ut beneficij gratia, quæ detur indigētibus. quod em̄ ob metū p̄stat̃ obsequiū, fu 19

(c) 2007 Ministerio de Cultura

σχηματισμένη ἐστὶ θωπεία, πεπλασμένης τιμῆς ὀνόματι φενακίζουσα τοὺς αὐτῇ προσανέχοντας.

20 Σεπτὴ δικαίως ἐστὶν ἡ ὑμῶν βασιλεία, ὅτι τοῖς πολεμίοις μὲν δεικνύει τὴν ἐξουσίαν, τοῖς ὑπηκόοις δὲ νέμει φιλανθρωπίαν. καὶ νικῶσα ἐκείνους τῇ δυνάμει τῶν ὅπλων, τῇ ἀόπλῳ ἀγάπῃ τῶν οἰκείων ἡττᾶται. ὅσον γὰρ θηρίου καὶ προβάτου τὸ μέσον, τοσοῦτον ἀμφοτέρων ἡγεῖται τὸ διάφορον.

21 Τῇ μὲν οὐσίᾳ τοῦ σώματος, ἴσος παντὶ ἀνθρώπῳ ὁ βασιλεύς, τῇ ἐξουσίᾳ δὲ τοῦ ἀξιώματος ὅμοιός ἐστι τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ. οὐκ ἔχει γὰρ ἐπὶ γῆς τὸν αὐτοῦ ὑψηλότερον. χρὴ τοίνυν αὐτὸν καὶ ὡς θεὸν μὴ ὀργίζεσθαι, καὶ ὡς θνητὸν μὴ ἐπαίρεσθαι. εἰ γὰρ καὶ εἰκόνι θεϊκῇ τετίμηται, ἀλλὰ καὶ κόνει χοϊκῇ συμπέπλεκται, δι' ἧς ἐκδιδάσκεται τὴν πρὸς πάντας ἰσότητα.

22 Ἀποδέχου τοὺς τὰ χρηστὰ συμβουλεύειν ἐθέλοντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς κολακεύειν ἑκάστοτε σπεύδοντας. οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον συνορῶσιν ἐν ἀληθείᾳ. οἱ δὲ πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς κρατοῦσιν ἀφορῶσι, καὶ τῶν σωμάτων τὰς σκιὰς μιμούμενοι, τοῖς παρ' αὐτῶν λεγομένοις συνᾴδουσι.

23 Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, οἷον εὔχῃ σοὶ τὸν δεσπότην γενέσθαι. ὡς γὰρ ἀκούομεν ἀκουσθησόμεθα, καὶ ὡς ὁρῶμεν ὁραθησόμεθα ὑπὸ τοῦ θείου καὶ πανεφόρου βλέμματος. προσενέγκωμεν οὖν τῷ ἐλεήμονι ἔλεον, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀντιλάβωμεν.

24 Ὥσπερ τὰ ἀκριβῆ τῶν κατόπτρων τοιαύτας δεικνύει τὰς τῶν προσώπων ἐμφάσεις, οἷά περ ἐστὶ τὰ πρω-

τότυπα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

cata figurataq; est adulatio ficti honoris
titulo, fallens eos qui ipsi animum aduertunt.

Venerandum iure est uestrũ imperiũ, quia ho-
stibus qdẽ suæ demõstrat ptãtis aculeos, subditis 20
uero exhibet humanitatẽ. & quom illos uincat ar-
morum ui, inermi charitate uincitur à suis.
quantum enim feræ & ouis interstitium est, tan-
tum esse inter eos discrimen arbitratur.

Essentia corporis æqualis est cuilibet ho- 21
mini Imperator potestate autem dignitatis,
cunctorũ præsidi deo. nõ ẽm habet in terris
se quenquã altiorẽ, oportet igitur ipsum ut de-
um, non irasci, ut mortalem non efferri. nam &
si effigie diuina honorat⁹ est, at puluere tñ terreno
connexus est, quo edocetur, ut erga omnes
seruet æqualitatem.

Accepta eos qui bonorũ te cõsiliorũ admonitũ 22
uolũt, nõ eos q adulari sæpenumero studẽt. illi ẽm
quod reuera expedit, perspiciunt. hi uero ad
ea quæ placent potentibus respiciunt, corpo-
rumq; umbras imitantes, singulis eorum di-
ctis applaudunt.

Talẽ te præsta tuos erga famulos, qualẽ optas 23
erga te dominũ esse. prout enim audimus, audie-
mur, & ut respicimus, respiciemur à diuino cun-
ctaq; obtuente aspectu. priores igit̃ nos miscd'iæ
misericordiã conferamus, ut pari par recipiamus.

Sicuti exquisita specula tales mon- 24
strant uultuum apparentias, qualia ipsa sunt ar-

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τότυπα, φαιδρὰ μὲν τῶν φαιδρυνομένων, σκυθρωπὰ δὲ τῶν σκυθρωπαζόντων, οὕτω καὶ ἡ δικαία τοῦ θεοῦ κρίσις, ταῖς ἡμετέραις πράξεσιν ἐξομοιοῦται. οἷα περ γὰρ ἂν ᾖ τὰ παρ' ἡμῶν εἰργασμένα, τοιαῦτα ἡμῖν ἐκ τῶν ὁμοίων παρέχει.

25 Βουλεύου μὲν τὰ πρακτέα βραδέως, ἐκτέλει δὲ τὰ κριθέντα σπουδαίως. ἐπεὶ λίαν ἐστὶ σφαλερόν, τὸ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπερίσκεπτον. εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀβουλίας τις ἐννοήσει κακά, τότε γνώσεται καλῶς τῆς εὐβουλίας τὰ χρήσιμα, ὡς καὶ τῆς ὑγείας τὴν χάριν, μετὰ τὴν πεῖραν τῆς νόσου. δεῖ τοίνυν εὐφρονέστατε βασιλεῦ, καὶ βουλῇ συνετωτέρᾳ, καὶ εὐχῇ συντονωτέρᾳ, ἐξερευνᾶν ἀκριβῶς τὰ συνοίσαντα τῷ κόσμῳ.

26 Ἄριστα διοικήσεις τὴν ἀγαθὴν σου βασιλείαν, εἰ πάντα σπουδάζεις ἐφορᾶν, καὶ μηδὲν ἀνέχῃ παρορᾶν. οὐ γὰρ μικρὸν ἐπὶ σοί, ὅπερ μικρὸν εἶναι δοκεῖ ἐν συγκρίσει τῶν σῶν. ἐπειδὴ καὶ ῥῆμα βασιλέως ψιλόν, μεγάλην ἔχει παρὰ πᾶσιν ἰσχύν.

27 Σαυτῷ τὴν τοῦ φυλάττειν τοὺς νόμους ἐπίθες ἀνάγκην, ὡς μὴ ἔχων ἐπὶ γῆς τὸν δυνάμενον ἀναγκάζειν. οὕτω γὰρ καὶ τῶν νόμων ἐπιδείξεις τὸ σέβας, αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων τούτους αἰδούμενος, καὶ τοῖς ὑπηκόοις φανήσεται τὸ παρανομεῖν οὐκ ἀκίνδυνον.

28 Ἴσον τῷ πλημμελεῖν, τὸ μὴ κωλύειν τοὺς πλημμελοῦντας λογίζου. κἂν γάρ τις πολιτεύηται μὲν ἐνθέσμως, ἀνέχηται δὲ τῶν βιούντων ἀθέσμως, συνεργὸς τῶν κακῶν παρὰ θεῷ κρίνεται. εἰ δὲ βούλει διττῶς εὐδοκιμεῖν, καὶ τοὺς τὰ κάλλιστα ποιοῦντας προτί-

μα, καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

chetypa, nitidas uidelicet nitentium, tristeis autem tristantium. eodem pacto iustum dei iudicium nostris actionibus assimilatur. qualia enim sint quæ à nobis præstantur, talia ipse nobis par pari referens exhibet.

Cõsulta quæ agẽda sunt cũctanter: exeq̃re aũt q̃ decreueris, mature. q̃m periculosum est admodũ incõsyderata in rebꝰ temeritas. siq̃s em̃ q̃ ex incõsulta mẽte ꝓueniũt mala, cõceperit aĩo facile cõperiet boni consilij commoda, ut qui sanitatis dotem, post ægrotationis expimẽtũ ꝑsentiscũt. debes igit̃ cordatissime rex tũ cõsilio prudẽtiorẽ, tũ ꝓcibꝰ ad deũ impẽsioribus exq̃rere diligẽter, q̃ mũdo sunt expeditura. 25

Optime reges egregium tuum imperium, si omnia des opã ꝑspicere, nec negligere patiare q̃cq̃. neq̃ em̃ paruũ est in te, q̃d paruũ esse apparet cõparatione tuorũ. q̃m uel exile ĩpatoris uerbũ & minimũ ingentem obtinet apud omneis uim. 16

Tibi ipsi custodiendi leges impone necessitatẽ, quom non habeas in terris q̃ te possit cogere. sic enim tum legum præ te feres cultum ipse. ante alios eas reuerendo, tum subditis cõstabit legũ ꝑuaricationẽ periculi nõ esse imunẽ. 27

Peccare & nõ cohibere peccãteis iuxta æstima. si q̃s em̃ in ciuitate uitã q̃dẽ ipe traducat, æque toleret autẽ uiuenteis inique, socius malorũ apud deũ iudicatur. q̃d si uelis bifariã approbari, ut pulcherrima quæq̃ gerenteis bono- 28

μα, καὶ τοῖς τὰ χείριστα δρῶσιν ἐπιτίμα.

29 Λίαν συμφέρειν ὑπολαμβάνω, τὸ φεύγειν τὰς τῶν κακῶν συνδιαιτήσεις. τὸν γὰρ συνόντα πάντοτε ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ παθεῖν, ἢ μαθεῖν ἀνάγκη τι πονηρόν. ὁ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς συνδιάγων, ἢ μίμησιν τῶν καλῶν ἐκδιδάσκεται, ἢ μείωσιν τῶν κακῶν ἐκπαιδεύεται.

30 Ἐγκόσμιον ὑπὸ θεοῦ πιστευθεὶς βασιλείαν, μηδενὶ χρῶ τῶν πονηρῶν πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων διοικήσεις. ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνοι κακῶς διαπράξωνται, λόγον ὑφέξει θεῷ, ὁ τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς δεδωκώς. μετὰ πολλῆς οὖν ἐξετάσεως, αἱ τῶν ἀρχόντων προβολαὶ γινέσθωσαν.

post multam iteratam inquisitionem magistratuum promotiones fiant

31 Ἴσον νομίζω κακὸν, καὶ τῶν ἐχθρῶν θυμοῦσθαι ταῖς κακουργίαις, καὶ τῶν φίλων θέλγεσθαι ταῖς κολακείαις. δεῖ γὰρ πρὸς ἑκατέρους γενναίως ἀνθίστασθαι, καὶ τοῦ πρέποντος μηδαμῶς ἀφίστασθαι, μήτε τὴν ἀλόγιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμυνόμενον, μήτε τὴν ἐπίπλαστον τούτων εὐμένειαν ἀμειβόμενον.

32 Ἡγοῦ τούτους εἶναι φίλους ἀληθεστάτους, μὴ τοὺς ἐπαινοῦντας ἅπαντα τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα, ἀλλὰ τοὺς κρίσει δικαία πάντα πράττειν σπουδάζοντας, καὶ συνηδομένους μὲν ἐπὶ τοῖς χρηστοτέροις, ἐπισυγνάζοντας δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις. οὗτοι γὰρ ὄντως, ἀψευδεστάτης φιλίας δεικνύουσι τεκμήριον. *signum verum*

ostendunt

33 Μὴ μεταβαλέτω σοι τὴν μεγαλόφρονα γνώμην τῆς ἐπιγείου ταύτης δυναστείας ὁ ὄγκος, ἀλλ᾽ ὡς ἐπίκηρον διέπων ἀρχὴν, ἄτρεπτον ἔχε τὸν νοῦν ἐν πράγμασι ῥευστοῖς. μήτε ἐν ταῖς εὐθυμίαις ἐξυψούμενος, μήτε ἐν ταῖς ἀθυμίαις ταπεινούμενος.

caducum

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ra, ita teterrima patrantibus succense.

Expedire admodum arbitror, effugere prauorum contubernia. qui enim cum hominibus ĩprobis sp̄ uersatur, eũ uel pati uł discere malũ aliqđ necesse ẽ. q uero unà cũ bõis degit, uel imitatione honestorũ edocetur uł diminutionẽ uitiorum condiscit. 29

Terrarũ orbis à deo cũ cõcreditũ tibi sit regnũ, caue ne aliq̃ utaris ex prauis ad rerũ admĩstratões. quæ em̃ illi perperã fecerint, eorũ rationem reddet deo, q peccãdi facultatẽ ipsis indulserit. magna igit̃ & diligẽti cũ p̱scrutatiõe mgr̃atuũ p̱motiões fiant. 30

Aeq̃le reor esse malũ, & inimicorũ excãde(optet. scere flagitijs, & amicorum demulceri blanditijs. oportet enim utrisq; resistere, nec usquam à decoro discedere. neq; irrationabilem eorũ maleuolentiam ulciscendo, neq; fictitiam horum beneuolentiam remunerando. 31

Existima uerissimos amicos, non qui laudent omnia, quæ dicantur abs te, sed qui nihil nõ integro iudicio facere cõtendũt. sic ut gratulentur tibi, si bene: tristentur cõtra, si p̱perã dixeris fecerisue. hi em̃ reuera ab oĩ fraude abhorrentis amicitiæ præ se ferunt insignia. 32

Ne mutet tibi magnanimam mentem, terrenæ huius potestatis moles, sed ut fragilem, fatóq; obnoxiũ regens p̄cipatũ, ĩmutabilẽ habeto ĩtellectũ ĩ reb⁹ mutabilibus, nimia neq; lætitia sublimẽ te extollens, neq; mœstitia uilescens. 33

Sicuti

(c) 2007 Ministerio de Cultura

34 Ὥσπερ χρυσὸς ἄλλοτε ἄλλως ὑπὸ τῆς τέχνης μετατυπούμενος, καὶ πρὸς διάφορα κοσμίων εἴδη μεταποιούμενος, ὅπερ ἐστὶ διαμένει καὶ τροπὴν οὐχ ὑπομένει, οὕτω καὶ αὐτὸς εὐκλεέστατε βασιλεῦ, ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀμείβων ἀρχὴν, φθάσας δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνωτάτω τιμὴν, ὁ αὐτὸς διαμένεις οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν, ἀναλλοίωτον ἔχων ἐν τῷ καλῷ τὸ φρόνημα.

35 Νόμιζε τότε βασιλεύειν ἀσφαλῶς, ὅταν ἑκόντων ἀνάσσῃς τῶν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ ἀκουσίως ὑποταττόμενον, στασιάζει καιροῦ λαβόμενον. τὸ δὲ τοῖς θεσμοῖς τῆς εὐνοίας κρατούμενον, βεβαίαν ἔχει πρὸς τὸν κρατοῦντα τὴν εὐπείθειαν.

36 Ἵνα τὸ κράτος τῆς βασιλείας ποιήσῃς ἀοίδιμον, ὅσην ἔχεις κατὰ τῶν ὑπηκόων ἁμαρτανόντων ὀργὴν, τοσαύτην ἔχειν καὶ κατὰ σαυτοῦ πλημμελοῦντος ἀξίου. οὐδεὶς γὰρ ἰσχύει τὸν ἐν ἐξουσίᾳ τηλικαύτῃ παιδεύειν, εἰ μὴ λογισμὸς οἰκεῖος ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλημμελοῦντος κινούμενος.

37 Ὁ μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος, τὸν δοτῆρα τῆς ἐξουσίας μιμείσθω κατὰ δύναμιν. εἰ γάρ πως τὴν εἰκόνα φέρει τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ κατέχει τὴν ἐπὶ πάντων ἀρχὴν, ἐν τούτῳ δὴ μάλιστα τὸν Θεὸν μιμήσεται, ἐν τῷ μηδὲν ἡγεῖσθαι τοῦ ἐλεεῖν προτιμότερον.

38 Ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον τῆς εὐποιΐας τὸν πλοῦτον ἑαυτοῖς θησαυρίσωμεν. τὸν καὶ ὧδε κατευφραίνοντα τῇ ἐλπίδι τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως, κἀκεῖ καταγλυκαίνοντα τῇ πείρᾳ τῆς ἐλπισθείσης μακαριότητος.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Sicuti aurũ quis modo sic, mõ alit ab arte trãsfiguret, atq; ad uarias ornamentorũ species transformet, ꝑmanet tñ id quod est, nec mutationẽ patit. sic ipe quoq; inclytissime Impator, licet aliud ex alio ꝑ gradus obtinueris regimẽ, ꝑuenerisq; ad ipm supremũ honorẽ, idem tñ permanes nõ in eisdem rebus, inalterabilem continens in officio animum. 34

Existima tũc demũ te tuto regnare, cũ uolẽtib⁹ imperas hominibus. quod em̃ inuito animo subijcit, seditiõibus fluctuat capta occasiõe. qđ uero uinculis bñuolẽtiæ regitur, stabilẽ seruat erga rectorẽ obedientiam. 35

Vt dominium imperij tui facias decantabile, quantam habes aduersus subditos peccãteis iram, tantã habendã esse tibi aduersus teipm peccãtem cẽseto. nemo em̃ ualet tãta pollentẽ potestate corrigere, nisi ratio propria, quæ ex ipso peccante moueatur. 36

Magnã qui potestatẽ adeptus est, largitorem potestatis imitetur pro uiribus. si enim imaginẽ gestat rerũ præsidis dei, atq; per ipm continet rerum principatum, in eo maxime imitabit deũ, ut nõ existimet qcq; misericordia ꝑciosius optabiliusue. 37

Sup aurũ & lapidẽ preciosum, beneficentiæ diuitias nobis ueluti thesaurũ recõdamus. illæ nãq; tũ i pñti uita oblectãt spe futuræ fruitiõis, tũ in futura dulcedinẽ afferũt, expimẽto gustatuq; speratæ beatitudinis. 38

x 5

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καριότητος. τὰ δὲ νῦν περὶ ἡμᾶς ὡς οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μὴ τερπέτω ἡμᾶς. *ne voluptatenos ulla afficiant*

39 Σπούδαζε λαμπροτέραις ἀμείβεσθαι δωρεαῖς, τοὺς μετ' εὐνοίας ποιοῦντας τὰ παρὰ σοῦ προσταττόμενα, τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ, καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ἐπαυξήσεις τὴν προθυμίαν, καὶ τοὺς πονηροὺς διδάξεις μεταμαθεῖν τὴν κακίαν. τὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς μὴ τὰ αὐτὰ ποιοῦντας, ἄγαν ἐστὶν ἀθέμιτον.

40 Τιμιώτατον πάντων ἐστὶν ἡ βασιλεία. τότε δὲ μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν, ὅταν ὁ τοῦτο περικείμενος τὸ κράτος, μὴ πρὸς αὐθάδειαν ῥέπῃ, ἀλλὰ πρὸς ἐπιείκειαν βλέπῃ, τὸ μὲν ἀπάνθρωπον, ὡς θηριῶδες ἀποστρεφόμενος, τὸ δὲ φιλάνθρωπον, ὡς θεοείκελον ἐνδεικνύμενος.

41 Ἴσως πρός τε φίλους καὶ ἐχθροὺς ποιοῦ τὰς κρίσεις, μήτε τοῖς εὐνοοῦσι χαριζόμενος διὰ τὴν εὔνοιαν, μήτε τοῖς δυσμενέσιν ἀνθιστάμενος δι' ἀπέχθειαν. ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἀτοπίας, καὶ δικαιοῦν τὸν ἄδικον, εἰ καὶ φίλος ὑπάρχει, καὶ ἀδικεῖν τὸν δίκαιον, εἰ καὶ ἐχθρὸς τυγχάνει. τὸ γὰρ κακὸν ἐν ἀμφοτέροις ὅμοιον, κἂν ἐν τοῖς ἐναντίοις εὑρίσκηται.

42 Συνεχῶς ἀκροᾶσθαι δεῖ τοὺς τῶν πραγμάτων κριτάς. δυσθήρατος γάρ ἐστιν ἡ τοῦ δικαίου εὕρεσις, ῥαδίως ἐκφεύγουσα τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας. ἂν δὲ καὶ τὴν τῶν λεγόντων ἀφέντες δεινότητα, καὶ τὴν τῶν λεγομένων παρέντες πιθανότητα, εἰς τὸ βάθος τῶν νοημάτων ἑαυτοὺς ἐμβάλλωσιν, οὕτως ἀνιχνεύσονται τὸ παρ' αὐτῶν ζητούμενον, καὶ διπλῆν ἁμαρτίαν ἐκφεύξονται, μήτε αὐτοὶ τὸ καλὸν προδιδόντες, μήτε ἄλλοις τοῦτο

δρᾶν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

atitudinis, q̄ uero nūc circa nos apparēt, tanq̄ ni=
hil ad nos pertinentia, ne nos nimium allectent.

Da operā ut eos splēdidioribꝰ demerearis remu 39
neratiōibus, q cū bn̄uolentia capessunt, q̄ mādātur
te. hoc enim pacto & bonorum augebis (abs
alacritatem, & malos docebis ut dediscant
malitiam. eisdem em̄ censeri dignos, qui non eadē
faciunt, nimis nefarium est.

Preciosissimū omniū est Imperium. tunc uero 40
uel maxīe huiuscemodi ē, quom hāc q circūdatꝰ ē
ptātē, nō ad ptinacē & temerariā sæuitiā ꝓpensus
sit, sed ad æqtatē respiciat. īclemētiā, ut ferinā auer-
sando. humanitatem, ut deo similem præ
se ferendo.

Aequa lāce tā ad amicos, q̄ ad inimicos uergēs iu 41
dicādi munꝰ obito, neq̄ bn̄ sentiētibꝰ de te gratifi-
cans ob bn̄uolētiā, neq̄ maleuolis resistēs ꝓpt̄ ini
micitias. qm̄ eiusdem est absurditatis, & ẜm iniqua
petētē dare litē, & si sit amicus: et īiuriā iusto īferre,
& si sit inimicus. malum enim utrobiq̄ simile est,
tametsi in contrarijs inueniatur.

Intenta mente auscultare debent rerum iudi- 42
ces. difficilis naq̄ captu est iusti inuentio, faci
leq̄ effugere solet nō admodū attendenteis. qd̓ si
prætermissa dicentium eloquentia, dicto-
rūq̄ neglecta uerisilitudine, ad penitissimā intētio
nū profūditatē penetrauerit, sic demū hauriēt, qd
ab ipsis quæritur, geminiq̄ insontes erunt delicti,
neq̄ ipsi honestum prodendo, neq̄ alijs id
ut cōmittant

(c) 2007 Ministerio de Cultura

δρᾶν συγχωροῦντες.

43 Ἰσάριθμα τοῖς ἄστροις ἂν κτήσῃ τὰ κατορθώματα, οὐδέ ποτε νικήσεις τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα. ὅσα γὰρ ἄν τις προσενέγκῃ θεῷ ἐκ τῶν αὐτοῦ, τὰ αὐτοῦ προσφέρει αὐτῷ. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ὑπερβῆναι τὴν ἰδίαν ἐν τῷ ἡλίῳ σκιὰν, προλαμβάνουσαν ἀεὶ καὶ τὸν λίαν ἐπειγόμενον, οὕτως οὐδὲ τὴν ἀνυπέρβλητον τοῦ θεοῦ χρηστότητα ταῖς εὐποιΐαις ὑπερβήσονται ἄνθρωποι.

44 Ἀδαπάνητός ἐστι τῆς εὐποιΐας ὁ πλοῦτος. ἐν τῷ διδόναι γὰρ λαμβάνεται, καὶ ἐν τῷ σκορπίζειν συνάγεται. τοῦτον ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ σου πλουσιόδωρε βασιλεῦ, δίδου πᾶσι δαψιλῶς τοῖς αἰτοῦσι παρὰ σοῦ. ἀπειροπλασίους γὰρ ἕξεις τὰς ὑπὲρ τούτων ἀμοιβὰς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς τῶν ἔργων ἀντιδόσεως.

45 Νεύματι θεοῦ τὴν βασιλείαν λαβὼν, μίμησαι αὐτὸν δι' ἔργων ἀγαθῶν. ὅτι τῶν εὖ ποιεῖν δυναμένων ἔργον, ἀλλ' οὐ τῶν εὖ παθεῖν δεομένων. τὸ γὰρ ἔριμον τῆς τῶν χρημάτων δαψιλείας ἀνεμπόδιστόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν πενήτων εὐποιΐας.

46 Ὡς περ ὀφθαλμὸς ἐμπέφυκε σώματι, οὕτω βασιλεὺς τῷ κόσμῳ ἐνήρμοσται, ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένος εἰς συνεργίαν τῶν συμφερόντων. χρὴ οὖν αὐτὸν, ὡς οἰκείων μελῶν, οὕτω πάντων ἀνθρώπων προνοεῖν, ἵνα προκόπτωσιν ἐν καλοῖς, καὶ μὴ προσκόπτωσιν ἐν κακοῖς.

47 Ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τῆς σωτηρίας σου φυλακὴν, τὸ μηδέποτέ τινα τῶν ὑπηκόων ἀδικεῖν. ὁ γάρ τινα μὴ ἀδικῶν, οὐχ ὑφορᾶται τινά. εἰ δὲ τὸ μὴ ἀδικεῖν ἀσφά-

λειαν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ut committant concedendo.

Aeq̃lia numero syderibus & si ædideris bõa ope ra, non tamen ob id superabis dei bonitatem. quæ/ cunq; enim quispiam obtulerit deo, sua ipsi offeret ex suis. & sicuti trãsilire uel añire nulli da/ tur suam in sole umbram, præuenientẽ semper uel nimis properantem, ita insuperabi- lem dei bonitatem nulli bonis operibus homi- nes excedent. 43

44 Inexhaustæ sunt beneficentiæ opes. nam largiendo acquiruntur, & dissipando col/ ligũtur. has tuo insitas aĩo hñs munificẽtissime Im perator, largire om̃ibus affatim petẽtib⁹ abs te. in/ finiticuplas eĩ ꝓ his habebis remũeratiões, quom tempus reddendi uicem uenerit.

Nutu dei regnum adeptus, imitare e/ um bonis opib⁹. qa int̃ eorũ numerũ natus es, bñfi cio q afficere possunt, nõ qui affici postulant. para/ tæ em̃ rerũ copiæ nullũ impedimentũ esse potest, quo minus conferantur in pauperes beneficia. 45

Sicut oculus innatus est corpori, ita Impe/ rator mundo adaptatus est, à deo datus pro administratiõe eorũ q̃ usui sũt. optet igit̃ eũ oĩ/ bus hoĩbus quasi proprijs membris prospicere, ut proficiant in bonis, neu malorũ offensaculo il= lidantur. 46

Tutissimam arbitrare salutis tuæ custodiam, nulla quenq; ex subditis afficere iniuria. qui enim offẽdit neminẽ, suspitiõi h3 neminẽ. ꝙ si nlla quẽq; 47

afficere in/

(c) 2007 Ministerio de Cultura

λάσαι προξενεῖ, τὸ εὐεργετεῖν πολλῷ πλέον. τὸ ἀσφαλὲς γὰρ δίδωσι, καὶ τὸ προσφιλὲς οὐ προδίδωσι.

48 Γίνου τοῖς ὑπηκόοις εὐσεβέστατε βασιλεῦ, καὶ φοβερὸς διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐξουσίας, καὶ ποθεινὸς διὰ τὴν παροχὴν τῆς εὐποιΐας. μή τε τῷ φόβῳ καταφρονῶν διὰ τὸν πόθον, μή τε τῷ πόθῳ παραμελῶν διὰ τὸν φόβον. ἀλλὰ τὸ ἥμερον ἔχων ἀκαταφρόνητον, καὶ τὸ εὐκαταφρόνητον ἔχων ἀνήμερον.

49 Ἃ τοῖς ὑπηκόοις νομοθετεῖς διὰ τῶν λόγων, ταῦτα προλαβὼν ὑπέδειξας διὰ τῶν ἔργων. ἵνα τοῖς λόγοις οἷς πείθεις, καὶ χρηστὸς συναγωνίζηται βίος. οὕτω γὰρ εὐδόκιμον ἀποφανῇ σου τὸ κράτος, καὶ λέγων πρακτικῶς, καὶ πράττων λογικῶς.

50 Πλέον ἀγάπα βασιλεῦ γαληνότατε, τοὺς λαμβάνειν παρὰ σοῦ χάριτας ἱκετεύοντας, ἢ περὶ τοὺς σπουδάζοντας δωρεὰς σοι προσφέρειν. τοῖς μὲν γὰρ ὀφειλέτης ἀμοιβῆς καθίστασαι. οἱ δέ σοι τὸν θεὸν ὀφειλέτην ποιοῦσι τὸν οἰκειούμενον τὰ εἰς αὐτοὺς γινόμενα, καὶ ἀμειβόμενον ἀγαθαῖς ἀντιδόσεσι τὸν φιλόθεον, καὶ φιλάνθρωπόν σου σκοπόν.

51 Ἡλίου μὲν ἔργον ἐστὶ, τὸ καταλάμπειν ταῖς ἀκτῖσι τὴν κτίσιν. ἄνακτος δὲ ἀρετὴ, τὸ ἐλεεῖν τοὺς δεομένους. κἀκείνου δὲ φανώτερος, ὁ εὐσεβὴς βασιλεύς, ὁ μὲν γὰρ ὑποχωρεῖ τῇ διαδοχῇ τῆς νυκτός. ὁ δὲ οὐ παραχωρεῖ τῇ συναρπαγῇ τῶν κακῶν, ἀλλὰ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας ἐξελέγχει τὰ κρυπτὰ τῆς ἀδικίας.

52 Τοὺς μὲν πρὸ σοῦ βασιλεῖς ἡ ἀρχὴ κατεκόσμησε, σὺ δὲ ταύτην κράτιστε, φαιδροτέραν ἐποίησας, ἡμερό-

τητι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

afficere iiuria tutelã cõciliat, lõge bñficijs collatꝫ ma gis id p̄stabit. nã ut tutelã exhibet, ita charitatẽ nõ (pdit.

Esto subditis, pietissime Impator, & formidabilis ob excellẽtiam potestatis, & amabilis ob largitionẽ beneficẽtiæ. neq; formidinẽ cõtemnendo ꝑpter amorẽ, nec item amorem negligens ob formidinẽ. sed tã mãsuetudinẽ p̄ te ferẽs haud aspnabilẽ, q̃ nimiã & aspnabilẽ familiaritatẽ imiti se. 48

Quæ subditꝫ uerbo q̄si lege p̄scribis, hæc tu præueniẽs re ipsa p̄stitisti, ut uerbis, qbus psuades, integra quoq; uita adstipulet̃. sic em̃ cõmẽdabile tuũ asseuerabis iperiũ, si & rõcineris non sine opere, & opereris non sine ratione. 49

Eos plus ama serenissime Imperator, accipere abs te beneficia qui supplicant, q̃ tibi qui cõtendunt offerre munera. his enim debitor referẽdi gratiã efficeris, illi uero deũ dãt tibi uadẽ, uẽdicãtẽ sibi, ptinereq; ad se putãtẽ, q̃cũq; erga supplices cõtuleris, & remunerãtẽ bonis retributionibus, tuã tã piam, q̃ perhumanã intentionem. 50

Solis profecto partes sunt, illustrare radijs orbem. principis uero uirtus est egenorũ misereri. porrò ijs clarior est Imperator, qui pius est. ille nanq; cedit succedenti noꞇti, hic autem rapacitati prauorum nõ cõcedit idulget ue qcq̃, sed lumie ueritatis, iniquitatis occulta coarguit. 51

Priores qdẽ te ipatores principat⁹ adornauit. tu uero eũ p̄stãtissime, illustriorẽ reddidisti, mãsuetudine tem 52

τητι κιρνῶν τῆς ἐξουσίας τὸν ὄγκον, καὶ χρηστότητι νι-
κῶν τῶν προσιόντων σοι τὸν φόβον. ὅθεν εἰς τοὺς λιμένας
τῆς σῆς γαληνότητος πάντες προσορμῶσιν οἱ ἐλέους
δεόμενοι, καὶ τῶν κυμάτων τῆς πενίας ἀπαλλαττόμε-
νοι, εὐχαριστηρίους ὕμνους σοι ἀναπέμπουσιν.

53 Ὅσον τῇ δυναστείᾳ πάντων ὑπερανέχεις, τοσοῦτον
καὶ τοῖς ἔργοις ὑπερλάμπειν ἀγωνίζου. ἀναλογοῦσαν
γὰρ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως τὴν ἐργασίαν τῶν κα-
λῶν ἀπαιτεῖσθαι προσδόκησον. ἵνα τοίνυν παρὰ θε-
οῦ ἀνακηρυχθῇς, μετὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀηττήτου βασι-
λείας, κτῆσαι καὶ τὸ στέμμα τῆς τῶν πενήτων εὐ-
ποιίας.

Nota.

54 Σκέπτου πρὶν ἐπιτάττειν ἃ θέλεις, ἵνα προστάττῃς
ἐμφρόνως ἃ θέμις. εὐόλισθον γὰρ τὸ τῆς γλώττης ὄργα-
νον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. εἰ
δὲ τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν ὡς μουσικὴν ἐπιστήσεις αὐ-
τῷ, τὸ παναρμόνιον τῆς ἀρετῆς ἀνακρούσεται μέλος.

Ὀξὺν μὲν εἶναι χρὴ περὶ πάντα τὸν ἄνακτα, καὶ
55 μάλιστα περὶ τὰς κρίσεις τῶν δυσχερῶν πραγμάτων,
βραδὺν δὲ λίαν εἰς ὀργὴν ἐπιδείκνυσθαι. ἐπειδὴ γὰρ
τὸ πάντη ἀόργητον εὐκαταφρόνητον, καὶ θυμούσθω με-
τρίως, καὶ μὴ θυμούσθω. τὸ μὲν, ἵνα τῶν φαύλων τὰς
ὁρμὰς ἀναστέλλῃ. τὸ δὲ, ἵνα τὰς ἀφορμὰς τῶν χρηστῶν
ἀνιχνεύῃ.

56 Ἐν τῷ ἀκριβεῖ τῆς καρδίας συμβουλευτηρίῳ, ἐπιμε-
λῶς κατανόει τῶν συνόντων σοι τοὺς τρόπους. ἵνα γι-
νώσκῃς ἀκριβῶς καὶ τοὺς ἐν ἀγάπῃ θεραπεύοντας, καὶ
τοὺς ἐν ἀπάτῃ κολακεύοντας. πολλοὶ γὰρ εὔνοιαν
ὑποκρινόμενοι, μεγάλα τοὺς πιστεύοντας κατα-

βλάπτουσι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

dine tēperās diluēsq; austerā ptātis molē, bonita-
teq; uincēs adeūtiū te formidinē. q̄propt̄ tuæ sere-
nitatis portum subeunt omnes, qui misericordia
indigent. fluctibusq; paupertatis libera-
ti, gratiarū actores hymnos ad te missitant.

Quantū potestate cæteris antecellis, tantum 53
factis etiā emicare ante alios enitere. psuasissimum
enim habe, eam abs te postulari hone-
storū opationē, q̄ magnitudie uiriū pportiōe rn̄de
at. ut igit̄ à deo q̄si p pconē uictor declareris, coro-
na inuicti imperij tuo capiti īposita, coronā etiā ex
promerendis pauperibus acquirito.

Contemplator bene prius quàm mandes 54
q̄ fieri uelis. sic fiet ut sp prudēter iubeas q̄ fas ē. lu-
bricū ei ē īstrumētū liguæ, maximūq; affert negli-
gētib9 piculū. q si piū itellectū ueluti musicū illi pfe
cerꝫ. oib9 harmoniæ nūerꝫ cōcinatū modulabit̄ me (los.

Acutū qdē eē optet principē cū ī alijs, tū ul' 55
maxime in afferēdo de rebus difficillimis iudicio,
lentum autem ad irascendum. & quoniam
oīmoda iræ absentia aspnabilis ē, & irascat̄ medio
criter, & non irascatur oportet, illud ut prauorum
impetū comprimat, hoc ut propēsiones bonorum
peruestiget.

In exquisita tui cordis curia diligen-
ter perspicito conuersantiū tecū mores, ut perno- 56
scas examussim, & quos charitas te colere cōpellit
& qui tibi p fraudē adulant̄. pleriq; em̄ bn̄uolentiā
simulantes, magno credentibus detri-

 mento sunt.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

βλάπτουσι.

57 Λόγον ἀκούσας ὠφελῆσαι δυνάμενον, μὴ μόνον ἀκοῇ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ πράξει διαδέχου. οὕτω γὰρ τὸ τοῦ βασιλέως ἀγλαΐζεται κράτος, ὅταν ἢ παρ' ἑαυτοῦ τὰ δέοντα συνορᾷ, ἢ παρ' ἄλλου εὑρεθέντα, μηδαμῶς παρορᾷ, ἀλλὰ μανθάνει μὲν ἀνεπαισχύντως, ἐπιτελεῖ δὲ ἀνυπερθέτως.

58 Ἀκρόπολις μὲν ἀπορθήτοις τείχεσιν ἠσφαλισμένη καταφρονεῖ τῶν πολιορκούντων αὐτὴν πολεμίων· ἡ εὐσεβὴς δὲ βασιλεία ὑμῶν, ἐλεημοσύναις τετειχισμένη, καὶ προσευχαῖς περιπυργουμένη, ἀήττητος γίνεται τοῖς τῶν ἐχθρῶν βέλεσιν, ἀοίδιμα κατ' αὐτῶν ἐγείρουσα τρόπαια.

59 Χρῆσαι δεόντως τῇ κάτω βασιλείᾳ, ἵνα κλίμαξ σοι γένηται τῆς ἄνω εὐδοξίας. οἱ γὰρ ταύτην καλῶς διοικοῦντες, μετὰ ταύτης κἀκείνης ἀξιοῦνται. ταύτην δὲ διοικοῦσι καλῶς, οἱ πατρικὸν τοῖς ἀρχομένοις ἐπιδεικνύοντες πόθον, καὶ ἀρχικὸν παρ' αὐτῶν ἀντιλαμβάνοντες φόβον. ἀπειλαῖς μὲν, τὰ πταίσματα προαναστέλλοντες, τιμωρίαις δὲ πεῖραν αὐτοῖς οὐ προσάγοντες.

60 Ἱμάτιον ἀπαλαίωτόν ἐστι τὸ τῆς εὐποιΐας περιβόλαιον. καὶ ἀδιάφθορος στολὴ ἡ πρὸς τοὺς πένητας στοργή. δεῖ οὖν τὸν βουλόμενον εὐσεβῶς βασιλεύειν, τούτοις ἐνδύμασι τὴν ψυχὴν καλλωπίζειν. φιλοπτωχίας γὰρ ἠμφιεσμένος πορφύραν, καὶ οὐρανίου βασιλείας καταξιοῦται.

61 Σκῆπτρον βασιλείας παρὰ θεοῦ δεξάμενος, σκέπτου πῶς ἀρέσεις τῷ ταύτην σοι δεδωκότι, καὶ ὡς

πάντων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

mento sunt.

Sermonē cū audis iuuare ualentē, ne aurib⁹ mō
uerum opere etiam excipito, sic enim 57
Impatoris exornat̄ decorat̄ꝗ dn̄iū, quom uel ex
se cōsyderat quorū indiget usas, uel ab alio reperta
non despicit, sed tum discit sine uerecūdia, tum exe
quitur sine cunctatione.

Arx quidem indepopulabilibus muris muni 58
ta contemnit obsidenteis se hostes.
piū āt urm̄ ipiū quom & liberalitate erga miseros
ueluti muro cictū, & precū turrib⁹ corroboratū sit
inuictū, nullisꝗ hostiū telis puiū fit, pclara & cele-
bria contra eos erigens trophæa.

Vtere ut oportet regno hoc inferiore, ut scala 59
tibi fiat superioris claritatis. qui enim hanc re-
cte gubernāt, illa quoꝗ postmodū digni cēsentur.
hanc autem recte gubernat, qui paternam subdi
tis ostendūt charitatē, & principi debitū ab ipsis
recipiūt timorem. itaꝗ minis quidem uitia
compescent. supplicij autem sensum ipsis neu-
tiꝗ infligent.

Vestimētū inuetustabile est, beneficentiæ ami- 60
ctus. & incorrupta stola est, charitas erga paupes.
eum igitur oportet qui pie regnare uult,
taliū idumētorū pulchritudiē aiām exornare. amo
ris em̄ i egenos q indut⁹ ē purpurā, cœlestis quoꝗ
regni compos efficitur.

Sceptrum imperij quom à deo susceperis, cogi- 61
tato qbus nā modis placebis, q eā tibi dedit, quoꝗ

 omnibus

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πάντων ἀνθρώπων ὑπ' αὐτοῦ προτιμηθεὶς, πλέον πάντων ἐπείγου καταγλαΐζειν αὐτόν. τὸ δὲ γέρας ἡγεῖται μέγιστον, ἂν ὡς αὐτὸν τοὺς ὑπ' αὐτῷ διαπλασθέντας ὁρᾷς, καὶ ὡς χρεῶν καταβολὴν τὰς εὐποιΐας πληροῖς.

62 Τρέχειν μὲν εἰς τὴν ἄνω βοήθειαν πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει, ὁ σωτηρίας γλιχόμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ πρὸ πάντων, ὡς μεριμνῶν ὑπὲρ πάντων. ὑπὸ τοῦ θεοῦ γὰρ φυλαττόμενος, καὶ τοὺς πολεμίους καταγωνίζεται γενναίως, καὶ τοὺς οἰκείους κατασφαλίζεται σπουδαίως.

63 Ὁ μὲν θεὸς οὐδενὸς δεῖται, ὁ βασιλεὺς δὲ μόνου θεοῦ. μιμοῦ τοίνυν τὸν οὐδενὸς δεόμενον. καὶ δαψιλεύου τοῖς αἰτοῦσι τὸν ἔλεον, μὴ ἀκριβολογούμενος περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, ἀλλὰ πᾶσι παρέχων τὰς πρὸς τὸ ζῆν αἰτήσεις. πολὺ γὰρ κρεῖττόν ἐστι διὰ τοὺς ἀξίους ἐλεεῖν καὶ τοὺς ἀναξίους, ἢ τοὺς ἀξίους ἀποστερεῖν διὰ τοὺς ἀναξίους.

64 Συγγνώμην αἰτούμενος ἁμαρτημάτων, συγγίνωσκε καὶ αὐτὸς τοῖς εἰς σὲ πλημμελοῦσιν, ὅτι ἀφέσει ἀντιδίδοται ἄφεσις. καὶ τῇ πρὸς τοὺς ὁμοδούλους ἡμῶν καταλλαγῇ, ἡ πρὸς θεὸν φιλία καὶ οἰκείωσις.

65 Δεῖ τὸν ἀμέμπτως ἀνάσσειν ἐσπουδακότα, καὶ τὰς τῶν ἔξωθεν ἀδοξίας φυλάττεσθαι, καὶ ἑαυτὸν πρὸ ἐκείνων αἰσχύνεσθαι, ἵνα καὶ τὸ φανερῶς ἁμαρτάνειν δι' ἐκείνους ἀπέχηται, καὶ τοῦ κατ' ἰδίαν πλημμελεῖν ὑφ' ἑαυτῷ κωλύηται. εἰ γὰρ οἱ ὑπήκοοι αἰδοῦς ἄξιοι φαίνονται, πολλῷ πλέον ὁ βασιλεὺς ἄξιος ταύτης γίνεται.

66 Ἰδιώτου μὲν εἶναι κακίαν φημὶ, τὸ πράττειν φαῦλα

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

omnibus hoĩbus ab eo sis prælatus, magis omni-
bus eũ honestare festĩa. porrò id ipse honestamẽtũ
arbitratur maximum, si quasi te fa-
ctos à se tuearis, atq; ut debiti exolutionẽ, bñfacien
di munus adimpleas. 62
Recurrere ad supernũ auxiliũ cũ homo quiuis
debet, salutem qui expetat, tum ante
omneis Imperator, ut pote q ꝓ oĩbus solicitus est.
quom eñ à deo custodiat̃, tã hostes generosa ma-
nu debellat, quàm suos sedulo communit.
Deus nulla re indiget, Imperator solo de- 63
o. imitare igit̃ nullius indigũ, petẽtibusq; fac ube-
rẽ misc̃diæ copiã, ñ exacta & ad uiuũ resecãte rem
rõne ĩpẽsarũ tuũ erga famulatũ utẽs, sed oĩm de su
stinẽda uita petitiõibus satisfaciẽs. lõge eĩ satiꝰ ẽ me
rito dignorũ etiã indignis misereri, q̃ indignorũ ui
tio dignos ijs defraudare quæ merentur. 64
Veniã quom delictorũ tuorũ petas, ipse quoq;
te offendentibus ignosce, quoniã remissioni retri-
buitur remissio, nostræq; cũ cõseruis nostris recon-
ciliationi, dei amicitia & familiaritas. 65
Qui inculpabiliter principem agere studet,
cũ notas cauere debet, q̃ forinsecus inurunt̃, tũ se-
ipm añ alios uerecũdari, ut & apte delinq̃re absti-
neat ꝓpt̃ alios, et à seipo cohibeat̃, quo minus ꝓua
ta seorsũ flagitia cõmittat. si eñ ex subditis sunt, q
reuerẽtia digni habẽtur, multo magis ea dignꝰ Im
perator efficitur. 66
Priuati uitium esse assero, patrare praua

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ κολάσεως ἄξια, ἄρχοντος δὲ πονηρίαν, τὸ μὴ ποιεῖν τὰ καλὰ καὶ σωτηρίας πρόξενα. οὐ γὰρ ἡ τῶν κακῶν ἀποχὴ δικαιοῖ τὸν κρατοῦντα, ἀλλ' ἡ τῶν καλῶν παροχὴ στεφανοῖ τὸν τοιοῦτον. μὴ μόνον τοίνυν πονηρίας ἀπέχεσθαι λογιζέσθω, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνης ἀντέχεσθαι σπουδαζέτω.

67 Ἀξιωμάτων λαμπρότητας οὐ δυσωπεῖται ὁ θάνατος. κατὰ πάντων γὰρ ἐπιβάλλει τοὺς παμφάγους αὐτοῦ ὀδόντας. οὐκοῦν πρὸ τῆς ἐκείνου ἀπαραιτήτου παρουσίας, μεταθῶμεν εἰς οὐρανὸν τὴν τῶν χρημάτων περιουσίαν. οὐδεὶς γὰρ ἃ ἐν κόσμῳ συνάγει, ἐκεῖσε ἀποδημήσας ἀπάγει, ἀλλὰ πάντα καταλιπὼν ἐπὶ γῆς, γυμνὸς λογοθετεῖται τὸν βίον αὐτοῦ.

68 Κύριος μὲν πάντων ἐστὶν ὁ βασιλεύς, δοῦλος δὲ μετὰ πάντων ὑπάρχει θεοῦ. τότε δὲ μάλιστα κληθήσεται κύριος, ὅταν αὐτὸς ἑαυτοῦ δεσπόζῃ, καὶ ταῖς ἀτόποις ἡδοναῖς μὴ δουλεύῃ, ἀλλὰ σύμμαχον ἔχων τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν, τὸν ἀήττητον αὐτοκράτορα τῶν ἀλόγων παθῶν, τοὺς πανδαμάτορας ἔρωτας τῇ πανοπλίᾳ τῆς σωφροσύνης καταγωνίζεται.

69 Ὃν τρόπον αἱ σκιαὶ τοῖς σώμασιν ἕπονται, οὕτως αἱ ἁμαρτίαι ταῖς ψυχαῖς ἀκολουθοῦσιν, ἐναργῶς τὰς πράξεις διεικονίζουσαι. διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει ἀρνήσασθαι. αὐτὰ γὰρ ἑκάστου καταμαρτυρήσει τὰ πράγματα, οὐ φωνὴν ἀφιέντα, ἀλλὰ τοιαῦτα φανέντα, οἷα παρ' ἡμῶν ἐπράχθησαν.

70 Νηὸς ποντοπορούσης μιμεῖται διάβασιν ἡ βραχύπλους τοῦ παρόντος βίου κατάστασις, ἡμᾶς τοὺς αὐτῆς πλωτῆρας λανθάνουσα, καὶ κατὰ μικρὸν παρασύρουσα

δρόμον

(c) 2007 Ministerio de Cultura

supplicióq; digna: principis uero culpam, non facere, quæ honesta sunt, salutéq; pariũt. neq; em̃ malorũ abstinentia iustificat potentē, sed bonorum æditio coronat eundē. ne igitur malitia duntaxat abstinere cogitet, sed iustitiam etiam capescere contendat.

Dignitatum splendores mors haud reformidat. omnibus enim uoraces suos dentes infligit. ergo ante illius ineluctabilē aduentum, opum copiam transportemus in cælum. nemo enim quæ colligit in mundo, illuc profectus abducit, sed omnibus in terra derelictis, nudus de uita sua reddit rationem. 67

Imperator ut est omnium dominus, ita cũ omnibus dei seruus existit. tũ igitr demũ uocabitur dn̄s, quom ipse sibi dominari, nec illicitis uoluptatibus famulari patietur. tum adiutricem piam rationē assumēs, inuictā scilicet Imperatricē animi perturbationũ rõnis exptiũ, ĩdomitas cupiditates armatura castimoniæ debellabit. 68

Quemadmodum umbræ corpora sectantur, sic animas flagitia comitantur, euidenti effigie actiones exprimentia, ideo non datur in iudicio negare. ipsa enim uniuscuiusq; opera obtestabũt, haud sanè uocē emittēdo, sed talia rursus sese repsentando, qualia iã à nobis patrata sint. 69

Nauis per mare cõmeãtis imitat̃ transitũ cõpendiosa præsentis uitæ conditio, qua sanè nos nautas fallēs suos, & pedetētim cunctanti raptans 70

 cursu,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

δρόμον, καὶ πρὸς ἴδιον ἑκάστου παραπέμπουσα τέ-
λος. εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, παραδράμωμεν τὰ
παρατρέχοντα τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ προσδρά-
μωμεν τοῖς εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων μένουσιν.

71 Ὁ σοβαρὸς καὶ ὑπερόφρυς ἄνθρωπος, μὴ ὡς ταῦ-
ρος ὑψίκερως ἐπαιρέσθω, ἀλλ' ἐννοείτω τῆς σαρκὸς
τὴν ὑπόστασιν, καὶ παυέτω τῆς καρδίας τὴν ἔπαρσιν.
εἰ γὰρ καὶ γέγονεν ἄρχων ἐπὶ γῆς, μὴ ἀγνοείτω ὑπάρ-
χων ἐκ τῆς γῆς, ἀπὸ χοὸς ἐπὶ θρόνον ἀναβαίνων, καὶ
εἰς αὐτὴν μετὰ χρόνον καταβαίνων.

72 Σπούδαζε διαπαντὸς ἀήττητε βασιλεῦ, καὶ ὥσπερ
οἱ τὰς κλίμακας ἀναβαίνειν ἀρξάμενοι, οὐ πρότερον
ἵσανται τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω φορᾶς πρὶν ἂν τῆς ἄκρας ἐφίκων-
ται βαθμίδος, οὕτω καὶ αὐτὸς ἔχου τῆς τῶν καλῶν
ἀναβάσεως, ὅπως ἂν καὶ τῆς ἄνω βασιλείας ἀπολαύ-
σῃς, ἣν σοι παράσχοι Χριστὸς μετὰ τῆς ὁμοζύγου, ὁ
βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ βασιλευομένων, εἰς
τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ

Ἐκθέσεως παραινετικῆς Ἀγαπη-
τοῦ διακόνου, πρὸς Ἰουστινια-
νὸν τὸν καίσαρα,
ἥτις παρ' Ἕλλη-
σι, βα-
σιλικὰ
ὀνομάζεται σχέδη.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

cursu, tandem ad suum cuiusque exitum perdu-
cit. si igitur hæc ita se habent, prætercurramus
præcurrentia mundi negocia, adcur-
ramusque his quæ ad secula seculorum permanent.

Fastosus & superciliosus homo, ne ut tau- 71
rus alticornis eleuetur, sed animaduertens carnis
subsistentiam, sedare debet cordis tumorem.
nam & si factus est princeps in terra, ne tñ ignoret
sese ortũ ex terra, quom ex puluere ad soliũ cõscen
dere, atque in puluerem tandẽ descendere possit.

Studeto semper inuictissime Impator, & sicuti 72
scalas qui scandunt, non prius desistunt,
aut ad supiora ferri desinũt, q̃ ad supmũ pueniant
gradum: ita tu quoque iugiter honestorum
ascẽsũ cõtinuato. sic fiet ut cœlestis quoque regni fru
ctũ aliqñ pcipias: qđ utinã & tibi tribuat & coniu-
gi Christus Rex oim & q regnãt, & q regnãtur in
secula. Amen.

FINIS

Expositionis admonitoriæ Agape-
ti diaconi, ad Iustinia-
num Cæsarem,
quæ apud Græ
cos Re-
gia scheda nominatur.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ὍΡΚΟΣ.

Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα ἰητρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ ὑγείαν καὶ πανάκειαν, καὶ θεοὺς πάντας τε καὶ πάσας ἵστορας ποιεύμενος ἐπιτελέα ποιήσειν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὸν ὅρκον τόνδε, καὶ ξυγγραφὴν τήνδε, ἡγήσασθαι δὲ τὸν διδάξαντα με τὴν τέχνην ταύτην ἴσα καὶ γενέτῃσι ἐμοῖσι, καὶ βίου κοινώσασθαι, καὶ χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι, καὶ γένος τὸ ἐξ ἑωυτέου ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρινέειν ἄῤῥεσι, καὶ διδάξειν τὴν τέχνην ταύτην ἢν χρηΐζωσι ἄνευ μισθοῦ καὶ ξυγγραφῆς παραγγελίης τε, καὶ ἀκροήσιος, καὶ τῆς λοιπῆς ἁπάσης μαθήσιος μετάδοσιν ποιήσασθαι υἱοῖσί τε ἐμοῖσι καὶ τοῖς τοῦ ἐμὲ διδάξαντος, καὶ μαθηταῖς συγγεγραμμένοις τε καὶ ὡρκισμένοις νόμῳ ἰητρικῷ, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. Διαιτήμασί τε χρήσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ἐπὶ δηλήσει δὲ καὶ ἀδικίῃ εἴρξειν. Οὐ δώσω δὲ οὐδενὶ φάρμακον αἰτηθεὶς θανάσιμον. οὐδὲ ὑφηγήσομαι συμβουλίην τοιήνδε. ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ πεσσὸν φθόριον δώσω. ἁγνῶς δὲ καὶ ὁσίως διατηρήσω βίον τὸν ἐμὸν καὶ τέχνην τὴν ἐμήν. Οὐ τεμέω δὲ οὐδὲ μὴν λιθιῶντας. ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτῃσιν ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε. Εἰς οἰκίας δὲ ὁκόσας ἂν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων ἐκτὸς ἐὼν πάσης ἀδικίης ἑκουσίης, καὶ φθορίης τῆς δὲ ἄλλης, καὶ ἀφροδισίων ἔργων. Ἐπί τε γυναικείων σωμάτων καὶ ἀνδρείων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων ἃ δ' ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἴδω ἢ ἀκούσω ἢ καὶ ἄνευ θεραπηίης κατὰ βίον ἀνθρώπων, ἃ μὴ χρή ποτε ἐκλαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι, ἄῤῥητα ἡγεύμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα. ὅρκον μὲν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι καὶ μὴ ξυγχέοντι, εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου καὶ τέχνης δοξαζομένῳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον παραβαίνοντι δὲ καὶ ἐπιορκοῦντι τἀναντία τουτέων. Τέλος.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Hippocratis iusiurandũ, Nic. Perotto interprete.

TESTOR Apollinẽ medicũ, & Aesculapiũ, hygiã́q; & Panaceã Aesculapij filios, & deos ac deas om̃eis: me, quãtũ ĩ me erit, & quãtũ ĩgeniũ meũ ualebit, hæc oĩa obseruaturũ q̃ hoc iureiurãdo, atque ijs tabellis continent̃, Tributurũ me p̃ceptori meo à q̊ hãc artẽ edoct⁹ sũ, ñ min⁹ q̃ꝫ parẽti, à quo sũ genit⁹, Vitã cũ eo cõicaturũ, Res om̃eis q̃s illi necessarias eẽ ĩtelligã, ꝓ uirib⁹ meis ministraturũ, Progeniẽ ei⁹ fratrũ loco habiturũ, Hãc artẽ sine mercede & sine pactiõib⁹ edocturũ, Præcepta oĩa libere & fidelit̃ traditurũ meis & p̃ceptoris mei liberis, cæterisq; discipul', q se legib⁹ medicinæ astrinxerit, atq; iurati fuerint, alij p̃terea nemini, In curãdis ægrotis ꝓ uiribus & ꝓ ingenio meo reb⁹ necessarijs usurũ, Nemini ægritudinẽ dilaturũ, Nihil p̱ iniuriã facturũ, Rogatũ letale uenenũ nemini daturũ, neque id cuiq; cõsulturũ, Neq; mulieri p̃gnãti ad ĩterficiẽdũ cõceptũ fœtũ potionẽ porrecturũ, Vitã meã atq; artẽ meã purã atq; ĩtegrã ꝯuaturũ, Laborãteis lapillo haudq̃q; excisurũ, sꝫ exptis hui⁹ art; hoc negociũ p̱missurũ, quãcũq; domũ ĩgressus fuero, dũtaxat liberãdis ægrotis opã daturũ, Oẽꝫ ĩiuriã, oẽꝫ corruptelã, oẽ gñs t̃pitudĩs, res ẽt uenereas spõte mea euitaturũ, Siue muliebria corpa curauero, siue uirilia siue hoĩs liberi, siue serui, q̃ int̃ curãdũ ul' uidero ul' audiero, ul' ẽt extra curã ĩ uita hoĩm cognouero, q̃ reticẽda eẽ ĩtelligã, nemini apturũ, sꝫ ĩtemeratã taciturnitatẽ seruaturũ. Præsẽs igit̃ iusiurãdũ integre atq; incorrupte ꝯuãti mihi oĩa tã ĩ uita q̃ꝫ ĩ arte mea ꝓspera feliciaq; succedãt, & gl'ia ĩæt̃nũ pata sit, trãsgrediẽti uero atq; p̱iuro cõtraria oĩa eueniãt. Finis.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΟΣ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΣ ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ομηρος μὲν ὁ τῶν ποιητῶν γονιμώτατος, τῶν τῇ Χίῳ παίδων ἑαυτῷ παραπεμφθέντων παιδεύεσθαι, βατραχομυομαχίαν τε καὶ ἐπικιχλίδας, καθάπερ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλα ὅσα παιγνίων ἀνάμεσα τοῖς τε παισὶν ἐκείνοις, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις χαριζόμενος, συνετίθετο. ἵνα τῶν μαθημάτων ἀρχόμενοι, τούτων ἥδιον ἀκροῶνται, καὶ μὴ τῶν τὰ παίδων ὦτα διακναίειν φιλούντων. τῶν μεταγενεστέρων δέ τις τὸν ποιητὴν ἀπομιμεῖσθαι βουλόμενος, πόλεμόν τινα γαλῆς πλασάμενος καὶ μυῶν, εἰς κωμῳδίας τάξιν παρήγαγε, μέτρῳ ἰαμβείῳ χρησάμενος. τούτου δέ μοι ταῖς χερσὶν ἐμπεσόντος, ἔδοξεν ἅμα μὲν τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων ἔργον ἀπεργάσασθαι καταθύμιον, εἰ τοῦτον ὥσπερ τινὰ νέαν ᾠδὴν τυπώσαντες ἀποπέμψομεν. ἅμα δὲ καὶ οἷόν τινα κήρυκα προεκπέμψαι τῆς οὐ μετὰ πολὺ τυπωθησομένης ἰωνιᾶς. ἐφ᾽ ἣν πολλὴν σπουδὴν ὁ ἐμὸς πατὴρ κατεβάλετο. τὰς γὰρ διατριβὰς ἐν ῥώμῃ πάλαι ποιούμενος, γασπαρίῳ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ ἐπισκόπῳ τῷ ὅσμου συναγωγὴν παροιμιῶν συνθεῖναι ὑπέσχετο. ἀρξάμενος δὲ τῶν παροιμιῶν, συνυπεμνήσθη καὶ γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων τε καὶ ὑποθηκῶν ἀρχαιοτάτων καὶ σοφωτάτων ἀνδρῶν. ἀδελφὰ γὰρ ἀλλήλοις εἰσί, παροιμίαι, καὶ γνῶμαι, καὶ ὑποθῆκαι, καὶ

ἀποφθέγμα

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἀποφθέγματα. νομίζω δὲ τὸ βιβλίον τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων, ὅτι πλείστην παρέξειν γε τὴν ὠφέλειαν. ἃ γὰρ ἂν διὰ πολλῆς σπουδῆς τε καὶ ἀναγνώσεως ἠρανίσαντο, εἴγε τῶν βιβλίων ηὐπόρησαν, ταῦτάγε πάντ' ἐκεῖσε συνηγμένα, καθάπερ ἐν ἰωνιᾷ ταῖς μελίσσαις τὰ ἄνθη, ἐξέσται τοῖς πᾶσιν ἀνιδρωτὶ ἀποδρέπεσθαι. τὴν μὲν οὖν γαλεομυομαχίαν, ἣν ὁ συνθεὶς, ὅς τις ἂν ἦν, καλῶς πάνυ καὶ ἀστείως συνέθετο, τανῦν τοῖς φιλομαθέσιν ἐκπέμπομεν. οὐ μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὴν ἰωνιὰν ἐκδώσομεν ἐντυπώσαντες. παρ' ἧς οὐχ οὕτως εὐφροσύνην, ἀλλὰ καὶ μεγίστην ὠφέλειαν οἱ σπουδαῖοι καρπώσονται.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΕΟΜΥΟΜΑΧΙΑΣ.

Τοῦ μυῶν κυριεύοντος ἐν ὀπῇ τινι ζοφώδει καὶ κατεσκιασμένῃ προσμένοντος, κρεΐλλου κατωνομασμένου, καὶ τῆς γαλῆς τῇδε κἀκεῖσε δρομαίως περιβλεπούσης, καὶ τὸν τόδε συνήθως δρόμον ἀνιχνευομένης, ὁ κρεΐλλος μὴ φέρων ταύτης τὴν διωκτικὴν περισκόπησιν, περὶ τούτου ὁμαίμονι προσελθὼν, ὃς τὴν τοῦ τυροκλόπου ἀξίαν αὐτῷ περιέφερε, καὶ τούτῳ συμβούλῳ χρησάμενος, ᾧ τινι τρόπῳ ταύτην κατατροπώσεται, πόλεμον ἄσπονδον κατ᾽ αὐτῆς δεδρακέναι μεμελετήκασι. καὶ πλείστων μυῶν ἀθροισμὸν συνηθροικότες ἀμφότεροι, καὶ τοῦτο νενουθετηκότες, καὶ πάμπλειστα προζώσαντες, ἢ βηδὸν παρευθὺ πρὸς αὐτὴν ἀντεξῄεσαν. καὶ δὴ προσκεκρουκότες ἑκάτεροι, τὸν τοῦ κρεΐλλου υἱὸν ἡ γαλῆ κρατήσασα, καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτης ἀγρίως σπαράξασα, παραυτίκα τὸν νεανίαν εἰσβέβρωκεν. ἄγγελος δὲ τῶν μυῶν καθεωρακὼς τὸ γινόμενον, εὐθέως πρὸς τὴν δάμαρτα τοῦ κρεΐλλου ὑπέστρεψε, μηνύσων αὐτῇ τὸν τοῦ προσφιλεστάτου παιδὸς χαλεπώτατον θάνατον. τούτων ῥίνω ἐπιπολὺ μαχομένων, ξύλον κατελθὸν σεσημμένον δὲ ὑπερτάτης στέγης, τὰ νεῦρα τῆς γαλῆς κατέθλασε. καὶ νικηταὶ τῆς μάχης οἱ μύες ὠράθησαν.

Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.

Κρεΐλλος. Τυροκλόπος. Κῆρυξ. Χορὸς θεραπαινίδων. Ὁμευνέτης κρεΐλλου. Ἄγγελος. Προλογίζει δὲ ὁ Κρεΐλλος.

Τί τὸν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Τί τὴν τοσούτων ἀνδρικώτατοι χρόνον Κρεῖ.
μένοντες εἴσω τῶν ὀπῶν ἀεννάως,
δειμῷ σώζεσθε καὶ φρίκῃ καὶ δειλίᾳ,
καὶ δυσμόρως δίεμεν οἰκεῖον βίον,
μὴ δὲ προκύψαι τῶν ὀπῶν ᾑρημένοι,
ἀλλ᾽ οἰκτρότατοι καὶ φόβου πεπλησμένοι,
βίον σκοτεινὸν ἀθλίως μυωξίαις
ζῶμεν, καθάπερ οἱ πεφυλακισμένοι,
καὶ νύκτα τὸν σύμπαντα τοῦ χρόνου δρόμον
μακρὰν δοκοῦμεν καὶ σκιὰν τοῦ θανάτου,
ὡς οἱ ζοφώδεις κιμμέριοι τῷ λόγῳ,
οἱ ποντικῶν ἔχοντες ἀμβλυωπίαν,
ζόφωσιν ἐξάμηνον εἷλκον τοῦ βίου;
Κἂν μὴ θέλωμεν, ἐσμὲν ἐν μυωξίαις. Τυρ.
εἰ γὰρ προελθεῖν, ὡς λέγεις, θαρσαλέως
τολμήσομεν βαίνοντες ἀσχέτῳ δρόμῳ,
τάχις ἂν ἐμπέσοιμεν αἰπεῖ κινδύνῳ,
καὶ πρὸ ὀμμάτων ἴδοιμεν οἰκεῖον μόρον,
καὶ τὸν σκοτεινὸν ἀϊδωνέως τόπον,
λάβοιμεν ἀντίποινον ἀκραποσύνης.
Πῶς γοῦν παρεμπέσωμεν, ὡς φῂς, κινδύνῳ, Κρεῖ.
καὶ τὸν βίον βλέπωμεν ἀθλίῳ μόρῳ;
Ληφθέντες εἴσω τῶν φρικωδῶν χειλέων, Τυρ.
τῆς ἅρπαγος κρείττονος τῆς δολοπλόκου.
Τίς ἐστιν αὕτη, μὴ φθονήσῃς τοῦ λέγειν, Κρεῖ.
οὐ γὰρ προχείρως τῷ σκοπῷ περιστρέφω.
Ἣν γαλῆν ὠνόμασεν ἀνθρώπων γένος, Τυρο.
αὕτη γὰρ ἀεὶ χηραμὸν περιβλέπει,
καὶ μῦς ἐρευνᾷ, καθώσπερ οἱ κύνες

ἰχνηλατοῦσι

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἰχνηλατοῦσι τοὺς λαγωοὺς ποικίλως
τὴν αὐτὴν αὕτη σκανδαλοπλόκως τρόπον
ἡμᾶς διϊχνεῖ λυγγικὸν βλέπουσά τι.
Κρεῖ. οἶδ' ἣν πρὶν ἡρμήνευσας ἀκριβεστάτως,
καὶ γὰρ πρὸ καιροῦ τὴν ἐμὴν θυγατέρα
λυχνογλύφην δὲ φημὶ τὴν πεφιλημένην
οἰκτρῶς κατημάλαξε φεῦ μοι πραγμάτων.
Τυρο. Κἀμοῦ δὲ τέκνον τὴν φίλην χορδοκόπον,
καὶ τὸν ποθεινὸν σιτοδάρπην καὶ φίλον,
εἰς ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἐλθόντα.
Κρεῖ. Τί γοῶν κατωκνήσαμεν ὡς θηλυδρίαι
καὶ παρέδομεν τὸν φόνον τῶν φιλτάτων;
Τυρο. Καὶ τί προσῆκον ἐργάσασθαι τυγχάνει.
Κρεῖ. Εἰς ἀντάμειψιν ἀπιδεῖν τῆς παμφάγου,
καὶ τῶν θανόντων ἐκδικῆσαι τὸν μόρον.
Τυρο. Ποίῳ τρόπῳ κάλλιστε σὺ σαφήνισον.
Κρεῖ. Μόθον πρὸς αὐτὴν ἄξομεν ὡς πεπυχότες.
Τυρο. Δέδοικα καὶ πέφρικα μὴ ἐσφαγμένοι,
χ' ἡμεῖς φανῶμεν καὶ καταβεβρωμένοι
καὶ κύρμα γαλῆς φεῦ γενώμεθα ξένον.
Κρεῖ. Καὶ τοῦτο δ' οὐχ ἕκητι τῶν τεθνηκότων.
καὶ γὰρ γινώσκεις τοὺς γραφεῖς αἰνουμένους
τῶν συγγενῶν ἕκητι καὶ τῶν γνωρίμων,
παίδων, ἀδελφῶν, γνωρίμων, φυτοσπόρων,
θανόντας ἀπλήρωτον ἕλκοντας κλέος.
Τυρο. Ἴσημι πάντως. ἀλλὰ δεινὸν τυγχάνει
λιπεῖν τὸ λαμπρὸν στάδιον τῆς ἡμέρας,
καὶ τῷ σκοτεινῷ συγκαλυφθῆναι τάφῳ.
Κρεῖ. Οὐκ οἶδας ἣν μέγιστον ἄρωμεν κράτος,

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ μικροτάτῳ τῷδε δώσομεν μόρῳ.
Ὁ τῷ τρόπῳ σώαιμε σαφήνιζέ μοι. τυρ.
Αὐτῇ μαχησμὸν συστάδην δεδρακότες. Κρεῖ.
Κρεῖττον μοι δοκεῖ συμβαλεῖν λαθριδίως. τυρ.
Ποία δ' ὄνησις λάθρα τοι προσιέναι; Κρεῖ.
Εἰ γὰρ προγνώσει τοῖς δόλοις προσανέχειν τυρ.
ὡς εἰς μαχησμὸν αἱρετὴν συνεστάναι
καὶ συμμάχων ὅμιλον εἰς αὐτὴν λάβῃ,
καὶ συμβαλοῦσα, τηνικαῦτα τὸ στέφος
ἀρεῖ παραπαύσασα τὴν ἡμῶν ἴλην.
Χ' ἡμεῖς κατ' ἶσον συμμάχων ὁμηγύρεις, Κρεῖ.
λάβωμεν εἰς ἄρηξιν ὡς εἰθισμένον.
Οὐκ οἶσθα πῶς πρὶν συνιστῶντες τὸν μόθον τυρ.
πρὸς τὸ στράτευμα τῶν γαλῶν καὶ βατράχων,
καὶ συμμάχων εἴχομεν κράτιστον νέφος;
Ἴσημι πῶς κάκιστον εἴδομεν μόρον Κρεῖ.
παίδων, ὁμαίμων, γνωρίμων, φυτοσπόρων,
μικροῦ δ' ἀπολώλαμεν ἡμεῖς τοῦ τόπου.
Δέδοικα καὶ νῦν μὴ θάνωμεν τῷ βόθρῳ. τυρ.
Οὐ νὴ θεῶν πλήρωμα τῶν ἐνυπνίων Κρεῖ.
ἀελπίς εἰμι καὶ γὰρ ἐξ ὀνειράτων.
Τί γοῦν ὄνειρον ἐμφανῶς ἑώρακας; τυρ.
Ὁ Ζεὺς γὰρ ὤφθη κατ' ὄναρ κνώσσοντί μοι, Κρεῖ.
καὶ θάρσος ἐντέθεικε τῇ μῇ καρδίᾳ,
καὶ χαῖρε. λήψῃ προσπεφώνηκε κράτος.
Τίνι προσωμοίωτο καὶ τοῦτο φράσον. τυρ.
Τῷ, τυρολείχῳ τῷ φρονίμῳ πρεσβύτῃ. Κρεῖ.
Πῶς δ' οὐκ ἐπ' ἄλλον ὡράθη σοι τὸν χρόνον; τυρ.

Ζ Τί

vnadelas dos c

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Κρεῖ. Ἐμαῖς ἀπειλαῖς ὡράθη ποιαλέος.
Τυρ. Τί γοῦν ἐπηπείλησας αὐτοῦ τοῦ πόλου
οἰκοῦντι καὶ λέγοντι τοῖς ἀθανάτοις,
σειρὰν μεγίστην ἐξανάψαι τοῦ πόλου
καὶ πάντας ἕλξαι χειρὶ πανσθενεστάτῃ;
Κρεῖ. καὶ τῆτες ἠπείληκα τούτῳ μυρία.
καὶ γὰρ καθ᾽ αὑτὸν ἱστορῶν μου τὸν βίον
ὅπως μλύων ἔσωθεν οἰκτρῶς γωνίας,
ὅλως σκοτεινός εἰμι καὶ ζόφου γέμων,
καὶ δεῖμα δεινὸν δέδειγμα ναὶ καὶ ξένον
ζῶον πενιχρὸν ἔμπλεων ἀηδίας.
ᾤμωζον, ὠλόλυζον, ἠθύμουν μέγα,
ἔκοπτον, ἐσπάραττον εἰκείαν γένυν,
καὶ τὸν θεὸν ὕπατον ὕβριζον Δία.
καὶ προσέθεικα τοῖς στεναγμοῖς σὺν χόλῳ,
δεινὰς ἀπειλὰς παντελῶς δειμαλέας.
Τυρ. Τί γοῦν ἐπηπείληκας, εἰπὲ καὶ τόδε.
Κρε. ὡς εἴπερ οὐ θήσει με νικητὴν μέγαν,
καὶ παγκράτιστον τῇ μάχῃ στεφανίτην,
τάχα προσελθὼν ἐς ναὸν τῶν θυμάτων,
ἅπαντα θήσω πρὸς τροφὴν τῆς κοιλίας.
Τυρ. Κἀγὼ συνέλθω σὺν συνεύνῳ καὶ τέκνοις.
ἀλλ᾽ ὡς ἔοικε τὸν μῦθον καθιστόρεις.
Κρε. Ναὶ δῆτα καὶ σύμπαντας ἀρτίως μύας
κεκληκέναι προὔμελλον εἰς ἐκκλησίαν.
Τυρ. Οὐ νῦν ἐπεὶ δεύοιτο τοῦ φοιτημίῳ
ἀπαλλαγῆναι τοῦ σκοτοκρύπτου βίου,
ἢ εὐθαρσωθῆναι τε γαλῶν τοῦ φόβου.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

τοὺς μῦς ἅπαντας ἀρτίως συγκλητέον.
καὶ πρῶτον εἰς κάταρξιν ἰτέον λόγων.
ἐπιπρεπόντων προσφέρειν εὐτολμίαν.
ἢ καὶ στρατηγοὺς στρατηγῶν εἰργακότες,
καὶ ταξιάρχας καὶ λοχαγούς, ὡς θέμις,
λογχηφόρους τε καὶ κραταιοὺς ὁπλίτας,
ἀντεξίωμεν εἰς μόθον τεταγμένοι.
Καλῶς προσέφης καὶ σοφῶς καὶ κοσμίως. Κρεῖ.
καὶ γὰρ τὸ γῆρας νουθετεῖ καὶ σοφρόνως.
κῆρυξ ἴτω δὲ καὶ καλείτω τοὺς μύας.
Ἰδοὺ πάρεισι μύαρχοι συνηγμένοι Κῆρυξ.
καὶ σῷ παρεστήκασι βουλευτηρίῳ.
Ἐγὼ μὲν ὦ σύνταγμα γενναίων φίλων Κρεῖ.
εὔεικτον εὐόμιλον ἐκ πολλοῦ χρόνου
πολλὴν καταγνοὺς τῶν πάλαι πεφυκότων
τὴν ἀσθένειαν καὶ κακίστην δουλείαν,
ἀνδρῶν περ εἴσω φωλεῶν μυχαιτάτων,
μένοντες οὐκ ἄτολμον εἶχον καρδίαν.
ἀλλ' ὡς κλινήρεις καὶ μέλη παρειμένοι,
ἔπτησαν ἐλθεῖν εἰς μάχην ἐναντίων,
ἤδη στρατεύειν ἰσορῶ θαρραλέως.
οὐ γὰρ προσῆκον μὴ δέδοκτο καὶ φίλον
σθένει φρονοῦν καὶ κρατοῦντι μυρίων
πομπὰς πλέοντι καὶ κρότοις ἡνωμένων,
τρέμειν προελθεῖν τῆς ἐμῆς μυωξίας.
ὑμεῖς δ' ἑτοίμως τὸν λόγον δεδεγμένοι,
ὡς εὐγενῶν πέλοντες ἐκ φυτοσπόρων,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ πανθενῶς ἔχοντες αὐτῶν τοῦ πόνου,
μὴ νωχελεῖς γίνεσθε πρὸς τὰ πρακτέα,
μηδ' ὀκνήσητε μηδαμῶς ὦ γεννάδαι.
ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἅπαντες ὦ θεῖοι μύες
ἴτε προθύμως εἰς νέαν στρατηγίαν,
ζῆλον λαβόντες τῆς ἐμῆς ἐξουσίας.
ἐγὼ γὰρ οὐκ ὤκνησα πώποτ' εἰς μόθον,
ἀλλ' ὡς ἀληθῆ ἐκ νέας ἡλικίας,
ἐς τὸ στρατηγεῖν ἀνδρικῶς ἐτραπόμην.
πάσαις δὲ πάντη προσβολαῖς ἐπεκράτουν.
γονεῖς γὰρ φυεὶς εὐγενοῦς ἐξ ὀσφύος,
ὡς ἴστε πάντες τὰ πάλαι θρυλλούμενα,
ἐπὶ δυνάμει καὶ φρενῶν γερουσίᾳ
ἐμοὺς γονεῖς ἕλκοντας ἄπλετον κλέος,
τοὺς χαρτοδάπτας ὠνομασμένους λέγω.
οὐκ ἠθέλησα ζῆν τὸν ἄπονον βίον,
ἀλλ' εἰς μάθησιν τῶν στρατηγικωτάτων,
ἀπέδον εὐθὺς ἐκ νέου μειρακίου,
ἤσκησα κοντὸν καὶ σπάθην σὺν ἀσπίδι,
βαίνειν ἐφ' ἵππους καὶ στρέφεσθαι ποικίλως,
βάλλειν τὸν ἐχθρὸν εὐστόχως καὶ καιρίως,
τείνειν τὸ τόξον καὶ τὸν ἰὸν ἱέναι,
καὶ πᾶσαν ἁπλῶς τὴν στρατηγίαν τέχνην,
μετῆλθον ὡς ἅπαντες οἱ στρατηλάται.
μόθων δὲ πολλῶν ἐγκρατὴς δεδειγμένος,
καὶ πλεῖστα δοῦλα τῆς ἐμῆς ἐμπειρίας
ἔθνη δεδειχώς, ἦλθον εἰς μυαρχίαν,

πάντων

(c) 2007 Ministerio de Cultura

πάντων ἄριστος καὶ μέγας κεκριμένος.
καὶ νῦν δὲ παγκάκιστον ἔγνων τυγχάνειν
τὸν ἀνθάμιλλον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ῥέας,
ζῶον ξένον τι μικρὸν ἠθλιωμένον.
τοίνυν κελεύω τοὺς ἐμοὶ πεφιλημένους,
ἅπαντας εἰς σύνταξιν ἐλθεῖν τῆς μάχης,
στερρῶς, κραταιῶς, εὐσθενῶς, εὐκαρδίως,
σοφῶς, ἐναργῶς, εὐφυῶς ὡπλισμένους.
ταυνῦν δὲ λοιπὸν, ἴτε πρὸς τὰς οἰκίας,
τὴν αὔριον δ' ἕωθεν ὦ στρατηλάται,
πάντα κινῆσαι βούλομαι θαρσαλέως.
δοκεῖ γὰρ οὕτω συμφέρειν πρὸς τὸ πέρας.
Ἐπείπερ ἤδη πάντες εἰς τὰς οἰκίας Τυρο.
ἀπῆλθον, ὥρα τοῦ καθευδῆσαι κλίνῃ,
ἄπειμι κἀγὼ πρὸς κλίνην τὴν ἰδίαν.
εἴρηκας ὀρθῶς, τοιγαροῦν περατέον. Κρε.
ὢ ποῖον ἄλγος νῦν κρατεῖ με καὶ θλίβει. Χορ.
ὦ Ζεῦ τί τοῦτο τῆς παρούσης ἡμέρας;
δεινὸς λογισμὸς ἔσχε μου τὸν δεσπότην,
γαλῇ προσάψαι μῶλον οὐ λαθριδίως.
δοκῶ γὰρ αὐτὸν σὺν πάσῃ στρατηγίᾳ
θανεῖν, λιπόντα τὸν φαεσφόρον λύχνον.
ἄπολλον, ἀγνόμαντι, φοῖβε, λοξία,
τί τοῦτο τοῦτο; φεῦ, παπαὶ, φεῦ μοι πάλιν.
ἰατταταιὰξ ὢ πόνων ἰαλέμων.
αἶ. αἶ. ἰοὺ. ἰοὺ. ὢ κακῶν πονημάτων.
Ἴσως κρατήσει τὴν μάχην κατακράτος. Ημι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ημι. Ἄπιστ᾽ ἄπιστα καινὰ καινά μοι λέγεις.
τὸ τοῦ Διὸς θέλημα νῦν ὑπαρξάτω.
Τυρ. Ὁρῶ θέουσαν ἐξ ὑέλων ἡμέραν.
Κρεί. Καὶ μὴν κἀγὼ δέδορκα τὴν λαμπηδόνα.
Τυρ. Καὶ τοιγαροῦν λίποιμεν ὕπνον καὶ κλίνην.
οἷς δὲ καὶ βοῦς τοῖς θεοῖς τεθυκότες,
πρὸς τὸν μαχησμὸν ἐξίκωμεν ἀτρόμως.
δεῖ γὰρ πρὸ πάντων ἱλεοῦν τοὺς ἐν πόλῳ.
Κρεί. Ἰδοὺ θύσαντες ἐκκαλοῦμεν τὸν Δία,
καὶ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἑρμῆν καὶ Πᾶνα,
καὶ τὸν Ποσειδῶ, καὶ τὸν ἁγνὸν Λοξίαν,
Ἥραν σὺν αὐτοῖς, Ἄρτεμιν τὴν ὀρειβάτιν,
Πλούτωνα, Λητώ, σὺν Ἅδῃ Περσεφόνην,
Χορ. καὶ πάντας ἄλλους. καὶ προὔμην τὸν πόδα.
Ὦ πάντες ὦ σύμπαντες ὦ θεοὶ μόνοι,
ὅσοι τ᾽ ἄνωθεν καὶ κάτω κληρουχίαν
ἔχοντες ἐστὲ τῶν καλῶν χορηγέται,
πρόστητε ναὶ πρόστητε καρτερωτάτως.
τῶν δεσποτῶν μου τὴν νέαν στρατηγίαν
καὶ τῶν τελούντων πρὸς τὸ παμφάγον γένος.
Ομουνέ. Νῦν εἴθε νικήσειαν ὦ Ζεῦ τῷ μόθῳ,
ἐμοὶ στρατηγοὶ καὶ σύνευνος καὶ τέκνον.
Χορ. Καλὸν τὸ νικᾶν, ἀλλὰ δειλεία μ᾽ ἔχει.
Γυνή. Κἀγὼ δέδοικα καὶ τρέμω κατακράτος.
Χορ. Δεινὸν γὰρ ἐστὶ δυσμενῶν εὐανδρία.
Γυνή. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ χρηστὸν ἔργασαι μόθον.
Χορ. Ἀεὶ τὸ θεῖον τῶν καλῶν ἄπαν νέμει.

Ει

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Εἰ μὲν κρατήσει τῶν μυῶν αἱ πληθύες — Γυνή.
Ἐξισχύσουσι τῆς ἐναντιουμένης,
εὖ ἂν τὸ λοιπὸν ἀνύσοιμεν τοῦ βίου,
καὶ τὸν φόβον ῥίψαιμεν ὡς πορρωτάτω.
Ναὶ δὴ γένοιτο τοῦτο σὺν θεῷ λέγω. — Χορ.
Εἰ δ' ἥττονες γένοιντο τῆς ἐναντίας, — Γυνή.
καὶ πρὸς φυγὴν βλέψωσιν ὡς τετραμμένοι,
ἅπαντα φροῦδα προσγενήσεται τάχα.
Ὢς εἴθε μὴ γένοιτο μὴ δ' ἔσοιτό μοι. — Χορ.
Καὶ πᾶς γένηται δοῦλος αἰχμαλωσίᾳ. — Γυνή.
Οὔκ, ἀλλὰ δεινὸν βρῶμα τῆς ἐναντίας. — Χορ.
Κἀγὼ δὲ δούλη παισὶ σὺν τοῖς φιλτάτοις. — Γυνή.
ἢ πρὶν κυρία προσφανήσομαι τάχα.
Ἥκιστα δούλη σὺ γενήσῃ σὺν τέκνοις, — Χορός.
ἀλλ' ὡς ἀληθῶς βρῶμα τῆς ἀδδηφάγου.
Τί γοῦν προλίπω τὸ γλυκύτατον φάος, — Γυνή.
καὶ συγκαλυφθῶ τῇ κόνει ἐν τῷ τάφῳ.
Σίγα σίγα δέσποινα, δεινόν τι βλέπω. — Χορός.
καὶ μῦν ὁρῶ θέοντα τὶν ἐσπασμένον
καὶ πυκνὸν ἀσθμαίνοντα καὶ πεπληγμένον.
Κυρία ποῦ πάρεστι, τίς δηλωσάτω. — Ἄγγελος
Ἔξεστί σοι θέλοντι ταύτην εἰσβλέπειν. — Χορ.
Τάλαινα παντάλαινα καὶ τρισαθλία, — Ἄγγελος
πέπτωκε ῥωσθεὶς ὁ Ψιχάρπαξ ἐν μάχῃ.
ὢ τοῦ ποθεινοῦ καὶ πεφιλημένου τέκνου, — Γυνή.
πέπτωκεν ἡ μὴ τοῦ γήρως βακτηρία.
ὢ τῶν πόνων ὢ τῶν πόνων ἰαλέμων.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

παῖ παῖ τὰ πάντα δεινὰ τῶν ἀγγελμάτων.
ἰοὺ θανοῦμαι, τίς γένωμαι, ποῦ φύγω,
πᾶ βῶ; παρεῖμαι τῶν μελῶν ἀρρωστίας.
ὦ παῖ, παπαῖ, παῖ φιλτάτη θεωρία.

Χορ. τέτλαθί μοι τέτλαθι, παῦσαι τῶν γόων.

Γυνή. Ω Ζεῦ ταναὼ διφρευτιτανοτρέπον.

Χορ. Αἴ αἴ τάλαινα μήτηρ ἠθλιωμένη,
ἐπίσχες ἄρτι τοὺς ἀπειρίτους γόους.

Γυνή. Ω φιλτάτη πρόσοψις, ὦ παῖ μοι φίλε.

Χορ. φέρειν πρέπον σοι τὴν ἄπειρον ἀνίαν,
μαθεῖν δὲ λοιπὸν τὰ πίλοιπα τοῦ μόθου.

Γυνή. Ἀλλ' οὐ σθένω χεῖν τοῦ πόνου τὴν πικρίαν.

Χορός. τίς νῦν ὄνησις ἐκ γόων ἀμετρίας;

Γυνή. Αὐτὴν διαχρήσαιμι καὶ τάχει θάνω.

Χορός. Μὴ δῆτα τοῦτο μὴ δὲ συστρέφειν θέλε.

Γυνή. καὶ πῶς ἀνεκτὸν μὴ πεφύρθαι καὶ στένειν;

Χορ. τί δὲ στένουσα τοὺς λογισμοὺς κνίζεις;
οὐδεὶς θανόντας ἐξεγείρει τοῦ τάφου.

Γυνή. Παυθεῖσα τί πράξαιμι τῶν στεναγμάτων;

Χορ. Μαθεῖν θέλησον τὰ πίλοιπα τοῦ μόθου.

Γυνή. καὶ τίς κατείπῃ ταῦτα καὶ σαφηνίσῃ;

Χορ. Ο τῶν παρόντων ἄγγελος ἀγγελμάτων.

Γυνή. Καὶ ποῦ πάρεστιν; Χορ. εἰσορᾶν ἔξεστί σοι.

Γυνή. Ἐκ τοῦ πάθους ὄλωλα καὶ συνετρίβην,
καὶ τὰς κόρας ἤμβλυνα τὰς τῶν ὀμμάτων.

Χορ. Ἄπαν λέγ' εὐκίνητον ἀγγελιηφόρε
ὅπως μὲν ἐστι τῆς μάχης ἡ τραχύτης,

καὶ

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ πῶς ὁ παῖς πέπτωκε καὶ περιερρύη;
Εἴπω καθεξῆς, ἢ τέμω τὰς ἐμφάσεις. Αγγ.
Ἑξῆς ἅπαν ἔξειπε συμβὰν τῇ μάχῃ. Χορ.
αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τὸν λόγον διεννέπων.
Εἴπω τὰ πάντα. τοιγαροῦν ἀκουστέον. Αγγ.
ἐπεὶ γὰρ εἰς σύμμιξιν ἤλθον τῆς μάχης,
πρῶτον μὲν ὁ κράτιστος ἐθνοσατράπης,
ὁ Ψιχολείχης συμβαλὼν τῇ παμφάγῳ
ἥττηται καὶ πέπτωκεν, οἰκτρά τις θέα.
καὶ πᾶσα τούτῳ στρατιὰ διεφθάρη.
ἔπειτ' ἐπῆλθεν ἄλλος ἀρχισατράπης,
ὃς παῖς ὠνόμαστο Κωληκοκλόπος.
καὶ ταὐτὸν αὐτῷ πτῶμα πέπτωκε ξένον,
οὐδ' ὑπομείνας προσβολὴν βραχυτάτην.
ὡς γοῦν ἑώρα τοὺς κραταιοὺς σατράπας
ἤδη προσόντας ὁ Ψιχάρπαξ, καὶ βόσιν
οἰκτρὰν φανέντα σὺν στρατῷ τῇ παμφάγῳ,
ὀργῆς ἐπλήσθη καὶ χόλου βαρυτάτου.
θυμοῦ γὰρ οὐδέν ἐστιν ἄλλη πικρία,
εἰ μὴ ζέσις τις αἵματος πρὸς καρδίαν.
λαβὼν δὲ κοντὸν χερσὶν ἐσομωμένον,
ἐπῆλθεν αὐτῇ τῷ τεθανατωκέναι.
ἡ δ' εἰσιδοῦσα τοῦτον ἡτοιμασμένον,
ἐκ τῷ σύνεγγυς πρὸς σφαγὴν ἑστηκότα,
καὶ κοντὸν ἐκτείνοντα καρτεροτάτως,
ὥρμησεν αὐτὸν συλλαβεῖν παραυτίκα,
καὶ δὴ κατεῖχε τοῖς ὄνυξιν ἀγρίως,

(c) 2007 Ministerio de Cultura

καὶ σοῦ τάχα βέβρωκε τὸν νεανίαν.
χορ. Καὶ ταῦτ᾽ ἐπ᾽ ὄψει τοῦ φίλου φυτοσπόρου.
γυνή. Τὸ μεῖζον αὐτὸ τυγχάνει μοι τοῦ πάθους.
ἀγγ. Ἐγὼ δ᾽ ἐπεὶ δέδορκα τοῦτο τὸ πρᾶγμα,
προσῆλθον ὦ πότνια σοὶ πεφρακέναι.
γυνή. Ὡς εἴθε μὴ δ᾽ ἐπῆλθες ἀγγεληφόρε.
μέγιστον ἦν μοι μηδόλως προσιέναι.
οὐκ ἂν γὰρ ἀκμὴν τῷ πάθει συνεχέθην.
ἀγγ. Ἐγὼ μὲν οὖν ἄπειμι τὴν ὀπισθίαν.
γυνή. Ἔλθοις κακῶν ἥκιστα μηνυτὴς πάλιν.
χορ. Κακὸς κακῶς ὄλοιτο νῦν ὁ πυρφόρος.
γυνή. Δέδοικεν ἡμᾶς πυρφορήσας τῷ λόγῳ.
χορ. Ὦ ποῖον ἄνθος τῶν μυῶν ἀπεκρύβη.
ἐμοὶ δοκεῖ κάλλιστον εἶναι καὶ πρέπον,
σύνθρηνον ἆσαι παιδὶ τῷ πεπτωκότι.
γυνή. Καλῶς ἔφησας. τοιγαροῦν θρηνητέον.
ἀγγ. Πρώτιστα σὺ κρότησον ἀρχὴν τοῦ πάθους.
γυνή. Ἆ παπαὶ παπαί, παῖ παῖ, παπαὶ πολλάκις.
χορ. Παῖ κρεῖλλε παῖ παῖ παπαὶ δέσποτα.
γυνή. Ἆ ἆ πόθι παῖ ποῦ ποτ᾽ ἀπέβης τέκνον;
χορ. Ποῖ ποῖ καλυφθεὶς ἐξαπέπτης τοῦ βίου;
γυνή. Ὦ ὢ πόθεν ποῖ τῶν πόνων ἰαλέμων.
χορ. Ἰαλέμων ὢ καὶ πάλιν ἰαλέμων.
γυνή, Ἆ ἆ λέλοιπα τὸν λύχνον τῆς ἡμέρας.
χορ. Ἅπανθ᾽ ἅπαντα τοῦ βίου, τέφρα, κόνις,
ἅπαξ ἅπαντα τοῦ βίου σκιὰ μόνον.
γυνή. Οἴ οἴ προῆλθες ὦ ψιχάρπαξ ὦ τέκνον.

Ἀρκεῖ.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

Ἀρκεῖ. τὸ λοιπὸν βαῖνε μὴ περαιτέρω. χορ.
ἤδη βλέπω γὰρ ἄγγελον ταχυδρόμον.
Δέδοικα δεινὸν μὴ πάλιν τί μοι φράσῃ. γων.
Οὐκ ὦ σεβαστή. γων. πῶς γὰρ οἶδας; χορ. πῶς ἄρα, χορ.
φαιδρῷ προσώπῳ τὸν δρόμον διατρέχων.
Ὦ εἴθε χρηστὸν ἄγγελον Ζεῦ μοι πρόες. γων.
Ἡ δεσπότις πέφυκε ποῦ τίς εἰπάτω. ἕτερος ἀγγ.
Πάρεστιν, ἰδοὺ καὶ θέλεις εἰ πρὸ βλέπε. χορ.
Πάγχρυσε φαιδρὰ μὴ πεθλιμμένη γίνου, ἀγγ.
κἀμοὶ βράβευε δῶρα τῶν ἀγγελμάτων.
Ἔξειπε μὴ χλεύαζε κομποῤῥημόνως. γων.
Ἂν μὴ νέμῃς πρώτιστα δῶρα τῷ λόγῳ. ἀγγ.
Εἰπόντι δώσω καὶ παρέξω συντόμως. γων.
Τέθνηκεν ἡ τάλαινα γαλῆ ἐν μόθῳ. ἀγγ.
ἆ ἆ κροτήσω καὶ χαρήσομαι πλέον. γων.
Νικησάτω γὰρ ἡ χαρὰ τὴν ἀνίαν. ἀγγ.
Ὑφ' ἡδονῆς μέγιστον ὀρχοῦμαι πάνυ. γων.
Τὸ τοῦ μόθου πρότερον μάθωμεν φίλη, χορ.
καὶ πῶς τέθνηκε δυσμενὴς ἡ παμφάγος.
Ἐξειπάτω δὴ πᾶσαν ἀγγελιηφόρος γων.
τὴν συγκρότησιν τῆς μάχης καὶ τὸν μῶλον
τῆς ἀγριωποῦ καὶ κακῆς μυοκτόνου.
Ἡ δεσπότις λέλακε τὴν γλῶτταν κρότει. χορ.
Ἰδοὺ τὸν ἑρμῆν εὐτρεπίζω τῷ λόγῳ, ἀγγ.
ὑμεῖς δ' ἑτοίμως ὦσιν οὖσιν ὀρθίοις,
ἐνωτίσασθε τῶν ἐφερμηνευμάτων.
ὡς γοῦν ὁ δεινὸς σωματοφθόρος μόθος

ἠχήκεν

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ἔσχηκεν ἀρχὴν προσβολῆς εὐκοσμίας,
καὶ πρῶτον μὲν πέπτωκεν ἐθνοσατράπης
ὁ ψιχολείχης, εἶτα ὁ κωληκοκλόπος,
ἔπειθ' ὁ παῖς τοῦ καλοῦ μου δεσπότου,
ἤλγησεν οὗτος τοῖς πάθεσι τὴν καρδίαν,
ἰδὼν τὸν υἱὸν τὸν φίλον τεθνηκότα.
καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸν στρατιὰν προτρέψας,
ἐπῆλθεν ἀπηνῶς τῷ φθόρῳ καὶ παμφάγῳ,
καὶ πρὸς ἅμιλλαν ἀτρόμως συνεπλάκη,
πλεῖστον δὲ καιρὸν ἀνθυπηγωνισμένων,
καὶ μηδενὸς φεύγοντος ἀλλ' ἑστηκότος,
ξύλον καταλαθὸν τῆς ὑπερτάτης στέγης,
ἔτει παλαιῷ καὶ χρόνῳ τεθραυσμένον,
ἔπληξεν αὐτὴν ἐν μέσῳ μεταφρένων,
καὶ νεῦρα συντέθλακεν αὐτῆς αὐτίκα,
καὶ πρὸς βάθη πέπτωκεν ἀϊδωνέως.
καὶ τὴν πρὶν ἡμῶν δυσμενῆ κατακράτος,
ἄσπονδον, ἀμείλικτον, ἠγριωμένην,
ἔδειξεν ἄπνουν ἐκταδὴν ἡπλωμένην.

Χορ. ζώοις ἀλύπως, εὐθαλῶς, εὐκαρδίως,
ἐς λυκάβαντας μήπω πεπληρωμένους.
ἀνθ' ὧν περ ἦλθες ἄγγελος ποθουμένων,
καὶ τὸν φόνον προὔφηνας ἡμῖν τῆς φθόρου.
ἤδη γὰρ εἴδομεν πᾶν ποθούμενον τέλος,
εἰληφὸς ἄρτι καὶ καλῶς ἠνυσμένον.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΕΩ
ΜΥΟΜΑΧΙΑΣ.

BIBLIOTECA DE LA PROVINCIA

(c) 2007 Ministerio de Cultura

ΕΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, ΠΟΛΕΙ ΤΗΣ

Γερμανίας παρὰ Ιω. τῷ Φροβενίῳ.

ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας

α. φ. κδ. μη-

νὶ γαμηλιῶνι.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

BASILEAE APVD IOANNEM
FROBENIVM MENSE
FEBRVARIO.
AN. M. D. XXIIII.

(c) 2007 Ministerio de Cultura

(c) 2007 Ministerio de Cultura

hasta 4 de setie

Se Re de llo xpdual Ximenez. 62 rs

de mano Alexos Sanchez 12 rs de agosto

hasta xxii de agosto

(c).2007 Ministerio de Cultura

(c) 2007 Ministerio de Cultura

9

Muy Señor mio me halegrare el Gratelle
Sino en su Casa en calle y mio mio
Ami halla Dios reguarde Dios Dios

Dn. Juan Perez Romero mi mas amigo y querido

esto lo puso el hermano fray Juan de ter

(c) 2007 Ministerio de Cultura

+

deuo

A lhosito 2 ff de trigo

A l S. ant. de Medina 44 Rs

al S. d. Sor Valdes 30 Rs

a Ju. valero 5 Rs / tiene me a Shuge...

a Melsior g. 16 Rs y el quadernico ...

/ tieneme alla a Horacio

5 Rs A mi guespeda una cena 2 Rs otra cena 1 R dos comidas 2 Rs

1 R 10 (m) un pan en dos veces y un poco de pescado 1 R 10 m.

A Ju. Ruys 4 ... de Vaca 3 Rs 26 m.

a la capitana 1 Rs (m) al de la ... 1 Rs

al de la ... 1 Rs

al S. d. Cocar 8 Rs

al S. alguazil mayor 12 Rs

A Horacio por dos libros 22

74

74

148

66

214

120

(c) 2007 Ministerio de Cultura

07 Ministerio de Cultura

29
9

© 2007 Ministerio de C